

**Brüssel, 3. aprill 2019
(OR. en)**

7801/19

**Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0243(COD)**

CODEC 771	COLAC 19
CADREFIN 167	COAFR 55
FIN 256	COASI 47
POLGEN 56	RELEX 296
ACP 30	ECOFIN 335
COEST 77	ASIM 37
MAMA 62	ATO 38
DEVGEN 62	PE 125

KIRJALIK TEAVE

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega luuakse naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend – Euroopa Parlamendi esimese lugemise tulemus (Strasbourg, 25.–28. märts 2019)

I. SISSEJUHATUS

Raportöörid Pier Antonio PANZERI (S&D, IT), Cristian DAN PREDA (PPE, RO), Frank ENGEL (PPE, LU) ja Charles GOERENS (ALDE, LU) esitasid väliskomisjoni ja arengukomisjoni nimel raporti määruse ettepaneku kohta. Raport sisaldas 534 muudatusettepanekut (muudatusettepanekud 1–534) ettepaneku muutmiseks.

Lisaks esitas Verts/ALE fraktsioon 25 muudatusettepanekut (muudatusettepanekud 535–550), GUE/NGL fraktsioon kaks muudatusettepanekut (muudatusettepanekud 551–552), ECR fraktsioon ühe muudatusettepaneku (muudatusettepanek 553), PPE fraktsioon ühe muudatusettepaneku (muudatusettepanek 554) ning 38st Euroopa Parlamendi liikmest koosnev rühm ühe muudatusettepaneku (muudatusettepanek 555).

II. HÄÄLETUS

Täiskogu võttis 27. märtsil 2019 toimunud hääletusel vastu määruse ettepaneku muutmiseks esitatud muudatusettepanekud 1–534. Muid muudatusettepanekuid vastu ei võetud. Vastuvõetud muudatusettepanekud on esitatud lisas.

Selliselt muudetud komisjoni ettepanek kujutab endast parlamendi esimese lugemise seisukohta, mis on esitatud käesoleva dokumendi lisas toodud parlamendi seadusandlikus resolutsioonis¹.

¹ Seadusandlikus resolutsioonis esitatud parlamendi seisukoha versioonis on ära märgitud komisjoni ettepanekusse muudatusettepanekutega tehtud muudatused. Komisjoni teksti lisatud tekst on esile tõstetud *paksus kaldkirjas*. Sümbol „■“ tähistab välja jäetud teksti.

Naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend *I**

Euroopa Parlamendi 27. märtsi 2019. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend (COM(2018)0460 – C8-0275/2018 – 2018/0243(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0460),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2, artikleid 209 ja 212 ning artikli 322 lõiget 1, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0275/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse kontrollikoja 13. detsembri 2018. aasta arvamust²,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 12. detsembri 2018. aasta arvamust³,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 6. detsembri 2018. aasta arvamust⁴,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 55 kohaseid väliskomisjoni ja arengukomisjoni ühisarutelusid,
 - võttes arvesse väliskomisjoni ja arengukomisjoni raportit ning eelarvekomisjoni, rahvusvahelise kaubanduse komisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ja naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni arvamusi (A8-0173/2019),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

² ELT C 45, 4.2.2019, lk 1.

³ ELT C 110, 22.3.2019, lk 163.

⁴ ELT C 86, 7.3.2019, lk 295.

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek

(1) Programmi „Naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend“ (edaspidi „rahastamisvahend“) üldeesmärk peaks olema ***kaitsta ja edendada*** kogu maailmas liidu ***väärtusi*** ja ***huve, et ellu viia*** liidu välistegevuse ***eesmärke*** ja ***põhimõtteid***, nagu on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõikes 5 ning artiklites 8 ja 21.

Muudatusettepanek

(1) Programmi „Naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend“ (edaspidi „rahastamisvahend“) üldeesmärk peaks olema ***tagada rahaline raamistik, millega toetada*** kogu maailmas liidu ***väärtuste, põhimõtete*** ja ***põhihuvide kaitset ning edendamist kooskõlas*** liidu välistegevuse ***eesmärkide*** ja ***põhimõtetega***, nagu on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõikes 5 ning artiklites 8 ja 21.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2 a) Kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikliga 21 tuleb käesoleva määruse kohaldamisel juhinduda liidu välistegevuse põhimõtetest, s.o demokraatiast, õigusriigist, inimõiguste ja põhivabaduste universaalsusest ning jagamatusest, inimväärikuse, võrdsuse ja solidaarsuse ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja põhimõtete ja rahvusvahelise õiguse austamisest. Käesoleva määruse eesmärk on aidata saavutada liidu välistegevuse eesmärgid, sealhulgas liidu inimõigustealase poliitika ning ELi inimõiguste ja demokraatia strateegilises raamistikus ja tegevuskavas sätestatud eesmärgid. Liidu tegevus peaks soodustama inimõiguste ülddeklaratsiooni järgimist.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(3 a) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 167 kohaselt peaksid liit ja liikmesriigid edendama kultuurivaldkonnas koostööd kolmandate riikide ja pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega. Käesolev määrus peaks nimetatud artiklis sätestatud eesmärkide saavutamisele kaasa aitama.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(4) Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 208 on sätestatud, et liidu arengukoostöö poliitika põhieesmärk on vaesuse vähendamine ja pikemas perspektiivis selle kaotamine. Liidu arengukoostöö poliitika aitab kaasa ka liidu välistegevuse, eriti **Euroopa Liidu** lepingu artikli 21 lõike 2 punktis d sätestatud eesmärkidele – toetada arengumaade säästvat majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnavalast arengut, seades esmaseks eesmärgiks vaesuse kaotamise.

(4) Euroopa Liidu toimimise lepingu (**ELi toimimise leping**) artiklis 208 on sätestatud, et liidu arengukoostöö poliitika põhieesmärk on vaesuse vähendamine ja pikemas perspektiivis selle kaotamine. Liidu arengukoostöö poliitika aitab kaasa ka liidu välistegevuse, eriti **ELi** lepingu artikli 21 lõike 2 punktis d sätestatud eesmärkidele – toetada arengumaade säästvat majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnavalast arengut, seades esmaseks eesmärgiks vaesuse kaotamise, **ning säilitada rahu, ennetada konflikte ja tugevdada rahvusvahelist julgeolekut, nagu on sätestatud ELi lepingu artikli 21 lõike 2 punktis c.**

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek

(5) Liit tagab poliitikavaldkondade arengukoostöö sidususe kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 208. Liit peaks arengukoostöö eesmärgi arvestama tõenäoliselt arengumaid mõjutavates poliitikavaldkondades, mis on otsustava tähtsusega 2015. aasta septembris ÜROs⁴⁵ vastu võetud kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030 (edaspidi „tegevuskava 2030“) kindlaks määratud kestliku arengu eesmärkide saavutamise strateegia jaoks. Tegevuskavas 2030 sisalduva poliitikavaldkondade kestliku arengu sidususe tagamine eeldab, et kõigil tasanditel – s.t riiklikul, liidu, muude riikide ja ülemaailmsel tasandil – tuleb arvesse võtta kõigi poliitikavaldkondade mõju kestlikule arengule.

⁴⁵ „Muudame oma maailma: Säästva arengu tegevuskava aastani 2030“, mis võeti vastu ÜRO säästva arengu tippkohtumisel 25. septembril 2015 (A/RES/70/1).

Muudatusettepanek

(5) Liit tagab poliitikavaldkondade arengukoostöö sidususe kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 208. Liit peaks arengukoostöö eesmärgi arvestama tõenäoliselt arengumaid mõjutavates poliitikavaldkondades, mis on otsustava tähtsusega 2015. aasta septembris ÜROs⁴⁵ vastu võetud kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030 (edaspidi „tegevuskava 2030“) kindlaks määratud kestliku arengu eesmärkide saavutamise strateegia jaoks. Tegevuskavas 2030 sisalduva poliitikavaldkondade kestliku arengu sidususe tagamine eeldab, et kõigil tasanditel – s.t riiklikul, liidu, muude riikide ja ülemaailmsel tasandil – tuleb arvesse võtta kõigi poliitikavaldkondade mõju kestlikule arengule. ***Liidu ja liikmesriikide arengukoostöö poliitika peaksid üksteist täiendama ja tugevdama.***

⁴⁵ „Muudame oma maailma: Säästva arengu tegevuskava aastani 2030“, mis võeti vastu ÜRO säästva arengu tippkohtumisel 25. septembril 2015 (A/RES/70/1).

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek

(7) Meetmete ***üleilme*** eesmärk on toetada reeglitel põhinevat maailmakorda, mille juhtpõhimõtteks on mitmepoolsus ja mille keskmes on Ühendatud Rahvaste

Muudatusettepanek

(7) Meetmete ***üleilmne*** eesmärk on toetada reeglitel ***ja väärtustel*** põhinevat maailmakorda, mille juhtpõhimõtteks on mitmepoolsus ja mille keskmes on

Organisatsioon. Tegevuskava 2030 on ühes Pariisi kliimakokkuleppe⁵⁷ ja Addis Abeba tegevuskavaga⁵⁸ rahvusvahelise kogukonna vastus kestliku arengu suhtes üleilmses plaanis esinevatele probleemidele ja suundumustele. Tegevuskava 2030, mille tuuma moodustavad kestliku arengu eesmärgid, on pöördeline raamistik, millega kaotada kogu maailmas vaesus **ja** saavutada kestlik areng. See on universaalse haardega, võimaldades liidul, liikmesriikidel ja partneritel kohaldada meetmete elluviimisel põhjalikku ühist raamistikku. Selles leitakse tasakaal kestliku arengu majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnavalase mõõtme vahel, kasutades ära eesmärkide ja sihtide olulisi omavahelisi seoseid. Tegevuskavaga 2030 ei jäeta kedagi kõrvale. Tegevuskava 2030 rakendamist koordineeritakse kooskõlas liidu võetud muude rahvusvaheliste kohustustega. Käesoleva määruse alusel rakendatavate meetmete puhul tuleks **pöörata** eritähelepanu kestliku arengu eesmärkide seostele ja integreeritud meetmetele, millega saab hüvesid võimendada ja täita sidusalt mitut eesmärki.

⁵⁷ Allkirjastatud New Yorgis 22. aprillil 2016.

⁵⁸ „Arengu rahastamise kolmanda rahvusvahelise konverentsi Addis Abeba tegevuskava“, mis võeti vastu 16. juunil 2015 ja mille ÜRO Peaassamblee kiitis

Ühendatud Rahvaste Organisatsioon. Tegevuskava 2030 on ühes Pariisi kliimakokkuleppe⁵⁷ (*edaspidi „Pariisi kokkulepe“*) ja Addis Abeba tegevuskavaga⁵⁸ rahvusvahelise kogukonna vastus kestliku arengu suhtes üleilmses plaanis esinevatele probleemidele ja suundumustele. Tegevuskava 2030, mille tuuma moodustavad kestliku arengu eesmärgid, on pöördeline raamistik, millega kaotada kogu maailmas vaesus, saavutada kestlik areng, **soodustada rahumeelsete, õiglaste ja kaasavate ühiskondade kujunemist, võidelda kliimamuutuste vastu ning teha tööd ookeanide ja metsade säilimise nimel**. See on universaalse haardega, võimaldades liidul, liikmesriikidel ja partneritel kohaldada meetmete elluviimisel põhjalikku ühist raamistikku. Selles leitakse tasakaal kestliku arengu majandusliku, sotsiaalse, **kultuurilise, haridus-** ja keskkonnavalase mõõtme vahel, kasutades ära eesmärkide ja sihtide olulisi omavahelisi seoseid. Tegevuskavaga 2030 ei jäeta kedagi kõrvale **ja tahetakse kõigepealt jõuda kõige mahajäänumateni**. Tegevuskava 2030 rakendamist koordineeritakse kooskõlas liidu võetud muude rahvusvaheliste kohustustega. Käesoleva määruse alusel rakendatavate meetmete puhul tuleks **juhinduda põhimõtetest ja eesmärkidest, mis on sätestatud tegevuskavas 2030, Pariisi kokkuleppes ja Addis Abeba tegevuskavas, nendega tuleks toetada kestliku arengu eesmärkide saavutamist ning** eritähelepanu **tuleks pöörata** kestliku arengu eesmärkide **omavahelistele** seostele ja integreeritud meetmetele, millega saab hüvesid võimendada ja täita sidusalt mitut eesmärki **teisi eesmärke ohtu seadmata**.

⁵⁷ Allkirjastatud New Yorgis 22. aprillil 2016.

⁵⁸ „Arengu rahastamise kolmanda rahvusvahelise konverentsi Addis Abeba tegevuskava“, mis võeti vastu 16. juunil 2015 ja mille ÜRO Peaassamblee kiitis

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

(8) Käesoleva määruse **rakendamisel tuleks juhinduda** 19. juunil 2016 tutvustatud Euroopa Liidu üldises välis- ja julgeolekupoliitika strateegias („üldine strateegia“)⁵⁹ nimetatud **viiest prioriteedist**, mis väljendavad liidu visiooni, ning raamistikust, mille alusel viia teistega partnerluses ellu ühtset ja vastutustundlikku välistegevust, et edendada liidu väärtusi ja huve. Liit peaks tugevdama partnerlusi, edendama poliitikadialoogi ja üleilmsete probleemide lahendamiseks ühiselt tegutsemist. Võetavate meetmetega tuleks igakülselt toetada liidu väärtusi ja **huve, sealhulgas** rahu säilitamist, konfliktide ennetamist, rahvusvahelise julgeoleku tugevdamist, **võitlust** ebaseadusliku rände algpõhjustega ning nende rahvaste, riikide ja piirkondade abistamist, mida **tabavad** loodusõnnetused või inimtegevusest tingitud õnnetused, kaubanduspoliitika toetamist, **majandusdiplomaatiat** ja **majanduskoostööd**, digilahenduste ja -tehnoloogia edendamist ning liidu poliitika rahvusvahelise mõõtme soodustamist. Oma **huvide** edendamisel peaks liit ise järgima ja üldisemalt edendama kõrgeid sotsiaal- ja keskkonnastandardeid, õigusriigi põhimõtet, rahvusvahelist õigust ja **inimõigusi**.

Muudatusettepanek

(8) Käesoleva määruse **kohaldamine peaks põhinema** 19. juunil 2016 tutvustatud Euroopa Liidu üldises välis- ja julgeolekupoliitika strateegias („üldine strateegia“)⁵⁹ nimetatud **viiel prioriteedil**, mis väljendavad liidu visiooni, ning raamistikust, mille alusel viia teistega partnerluses ellu ühtset ja vastutustundlikku välistegevust, et edendada liidu väärtusi ja huve. Liit peaks tugevdama partnerlusi, edendama poliitikadialoogi ja üleilmsete probleemide lahendamiseks ühiselt tegutsemist. Võetavate meetmetega tuleks igakülselt toetada liidu **põhihuve, põhimõtteid ja** väärtusi, **sealhulgas demokraatia** ja **inimõiguste edendamist, vaesuse kaotamisele kaasa aitamist**, rahu säilitamist, konfliktide ennetamist, **nende vahendamist ja konfliktijärgset ülesehitust, kaasates igas etapis naisi, tuumaohutuse tagamist**, rahvusvahelise julgeoleku tugevdamist, ebaseadusliku ja **sundrände** algpõhjustega **tegelemist** ning nende rahvaste, riikide ja piirkondade abistamist, mida **on tabanud** loodusõnnetused või inimtegevusest tingitud õnnetused, **kliimamuutuste tõttu ümberasunud inimeste kaitseks rahvusvahelise õigusraamistiku loomist võimaldavate tingimuste kujundamist, kvaliteetse kaasava hariduse edendamist, õiglase, jätkusuutliku ning reeglitel ja väärtustel põhineva kaubanduspoliitika toetamist**, et arendada ja parandada selle kaudu **õigusriigi ja inimõiguste olukorda, ning majandus- ja kultuuridiplomaatia ja majanduskoostöö parandamist**,

innovatsiooni, digilahenduste ja -tehnoloogia edendamist, *kultuuripärandi kaitsmist, eriti konfliktipiirkondades, üleilmsete rahvatervise ohtudega tegelemist* ning liidu poliitika rahvusvahelise mõõtme soodustamist. Oma *põhihuvide, põhimõtete ja väärtuste* edendamisel peaks liit ise järgima ja üldisemalt edendama kõrgeid sotsiaal-, *töö-* ja keskkonnastandardeid, *võttes arvesse ka kliimamuutusi*, õigusriigi põhimõtet, rahvusvahelist õigust, *järgides muuhulgas humanitaar- ja rahvusvahelisi inimõigustealaseid õigusakte.*

⁵⁹ „Ühtne visioon, ühine tegevus: tugevam Euroopa. Euroopa Liidu üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia“, juuni 2016.

⁵⁹ „Ühtne visioon, ühine tegevus: tugevam Euroopa. Euroopa Liidu üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia“, juuni 2016.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

(9) 7. juuni 2017 allakirjutatud *uue* Euroopa *arengukonsensus*⁶⁰ loodi liidule ja liikmesriikidele arengukoostöö ühise lähenemisviisi raamistik, mida järgida tegevuskava 2030 ja Addis Abeba tegevuskava elluviimisel. *Arengukoostöö poliitika tähtsaimad eesmärgid on* vaesuse kaotamine, diskrimineerimise ja ebavõrdsuse vähendamine, mitte kellegi kõrvalejätmine ning vastupanuvõime tugevdamine.

⁶⁰ Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni ühisavaldus „Euroopa uus

Muudatusettepanek

(9) *Käesoleva määruse kohaldamine peaks põhinema ka 7. juunil 2017* allakirjutatud Euroopa *arengukonsensusel*,⁶⁰ *millega* loodi liidule ja liikmesriikidele arengukoostöö ühise lähenemisviisi raamistik, mida järgida tegevuskava 2030 ja Addis Abeba tegevuskava elluviimisel. *Käesoleva määruse kohaldamise alus peaks olema* vaesuse kaotamine, diskrimineerimise ja ebavõrdsuse vähendamine, mitte kellegi kõrvalejätmine, *keskkonnakaitse, võitlus kliimamuutustega* ning vastupanuvõime tugevdamine.

⁶⁰ Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni ühisavaldus „Euroopa uus

arengukonsensus „Meie maailm, meie
väärikus, meie tulevik“⁴⁴, 8. juuni 2017.

arengukonsensus „Meie maailm, meie
väärikus, meie tulevik“⁴⁴, 8. juuni 2017.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 9 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(9 a) Peale ÜRO tegevuskava 2030, Pariisi kliimakokkuleppe, Addis Abeba tegevuskava, ELi üldise strateegia, Euroopa arengukonsensuse ja Euroopa naabruspoliitika, mis moodustavad esmase poliitikaraamistiku, tuleks käesoleva määruse kohaldamisel juhinduda ka järgmistest dokumentidest nende praegusel ja tulevasel kujul:

- ELi inimõiguste ja demokraatia strateegiline raamistik ja tegevuskava;*
- ELi inimõiguste alased suunised;*
- ELi integreeritud lähenemisviis väliskonfliktidele ja -kriisidele ning 2013. aasta ELi terviklik lähenemisviis väliskonfliktidele ja -kriisidele;*
- naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevate ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide 1325 ja 1820 rakendamine ELi poolt – laiaulatuslik lähenemisviis;*
- liidu programm vägivaldsete konfliktide ennetamiseks;*
- nõukogu 20. juuni 2011. aasta järeldused konfliktide ennetamise kohta;*
- ELi vahendamise ja dialoogi pidamise suutlikkuse tugevdamise kontseptsioon;*
- julgeolekusektori reformi toetav, kogu ELi hõlmav strateegiline raamistik;*
- ebaseaduslike tulirelvade ning väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona vastast võitlust käsitlev ELi*

strateegia;

– *ELi kontseptsioon desarmeerimise, demobiliseerimise ja taasintegreerimise toetamiseks;*

– *nõukogu 19. novembri 2007. aasta järeldused ELi meetmete kohta ebakindlates olukordades ning nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate samuti 19. novembri 2007. aasta järeldused julgeoleku ja arengu kohta;*

– *Euroopa Ülemkogu 25. märtsi 2004. aasta deklaratsioon terrorismivastase võitluse kohta, Euroopa Liidu 30. novembri 2005. aasta terrorismivastane strateegia ning nõukogu 23. mai 2011. aasta järeldused terrorismivastase võitluse sise- ja välisaspektide seoste tugevdamise kohta;*

– *OECD suunised rahvusvahelistele ettevõtjatele;*

– *ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted;*

– *ÜRO uus linnade tegevuskava;*

– *ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioon;*

– *pagulasseisundi konventsioon;*

– *konventsioon naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta;*

– *Pekingi tegevusprogrammi ja rahvusvahelise rahvastiku- ja arengukonverentsi tegevuskava tulemused;*

– *UNCTADi jätkusuutlikku valitsemissektori võlgade restruktureerimist käsitlev 2015. aasta aprilli tegevuskava;*

– *ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo koostatud välisvõla ja inimõiguste juhtpõhimõtted;*

– *üleilmne pagulasi käsitlev kokkulepe;*

– *ülemaailmne turvalise, korrakohase*

ja seadusliku rände kokkulepe, mis võeti vastu 10. detsembril 2018 Marrakechis;

– *ÜRO lapse õiguste konventsioon.*

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

(11) Kooskõlas üldise strateegia ja Sendai katastroofiohu vähendamise raamistikuga (2015–2030), mis võeti vastu 18. märtsil 2015,⁶¹ tuleks arvesse võtta vajadust rakendada kriisidele reageerimise ja kriiside ohjeldamise asemel struktuursemat pikaajalist lähenemisviisi, mis oleks tulemuslikum ebakindlates oludes, loodusõnnetuste ja inimtegevusest põhjustatud õnnetuste ning pikka aega kestnud kriiside korral. Riskide vähendamine, ennetamine ja leevendamine ning riskideks valmisolek eeldab suuremat konkreetset ja kollektiivset lahendusi; lisaks on vaja veel enam panustada kiirele reageerimisele ja püsivale taastumisele. Seepärast peaks käesolev määrus aitama kiirreageerimistegevuse abil tugevdada vastupanuvõimet ning ühendada humanitaarabi ja arengumeetmed.

⁶¹ „Sendai katastroofiohu vähendamise

Muudatusettepanek

(11) Kooskõlas üldise strateegia ja Sendai katastroofiohu vähendamise raamistikuga (2015–2030), mis võeti vastu 18. märtsil 2015,⁶¹ tuleks arvesse võtta vajadust rakendada kriisidele reageerimise ja kriiside ohjeldamise asemel struktuursemat **ja ennetavat** pikaajalist lähenemisviisi, mis oleks tulemuslikum ebakindlates oludes, loodusõnnetuste ja inimtegevusest põhjustatud õnnetuste ning pikka aega kestnud kriiside korral. Riskide vähendamine, ennetamine ja leevendamine ning riskideks valmisolek eeldab suuremat konkreetset ja kollektiivset lahendusi; lisaks on vaja veel enam panustada kiirele reageerimisele ja püsivale taastumisele. Seepärast peaks käesolev määrus aitama **eelkõige** kiirreageerimistegevuse **ning asjakohaste geograafiliste ja teemaprogrammide** abil tugevdada vastupanuvõimet ning ühendada humanitaarabi ja arengumeetmed, **tagades asjakohase prognoositavuse, läbipaistvuse ja aruandekohustuse ning sidususe, järjepidevuse ja täiendavuse humanitaarabiga ning täieliku kooskõla rahvusvahelise humanitaarõigusega, takistamata sealjuures humanitaarabi osutamist vastavalt humaansuse, neutraalsuse, erapooletuse ja sõltumatuse põhimõtetele hädaolukorras ja pärast seda.**

⁶¹ „Sendai katastroofiohu vähendamise

raamistik“, mis võeti vastu 18. märtsil 2015 ja mille ÜRO Peaassamblee kiitis heaks 3. juuni 2015 (A/RES/69/283).

raamistik“, mis võeti vastu 18. märtsil 2015 ja mille ÜRO Peaassamblee kiitis heaks 3. juuni 2015 (A/RES/69/283).

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

(12) Kooskõlas arengu tõhususe vallas 2011. aastal Busanis vastu võetud rahvusvaheliste kohustustega, mida kinnitati Nairobis 2016. aastal toimunud kõrgetasemelisel kohtumisel ja hiljem ka arengukokkuleppes, ***tuleks liidu arengukoostöös kohaldada*** arengu tõhususe põhimõtteid, nimelt arengumaade isevastutust arenguprioriteetide ***suhtes***, tulemustele orienteeritust, kaasavaid arengupartnerlusi, samuti läbipaistvust ja ***aruandluskohustust***.

Muudatusettepanek

(12) Kooskõlas arengu tõhususe vallas 2011. aastal Busanis vastu võetud rahvusvaheliste kohustustega, mida kinnitati Nairobis 2016. aastal toimunud kõrgetasemelisel kohtumisel ja hiljem ka arengukokkuleppes, ***peaks liit ametliku arenguabi andmisel kohaldama kõikide abiandmisviiside puhul peale kooskõlastus- ja ühtlustuspõhimõtte*** ka arengu tõhususe põhimõtteid, nimelt arengumaade isevastutust arenguprioriteetide ***ees***t, tulemustele orienteeritust, kaasavaid arengupartnerlusi, samuti ***vastastikust*** läbipaistvust ja ***aruandekohustust***.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek

(13) Kestliku arengu eesmärkide kohaselt tuleks käesoleva määrusega aidata kaasa tugevamale järelevalvele ja aruandlusele, mis tulemustele orienteeritult hõlmaks väljundid, tagajärjed ja mõju liidu välistegevusega seotud rahalist abi saavates partnerriikides. Konkreetselt tuleks, nagu arengukokkuleppes kokku lepitud, käesoleva määruse alusel võetavate

Muudatusettepanek

(13) Kestliku arengu eesmärkide kohaselt tuleks käesoleva määrusega aidata kaasa tugevamale järelevalvele ja aruandlusele, mis tulemustele orienteeritult hõlmaks väljundid, tagajärjed ja mõju liidu välistegevusega seotud rahalist abi saavates partnerriikides. Konkreetselt tuleks, nagu arengukokkuleppes kokku lepitud, käesoleva määruse alusel võetavate

meetmetega panustada 20 % käesoleva määruse alusel rahastatavast ametlikust arenguabist sotsiaalsele kaasatusele ja inimarengule, **sealhulgas soolisele võrdõiguslikkusele** ja naiste mõjuvõimu suurendamisele.

meetmetega panustada **vähemalt** 20 % käesoleva määruse alusel rahastatavast ametlikust arenguabist sotsiaalsele kaasatusele ja inimarengule, **keskendudes põhilistele sotsiaalteenustele, nagu tervishoid, haridus, toit, veevarustus, kanalisatsioon, hügieen ja sotsiaalkaitse, mis peavad olema tagatud eldkõige kõige rohkem marginaliseeritud rühmadele, võttes üldiste küsimustena arvesse soolist võrdõiguslikkust**, naiste mõjuvõimu suurendamist ja laste õigusi.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

(14) **Kui see on võimalik ja asjakohane, tuleks** liidu välistegevuse tulemuste jälgimiseks ja hindamiseks kasutada eelnevalt kindlaks määratud läbipaistvaid, riigipõhiseid ja mõõdetavaid näitajaid, mida on kohandatud asjaomase rahastamisvahendi eripäradele ja eesmärkidele ning **eelistatult** partnerriigi tulemusraamistiku alusel.

Muudatusettepanek

(14) **Et parandada liidu eelarve täitmise eest tegeliku vastutuse võtmist ja eelarve läbipaistvust, peaks komisjon kehtestama selged järelevalve- ja hindamismehhanismid, mille abil saab käesoleva määruse eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude tulemuslikult hinnata.** Liidu välistegevuse tulemuste jälgimiseks ja hindamiseks **tuleks** kasutada eelnevalt kindlaks määratud läbipaistvaid, riigipõhiseid ja mõõdetavaid näitajaid, mida on kohandatud asjaomase rahastamisvahendi eripäradele ja eesmärkidele ning partnerriigi tulemusraamistiku alusel. **Komisjon peaks korrapäraselt oma tegevust jälgima ja edusamme hindama ning tegema tulemused üldsusele kättesaadavaks ja eldkõige peaks ta selleks esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule igal aastal aruande.**

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

(15) Määrus peaks toetama liidu ühist eesmärki – saavutada tegevuskava 2030 kestuse jooksul, et ametlik arenguabi moodustaks 0,7 % kogurahvatulust. Seda silmas pidades peaks vähemalt **92 %** käesoleva määruse alusel antavast rahastusest minema meetmetele, mis on kavandatud selliselt, et need vastavad Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni arenguabi komitee kehtestatud ametliku arenguabi kriteeriumidele.

Muudatusettepanek

(15) Määrus peaks toetama liidu ühist eesmärki – saavutada tegevuskava 2030 kestuse jooksul, et ametlik arenguabi moodustaks 0,7 % kogurahvatulust. ***See kohustus peaks põhinema selgel tegevuskaval, milles liit ja selle liikmesriigid sätestavad, milliseks tähtajaks ja kuidas see eesmärk saavutada.*** Seda silmas pidades peaks vähemalt **95 %** käesoleva määruse alusel antavast rahastusest minema meetmetele, mis on kavandatud selliselt, et need vastavad Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni arenguabi komitee kehtestatud ametliku arenguabi kriteeriumidele.

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

(16) Selleks et tagada ressursid seal, kus neid kõige enam vajatakse, eelkõige vähim arenenud riikides ja ebakindlates või konfliktiolukorras riikides, peaks käesolev määrus toetama ühist eesmärki saavutada vähim arenenud riikide suhtes tegevuskava 2030 kestuse jooksul ametlik arenguabi, mis moodustab 0,20 % liidu kogurahvatulust.

Muudatusettepanek

(16) Et tagada ressursid seal, kus neid kõige enam vajatakse, eelkõige vähim arenenud riikides ja ebakindlates või konfliktiolukorras riikides, peaks käesolev määrus toetama ühist eesmärki saavutada vähim arenenud riikide suhtes tegevuskava 2030 kestuse jooksul ametlik arenguabi, mis moodustab 0,20 % liidu kogurahvatulust. ***See kohustus peaks põhinema selgel tegevuskaval, milles EL ja selle liikmesriigid sätestavad, milliseks tähtajaks ja kuidas see eesmärk saavutada.***

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 16 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(16 a) Kooskõlas ELi soolise võrdõiguslikkuse teises tegevuskavas võetud kohustustega peaks vähemalt 85 % geograafiliste ja teemaprogrammide puhul, mida rahastatakse ametlikust arenguabist, peamine või oluline eesmärk olema sooline võrdõiguslikkus, nagu on kindlaks määranud OECD arenguabi komitee. Kulude kohustusliku läbivaatamisega tuleks tagada, et nendest programmidest suure osa puhul on peamine eesmärk sooline võrdõiguslikkus ning naiste ja tütarlaste õigused ja mõjuvõimu suurendamine.

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 16 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(16 b) Käesolevas määruses tuleks pöörata eritähelepanu lastele ja noortele, sest ka nemad aitavad tegevuskava 2030 ellu viia. Käesoleval määrusel põhinevas liidu välistegevuses tuleks eritähelepanu pöörata nende vajadustele ja mõjuvõimu suurendamisele ning see aitab inimarengusse ja sotsiaalsesse kaasatusse investeerimise kaudu rakendada laste ja noorte potentsiaali muutuste ajendamisel.

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 16 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(16 c) Sahara-taguse Aafrika riikides elavad peamiselt noorukid ja noored. Iga riik peaks otsustama oma demograafilise poliitika üle ise. Kuid demograafiliste muutustega tuleks tegeleda üleilmsel tasandil, tagamaks, et nii praegused kui ka tulevased põlvkonnad saaksid kogu oma potentsiaali jätkusuutlikult kasutada.

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(17) Käesolev määrus peaks kajastama vajadust keskenduda strateegilistele prioriteetidele nii geograafiliselt – Euroopa naabruses ja Aafrikas, samuti haavatavates ja enim abi vajavates riikides – kui ka temaatiliselt – julgeoleku, rände, kliimamuutuste ja inimõiguste valdkonnas.

(17) Käesolevas määruses tuleks arvesse võtta, et keskenduda tuleb strateegilistele prioriteetidele ja seda nii geograafiliselt – Euroopa naabrus ja Aafrika, samuti kaitsetud ja enim abi vajavad riigid, eelkõige vähimarenenud riigid – kui ka temaatiliselt – kestlik areng, vaesuse kaotamine, demokraatia ja inimõigused, õigusriik, hea valitsemistava, julgeolek, turvaline, korrakohane ja seaduslik ränne, ebavõrdsuse vähendamine, sooline võrdõiguslikkus ning võitlus keskkonnaseisundi halvenemise ja kliimamuutuste ning üleilmsete rahvatervise ohtude vastu.

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 17 a (uus)

(17 a) Käesoleva määrusega tuleks aidata riikidel ja ühiskonnal luua üldise rahvatervise valdkonnas vastupanuvõimet ning selleks tuleks võidelda üleilmsete rahvatervise ohtude vastu, tugevdada tervishoiusüsteeme, jõuda üldise tervisekindlustuseni, ennetada nakkushaigusi ja võidelda nendega ning aidata kõigile tagada jõukohase hinnaga ravimid ja vaktsiinid.

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 18

(18) Käesoleva määrusega tuleks toetada 2015. aastal läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika ja piirkondliku koostöö raamistike rakendamist, sealhulgas piiriülese koostöö ning makropiirkondlike ja vesistute strateegiate ja poliitika välisaspektide rakendamist. Kõnealused algatused loovad poliitilise raamistiku suhete tugevdamisel partnerriikidega ja partnerriikide endi vahel, tuginedes vastastikuse *aruandluskohustuse*, jagatud isevastutuse ja ühise vastutustunde põhimõtetele.

(18) Käesoleva *määruse kohaldamisel tuleks erisuhed, mis liidul on ELi lepingu artikli 8 kohaselt kujunenud naaberriikidega, säilitada ja neid tihendada. Määrusega tuleks üldises strateegias võetud kohustuste täitmise kaudu aidata suurendada liidu naabruses asuvate riikide ja ühiskondade vastupanuvõimet. Sellega tuleks* toetada 2015. aastal läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika ja piirkondliku koostöö raamistike rakendamist, sealhulgas piiriülese koostöö ning makropiirkondlike ja vesistute strateegiate *ning ida- ja lõunapoolsete naaberriikide* poliitika välisaspektide, *sh põhjamõõtme poliitika ja Musta mere piirkonna koostöö* rakendamist. Kõnealused algatused loovad *täiendava* poliitilise raamistiku suhete tugevdamisel partnerriikidega ja partnerriikide endi vahel, tuginedes vastastikuse *aruandekohustuse*, jagatud isevastutuse ja ühise vastutustunde põhimõtetele.

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek

(19) **2015. aastal läbivaadatud Euroopa** naabruspoliitika⁶² eesmärk on liidu peamiste poliitiliste **prioriteetide raames** stabiliseerida naaberriike ja tugevdada vastupanuvõimet, **hoogustades selleks eelkõige majanduse arengut**. Selle eesmärgi saavutamiseks **on** läbivaadatud Euroopa **naabruspoliitikas kindlaks määratud neli prioriteetsset valdkonda**: hea valitsemistava, demokraatia, õigusriik ja inimõigused, sealhulgas eriti olulisena kodanikuühiskonna suurem kaasamine; **majanduse** areng; julgeolek; ränne ja liikuvus, sealhulgas võitlus ebaseadusliku **rände** ja sundrände algpõhjustega. Euroopa naabruspoliitikat iseloomustab eristamine ja ühise isevastutuse suurendamine, sest arvestatakse erinevaid kaasamistasemeid ja iga riigi huvisid seoses tema ja liidu partnerluse laadi ja põhivaldkondadega.

Muudatusettepanek

(19) **Euroopa** naabruspoliitika eesmärk on **süvendada** liidu peamiste poliitiliste **prioriteetidena demokraatiat, edendada inimõigusi ja õigusriigi toetamist**, stabiliseerida naaberriike ja tugevdada vastupanuvõimet, **eelkõige toetades poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalreforme**. Selle eesmärgi saavutamiseks **tuleks** läbivaadatud Euroopa **naabruspoliitika elluviimisel käesoleva määruse alusel keskenduda järgmistele esmatähtsatele valdkondadele**: hea valitsemistava, demokraatia, õigusriik ja inimõigused, sealhulgas eriti olulisena kodanikuühiskonna suurem kaasamine; **sotsiaal-majanduslik areng, sealhulgas võitlus noorte töötuse vastu, ning haridus ja keskkonnasäästlikkus**; julgeolek; ränne ja liikuvus, sealhulgas võitlus ebaseadusliku ja sundrände algpõhjustega **ning nende rahvaste, riikide ja piirkondade toetamine, mis peavad taluma suuremat rändesurvet. Käesoleva määrusega tuleks toetada assotsieerimislepingute ning põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduslepingute rakendamist, mille liit on naabruses asuvate riikidega sõlminud**. Euroopa naabruspoliitikat iseloomustab eristamine ja ühise isevastutuse suurendamine, sest arvestatakse erinevaid kaasamistasemeid ja iga riigi huvisid seoses tema ja liidu partnerluse laadi ja põhivaldkondadega. **Tulemuspõhine tegutsemine on üks Euroopa naabruspoliitika aluspõhimõtteid. Kui demokraatia olukord halveneb partnerriigis väga palju või püsivalt, tuleks toetuse maksmine peatada. Naabruspoliitika rahasummad**

on peamine vahend, mille abil lahendada ühiseid probleeme, nagu ebaseaduslik ränne ja kliimamuutused ning suurendada majandusarengu ja paremate valitsemistavade kaudu jõukust, julgeolekut ja stabiilsust. Liidu abi peaks naabruspiirkondades paremini nähtav olema.

⁶² Ühisteatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa naabruspoliitika ülevaade“, 18. november 2015.

⁶² Ühisteatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa naabruspoliitika ülevaade“, 18. november 2015.

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek

(20) Käesoleva määrusega tuleks toetada Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (edaspidi „AKV“) riikide rühma kuuluvate riikidega ajakohastatud assotsieerimislepingu rakendamist ning võimaldada ELil ja tema AKV riikide rühma partneritel partnerlussuhteid üleilmsete probleemide lahendamiseks veelgi süvendada. Eelkõige tuleks käesoleva määrusega toetada Aafrika ja ELi ühisstrateegia raames **ELi** ja Aafrika Liidu vahel alustatud koostöö jätkamist ning panustada AKV–ELi 2020. aasta järgsele lepingule, sealhulgas Aafrika suhtes mandriviisilise lähenemise rakendamisega.

Muudatusettepanek

(20) Käesoleva määrusega tuleks toetada Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (edaspidi „AKV“) riikide rühma kuuluvate riikidega ajakohastatud assotsieerimislepingu rakendamist ning võimaldada ELil ja tema AKV riikide rühma partneritel partnerlussuhteid üleilmsete **ja ühiste** probleemide lahendamiseks veelgi süvendada. Eelkõige tuleks käesoleva määrusega toetada Aafrika ja ELi ühisstrateegia raames **liidu** ja Aafrika Liidu vahel alustatud koostöö jätkamist, **sealhulgas Aafrika ja liidu võetud kohustust edendada laste õigusi ning Euroopa ja Aafrika noorte mõjuvõimu suurendamist**, ning panustada AKV–ELi 2020. aasta järgsele lepingule, sealhulgas Aafrika suhtes mandriviisilise lähenemise rakendamisega, **ning vastastikku kasulikele suhetele, kus EL ja Aafrika on võrdsed partnerid.**

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 20 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(20 a) Käesoleva määrusega tuleks ühtlasi edendada liidu välissuhete kaubandusaspekte, nagu kolmandate riikidega tehtav koostöö tina, tantaali ning kulla tarneahelaga seotud hoolsuskohustuse täitmiseks, Kimberley protsess, jätkusuutlikkuse kokkulepe, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 978/2012^{1a} (üldiste tariifsete soodustuste kava käsitlev määrus) alusel võetud kohustuste täitmine, koostöö metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse ning kaubandusabi algatuste raames, et tagada liidu kaubanduspoliitika ja arengueesmärkide ning -meetmete järjepidevus ja vastastikune toetus.

^{1a} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 978/2012 üldiste tariifsete soodustuste kava kohaldamise ning nõukogu määruse (EÜ) nr 732/2008 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 303, 31.10.2012, lk 1).

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(21) Liit peaks otsima võimalusi olemasolevate vahendite kõige tõhusamaks kasutamiseks, et saavutada välistegevuses optimaalne mõju. See tuleks saavutada liidu välistegevuse rahastamisvahendite, sealhulgas eelkõige ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA III)⁶³, humanitaarabi rahastamisvahendi⁶⁴, ülemeremaade ja -territooriumide otsuse⁶⁵,

(21) Liit peaks otsima võimalusi olemasolevate vahendite kõige tõhusamaks kasutamiseks, et saavutada välistegevuses optimaalne mõju. See tuleks saavutada liidu välistegevuse rahastamisvahendite, sealhulgas eelkõige ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA III)⁶³, humanitaarabi rahastamisvahendi⁶⁴, ülemeremaade ja -territooriumide otsuse⁶⁵,

Euratori asutamislepingu alusel naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendit täiendava Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi⁶⁶, ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning hiljuti välja pakutud ja väljaspool ELi eelarvet rahastatava Euroopa rahutagamisrahastu⁶⁷ sidususe ja täiendavusega, samuti liidu muude poliitikameetmete ja programmide suhtes koostoime tagamisega. See hõlmab vajaduse korral ka sidusust ja täiendavust makromajandusliku finantsabiga. Ühise eesmärgi saavutamiseks rakendatavate kombineeritud sekkumiste võimalikult suure mõju huvides peaks käesolev määrus võimaldama kombineerida rahastamist liidu muude programmidega, tingimusel et need ei kata samu kulusid.

⁶³ COM (2018) 465 final. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III).

⁶⁴ Nõukogu 20. juuni 1996. aasta määrus (EÜ) nr 1257/96 humanitaarabi kohta (EÜT L 163, 2.7.1996, lk 1).

⁶⁵ COM(2018) 461 final. Ettepanek: Nõukogu otsus ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta, sh ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Gröönimaa ja Taani Kuningriigi vahelised suhted (ÜMTde assotsieerimise otsus).

⁶⁶ COM(2018) 462 final. Ettepanek: Nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahend, mis Euratori asutamislepingu alusel täiendab naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendit.

⁶⁷ C(2018) 3800 final. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanek nõukogule: Nõukogu otsus, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu.

Euratori asutamislepingu alusel naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendit täiendava Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi⁶⁶, ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning hiljuti välja pakutud ja väljaspool ELi eelarvet rahastatava Euroopa rahutagamisrahastu⁶⁷ sidususe, *kooskõla* ja täiendavusega, samuti liidu muude poliitikameetmete ja programmide, *sh usaldusfondide ning ELi liikmesriikide meetmete ja programmide* suhtes koostoime tagamisega. See hõlmab vajaduse korral ka sidusust ja täiendavust makromajandusliku finantsabiga. Ühise eesmärgi saavutamiseks rakendatavate kombineeritud sekkumiste võimalikult suure mõju huvides peaks käesolev määrus võimaldama kombineerida rahastamist liidu muude programmidega, tingimusel et need ei kata samu kulusid.

⁶³ COM (2018) 465 final. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III).

⁶⁴ Nõukogu 20. juuni 1996. aasta määrus (EÜ) nr 1257/96 humanitaarabi kohta (EÜT L 163, 2.7.1996, lk 1).

⁶⁵ COM(2018) 461 final. Ettepanek: Nõukogu otsus ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta, sh ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Gröönimaa ja Taani Kuningriigi vahelised suhted (ÜMTde assotsieerimise otsus).

⁶⁶ COM(2018) 462 final. Ettepanek: Nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahend, mis Euratori asutamislepingu alusel täiendab naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendit.

⁶⁷ C(2018) 3800 final. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanek nõukogule: Nõukogu otsus, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu.

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 22

Komisjoni ettepanek

(22) Käesoleva määruse rahastamispaketti tuleks kasutada **programmi** „Erasmus“ rahvusvahelisest mõõtmest tulenevate ja Erasmuse määruse kohaselt rakendatavate meetmete rahastamiseks⁶⁸.

⁶⁸ COM (2018) 367 final. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm „Erasmus“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013.

Muudatusettepanek

(22) Käesoleva määruse rahastamispaketti tuleks kasutada **programmide** „Erasmus“ ja „**Loov Euroopa**“ rahvusvahelisest mõõtmest tulenevate ja Erasmuse määruse⁶⁸ ning programmi „**Loov Euroopa**“ määruse^{68a} kohaselt rakendatavate meetmete rahastamiseks.

⁶⁸ COM (2018) 367 final. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm „Erasmus“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013;

^{68a} COM (2018) final. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse programm „**Loov Euroopa**“ (2021–2027) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1295/2013.

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 22 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(22 a) **Programmi „Erasmus+“** rahvusvahelist mõõdet tuleks laiendada, et suurendada maailma vähem arenenud riikide kodanike ja organisatsioonide liikuvusvõimalusi ja koostööd, toetades kolmandates riikides suutlikkuse suurendamist, oskuste arendamist ja inimestevahelisi kontakte ning pakkudes rohkem võimalusi teha arenenud ja tärkava turumajandusega riikidega

koostööd ja suurendada liikuvust.

Muudatusettepanek 28

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 22 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(22 b) Kuna vastavalt kestliku arengu tegevuskavale 2030 ning rahvusvaheliste kultuurisuhete ELi strateegiale tuleb tegeleda haridus- ja kultuuriküsimustega, peaks käesolev määrus aitama tagada kaasavat ja võrdsetel võimalustel põhinevat kvaliteetset haridust, soodustama kõigile pidevõppevõimaluste andmist, toetama rahvusvahelisi kultuurisuhteid ning määruses tuleks arvesse võtta, et kultuuri kaudu edendatakse Euroopa väärtusi sihipäraste meetmete varal, mille eesmärk on selgelt mõjutada liidu rolli rahvusvahelisel areenil.

Muudatusettepanek 29

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 23**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23) Käesoleva määruse alusel rahastatavate meetmete jaoks tuleks peamiselt kasutada geograafilisi programme, et maksimeerida liidu abi ning liidu tegevust partnerriikidele ja nende elanikele lähemale tuua. **Lisaks sellisele üldisele lähenemisviisile** tuleks vajaduse korral kasutada teemaprogramme ja kiirreageerimistegevust.

(23) Käesoleva määruse alusel rahastatavate meetmete jaoks tuleks peamiselt kasutada geograafilisi programme, et maksimeerida liidu abi ning liidu tegevust partnerriikidele ja nende elanikele lähemale tuua, **toetades samal ajal valdkondlikke prioriteete, nagu inimõigused, kodanikuühiskond ja kestlikkus. Geograafiliste ja teemaprogrammide eesmärgid peaksid olema üksteisega kooskõlas ja sidusad**

ning neile lisaks tuleks vajaduse korral kasutada teemaprogramme ja kiirreageerimistegevust. Geograafiliste, teema- ja kiirreageerimisprogrammide ja meetmete vahel tuleks tagada täiendavus. Iga programmi eripära arvesse võtmiseks tuleks komisjonile anda kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 õigus võtta vastu õigusakte, millega täiendada käesoleva määruse sätteid, määraes kindlaks liidu strateegia, esmatähtsad valdkonnad, üksikasjalikud eesmärgid, oodatavad tulemused, kindlad tulemusnäitajad ja igale programmile eraldatav rahasumma. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

^{1a} ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek

(24) Kooskõlas arengukokkuleppega peaks liit ühes liikmesriikidega parandama ühist programmitööd, et suurendada ressursside ja võimekuste koondamisega ühist mõju. Ühises programmitöös tuleks

Muudatusettepanek

(24) Kooskõlas arengukokkuleppega peaks liit ühes liikmesriikidega parandama ühist programmitööd, et suurendada ressursside ja võimekuste koondamisega ühist mõju. Ühises programmitöös tuleks

lähtuda partnerriikide kaasatusest, assigneeringutest ja isevastutusest. Liit ja selle liikmesriigid peaksid samuti aitama partnerriike vajaduse korral ühise rakendamisega.

lähtuda partnerriikide kaasatusest, assigneeringutest ja isevastutusest. Liit ja selle liikmesriigid peaksid samuti aitama partnerriike vajaduse korral ühise rakendamisega. ***Ühine rakendamine peaks olema kaasav ja avatud kõigile liidu partneritele, kes jagavad ühist arusaama ja võivad selle kujundamisele kaasa aidata, sealhulgas liikmesriikide asutused ja arenguabi andvad finantseerimisasutused, kohalikud asutused, erasektor, kodanikuühiskond ning akadeemilised ringkonnad.***

Muudatusettepanek 31

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 24 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(24 a) Kui demokraatia, inimõiguste või õigusriigi olukord halveneb partnerriigis väga palju või püsivalt, võib toetuse maksmise delegeeritud õigusakti alusel osaliselt või täielikult peatada. Komisjon peaks oma otsuste tegemisel võtma arvesse asjakohaseid Euroopa Parlamendi resolutsioone.

Muudatusettepanek 32

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 24 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(24 b) Käesoleva määrusega tuleks veel kord kinnitada, et liidu välistegevuses on tähtis osa ka tuumaohutusel, ning soodustada (Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi) määruses sätestatud koostööeesmärkide saavutamist. Kui

partnerriik eirab pidevalt peamisi tuumaohutusnorme, nagu Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuriga seotud asjaomased rahvusvahelised konventsioonid, Espoo ja Århusi konventsioon ja nende muudatused, tuumarelvade leviku tõkestamise leping ja selle lisaprotokollid, vastupidavustestide läbiviimise kohustus ja sellega seotud meetmed ning (Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi) määruses sätestatud koostööeesmärgid, tuleks käesoleva määruse alusel asjaomasele riigile antav abi seetõttu uuesti läbi vaadata ning selle võib täielikult või osaliselt peatada.

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek

(25) Demokraatia ja **inimõiguste eesmärged, sealhulgas** soolist võrdsuslikkust ja naiste mõjuvõimu suurendamist tuleks käesoleva määruse rakendamisel muidugi läbivalt kohaldada, kuid arvestades selle ülemaailmset olemust ja meetmete sõltumatust asjaomaste kolmandate riikide valitsuste ja ametivõimude nõusolekust, peaks inimõiguste ja kodanikuühiskonna organisatsioonide edendamise teemaprogrammide kaudu antaval liidu abil olema konkreetsed täiendavad lisaeesmärgid.

Muudatusettepanek

(25) Demokraatia, **inimõiguste ja põhivabaduste, sh laste, vähemuste, puudega inimeste ja LGBTI-inimeste kaitse eesmärged ning** soolist võrdsuslikkust ja naiste **ja tütarlaste** mõjuvõimu suurendamist tuleks käesoleva määruse kohaldamisel muidugi läbivalt **järjepidevalt** kohaldada **ja laiemalt kajastada**, kuid arvestades selle ülemaailmset olemust ja meetmete sõltumatust asjaomaste kolmandate riikide valitsuste ja ametivõimude nõusolekust, peaks inimõiguste ja kodanikuühiskonna organisatsioonide **ning kohalike omavalitsuste** edendamise teemaprogrammide kaudu antaval liidu abil olema konkreetsed täiendavad lisaeesmärgid. **Seda tehes peaks liit pöörama erilist tähelepanu neile riikidele ja hädalukordadele, kus inimõigused ja põhivabadused on enim ohustatud ning kus kõnealuste õiguste ja vabaduste mittejärgimine on eriti tähelepanuväärne ja järjepidev, ning olukordadele, kus on**

*kaalul kodanikuühiskonna
tegutsemisruum. Käesoleva määruse
alusel antav liidu abi peaks võimaldama
kodanikuühiskonna toetamist ning
kodanikuühiskonnaga koostöö tegemist ja
partnerlust delikaatsetes inimõiguste- ja
demokraatiaalastes küsimustes, pakkudes
paindlikkust ja reageerimisvõimet, et
reageerida muutuvatele asjaoludele,
toetusesaajate vajadustele või
kriisiperioodidele, ning aidates vajaduse
korral suurendada kodanikuühiskonna
suutlikkust. Sellistel juhtudel peaks
poliitilisteks prioriteetideks olema
rahvusvahelise õiguse järgimise
edendamine ning kohaliku
kodanikuühiskonna ja teiste asjaomaste
inimõiguste sidusrühmade varustamine
tegevusvahenditega, et panustada töösse,
mida tehakse väga rasketes tingimustes.
Käesoleva määrusega tuleks anda
kodanikuühiskonna organisatsioonidele
ühtlasi võimalus saada väikest toetust
vajaduse korral kiiresti ja tõhusalt,
eelkõige keerulisimates oludes, nt kui
olukord on ebastabiilne, valitseb kriis või
kogukonnas on pinged.*

Muudatusettepanek 34

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 25 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*(25 a) Kooskõlas ELi lepingu
artiklitega 2, 3 ja 21 ning ELi toimimise
lepingu artikliga 8 tuleks käesoleva
määruse rakendamisel juhinduda soolise
võrdõiguslikkuse, naiste ja tütarlaste
mõjuvõimu suurendamise põhimõtetest
ning kooskõlas soolise võrdõiguslikkuse
teise tegevuskavaga, nõukogu
10. detsembri 2018. aasta järeldustega
naiste rahu ja julgeoleku kohta, Euroopa
Nõukogu Istanbuli konventsiooniga ja
kestliku arengu tegevuskava 2030*

eesmärgiga 5 tuleks püüda naiste õigusi kaitsta ja edendada.

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 25 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(25 b) Käesolevas määruses tuleks käsitleda ja süvalaiendada naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse edendamist kogu maailmas, sealhulgas toetades selliste organisatsioonide tegevust, kes tegelevad seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste (võimalus saada olemasolevat kvaliteetset teavet ja haridust ning kvaliteetseid teenuseid) edendamise ning soolise vägivalla ja diskrimineerimise vastu võitlemisega, ning tunnustades ja käsitledes tihedaid seoseid rahu, julgeoleku, arengu ja soolise võrdõiguslikkuse vahel. See töö peaks olema kooskõlas asjakohaste rahvusvaheliste ja Euroopa põhimõtete ja konventsioonidega ning edendama nende rakendamist.

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 26

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(26) Kodanikuühiskond peaks hõlmama **erinevate rollide** ja **volitustega** osalejaid, sealhulgas kõiki mitteriiklikke, mittetulunduslikke, **erapooletuid** ja rahumeelseid struktuure, millesse inimesed koonduvad, et töötada ühiste poliitiliste, kultuuriliste, sotsiaalsete või majanduslike

(26) Kodanikuühiskond peaks hõlmama **mitme rolli** ja **volitusega** osalejaid, sealhulgas kõiki mitteriiklikke, mittetulunduslikke ja rahumeelseid struktuure, millesse inimesed koonduvad, et töötada ühiste poliitiliste, kultuuriliste, sotsiaalsete, **religioossete**,

eesmärkide ja ideaalide edendamise nimel. Nad võivad tegutseda kohalikul, riiklikul, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil, nende hulgas on linna- ja maapiirkonna ning ametlikke ja mitteametlikke organisatsioone.

keskkonnaalaste või majanduslike eesmärkide ja ideaalide edendamise nimel **või nõuda ametiasutustelt vastutuse võtmist**. Nad võivad tegutseda kohalikul, riiklikul, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil, nende hulgas on linna- ja maapiirkonna ning ametlikke ja mitteametlikke organisatsioone. **Kui see on määruuses sätestatud eesmärkide saavutamiseks vajalik, peaks olema õigus rahastada teisi organeid või osalejaid, keda ei ole käesoleva määruuse kohaselt sõnaselgelt välja arvatud.**

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 26 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(26 a) Vastavalt Euroopa arengukonsensusele peaksid liit ja selle liikmesriigid soodustama kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike omavalitsuste osalemist kestliku arengu toetamisel ja kestliku arengu eesmärkide täitmisel, sealhulgas demokraatia, õigusriigi, põhivabaduste, inimõiguste ja sotsiaalõiguse valdkonnas, ning toetama neid seetõttu, et nad pakuvad sotsiaalteenuseid kõige enam abi vajavatele inimrühmadele. Liit ja liikmesriigid peaksid tunnustama mitmeid rolle, mida täidavad kodanikuühiskonna organisatsioonid ja kohalikud asutused, kes edendavad piirkondlikku lähenemisviisi arengule, sealhulgas detsentraliseerimise protsesse, osalust, järelevalvet ja aruandekohustust. Liit ja liikmesriigid peaksid edendama kodanikuühiskonna organisatsioonide tegutsemisruumi ja neile soodsaid tingimusi ning veelgi suurendama oma toetust kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutuste suutlikkuse suurendamiseks, et tugevdada

nende rolli kestliku arengu protsessis ja edendada poliitilist, sotsiaalset ja majanduslikku dialoogi, sealhulgas kodanikuühiskonna toetusprogrammide kaudu.

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 26 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(26 b) Liit peaks toetama kodanikuühiskonna organisatsioone ja soodustama nende suuremat strateegilist osalemist kõikides välisvahendites ja -programmides, sealhulgas käesoleva määruse kohastes geograafilistes programmides ja kiirreageerimismeetmetes, kooskõlas nõukogu 15. oktoobri 2012. aasta järeldustega teemal „Demokraatia ja säästva arengu juured: Euroopa koostöö kodanikuühiskonnaga välissuhete valdkonnas“.

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 28

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(28) Kajastades kliimamuutusega toimetuleku olulisust kooskõlas liidu kohustustega Pariisi kliimaleppe rakendamise osas ning selleks et saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärged, peaks käesolev määrus toetama liidu poliitikas **kliimameetmete** arvesse võtmist ja **panustama** üldeesmärki, **et liidu eelarvekulutustest eraldataks 25 % kliimaeesmärkide saavutamise**

(28) Kajastades kliimamuutusega toimetuleku, **keskkonnakaitse ja bioloogilise mitmekesisuse kadumise vastase võitluse** olulisust kooskõlas liidu kohustustega Pariisi kliimaleppe, **bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni** rakendamise osas ning selleks et saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärged, peaks käesolev määrus toetama liidu poliitikas **kliima- ja keskkonnameetmete** arvesse

toetamiseks. Käesoleva määruse alusel rakendatavate meetmetega suunatakse eeldatavalt **25 %** määruse kogu rahastamispaketist kliimakaitse eesmärkide saavutamisele. Asjakohased meetmed määratakse kindlaks käesoleva määruse **rakendamise** käigus ning käesoleva määruse koondtulemusi tuleks arvestada asjakohastes hindamis- ja läbivaatamismenetlustes.

võtmist ja **liidu eelarvest kliimaeesmärkide toetamiseks tehtavate kulutuste** üldeesmärki **ning meetmeid, millel on selge ja kindlaks tehtav valdkondadevaheline kasu.** Käesoleva määruse alusel rakendatavate meetmetega suunatakse eeldatavalt **45 %** määruse kogu rahastamispaketist kliimakaitse eesmärkide saavutamisele, **keskkonnajuhtimisele ja -kaitsele, bioloogilisele mitmekesisusele ja kõrbestumisvastasele võitlusele, mille kogu rahastamispaketist tuleks 30 % eraldada kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele.** Asjakohased meetmed määratakse kindlaks käesoleva määruse **kohaldamise** käigus ning käesoleva määruse koondtulemusi tuleks arvestada asjakohastes hindamis- ja läbivaatamismenetlustes. **Liidu tegevus selles valdkonnas peaks toetama Pariisi kliimakokkuleppe ja Rio konventsioonide täitmist ning mitte muutma keskkonnaseisundit veel halvemaks ega tekitama keskkonnale või kliimale kahju. Kliimaeesmärgi täitmist toetavate tegevuse ja meetmete puhul pööratakse eritähelepanu kliimamuutustega kohanemise toetamisele vaestes ja väga kaitsetutes riikides ning tuleks võtta arvesse kliima, rahu ja julgeoleku, naiste mõjuvõimu suurendamise ja vaesusevastase võitluse seost. Käesolev määrus peaks kaasa aitama loodusvarade säästvale majandamisele ning soodustama säästlikku ja turvalist kaevandamist, metsamajandust ja põllumajandust.**

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 29

Komisjoni ettepanek

(29) **Oluline on süvendada rändealast koostööd partnerriikidega, et võtta maksimumi hästi hallatud ja regulaarsest**

Muudatusettepanek

(29) **Partnerriikidega tehtav rändekoostöö võib kummalegi poolele kasulik olla korra kohase, turvalise ja**

rändest ning tulemuslikult võidelda *ebaseaduslikku rändega*. Selline koostöö peaks aitama kaasa rahvusvahelisele kaitsele juurdepääsu tagamisele, ebaseadusliku *rände* algpõhjustega tegelemisele, piirihalduse parandamisele, samuti ebaseadusliku rände, rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise ja *inimkaubanduse vastu võitlemise* süvendamisele ning vajaduse korral tagasisaatmiste, tagasivõtmiste ja taasintegreerimise korraldamisele vastastikuse *aruandluskohustuse* alusel ning täites kõiki humanitaar- ja inimõigustega seotud kohustusi. *Seega peaks selles valdkonnas kolmandate riikide tulemuslik koostöö liiduga olema käesoleva määruse üldpõhimõtete lahutamatu osa*. Rände- ja arengukoostööpoliitika vaheline *suurem* sidusus on oluline tagamaks, et arenguabiga *toetatakse partnerriikide poolt rände tulemuslikumat haldamist*. Käesolev määrus peaks aitama kaasa rände suhtes koordineeritud, tervikliku ja struktuurse lähenemise saavutamisele, milleks maksimeeritakse sünergiaid ja *kohaldatakse vajalike hoobi*.

vastutustundliku rände mõttes ning aidata üheskoos tulemuslikult võidelda *ebaseadusliku ja sundrändega*. Selline koostöö peaks aitama kaasa *ohutute ja seaduslike varjupaiga saamise ja rändevõimaluste loomisele*, rahvusvahelisele kaitsele juurdepääsu tagamisele, ebaseadusliku *ja sundrände* algpõhjustega tegelemisele, *koostööle diasporaadega*, piirihalduse parandamisele, samuti ebaseadusliku rände, rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise ja *inimkaubandusega tegelemise* süvendamisele ning vajaduse korral *turvaliste, inimväärsate ja püsivate* tagasisaatmiste, tagasivõtmiste ja taasintegreerimise *konfliktiteadlikule* korraldamisele vastastikuse *aruandekohustuse* alusel ning täites kõiki humanitaar- ja inimõigustega seotud kohustusi, *mis tulenevad rahvusvahelisest ja liidu õigusest*. Rände- ja arengukoostööpoliitika vaheline sidusus on oluline tagamaks, et arenguabiga *aidataks partnerriikidel võidelda vaesuse ja ebavõrdsuse vastu, toetada õigusi ja vabadusi ning soodustada korrakohast, turvalist ja vastutustundlikku rändehaldust*. Käesolev määrus peaks aitama kaasa rände suhtes koordineeritud, tervikliku ja struktuurse lähenemise saavutamisele, milleks maksimeeritakse sünergiaid *ning rände ja liikuvuse positiivset mõju arengule*.

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 30

Komisjoni ettepanek

(30) Käesolev määrus peaks võimaldama liidul *rändepoliitika* täiendusena võtta veel meetmeid, et reageerida rändega seotud probleemidele, vajadustele ja võimalustele. Seda silmas pidades ja *ettenägematute*

Muudatusettepanek

(30) Käesolev määrus peaks võimaldama liidul *rände- ja arengupoliitika* täiendusena võtta veel meetmeid, et reageerida rändega seotud probleemidele, vajadustele ja võimalustele. Seda silmas

asjaolude puudumisel eeldatakse, et 10 % selle rahastamispaketist kasutatakse viisil, mis aitaks võidelda ebaseadusliku rände ja sundränne algpõhjustega ning toetada **rände haldamist** ja **valitsemist**, sealhulgas pagulaste kaitset ja rändajate õigusi, kui see kuulub käesoleva määruse eesmärkide hulka.

pidades ja **rände panuse maksimaalseks ärakasutamiseks arengus ning esilekerkivate uute sõlmküsimuste ja uute vajaduste** puudumisel eeldatakse, et **kõige rohkem** 10 % selle rahastamispaketist kasutatakse viisil, mis aitaks võidelda ebaseadusliku rände ja sundränne algpõhjustega ning toetada **tugevdatud kaasatust, et soodustada turvalist, korrakohast, seaduslikku ja vastutustundlikku rännet ning kavandatud ja hästi hallatud rändepoliitika rakendamist ja juhtimist**, sealhulgas pagulaste kaitset ja rändajate õigusi, **mis tulenevad rahvusvahelisest ja liidu õigusest**, kui see kuulub käesoleva määruse eesmärkide hulka. **Määrus peaks aitama lahendada ka ajude äravoolu probleemi ja toetada ümberasustatud inimeste ja vastuvõtivate kogukondade vajadusi, tehes eelkõige kättesaadavaks põhiteenused ja elatise teenimise võimalused.**

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 30 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(30 a) Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ja -teenused toetavad tõendatult kestlikku arengut ja kaasavat majanduskasvu. Need võivad osutada kodanike elu parandamisel väga oluliseks isegi kõige vaesemates riikides, suurendades eelkõige naiste ja tütarlaste mõjuvõimu, parandades demokraatlikku valitsemistava ja läbipaistvust ning suurendades tootlikkust ja innustades töökohtade loomist. Sellegipoolest jäävad ühenduvus ja taskukohasus probleemiks nii piirkondade vahel kui ka sees, sest suure ja väikse sissetulekuga riikide ning linnade ja maapiirkondades vahel on suured erinevused. Määrus peaks seetõttu

*aitama liidul tema arengumeetmetes
digiteerimist veel rohkem ära kasutada.*

Muudatusettepanek 43

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 30 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(30 b) Kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030, mis võeti vastu ÜRO Peaassamblee 25. septembri 2015. aasta resolutsiooniga, rõhutatakse riikide rahumeelse ja kaasava ühiskonna edendamise tähtsust nii kestliku arengu eesmärgina (16. eesmärk) kui ka muude tulemuste saavutamiseks arengupoliitika raames. Kestliku arengu 16. eesmärgis on konkreetne nõue „tugevdada riikide asjakohaseid asutusi, sealhulgas rahvusvahelise koostöö kaudu, eesmärgiga suurendada suutlikkust kõikidel tasanditel, eriti arenguriikides, et ära hoida vägivalda ning võidelda terrorismi ja kuritegevusega“.

Muudatusettepanek 44

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 30 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(30 c) Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) arenguabi komitee 19. veebruari 2016. aasta kõrgetasemelise kohtumise kommünikeega ajakohastati rahu- ja julgeolekuvaldkonna ametliku arenguabi aruandlusjuhised. Käesoleva määruse kohaselt võetavate meetmete rahastamine on ametlik arenguabi, kui see vastab

tingimustele, mis on sätestatud kõnealustes aruandlusjuhistes või edaspidistes aruandlusjuhistes, milles arenguabi komiteel on võimalik kokku leppida.

Muudatusettepanek 45

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 30 d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(30 d) Suutlikkuse suurendamist arengu toetamiseks ja arengutegevuseks vajaliku julgeoleku toetamiseks peaks kasutama ainult erandjuhtudel, kui käesoleva määruse eesmärke ei ole võimalik teiste arengukoostöö meetmetega täita. Kolmandate riikide julgeolekusektori osalejaid, sealhulgas erandlikel asjaoludel relvajõude, on konfliktide ennetamisel, kriiside ohjamisel ja stabiliseerimistegevuses oluline toetada, et tagada asjakohased tingimused vaesuse kaotamiseks ja arenguks. Hea valitsemistava, tõhus demokraatlik kontroll ja tsiviiljärelevalve julgeolekusüsteemi, sealhulgas relvajõudude üle ning inimõiguste ja õigusriigi põhimõtte austamine on hästi toimiva riigi olulised tunnused igas kontekstis ning neid tuleks edendada, pakkudes kolmandatele riikidele julgeolekusektori reformimisel ulatuslikumat tuge.

Muudatusettepanek 46

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 30 e (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(30 e) Käesolev määrus peaks tuginema komisjoni poolt 2020. aasta juuniks tellitud hinnangu järeldustele, sealhulgas mitmeid sidusrühmi kaasavale laiaulatuslikule avalikule arutelule, milles hinnatakse, kui sidus on liidu ja liikmesriikide poolt rahastatud julgeoleku ja arengu vahelise seose raames olnud arengu ja arenguks vajaliku julgeoleku toetamiseks suutlikkuse suurendamine üldise strateegia ja ÜRO kestliku arengu eesmärkidega.

Muudatusettepanek 47

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 30 f (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(30 f) Ühtlasi peaks liit toetama kõikides käesoleval määrusel põhinevates meetmetes ja programmides konflikti- ja sooteadlikku tegutsemist, et vältida kahjulikku mõju ja suurendada kasulikku.

Muudatusettepanek 48

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 32**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(32) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmärgid ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse

(32) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda *partneri vajadustest, eelistustest, konkreetsetest olukordadest, nende asjakohasusest, kestlikkusest ja*

kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. Muu hulgas tuleks kaaluda kindlasummalisi makseid, kindlamääralisi makseid ja ühikuhindu, samuti kuludega sidumata rahalisi vahendeid, millele on osutatud *finantsmääruse* artikli 125 lõikes 1.

nende võimest *järgida arengu tõhususe põhimõtteid*, saavutada meetmete erieesmäärke ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. Muu hulgas tuleks kaaluda kindlasummalisi makseid, kindlamääralisi makseid ja ühikuhindu, samuti kuludega sidumata rahalisi vahendeid, millele on osutatud *Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046^{1a} (edaspidi „finantsmäärus“)* artikli 125 lõikes 1. *Euroopa demokraatia rahastu rolli Euroopa institutsioonidelt volitused saanud fondina demokraatia, kodanikuühiskonna ja inimõiguste toetamiseks kogu maailmas tuleks käesoleva määruse alusel tugevdada ja suurendada. Euroopa demokraatia rahastule tuleks anda haldusalane paindlikkus ja rahalised võimalused maksta sihtotstarbelisi toetusi Euroopa naabruses asuvatele ja Euroopa naabruse poliitika rakendamise eest seisvatele kodanikuühiskonna osalejatele – eelkõige kui see puudutab demokraatia, inimõiguste, vabade valimiste ja õigusriigi arengut.*

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 33

Komisjoni ettepanek

(33) Uus Euroopa Kestliku Arengu Fond+ (edaspidi „EFSD+“) peaks eelmise fondi (EFSD)⁷⁰ edukal eeskujul toimima ühtse rahastamispaketina, millega üleilmselt pakkuda toetuste, eelarveliste tagatiste ja rahastamisvahendite kaudu rahastamissuutlikkust. EFSD+ peaks olema välisinvesteeringute kavale toeks ja ühendama välistegevuse tagatiste alla kuuluvad segarahastamis- ja eelarveliste

Muudatusettepanek

(33) Uus Euroopa Kestliku Arengu Fond+ (edaspidi „EFSD+“) peaks eelmise fondi (EFSD)⁷⁰ eeskujul toimima ühtse rahastamispaketina, millega üleilmselt pakkuda toetuste, eelarveliste tagatiste ja rahastamisvahendite kaudu rahastamissuutlikkust. EFSD+ peaks olema välisinvesteeringute kavale toeks ja ühendama välistegevuse tagatiste alla kuuluvad segarahastamis- ja eelarveliste

tagatiste toimingud, sealhulgas need, mis hõlmavad riigiriske seoses laenutehingutega, mida varem tehti välislaenude andmiseks Euroopa Investeerimispankale antud volituse raames. Talle aluslepingutega usaldatud rolli ja viimastel aastakümnetel liidu poliitika toetamisel saadud kogemusi arvestades peaks Euroopa Investeerimispank olema ka edaspidi komisjoni jaoks välistegevuse tagatise raames meetmete elluviimisel parim partner.

⁷⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. septembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1601, millega luuakse Euroopa Kestliku Arengu Fond (EFSD), EFSD tagatis ja EFSD tagatisfond.

tagatiste toimingud, sealhulgas need, mis hõlmavad riigiriske seoses laenutehingutega, mida varem tehti välislaenude andmiseks Euroopa Investeerimispankale antud volituse raames. Talle aluslepingutega usaldatud rolli ja viimastel aastakümnetel liidu poliitika toetamisel saadud kogemusi arvestades peaks Euroopa Investeerimispank olema ka edaspidi komisjoni jaoks välistegevuse tagatise raames meetmete elluviimisel parim partner. ***Teistel mitmepoolsetel arengupankadel või ELi riiklikel arengupankadel on samuti oskused ja kapital, mis võivad anda liidu arengupoliitikale palju suurema väärtuse, ja nende osalust EFSD+-is peaks seega käesoleva määrusega igati edendama.***

⁷⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. septembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1601, millega luuakse Euroopa Kestliku Arengu Fond (EFSD), EFSD tagatis ja EFSD tagatisfond.

Muudatusettepanek 50

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 34

Komisjoni ettepanek

(34) EFSD+ eesmärk peaks olema toetada investeerimist kui kestliku arengu eesmärkide saavutamise vahendit, millega soodustada kestlikku ja kaasavat majanduslikku ja sotsiaalset arengut ning edendada partnerriikide sotsiaal-majanduslikku vastupanuvõimet, keskendudes eelkõige vaesuse kaotamisele, ***jätkusuutlikule ja kaasavale majanduskasvule***, inimväärsete töökohtade loomisele, ***majanduslikele võimalustele, oskustele ja ettevõtlusele***, ***sotsiaalmajanduslikele sektoritele***, mikro-,

Muudatusettepanek

(34) EFSD+ eesmärk peaks olema toetada investeerimist kui kestliku arengu eesmärkide saavutamise vahendit, millega soodustada kestlikku ja kaasavat majanduslikku, ***kultuurilist*** ja sotsiaalset arengut ning edendada partnerriikide sotsiaal-majanduslikku vastupanuvõimet, keskendudes eelkõige vaesuse kaotamisele, ***ennetada konflikte ja edendada rahumeelseid, õiglast ja kaasavat ühiskondi, jätkusuutlikku ja kaasavat majandusarengut, võidelda kliimamuutustega nende tagajärgede***

väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning ebaseadusliku rände konkreetsete sotsiaal-majanduslike algpõhjustega tegelemisele, kooskõlas asjakohaste ettenähtud programmdokumentidega. Eritähelepanu tuleks pöörata riikidele, kus on ebastabiilne olukord või konflikt, vähim arenenud riikidele või suure võlakoormusega vaestele riikidele.

leevendamise ja nendega kohanemise abil, võidelda keskkonnaseisundi halvenemise vastu, toetada asjakohastele ILO standarditele vastavate inimväärsede töökohtade ja majanduslike võimaluste loomist eelkõige naistele, noortele ja kaitsetutele inimestele. Tähelepanu tuleks pöörata kaasava ja võrdsetel võimalustel põhineva kvaliteetse hariduse andmisele ning oskuste ja ettevõtluse arendamisele, tugevdades õppe- ja kultuuriüksusi, mis on muu hulgas mõeldud lastele, kes on humanitaarkriisipiirkonnas või kes on olnud sunnitud ümber asuma. Eesmärk peaks ühtlasi olema toetada kooskõlas asjakohaste ettenähtud programmidokumentidega stabiilset investeerimiskeskonda, industrialiseerimist, sotsiaalmajanduslikke sektoreid, kooperative, sotsiaalseid ettevõtteid, mikro-, väikesi ja keskmise suurusega ettevõtjaid ning toetada demokraatiat, õigusriiki ja inimõigusi, mille puudumine on sageli ebaseadusliku ja sundrände sotsiaal-majanduslik algpõhjus. Eritähelepanu tuleks pöörata riikidele, kus on ebastabiilne olukord või konflikt, vähim arenenud riikidele või suure võlakoormusega vaestele riikidele. *Eriti suurt tähelepanu tuleks pöörata sellele, et parandataks vajalike avalike põhiteenuste osutamist ning toiduga kindlustatust ja kiiresti suureneva linnaelanike hulga elukvaliteeti, tagades muu hulgas inimväärsed, turvalise ja taskukohase eluaseme. EFSD+-ga tuleks innustada sõlmima tulundus-/mittetulunduspartnerlusi, sest nende abil on võimalik suunata erasektori investeringuid kestlikku arengusse ja vaesuse kaotamisse. Kõikides projektitsükli etappides tuleks partnerriikides soodustada seda, et kodanikuühiskonna organisatsioonid ja liidu delegatsioonid osaleksid strateegiliselt, et nad saaksid aidata leida spetsiaalseid lahendusi, kuidas soodustada kogukondade sotsiaal-majanduslikku arengut, töökohtade*

loomist ja uusi ettevõtlusvõimalusi. Investeeringud peaksid põhinema konfliktide analüüsil, keskendumisel konflikti algpõhjustele, ebastabiilsel olukorral, edendades maksimaalselt rahu kindlustamist ja minimeerides konfliktide süvendamise ohtu.

Muudatusettepanek 51

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 35

Komisjoni ettepanek

(35) EFSD+ peaks maksimeerima rahastuse täiendavust, tegelema turutõrgete ja investeerimisolukordadega, mis ei ole optimaalsed, pakkuma uuenduslikke tooteid ja kaasama erasektori vahendeid. Erasektori kaasamisel EFSD+ kaudu toimuvasse liidu koostöösse partnerriikidega peaks olema arengule täiendav ja mõõdetav mõju, ilma et see moonutaks turgu, **ning** see peaks olema kulutõhus, tuginema vastastikusele aruandekohustusele ning riskide ja kulude jagamisele. EFSD+ peaks toimima ühtse kontaktpunktina, kuhu saavad rahastamisetpanekuid esitada finantseerimisasutused ja muud avaliku ja erasektori investorid, ning pakkuma erinevat laadi rahalist toetust rahastamiskõlblikele investeeringutele.

Muudatusettepanek

(35) EFSD+ peaks maksimeerima rahastuse täiendavust, tegelema turutõrgete ja investeerimisolukordadega, mis ei ole optimaalsed, pakkuma uuenduslikke tooteid ja kaasama erasektori vahendeid, **et optimeerida erasektori rahastuse osalust kohalikus kestlikus arengus**. Erasektori kaasamisel EFSD+ kaudu toimuvasse liidu koostöösse partnerriikidega peaks olema arengule täiendav ja mõõdetav mõju, **austades seejuures täielikult keskkonna-, kohalike kogukondade õigusi ja toimetulekut ning** ilma et see moonutaks kohalikku turgu ja konkureeriks ebaõiglaselt kohalike ettevõtjatega. See peaks olema kulutõhus, tuginema vastastikusele aruandekohustusele ning riskide ja kulude jagamisele. EFSD+ peaks **piisava aruandekohustuse ja läbipaistvuse kriteeriumidele tuginedes** toimima ühtse kontaktpunktina, kuhu saavad rahastamisetpanekuid esitada finantseerimisasutused ja muud avaliku ja erasektori investorid, ning pakkuma erinevat laadi rahalist toetust rahastamiskõlblikele investeeringutele.

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 35 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(35 a) EFSD+ hõlmab ELi tagatist riigi poolt avalikus sektoris tehtavatele investeeringutele. ELi tagatis ei laiene riigi investeeringutele, mis hõlmavad edasilaenamist erasektorile või laenamist sellistele riigi tasandist madalamatele üksustele (või nende jaoks), kellel on juurdepääs riigi tasandist madalamate üksuste rahastamisele ilma riigigarantiita. Selleks et aidata kaasa EIP suutlikkuse planeerimisele, nähakse EIP jaoks ette selliste riigi investeeringute minimaalne tagatud maht.

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 36

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(36) Välistegevuse tagatist luues tuleks aluseks võtta olemasolev EFSD tagatis ja välistegevuse tagatisfond. Välistegevuse tagatisega tuleks toetada EFSD+ meetmeid, mis on seotud eelarveliste tagatiste, makromajandusliku finantsabi ja nõukogu otsuse 77/270/Euratom⁷¹ alusel kolmandatele riikidele antud laenudega. Kõnealuseid meetmeid tuleks toetada käesoleva määruse ja lisaks määruse (EL) nr.../... (IPA III) ja määruse (EL) nr .../... (Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahend) kohaste assigneeringutega, millest tuleks katta ka vastavalt makromajandusliku finantsabi laenudest tulenevad eraldised ja kohustused ning Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi määruse artikli 10

(36) Välistegevuse tagatist luues tuleks aluseks võtta olemasolev EFSD tagatis ja välistegevuse tagatisfond. Välistegevuse tagatisega tuleks toetada EFSD+ meetmeid, mis on seotud eelarveliste tagatiste, makromajandusliku finantsabi ja nõukogu otsuse 77/270/Euratom⁷¹ alusel kolmandatele riikidele antud laenudega. Kõnealuseid meetmeid tuleks toetada käesoleva määruse ja lisaks määruse (EL) nr.../... (IPA III) ja määruse (EL) nr .../... (Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahend) kohaste assigneeringutega, millest tuleks katta ka vastavalt makromajandusliku finantsabi laenudest tulenevad eraldised ja kohustused ning Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi määruse artikli 10

lõikes 2 osutatud kolmandatele riikidele antavad laenud. EFSD+ meetmete rahastamisel tuleks eelistada rahastamisprojekte, millel on suur mõju töökohtade loomisele ning mille kulude ja tulude suhe suurendab investeeringute kestlikkust. Välistegevuse tagatisega toetavate meetmetega peaks **vajaduse kohaselt ja** kooskõlas parema õigusloome nõuetega kaasnema põhjalik keskkonna-, finants- ja sotsiaalsete aspektide eelhindamine. Välistegevuse tagatist ei tohiks kasutada oluliste avalike teenuste osutamiseks, sest sellised teenused peavad jääma valitsuse vastutada.

lõikes 2 osutatud kolmandatele riikidele antavad laenud. EFSD+ meetmete rahastamisel tuleks eelistada rahastamisprojekte, millel on suur mõju **inimväärsete** töökohtade **ja elatise teenimise võimaluste** loomisele ning mille kulude ja tulude suhe suurendab investeeringute kestlikkust **ja mis tagavad suurimal võimalikul määral jätkusuutlikkuse ning pikaajalise arengumõju kohaliku tasandi isevastutuse kaudu**. Välistegevuse tagatisega toetavate meetmetega peaks kooskõlas parema õigusloome nõuetega kaasnema põhjalik keskkonna-, finants- ja sotsiaalsete aspektide eelhindamine, **sealhulgas mõju mõjutatud kogukondade inimõigustele ja toimetulekule ning mõju ebavõrdsusele ja nendega tegelemise viiside kindlaksmääramine kooskõlas parema õigusliku reguleerimise nõuetega ja arvestades asjakohaselt vaba, eelneva ja teadliku nõusoleku põhimõtet maaga seotud investeeringutest mõjutatud kogukondades**. Välistegevuse tagatist ei tohiks kasutada oluliste avalike teenuste osutamiseks, sest sellised teenused peavad jääma valitsuse vastutada. **Samuti tuleks viia läbi mõju järelhinnanguid EFSD+ toimingute arengumõju mõõtmiseks.**

⁷¹ Nõukogu 29. märtsi 1977. aasta otsus 77/270/Euratom, millega volitatakse komisjoni väljastama Euratomi laene, et aidata kaasa tuumaelektrijaamade rahastamisele (EÜT L 88, 6.4.1977, lk 9).

⁷¹ Nõukogu 29. märtsi 1977. aasta otsus 77/270/Euratom, millega volitatakse komisjoni väljastama Euratomi laene, et aidata kaasa tuumaelektrijaamade rahastamisele (EÜT L 88, 6.4.1977, lk 9).

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 37

Komisjoni ettepanek

(37) Selleks et võimaldada paindlikkust, suurendada atraktiivsust erasektori jaoks ja maksimeerida investeeringute mõju, tuleks

Muudatusettepanek

(37) Selleks et võimaldada paindlikkust, suurendada atraktiivsust erasektori jaoks, **edendada ausat konkurentsi ja**

rahastamiskõlblike lepingupartnerite suhtes teha erand eelarve täitmise viiside kohta finantsmääruses sätestatud normidest. Sellisteks rahastamiskõlblikeks lepingupartneriteks võivad olla asutused, kellele ei ole delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamist, samuti partnerriigi eraõigusega reguleeritud asutused.

maksimeerida investeringute mõju, tuleks rahastamiskõlblike lepingupartnerite suhtes teha erand eelarve täitmise viiside kohta finantsmääruses sätestatud normidest. Sellisteks rahastamiskõlblikeks lepingupartneriteks võivad olla asutused, kellele ei ole delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamist, samuti partnerriigi eraõigusega reguleeritud asutused.

Muudatusettepanek 55

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 39

Komisjoni ettepanek

(39) **Välistegevusi** viiakse tihti ellu väga ebastabiilses keskkonnas, kus on vaja pidevalt ja kiirelt reageerida liidu partnerite vajaduste muutumisele ning üleilmsetele probleemidele, mis on seotud inimõiguste, demokraatia ja hea valitsemistava, julgeoleku ja stabiilsuse, kliimamuutuste ja keskkonna **ning ookeanidega, samuti rändekriisi ja selle algpõhjustega**. Prognoositavuse põhimõtte ühitamiseks vajadusega kiirelt reageerida uute vajaduste tekkimisele tuleb kohandada programmide rahalist rakendamist. **Selleks et suurendada ELi suutlikkust reageerida ettenägematutele vajadustele**, tuleks Euroopa Arengufondiga saadud headele kogemustele tuginedes ette näha mittesihotstarbelised summad, mida kasutada uute probleemide ja prioriteetide jaoks ette nähtud reservina. Nende kasutuselevõtt peaks lähtuma käesolevas määruses sätestatud korrast.

Muudatusettepanek

(39) **Välistegevust** viiakse tihti ellu väga ebastabiilses keskkonnas, kus on vaja pidevalt ja kiirelt reageerida liidu partnerite vajaduste muutumisele ning üleilmsetele probleemidele, mis on seotud inimõiguste ja **põhivabadustele**, demokraatia ja hea valitsemistava, julgeoleku ja stabiilsuse, kliimamuutuste ja keskkonna, **ookeanide ja rändega, sh rände algpõhjustega, nagu vaesus ja ebavõrdsus, ning ümberasustatud inimeste arvu suurenemise mõjuga eelkõige arengumaadele**. Prognoositavuse põhimõtte ühitamiseks vajadusega kiirelt reageerida uute vajaduste tekkimisele tuleb kohandada programmide rahalist rakendamist. Et suurendada ELi suutlikkust reageerida **vajadustele, mida ei ole programmides ja programmidokumentides kajastatud**, tuleks Euroopa Arengufondiga saadud headele kogemustele tuginedes ette näha **kindlaks määratud** mittesihotstarbelised summad, mida kasutada uute probleemide ja prioriteetide jaoks ette nähtud reservina. Nende kasutuselevõtt peaks **põhjendatud juhtudel** lähtuma käesolevas määruses sätestatud korrast.

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 42

Komisjoni ettepanek

(42) Partnerriikide arenguprotsessides isevastutuse ja välisabi jätkusuutlikkuse suurendamiseks peaks liit koostöö tegemisel projekti elutsükli kõikides aspektides võimaluse korral eelistama partnerriikide endi institutsioonide, süsteemide ja menetluste kasutamist.

Muudatusettepanek

(42) Partnerriikide arenguprotsessides **demokraatliku** isevastutuse ja välisabi jätkusuutlikkuse suurendamiseks peaks liit koostöö tegemisel projekti elutsükli kõikides aspektides võimaluse korral eelistama partnerriikide endi institutsioonide, **ressursside, eriteadmiste**, süsteemide ja menetluste kasutamist, **tagades samal ajal kohalike ressursside ja eriteadmiste ning kohalike valitsuste ja kodanikuühiskonna täieliku kaasamise. Samuti peaks liit pakkuma kohalike asutuste ametnikele ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele koolitusprogramme liidu toetuse taotlemise kohta, et aidata neil oma projektide rahastamiskõlblikkust ja tõhusust parandada. Programme tuleks korraldada asjaomastes riikides selle riigi keeles ja täiendada juba toimivaid kaugõppeprogramme, et tagada selle riigi vajadustele vastav sihtotstarbeline koolitus.**

Muudatusettepanek 57

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 44 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(44 a) **Et aidata kaasa rahvusvahelisele maksupettuste, maksudest kõrvalehoidumise, kelmuse, korruptsiooni ja rahapesuvastasele võitlusele, peaks käesoleva määruse**

kaudu toimuv rahastamine olema täiesti läbipaistev. Lisaks ei tohiks rahastamiskõlblikud lepingupartnerid toetada ühtegi ebaseaduslikul eesmärgil toimuvat tegevust ega osaleda rahastamis- ja investeerimistoimingutes mõne sellise vahendi kaudu, mis asub koostööd mittetegevas jurisdiktsioonis või maksuparadiisis. Samuti peaksid lepingupartnerid hoiduma igasugusest maksustamise vältimisest ja agressiivse maksuplaneerimise skeemide kasutamisest.

Muudatusettepanek 58

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 45

Komisjoni ettepanek

(45) Selleks et tagada käesoleva määruse asjaomaste sätete ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁷⁷.

⁷⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 59

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 46

Komisjoni ettepanek

(46) Käesoleva määruse vähem oluliste osade **muutmiseks või** täiendamiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas **Euroopa Liidu** toimimise lepingu artikliga 290 vastu **delegeeritud** õigusakte **artikli 26 lõikes 3 sätestatud eraldiste määrade, II, III ja IV lisas loetletud koostöö- ja sekkumisvaldkondade, V lisas loetletud prioriteetsete EFSD+ meetmete valdkondade, VI lisa kohase EFSD+ valitsemise kohta, et vajaduse korral vaadata läbi või täiendada VII lisas nimetatud tulemusnäitajaid ning täiendada käesolevat määrust järelevalve- ja hindamisraamistikku loomist käsitlevate sätetega.**

Muudatusettepanek

(46) Käesoleva määruse vähem oluliste osade täiendamiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas **ELi** toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, **milles sätestada liidu strateegia, esmatähtsad valdkonnad, üksikasjalikud eesmärgid, oodatavad tulemused, konkreetsed tulemusnäitajad ja konkreetsed eraldatud vahendid ja koostööviisid iga geograafilise ja teemaprogrammi jaoks ning selliste tegevuskavade ja meetmete jaoks, mis ei põhine inimõigustega seotud tegevusraamistikku kehtestavatel programmidokumentidel, luua riskijuhtimise raamistik, otsustada programmide või programmidokumentides kajastamata vajaduste üle, otsustada abi andmise peatamise üle, luua tulemuspõhise tegutsemise raamistik, kehtestada eraldiste määrad, luua järelevalve ja hindamise raamistik ning laiendada meetmete ulatust riikidele ja piirkondadele, mida käesolev määrus ei hõlma. Käesoleva määruse vähem oluliste osade muutmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas **ELi** toimimise lepingu artikliga 290 vastu **delegeeritud** õigusakte **II, III ja IV lisas loetletud koostöö- ja sekkumisvaldkondade, V lisas loetletud esmatähtsate EFSD+ meetmete ja investeerimissuundade valdkondade ning VII lisas nimetatud tulemusnäitajate kohta.****

Muudatusettepanek 60

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 47**

Komisjoni ettepanek

(47) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe⁷⁸ punktidele 22 ja 23 on vaja käesolevat programmi hinnata konkreetsete seirenõuete kohaselt kogutud teabe alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. ***Kui see on asjakohane, võivad*** need nõuded ***sisaldada*** mõõdetavaid näitajaid, mille põhjal hinnata programmi mõju kohapeal. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide ***tasandil***, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

⁷⁸ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1–14).

Muudatusettepanek

(47) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe⁷⁸ punktidele 22 ja 23 on vaja käesolevat programmi hinnata konkreetsete seirenõuete kohaselt kogutud teabe alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. Need nõuded ***peaksid sisaldama*** mõõdetavaid näitajaid, mille põhjal hinnata programmi mõju kohapeal. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ***asjaomaste sidusrühmade, nt kodanikuühiskond, ja*** ekspertide ***konsultatsioone***, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

⁷⁸ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1–14).

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 48

(48) *Viiteid nõukogu otsuse 2010/427/EL⁷⁹ artiklis 9 nimetatud ja käesoleva määrusega asendatavatele liidu rahastamisvahenditele tuleks lugeda viideteks käesolevale määrusele ning komisjon peaks tagama, et käesolevat määrust rakendatakse kooskõlas kõnealuses otsuses Euroopa välisteenistusele omistatud rolliga.*

(48) *Käesoleva määruse laia ulatuse ja reguleerimisala tõttu ning sidususe tagamiseks põhimõtete, eesmärkide ja kulutuste vahel nii käesoleva määruse kui ka muude välistegevuse rahastamisvahendite vahel, nagu määrus (EL) .../... (Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahend), või rahastamisvahendid, mis on välispoliitikaga lahutamatult seotud, nagu määrus (EL) .../... (IPA III), peaks horisontaalne juhtrühm, millesse kuuluvad kõik komisjoni ja Euroopa välisteenistuse asjaomased talitused ja mida juhib liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja või tema esindaja, vastutama poliitika, programmide, eesmärkide ja meetmete juhtimise, koordineerimise ja haldamise eest käesoleva määruse alusel, et tagada liidu välistegevuse rahastamisel järjepidevus, tõhusus, läbipaistvus ja aruandekohustuse täitmine. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident peaks tagama liidu välistegevuse üldise poliitilise koordineerimise. Kõigi meetmete, sh kiirreageerimismeetmete ja eriabimeetmete võtmisel ning kogu vahendi programmitöö, kavandamise ja kohaldamise tsükli jooksul peaksid välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning Euroopa välisteenistus tegema koostööd komisjoni asjaomaste liikmete ja talitustega, kes määratakse lähtuvalt kavandatava tegevuse laadist ja eesmärkidest, tuginedes nende asjatundlikkusele. Kõik otsuste ettepanekud tuleks ette valmistada komisjoni menetlusi järgides ja esitada komisjonile vastuvõtmiseks.*

⁷⁹ Nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsus 2010/427/EL, millega määratakse kindlaks Euroopa välisteenistuse

*korraldus ja toimimine (ELT L 201,
3.8.2010, lk 30).*

Muudatusettepanek 62

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 48 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(48 a) Käesoleva määruse kohaldamine peaks vajaduse korral täiendama selliseid liidu vastu võetud meetmeid ja olema kooskõlas selliste liidu meetmetega, mille otstarve on ELi lepingu V jaotise 2. peatüki raamistiku alusel püstitatud ühise välis- ja julgeolekupoliitika eesmärkide täitmine, ning ELi toimimise lepingu viienda osa raamistiku alusel vastu võetud meetmetega.

Muudatusettepanek 63

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 49**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(49) Allpool ette nähtud tegevuses tuleks rangelt jälgida liidu piiravate meetmete puhul sätestatud tingimusi ja korda,

välja jäetud

Muudatusettepanek 64

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 49 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(49 a) *Euroopa Parlament peaks olema täielikult kaasatud rahastamisvahendite kavandamise, programmitöö, järelevalve ja hindamise etappi, et tagada poliitiline kontroll ja demokraatlik järelevalve ning liidu välistegevuse rahastamist puudutava aruandekohustuse täitmine. Suurendama peaks institutsioonidevahelist dialoogi, et tagada Euroopa Parlamendi positsioon, mis võimaldab teostada süstemaatilisel ja sujuval viisil poliitilist kontrolli käesoleva määruse kohaldamise ajal, suurendades nii selle tõhusust kui ka õiguspärasust.*

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6 a) *„kodanikuühiskonna organisatsioonid“ – kõik mitteriiklikud, mittetulunduslikud ja rahumeelsed ühendused, mille kaudu inimesed püüdlevald organiseeritult ühiste poliitiliste, kultuuriliste, sotsiaalsete, majanduslike, religioossete või keskkonnaalaste eesmärkide ja ideaalide poole või nõuavad kohalikul, riigi, piirkondlikul või rahvusvahelisel tasandil tegutsevatelt asutustelt vastutuse võtmist ning mille hulka võivad kuuluda ka linna- või maapiirkonnas tegutsevad ning ametlikud ja mitteametlikud organisatsioonid. Inimõiguste ja demokraatia teemaprogrammi kontekstis kuuluvad kodanikuühiskonna hulka ka riigist sõltumatud üksikisikud ja rühmad, kelle tegevus aitab edendada inimõigusi ja demokraatiat, sealhulgas inimõiguste*

kaitsjad ÜRO deklaratsioonis üksikisikute õiguse ja vastutuse kohta sätestatud määratluse kohaselt;

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 6 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6 b) „kohalikud asutused“ – valitsus- või riigiasutuste harud, mis tegutsevad piirkondlikul tasandil (nt omavalitsuse, valla, ringkonna, maakonna, provintsi või piirkonna tasandil);

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 8

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(8) „rahastaja“ – liikmesriik, rahvusvaheline finantseerimisasutus, liikmesriigi avalik-õiguslik asutus, avaliku sektori asutus või muu üksus, kes osaleb ühises eraldisfondis sularaha või tagatisega.

(8) „rahastaja“ – liikmesriik, rahvusvaheline finantseerimisasutus, liikmesriigi avalik-õiguslik asutus, avaliku sektori asutus või muu **avalik-õiguslik või eraõiguslik** üksus, kes osaleb ühises eraldisfondis sularaha või tagatisega.

Muudatusettepanek 68

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(8 a) „täiendavus“ – põhimõte, millega tagatakse, et välistegevuse tagatis aitab

kaasa kestlikule arengule toimingutega, mida ilma selleta ei oleks saanud teha või millega saavutatakse rohkem ja paremaid tulemusi, kui oleks võimalik ilma selleta, ning erasektori vahendite kaasamine ja tegelemine turutõrgete või investeerimisolukordadega, mis ei ole optimaalsed, ning investeeringute kvaliteedi, kestlikkuse, mõju või ulatuse parandamine. Nimetatud põhimõttega tagatakse ka see, et välistegevuse tagatisega hõlmatud investeerimis- ja rahastamistoimingud ei asenda liikmesriikidelt, erasektorilt või muudest liidu või rahvusvahelistest vahenditest saadavat toetust ega tõrjuta kõrvale teisi avaliku ja erasektori investeeringuid. Välistegevuse tagatisega toetatavatel projektidel on tavaliselt kõrgem riskiprofüül kui rahastamiskõlblike lepingupartnerite poolt tavapärase investeerimispoliitika kohaselt toetatud investeeringute portfelli ilma välistegevuse tagatiseta;

Muudatusettepanek 69

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 8 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(8 b) „tööstusriigid“ – kolmandad riigid, mis ei kuulu OECD arenguabi komitee ametlikku arenguabi saavate arenguriikide nimekirja;

Muudatusettepanek 70

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 8 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(8 c) „vaesus“ – kõik olud, mille korral on inimestel piiratud võimalused ning kus neisse erinevates ühiskondades ja kohalikes oludes suhtutakse kui puuduses olijatesse. Vaesuse keskmes on majanduslik, inim-, poliitiline, sotsiaalkultuuriline ja enese kaitsmise võimekus;

Muudatusettepanek 71

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 8 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(8 d) „sooteadlikkus“ – tegutsemine sooviga mõista ja võtta kõikides avaliku ja eraelu valdkondades arvesse soopõhise tõrjumise ja diskrimineerimisega seotud ühiskondlikke ja kultuurilisi tegureid;

Muudatusettepanek 72

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 8 e (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(8 e) „konfliktiteadlikkus“ – tegutsemine sooviga mõista, et iga konfliktikeskkonnas tehtud algatus on konfliktiga seotud ning sellel seosel on tagajärjed, mis võivad olla positiivse või negatiivse mõjuga. Konfliktiteadlikkus tähendab ühtlasi selle tagamist, et liidu meetmetega (poliitilised meetmed, poliitikameetmed, välisabi) püütakse parimal võimalikul moel vältida konfliktile negatiivset mõju ja maksimeerida positiivset mõju, soodustades sellega konfliktide vältimist, struktuurilist stabiilsust ja rahu

kindlustamist;

Muudatusettepanek 73

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõik 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Kui on osutatud inimõigustele, mõeldakse nende all ka põhivabadusi.

Muudatusettepanek 74

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõik 1 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

„Enim abi vajavate riikide“ hulka võivad artikli 15 kontekstis kuuluda ka I lisas loetletud riigid.

Muudatusettepanek 75

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Käesoleva määruse üldeesmärk on kaitsta ja edendada kogu maailmas liidu väärtusi ***ja huve, et ellu viia*** liidu välistegevuse ***eesmärke ja põhimõtteid***, nagu on sätestatud ***Euroopa Liidu*** lepingu artikli 3 lõikes 5 ning artiklites 8 ja 21.

1. Käesoleva määruse üldeesmärk on ***sätestada rahaline raamistik, mille abil on liidul võimalik*** kaitsta ja edendada kogu maailmas liidu väärtusi, ***põhimõtteid ja põhihuve kooskõlas*** liidu välistegevuse ***eesmärkide ja põhimõtetega***, nagu on sätestatud ***ELi*** lepingu artikli 3 lõikes 5 ning artiklites 8 ja 21 ***ning ELi toimimise lepingu artiklites 11 ja 208.***

Muudatusettepanek 76

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 2 – lõik 1 – punkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a a) aidata täita rahvusvahelisi kohustusi ja eesmäärke, mille liit on endale võtnud, eelkõige tegevuskava 2030, kestliku arengu eesmärkide ja Pariisi kokkuleppe raames;

Muudatusettepanek 77

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 2 – lõik 1 – punkt a b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a b) arendada liidu ida- ja lõunapoolsete naaberriikidega tihedamaid erisuhteid, mis tuginevad koostööle, rahule ja julgeolekule, vastastikusele aruandekohustusele ja pühendumusele universaalsetele demokraatia, õigusriigi ja inimõiguste austamise, sotsiaal-majandusliku integratsiooni, keskkonnakaitse ja kliimameetmete väärtustele;

Muudatusettepanek 78

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 2 – lõik 1 – punkt a c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a c) püüda vähendada vaesust ja see pikas perspektiivis kaotada, eeskätt vähim arenenud riikides; soodustada kestlikku sotsiaalset ja majandusarengut;

Muudatusettepanek 79

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 2 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) üleilmsel tasandil *konsolideerida* ja *toetada demokraatiat, õigusriigi põhimõtet* ja *inimõigusi, toetada kodanikuühiskonna organisatsioone, edendada stabiilsust* ja *rahu* ning tegeleda muude üleilmsete probleemidega, sealhulgas *rände* ja *liikuvusega*;

Muudatusettepanek

(b) üleilmsel tasandil *toetada kodanikuühiskonna organisatsioone* ja *kohalikke asutusi, edendada stabiilsust* ja *rahu, ennetada konflikte* ja *edendada õiglasi* ja *kaasavaid ühiskondi, arendada mitmepoolsust, rahvusvahelist õiglust* ja *aruandekohustust* ning tegeleda muude üleilmsete ja piirkondlike probleemidega, sh *kliimamuutused ja keskkonnaseisundi halvenemine, ning välispoliitika vajaduste ja prioriteetidega, nagu on sätestatud III lisas, sealhulgas usaldusväärse suurendamine* ja *heade naabrussuhete loomine*;

Muudatusettepanek 80

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 2 – lõik 1 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

(b a) kaitsta, toetada ja edendada inimõigusi, demokraatiat, õigusriiki, soolist võrdõiguslikkust ja sotsiaalset võrdsust, sealhulgas kõige keerulisemates oludes ja hädaolukordades ning koos

Muudatusettepanek 81

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 2 – lõik 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) kiirelt reageerida kriisidele, destabiliseerumisele ja konfliktidele; vastupanuvõime puudujääkidele ning humanitaar- ja arengumeetmete seostamise vajadusele **ning välispoliitika vajadustele ja prioriteetidele.**

Muudatusettepanek

(c) kiirelt reageerida kriisidele, destabiliseerumisele ja konfliktidele; vastupanuvõime puudujääkidele ning humanitaar- ja arengumeetmete seostamise vajadusele.

Muudatusettepanek 82

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Käesoleva määruse alusel tehtud kulutustest vastavad vähemalt **92 %** Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni arenguabi komitee kehtestatud ametliku arenguabi kriteeriumidele.

Muudatusettepanek

3. Käesoleva määruse alusel tehtud kulutustest vastavad vähemalt **95 %** Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni arenguabi komitee kehtestatud ametliku arenguabi kriteeriumidele. **Määrus toetab ühist eesmärki – saavutada tegevuskava 2030 kestuse jooksul olukord, kus vähim arenenud riikide arenguabi moodustab 0,2 % liidu kogurahvatulust ja ametlik arenguabi moodustab 0,7 % liidu kogurahvatulust.**

Muudatusettepanek 83

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3 a. *Vähemalt 20 % käesoleva määruse kohaselt rahastatavast ametlikust arenguabist tuleb kõigis geograafilistes ja teemaprogrammides igal aastal ja selle meetmete kestel eraldada sihtotstarbeliselt sotsiaalsele kaasamisele ja inimarengule, et toetada ja tugevdada põhiliste sotsiaalteenuste osutamist, nagu tervishoid, haridus, toitumine ja sotsiaalkaitse, eelkõige kõige marginaliseeritutele, eriti naistele ja lastele.*

Muudatusettepanek 84

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 3 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3 b. *Vähemalt 85 % käesoleva määruse kohaste geograafiliste ja teemaprogrammide puhul, mida rahastatakse ametlikust arenguabist, peab peamine või oluline eesmärk olema sooline võrdõiguslikkus ning naiste ja tütarlaste õigused ja mõjuvõimu suurendamine, nagu on kindlaks määranud OECD arenguabi komitee. Nendest programmidest suure osa puhul peab peamine eesmärk olema sooline võrdõiguslikkus ning naiste ja tütarlaste õigused.*

Muudatusettepanek 85

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 1 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

1. Käesoleva määruse alusel ***rakendatakse*** liidupoolset rahastamist järgmiste programmide ja meetmete kaudu:

Muudatusettepanek

1. Käesoleva määruse alusel ***kohaldatakse*** liidupoolset rahastamist järgmiste programmide ja meetmete kaudu:

Muudatusettepanek 86

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 4 – lõige 2 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Geograafilised programmid võivad hõlmata kõiki kolmandaid riike, v.a määruses (EL) nr .../...⁸⁰ kindlaks määratud kandidaate ja potentsiaalseid kandidaate. (IPA) ja ülemeremaad ja -territooriumid, nagu on määratletud nõukogu otsuses .../... (EL).

⁸⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ühinemiseelse abi rahastamisvahendi loomise kohta (ELT L).

Muudatusettepanek

Geograafilised programmid võivad hõlmata kõiki kolmandaid riike, v.a määruses (EL) nr .../...⁸⁰ kindlaks määratud kandidaate ja potentsiaalseid kandidaate. (IPA) ja ülemeremaad ja -territooriumid, nagu on määratletud nõukogu otsuses .../... (EL). ***Lubatud on luua ka mandri või piirkonnaülese ulatusega geograafilisi programme, eriti üleaafrikalisi programme, mis hõlmavad punktides a ja b nimetatud Aafrika riike, ja programme, mis hõlmavad punktides b, c ja d märgitud Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani riike.***

⁸⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ühinemiseelse abi rahastamisvahendi loomise kohta (ELT L).

Muudatusettepanek 87

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 4 – lõige 3 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

- (b) kodanikuühiskonna organisatsioonid;

Muudatusettepanek

- (b) kodanikuühiskonna organisatsioonid
ja kohalikud asutused;

Muudatusettepanek 88

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 3 – lõik 1 – punkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (d a) välispoliitika vajadused ja
prioriteedid*

Muudatusettepanek 89

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 3 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Teemaprogrammid võivad hõlmata kõiki kolmandaid riike, *samuti ülemeremaid* ja -*territooriume*, nagu on *määratletud* nõukogu otsuses .../... (EL).

Teemaprogrammid võivad hõlmata kõiki kolmandaid riike. *Ülemeremaadel ja -territooriumidel on igakülgne juurdepääs teemaprogrammidele*, nagu on *ette nähtud* nõukogu otsuses .../... (EL). *Tuleb tagada nende tõhus osalemine, võttes arvesse nende eripärasid ja konkreetseid probleeme, mida nad lahendama peavad.*

Muudatusettepanek 90

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 4 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (a) aidata kaasa stabiilsusele ja konfliktide ennetamisele kiireloomulistes

- (a) aidata kaasa *rahule*, stabiilsusele ja konfliktide ennetamisele kiireloomulistes

olukordades, kriisi tekkimisel, kriisi ajal ja järel;

olukordades, kriisi tekkimisel, kriisi ajal ja järel;

Muudatusettepanek 91

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 4 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) aidata kaasa riikide, ühiskondade, kogukondade ja üksikisikute vastupanuvõime parandamisele ning humanitaar- ja arengumeetmete seostamisele;

Muudatusettepanek

(b) aidata kaasa riikide, **sh kohalike asutuste**, ühiskondade, kogukondade ja üksikisikute vastupanuvõime parandamisele ning humanitaar- ja arengumeetmete seostamisele;

Muudatusettepanek 92

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 4 – lõik 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) **tegeleda välispoliitika vajaduste ja prioriteetidega.**

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 93

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 5 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Käesoleva määruse alusel **rakendatakse** meetmeid peamiselt geograafiliste programmide kaudu.

Muudatusettepanek

Käesoleva määruse alusel **viiakse** meetmeid **ellu** peamiselt geograafiliste programmide kaudu.

Muudatusettepanek 94

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 5 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Teemaprogrammide kaudu **rakendatavate** meetmetega täiendatakse geograafiliste programmidega rahastatavaid meetmeid ning nendega toetatakse üleilmseid ja piirkonnaüleseid algatusi, **et** saavutada rahvusvaheliselt kokkulepitud **eesmärke, eelkõige kestliku arengu eesmärke, kaitsta üleilmseid avalikke hüvesid** või lahendada üleilmseid probleeme. Siiski võib teemaprogrammide kaudu võtta meetmeid ka juhul, kui geograafilist programmi ei ole või see on peatatud või kui asjaomase partnerriigiga ei ole meetme suhtes kokkulepet saavutatud või kui meetme elluviimiseks jaoks ei piisa geograafilistest programmidest.

Muudatusettepanek

Teemaprogrammide kaudu **elluviidavate** meetmetega täiendatakse geograafiliste programmidega rahastatavaid meetmeid ning nendega toetatakse üleilmseid ja piirkonnaüleseid algatusi, **mille eesmärk on** saavutada rahvusvaheliselt kokkulepitud **eesmärgid, millele on osutatud artikli 3 lõike 2 punktis a a, ning tagada üleilmsed avalikud hüved** või lahendada üleilmseid probleeme. Siiski võib teemaprogrammide kaudu võtta meetmeid ka **eraldi, sh** juhul, kui geograafilist programmi ei ole või see on peatatud või kui asjaomase partnerriigiga ei ole meetme suhtes kokkulepet saavutatud või kui meetme elluviimiseks jaoks ei piisa geograafilistest programmidest.

Muudatusettepanek 95

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 5 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Kiirreageerimistegevus täiendab geograafilisi **programme** ja teemaprogramme. Nende meetmete kavandamisel ja **rakendamisel** järgitakse vajaduse korral nende jätkusuutlikkust geograafiliste või teemaprogrammide raames.

Muudatusettepanek

Kiirreageerimistegevus täiendab geograafilisi ja teemaprogramme **ning meetmeid, mida rahastatakse nõukogu 20. juuni 1996. aasta nõukogu määruse (EÜ) nr 1257/96 [humanitaarabi määrus] alusel**. Nende meetmete kavandamisel ja **elluviimisel** järgitakse vajaduse korral nende jätkusuutlikkust geograafiliste või teemaprogrammide raames.

Muudatusettepanek 96

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Käesoleva määruse **rakendamisel** tuleb tagada kooskõla, sünergiad ja vastastikune täiendavus **muude** liidu välistegevuse **valdkondade** ning asjakohaste liidu poliitikameetmete ja programmidega, samuti poliitikavaldkondade arengusidusus.

Muudatusettepanek

1. Käesoleva määruse **kohaldamisel** tuleb tagada kooskõla, **sidusus**, sünergiad ja vastastikune täiendavus **kõigi** liidu välistegevuse **valdkondadega, sh muud välistegevuse rahastamise vahendid, eelkõige määrus (EL) .../... [IPA III määrus], ja ELi lepingu V jaotise**
2. peatüki ja ELi toimimise lepingu viienda osa alusel vastu võetud meetmete ning muude asjakohaste liidu poliitikameetmete ja programmidega, samuti poliitikavaldkondade arengusidusus. **Liit võtab arengukoostöö eesmäärke arvesse selliste rakendatavate meetmete puhul, mis tõenäoliselt mõjutavad arenguriike.**

Muudatusettepanek 97

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1 a. Liit ja liikmesriigid koordineerivad oma vastavaid toetusprogramme, et muuta nende elluviimine tulemuslikumaks ja tõhusamaks ning vältida rahastamise kattumist.

Muudatusettepanek 98

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1 b. Käesoleva määruse kohaldamisel võtavad komisjon ja Euroopa välisteenistus arvesse Euroopa Parlamendi seisukohti.

Muudatusettepanek 99

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. *Ajavahemikul 2021–2027 on käesoleva määruse rakendamise rahastamispakett 89 200 miljonit eurot jooksevhindades.*

1. **Käesoleva määruse kohaldamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on 2018. aasta hindades 82 451 miljonit eurot (jooksevhindades 93 154 miljonit eurot) [100%].**

Muudatusettepanek 100

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 2 – punkt a – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a) **68 000** miljonit eurot geograafiliste programmide jaoks:

(a) **2018. aasta hindades 63 687 miljonit eurot (jooksevhindades 71 954 miljonit eurot) [77,24%]** geograafiliste programmide jaoks:

Muudatusettepanek 101

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 2 – punkt a – taane 1**

Komisjoni ettepanek

- naabruspoliitika vähemalt **22 000** miljonit *eurot*,

Muudatusettepanek

- naabruspoliitika **2018. aasta hindades** vähemalt **20 572 miljonit eurot** (*jooksevhindades 23 243 miljonit eurot*) [24,95%],

Muudatusettepanek 102

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 2 – punkt a – taane 2

Komisjoni ettepanek

- Sahara-tagune Aafrika vähemalt **32 000** miljonit eurot,

Muudatusettepanek

- Sahara-tagune Aafrika **2018. aasta hindades** vähemalt **30 723 miljonit eurot** (*jooksevhindades 34 711 miljonit eurot*) [37,26%],

Muudatusettepanek 103

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 2 – punkt a – taane 3

Komisjoni ettepanek

- Aasia ja Vaikse ookeani piirkond 10 000 miljonit eurot,

Muudatusettepanek

- Aasia ja Vaikse ookeani piirkond **2018. aasta hindades 8 851 miljonit eurot** (*jooksevhindades 10 000 miljonit eurot*) [10,73%], *sh Vaikse ookeani piirkonnale 2018. aasta hindades vähemalt 620 miljonit eurot* (*jooksevhindades 700 miljonit eurot*),

Muudatusettepanek 104

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 2 – punkt a – taane 4

Komisjoni ettepanek

- Põhja- ja Lõuna-Ameerika ning Kariibi mere piirkond 4 000 miljonit eurot,

Muudatusettepanek

- Põhja- ja Lõuna-Ameerika ning Kariibi mere piirkond **2018. aasta hindades 3 540 miljonit eurot (jooksevhindades 4 000 miljonit eurot) [4,29 %], sh Kariibi mere piirkonnale 2018. aasta hindades 1 062 miljonit eurot (jooksevhindades 1 200 miljonit eurot),**

Muudatusettepanek 105

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 2 – punkt b – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

- (b) 7 000 miljonit eurot teemaprogrammide jaoks:

Muudatusettepanek

- (b) 2018. aasta hindades **9 471 miljonit eurot (jooksevhindades 10 700 miljonit eurot) [11,49 %]** teemaprogrammide jaoks:

Muudatusettepanek 106

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 2 – punkt b – taane 1

Komisjoni ettepanek

- inimõigused ja demokraatia **1 500** miljonit **eurot**,

Muudatusettepanek

- inimõigused ja demokraatia **2018. aasta hindades vähemalt 1 770 miljonit eurot (jooksevhindades 2 000 miljonit eurot) [2,15 %], kusjuures kuni 25 % programmist eraldatakse ELi valimisvaatlusmissioonide rahastamiseks,**

Muudatusettepanek 107

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 2 – punkt b – taane 2

Komisjoni ettepanek

- kodanikuühiskonna organisatsioonid
1 500 miljonit eurot,

Muudatusettepanek

- kodanikuühiskonna organisatsioonid
ja kohalikud asutused 2018. aasta
hindades 2 390 miljonit eurot
(jooksevhindades 2 700 miljonit eurot)
[2,90 %], millest 2018. aasta hindades
1 947 miljonit eurot (jooksevhindades
2 200 miljonit eurot) [2,36%]
kodanikuühiskonna organisatsioonidele
ja 2018. aasta hindades 443 miljonit eurot
(jooksevhindades 500 miljonit eurot)
[0,54%] kohalikele asutustele,

Muudatusettepanek 108

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 2 – punkt b – taane 3

Komisjoni ettepanek

- stabiilsus ja rahu **1 000** miljonit
eurot,

Muudatusettepanek

- stabiilsus ja rahu **2018. aasta**
hindades 885 miljonit eurot
(jooksevhindades 1 000 miljonit eurot)
[1,07%],

Muudatusettepanek 109

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 2 – punkt b – taane 4

Komisjoni ettepanek

- üleilmsed probleemid **3 000 miljonit**
eurot,

Muudatusettepanek

- üleilmsed probleemid **2018. aasta**
hindades 3 983 miljonit eurot
(jooksevhindades 4 500 miljonit eurot)

[4,83%],

Muudatusettepanek 110

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 2 – punkt b – taane 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

– välispoliitika vajadused ja prioriteedid 2018. aasta hindades 443 miljonit eurot (jooksevhindades 500 miljonit eurot) [0,54%],

Muudatusettepanek 111

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c) 4 000 miljonit eurot kiirreageerimistegevuseks.

(c) 2018. aasta hindades 3 098 miljonit eurot (jooksevhindades 3 500 miljonit eurot) [3,76%]
kiirreageerimistegevuseks:

– 2018. aasta hindades 1 770 miljonit eurot (jooksevhindades 2 000 miljonit eurot) [2,15%] stabiilsuse tagamiseks ja konfliktide ennetamiseks kiireloomulistes olukordades, kriisi tekkimisel, kriisi ajal ja järel,

– 2018. aasta hindades 1 328 miljonit eurot (jooksevhindades 1 500 miljonit eurot) [1,61%] riikide, ühiskondade, kogukondade ja üksikisikute vastupanuvõime suurendamiseks ning humanitaarabi ja arengumeetmete seostamiseks,

Muudatusettepanek 112

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Uute probleemide ja prioriteetide jaoks ette nähtud reserviga **suuruses 10 200** miljonit eurot suurendatakse lõikes 2 nimetatud summasid kooskõlas artikliga 15.

Muudatusettepanek

3. Uute probleemide ja prioriteetide jaoks ette nähtud reserviga, **mille suurus on 2018. aasta hindades 6 196 miljonit eurot (jooksevhindades 7 000 miljonit eurot) [7,51%]**, suurendatakse lõikes 2 nimetatud summasid kooskõlas artikliga 15.

Muudatusettepanek 113

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4 a. Artikli 9 alusel võetavaid meetmeid rahastatakse kuni 270 miljoni euro ulatuses.

Muudatusettepanek 114

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 4 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4 b. Euroopa Parlament ja nõukogu kinnitavad iga-aastased assigneeringud mitmeaastase finantsraamistiku piires eelarvemenetluse käigus pärast seda, kui institutsioonid on prioriteedid kokku leppinud.

Muudatusettepanek 115

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 7 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Assotsieerimislepingud, partnerlus- ja koostöölepingud, **mitmepoolsed kokkulepped** ja muud kokkulepped, millega luuakse õiguslikult siduvad suhted partnerriikidega, samuti Euroopa Ülemkogu järeldused **ja** nõukogu järeldused, tippkohtumise deklaratsioonid **või** kõrgetasemelistel kohtumistel partnerriikidega vastu võetud järeldused, asjakohased Euroopa Parlamendi resolutsioonid, **komisjoni teatised või** komisjoni ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja **ühisteatised moodustavad käesoleva määruse rakendamise üldise poliitikaraamistiku.**

Muudatusettepanek

Käesoleva määruse kohaldamise üldise poliitikaraamistiku moodustavad assotsieerimislepingud, partnerlus- ja koostöölepingud, **kaubanduslepingud** ja muud kokkulepped, millega luuakse õiguslikult siduvad suhted partnerriikidega, **nende lepingute alusel loodud organites vastu võetud soovitused ja õigusaktid**, samuti **asjakohased mitmepoolsed kokkulepped, liidu õigusaktid**, Euroopa Ülemkogu järeldused, nõukogu järeldused, tippkohtumise deklaratsioonid **ja muud rahvusvahelised deklaratsioonid ja** kõrgetasemelistel kohtumistel partnerriikidega vastu võetud järeldused, asjakohased Euroopa Parlamendi resolutsioonid **ja seisukohad**, komisjoni ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja **teatised ning ÜRO konventsioonid ja resolutsioonid.**

Muudatusettepanek 116

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 8 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. **Euroopa Liit** püüab partnerriikide ja -piirkondadega dialoogi pidades ja koostööd tehes edendada, arendada ja toetada **demokraatiat ning õigusriigi**, inimõiguste ja põhivabaduste põhimõtete austamist, **millele liit on rajatud.**

Muudatusettepanek

1. **Liit** püüab partnerriikide ja -piirkondadega dialoogi pidades ja koostööd tehes **ning ÜRO ja muude rahvusvaheliste foorumite tegevuse ja kodanikuühiskonna organisatsioonide, kohalike asutuste ja erasektori osalejatega toimuva koostöö kaudu** edendada, arendada ja toetada **põhimõtteid, millele liit on rajatud, s.o demokraatia, õigusriik, hea valitsemistava**, inimõiguste ja

põhivabaduste *universaalsus ning jagamatus, samuti inimväärikuse, võrdsuse ja solidaarsuse ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja* põhimõtete ja rahvusvahelise õiguse austamist. *Käesoleva määruse kohane rahastamine peab olema kooskõlas kõnealuste põhimõtetega ja liidu kohustustega, mis tulenevad rahvusvahelisest õigusest.*

Muudatusettepanek 117

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1 a. Kooskõlas ELi lepingu artiklitega 2 ja 21 tugineb liidu panus demokraatiasse ja õigusriiki ning inimõiguste ja põhivabaduste edendamisse ja kaitsmisse inimõiguste ülddeklaratsioonile, inimõigusi käsitlevale rahvusvahelisele õigusele ja rahvusvahelisele humanitaarõigusele.

Muudatusettepanek 118

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Kohaldatakse õigustel põhinevat lähenemisviisi, mis hõlmab kõiki inimõigusi, st nii kodaniku- ja poliitilisi kui ka majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi õigusi, et integreerida inimõiguste põhimõtted, toetada õiguste omajate suutlikkust oma õigusi nõuda, pöörates seejuures erilist tähelepanu *vaestele ja haavatavatele* rühmadele, ning

2. Kohaldatakse õigustel põhinevat lähenemisviisi, mis hõlmab kõiki inimõigusi, st nii kodaniku- ja poliitilisi kui ka majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi õigusi, et integreerida inimõiguste põhimõtted, toetada õiguste omajate suutlikkust oma õigusi nõuda, pöörates seejuures erilist tähelepanu *marginaliseeritud ja kaitsetutele*

aidata partnerriike oma rahvusvaheliste inimõigustealaste kohustuste täitmisel. Käesoleva määrusega edendatakse soolist võrdõiguslikkust **ja** naiste mõjuvõimu suurendamist.

rühmadele, **sealhulgas vähemused, naised, lapsed ja noored, eakamad, põlisrahvad, LGBTI-inimesed ja puudega inimesed, ning peamistele tööõigustele ja sotsiaalsele kaasamisele**, ning aidata partnerriike oma rahvusvaheliste inimõigustealaste kohustuste täitmisel. Käesoleva määrusega edendatakse soolist võrdõiguslikkust **ning** naiste, **noorte ja laste** mõjuvõimu suurendamist, **pidades sealhulgas silmas seksuaal- ja reproduktiivtervist ning seonduvaid õigusi**.

Muudatusettepanek 119

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 3 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Liit edendab üleilmse tähtsusega hüvede ja probleemide suhtes mitmepoolset ja **reeglitepõhist** lähenemisviisi ning teeb seejuures koostööd liikmesriikide, partnerriikide, rahvusvaheliste organisatsioonide ja teiste rahastajatega.

Muudatusettepanek

Liit edendab üleilmse tähtsusega **avalike** hüvede ja probleemide suhtes mitmepoolset **ning reeglite-** ja **väärtustepõhist** lähenemisviisi ning teeb seejuures koostööd liikmesriikide, partnerriikide, rahvusvaheliste organisatsioonide, **sealhulgas rahvusvaheliste finantseerimisasutuste ja ÜRO asutuste, fondide ja programmide** ja teiste rahastajatega.

Muudatusettepanek 120

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 3 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Liit edendab koostööd rahvusvaheliste organisatsioonide ja teiste rahastajatega.

Muudatusettepanek

Liit edendab koostööd rahvusvaheliste **ja piirkondlike** organisatsioonide ja teiste rahastajatega.

Muudatusettepanek 121

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 8 – lõige 3 – lõik 4

Komisjoni ettepanek

Suhetes partnerriikidega võetakse arvesse nende eelnevaid tulemusi rahvusvaheliste kohustuste rakendamisel, rahvusvahelisi kokkuleppeid ja nende lepingulisi suhteid liiduga.

Muudatusettepanek

Suhetes partnerriikidega võetakse arvesse nende eelnevaid tulemusi rahvusvaheliste kohustuste rakendamisel, rahvusvahelisi kokkuleppeid, ***eelkõige Pariisi kokkulepet, ja nende lepingulisi suhteid liiduga, eelkõige assotsieerimis-, partnerlus- ja koostöölepinguid ning ka kaubanduskokkuleppeid.***

Muudatusettepanek 122

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 8 – lõige 4 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Ühelt poolt liidu ja liikmesriikide ja teiselt poolt partnerriikide vaheline koostöö põhineb arengu tõhususe põhimõtetel ning ***vajaduse korral*** edendatakse nende põhimõtete arendamist, täpsemalt: partnerriikide isevastutus arenguprioriteetide ***suhtes***, tulemustele orienteeritus, kaasavad arengupartnerlused, läbipaistvus ja vastastikune ***aruandluskohustus***. Liit edendab tulemuslikku ja tõhusat vahendite kasutuselevõttu ja kasutamist.

Muudatusettepanek

Ühelt poolt liidu ja liikmesriikide ja teiselt poolt partnerriikide vaheline koostöö põhineb arengu tõhususe põhimõtetel ning ***kõigi abi andmise viiside puhul*** edendatakse nende põhimõtete arendamist, täpsemalt: partnerriikide isevastutus arenguprioriteetide ***eest***, tulemustele orienteeritus, kaasavad arengupartnerlused, läbipaistvus ja vastastikune ***aruandekohustus ning kooskõlla viimine partnerriikide prioriteetidega***. Liit edendab tulemuslikku ja tõhusat vahendite kasutuselevõttu ja kasutamist.

Muudatusettepanek 123

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8 – lõige 4 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Kooskõlas kaasava partnerluse põhimõttega tagab komisjon **vajaduse korral** nõuetekohase konsulteerimise partnerriikide asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike **ametiasutustega**, samuti nende piisavalt varase juurdepääsu asjakohasele teabele, et nad saaksid programmide koostamisel, **rakendamisel** ja seotud seireprotsessides kaasa rääkida.

Muudatusettepanek

Kooskõlas kaasava partnerluse põhimõttega tagab komisjon nõuetekohase konsulteerimise partnerriikide asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike **asutustega**, samuti nende piisavalt varase juurdepääsu asjakohasele teabele, et nad saaksid programmide koostamisel, **elluviimisel** ja seotud seireprotsessides kaasa rääkida.

Muudatusettepanek 124

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8 – lõige 4 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Kooskõlas isevastutuse põhimõttega, ja kui see on asjakohane, soosib komisjon programmide **rakendamisel** partnerriikide süsteemide kasutamist.

Muudatusettepanek

Kooskõlas isevastutuse põhimõttega, ja kui see on asjakohane, soosib komisjon programmide **elluviimisel** partnerriikide süsteemide kasutamist.

Muudatusettepanek 125

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Käesoleva määruse kohaste programmide ja meetmetega integreeritakse kliimamuutuste, keskkonnakaitse **ja** soolise võrdõiguslikkuse küsimused ning kasutatakse kestliku arengu eesmärkide vahelisi seoseid, et edendada integreeritud

Muudatusettepanek

6. Käesoleva määruse kohaste programmide ja meetmetega integreeritakse kliimamuutuste, **kooskõlas ELi lepingu artikliga 11** keskkonnakaitse, **katastroofiohu vähendamise, katastroofideks valmisoleku, inimarengu, konfliktiennetuse, rahu kindlustamise,**

meetmeid, millega saab hüvesid võimendada ja täita sidusalt mitut eesmärki. Need programmid ja meetmed põhinevad riskide ja haavatavuste analüüsil, sisaldavad vastupanuvõime elementi ja on **konfliktitundlikud**. Nendes juhitudakse **põhimõttest**, et mitte kedagi ei tohi kõrvale jätta.

soolise võrdõiguslikkuse **ning naiste, laste ja noorte mõjuvõime suurendamise, diskrimineerimise vältimise, hariduse, kultuuri ja digiülemineku** küsimused ning kasutatakse kestliku arengu eesmärkide vahelisi seoseid, et edendada integreeritud meetmeid, millega saab hüvesid võimendada ja täita sidusalt mitut eesmärki. Need programmid ja meetmed põhinevad **suutlikkuse**, riskide ja haavatavuste analüüsil, sisaldavad **inimese- ja kogukonnakeskset** vastupanuvõime elementi ja on **konfliktiteadlikud**. Nendes juhitudakse **põhimõtetest**, et mitte kedagi ei tohi kõrvale jätta **ja kahju ei tohi tekitada**.

Muudatusettepanek 126

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 8 – lõige 7

Komisjoni ettepanek

7. **Partneritega** järgitakse rände valdkonnas lähenemist, mis oleks koordineeritum, terviklik ja struktuurne, ning selle tulemuslikkust hinnatakse regulaarselt.

Muudatusettepanek

7. **Ilma et see piiraks liidu välistegevuse muid eesmärke**, järgitakse **partneritega** rände valdkonnas lähenemist, mis oleks koordineeritum, terviklik ja struktuurne, ning selle tulemuslikkust hinnatakse regulaarselt, **seadmata kolmandatele riikidele arenguabi eraldamise tingimuseks rände haldamisel koostöö tegemist, ning seejuures austatakse täielikult inimõigusi, sealhulgas iga üksikisiku õigust oma päritoluriigist lahkuda**.

Muudatusettepanek 127

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 8 – lõige 7 a (uus)

7 a. Komisjon tagab, et käesoleva määrusega vastu võetud meetmed, mis on seotud julgeoleku, stabiilsuse ja rahuga, eriti sõjaliste osalejate suutlikkuse suurendamisega, toetamaks arengut ning arenguks vajalikku julgeolekut, terrorismivastase ja organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse ja küberturvalisusega, viiakse ellu kooskõlas rahvusvahelise õiguse, sealhulgas inimõigusi käsitleva rahvusvahelise õiguse ja humanitaarõigusega. Komisjon võib koos abi saavate partneritega välja töötada tegevuskavad, mille alusel parandada sõjaliste üksuste institutsioonilist ja operatiivset vastavust läbipaistvuse ja inimõiguste standarditele. Komisjon jälgib artikli 31 kohaselt hoolikalt iga asjaomase eesmärgi saavutamiseks võetud meetmete rakendamist, hindab seda ja koostab selle kohta aruandeid, et tagada kooskõla inimõiguslaste kohustustega. Lisaks artikli 8 lõikes 8 b esitatud riskijuhtimist käsitlevatele sätetele tegutseb komisjon selliste meetmete võtmisel konfliktiteadlikult, mis hõlmab muu hulgas põhjalikku ja süstemaatilist eelnevat konfliktianalüüsi, mis sisaldab täielikku soopõhist analüüsi. Komisjon võtab käesoleva määruse täiendamiseks kooskõlas artikliga 34 vastu delegeeritud õigusakti, millega luuakse olemasolevate suuniste alusel tegevusraamistik tagamaks, et käesolevas artiklis osutatud meetmete kavandamisel ja elluviimisel võetakse arvesse inimõigusi, eelkõige et ära hoida piinamine ja muu julm, ebainimlik või alandav kohtlemine ning järgida nõuetekohast menetlust, sh süütuse presumptsiooni, õigust õiglasele kohtumõistmisele ja õigust kaitsele.

Muudatusettepanek 128

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 8

Komisjoni ettepanek

8. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja *vahetab* temaga *regulaarselt seisukohti*.

Muudatusettepanek

8. Komisjon teavitab *korrapäraselt* Euroopa Parlamenti ja *peab* temaga *sisukat poliitilist dialoogi, tehes seda nii omal algatusel kui ka Euroopa Parlamendi nõudmisel*.

Muudatusettepanek 129

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

8 a. Komisjon vahetab kodanikuühiskonna ja kohalike asutustega korrapäraselt teavet.

Muudatusettepanek 130

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 8 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

8 b. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 34 vastu käesolevat määrust täiendava delegeeritud õigusakti, millega kehtestatakse asjakohane riskijuhtimise raamistik, sealhulgas riski hindamise ja maandamise meetmed määruse iga asjaomase eesmärgi jaoks.

Muudatusettepanek 131

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 8 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

8 c. Kogu rahastamisvahend tugineb läbipaistvusele ja vastutusele, mille puhul pööratakse suurt tähelepanu aruandlusele ja kontrollile. See hõlmab läbipaistvat kontrollisüsteemi, sealhulgas teabe edastamine rahaliste vahendite saajate ja maksete õigeaegsuse kohta.

Muudatusettepanek 132

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. **Kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 41 lõikega 2 ei kasutata** käesoleva määruse alusel **liidupoolset rahastamist relvade või laskemoona hankimise ega sõjalist või kaitsevõimekust mõjutavate operatsioonide** rahastamiseks.

1. **Käesolevas määruses sätestatud** liidu **abi ei kasutata relvade või laskemoona hankimise ega sõjalist või kaitsevõimekust mõjutavate operatsioonide rahastamiseks. Käesoleva määruse alusel pakutavate varustuse, teenuste ja tehnoloogia suhtes kohaldatakse ranget tarnekontrolli, nagu on sätestatud ühises seisukohas 2008/944/ÜVJP, kahesuguse kasutusega kaupade määruses ja muudes kehtivates liidu piiravates meetmetes. Kooskõlas määrusega (EL) .../... [ELi määrus surmanuhtluse täideviimiseks ja piinamiseks kasutatavate toodete kohta] ei kasutata käesolevat määrust ühegi sellise varustuse tarnimise rahastamiseks, mida võidakse kasutada piinamiseks, väärkohtlemiseks või muudeks inimõiguste rikkumisteks.**

Muudatusettepanek 133

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 9 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Et aidata kaasa kestlikule arengule, milleks on vaja tagada stabiilne, rahumeelne ja kaasav ühiskond, võib käesoleva määruse kohast liidu abi lõikes 4 sätestatud erandlikel asjaoludel kasutada julgeolekusektori ulatuslikuma reformi elluviimiseks või selleks, et suurendada partnerriikide sõjaliste osalejate suutlikkust arengutegevuse ja arengutegevuseks vajaliku julgeoleku toetuseks.

Muudatusettepanek

2. Et aidata kaasa kestlikule arengule, milleks on vaja tagada stabiilne, rahumeelne ja kaasav ühiskond, võib käesoleva määruse kohast liidu abi lõikes 4 sätestatud erandlikel asjaoludel kasutada julgeolekusektori ulatuslikuma reformi elluviimiseks või selleks, et suurendada partnerriikide sõjaliste osalejate suutlikkust arengutegevuse ja arengutegevuseks vajaliku julgeoleku toetuseks ***kooskõlas üldise eesmärgiga saavutada kestlik areng.***

Muudatusettepanek 134

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 9 – lõige 4 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) asjaomane partnerriik ja liit on ühel meelel selles, et sõjalised osalejad on keskse tähtsusega kestliku arengu jaoks vajalike tingimuste säilitamiseks, loomiseks või taasloomiseks, muu hulgas kriisi ja ebakindluse või ebastabiilsuse olukorras.

Muudatusettepanek

(b) asjaomane partnerriik ja liit on ühel meelel selles, et sõjalised osalejad on keskse tähtsusega kestliku arengu jaoks vajalike tingimuste säilitamiseks, loomiseks või taasloomiseks ***ning et neid sõjalisi osalejaid ei ole seostatud inimõiguste rikkumistega ja nad ei kujuta endast ohtu riiklike institutsioonide toimimisele***, muu hulgas kriisi ja ebakindluse või ebastabiilsuse olukorras.

Muudatusettepanek 135

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 9 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Komisjon edendab käesoleva artikli kohaste meetmete kavandamisel ja **rakendamisel** partnerriigi isevastutust. Samuti loob komisjon vajalikud tingimused ja töötab välja head tavad, mis on vajalikud kestlikkuse tagamiseks keskmises ja pikas perspektiivis, ning edendab õigusriiki ja rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud põhimõtteid.

Muudatusettepanek

6. Komisjon edendab käesoleva artikli kohaste meetmete kavandamisel ja **elluviimisel** partnerriigi isevastutust. Samuti loob komisjon vajalikud tingimused ja töötab välja head tavad, mis on vajalikud kestlikkuse **ja vastutuse** tagamiseks keskmises ja pikas perspektiivis, ning edendab õigusriiki ja rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud põhimõtteid. **Komisjon tagab, et need meetmed toovad elanikkonna julgeolekule otsest kasu, integreeritakse laiemasse julgeolekusektori reformipoliitikasse, mis hõlmab tugevaid demokraatlikke ja parlamentaarseid järelevalve- ja vastutuselemente, sealhulgas seoses täiustatud turvateenuse pakkumisega, ning mis on kooskõlas pikaajaliste rahu- ja arengustrateegiatega, mille eesmärk on tegeleda konfliktide algpõhjustega. Komisjon tagab ühtlasi, et sõjaliste jõudude reformimise meetmed aitavad kaasa sellele, et need oleksid läbipaistvamad, vastutustundlikumad ja rohkem kooskõlas nende jurisdiktsiooni alla kuuluvate inimeste inimõigustega. Iga meetme puhul, mis võetakse partnerriikide sõjaliste jõudude varustamiseks, täpsustab komisjon tarnitava varustuse tüübi. Komisjon kohaldab artikli 8 lõike 8 b (uus) sätteid tagamaks, et seda varustust kasutavad üksnes ettenähtud toetusesaajad.**

Muudatusettepanek 136

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 7

Komisjoni ettepanek

7. Komisjon **kehtestab käesoleva artikli**

Muudatusettepanek

7. Komisjon **korraldab artikli 32**

kohaste meetmete jaoks asjakohased riskihindamis-, järelevalve- ja hindamismenetlused.

alusel, eelkõige seoses vahehindamisega, ühiseid hindamisi koos liikmesriikidega. Hindamistulemusi võetakse arvesse programmide koostamisel ja vahendite eraldamisel ning nende varal tuleb edendada liidu välistegevuse järjepidevust ja vastastikust täiendavust.

Muudatusettepanek 137

**Ettepanek võtta vastu määrus
II jaotis**

Komisjoni ettepanek

**KÄESOLEVA MÄÄRUSE
RAKENDAMINE**

Muudatusettepanek

**KÄESOLEVA MÄÄRUSE
KOHALDAMINE**

Muudatusettepanek 138

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 9 a

Geograafiliste programmide ulatus

- 1. Käesoleva artikli kohaseid liidu koostöömeetmeid kohaldatakse kohaliku, riikliku, piirkondliku, piirkondadevahelise ja tervet mandrit hõlmava tegevuse suhtes.**
- 2. Artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamiseks koostatakse geograafilised programmid järgmistes koostöövaldkondades:**
 - (a) hea valitsemistava, demokraatia, õigusriik, inimõigused, põhivabadused ja kodanikuühiskond;**
 - (b) vaesuse kaotamine, võitlus**

- ebavõrdsuse vastu ja inimareng;*
- (c) ränne ja liikuvus;*
 - (d) keskkond ja kliimamuutused;*
 - (e) kaasav ja jätkusuutlik majanduskasv ning inimväärne tööhõive;*
 - (f) julgeolek, stabiilsus ja rahu;*
 - (g) partnerlus.*

3. Edasised üksikasjad lõikes 2 osutatud koostöövaldkondade kohta on sätestatud II lisas.

(Käesolev uus artikkel lisatakse II jaotise I peatükis artikli 10 ette.)

Muudatusettepanek 139

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 9 b

Teemaprogrammide ulatus

1. Teemaprogrammid hõlmavad alljärgnevaid sekkumisvaldkondi.

(a) Inimõigused, põhivabadused ja demokraatia:

- *inimõiguste ja inimõiguste kaitsjate kaitsmine ja toetamine riikides ja hädalukordades, kus inimõigused ja põhivabadused on enim ohustatud, sealhulgas tegeledes inimõiguste kaitsjate kiireloomuliste kaitsevajadustega paindlikul ja terviklikul viisil;*
- *inimõiguste ja põhivabaduste tagamine kõigi jaoks, panustades selliste ühiskondade kujundamisse, kus valitsevad osalus, mittediskrimineerimine, võrdsus, sotsiaalne õiglus ja vastutus;*
- *demokraatia tugevdamine ja toetamine, tegeledes demokraatliku valitsemise kõigi aspektidega, sealhulgas*

demokraatliku mitmekesisuse suurendamine, kodanike osalemise edendamine, k.a toetades kogu maailmas valimisvaatlusega tegelevaid kodanikuorganisatsioone ja nende piirkondlikke võrgustikke, kodanikuühiskonnale võimalusi pakkuva keskkonna loomine ning usaldusväärsete, kaasavate ja läbipaistvate valimisprotsesside toetamine kogu valimitsüklis, eelkõige ELi valimisvaatlusmissioonide abil;

– *tõhusa mitmepoolsuse ja strateegiliste partnerluste edendamine, toetades rahvusvaheliste, piirkondlike ja riiklike raamistike suutlikkust ja suurendades kohalikul tasandil osalejate mõjuvõimu inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi edendamisel ja kaitsmisel;*

– *uue piirkondadevahelise koostoime ja kohalikus kodanikuühiskonnas ning kodanikuühiskonna ja teiste asjaomaste inimõigusi käsitlevate asutuste ja mehhanismide vaheliste võrgustike loomise edendamine, et maksimeerida inimõiguste ja demokraatiaga seotud parimate tavade jagamist ning luua positiivset arengut.*

(b) Kodanikuühiskonna organisatsioonid ja kohalikud asutused:

– *kaasava, osalusel põhineva, tugeva ja sõltumatu kodanikuühiskonna toetamine partnerriikides;*

– *dialoogi edendamine kodanikuühiskonna organisatsioonidega ja nende vahel;*

– *kohalike asutuste suutlikkuse suurendamise toetamine ja nende oskuste kasutamine, et edendada arengu territoriaalset käsitlust;*

– *liidu kodanike teadlikkuse, teadmiste ja kaasatuse suurendamine käesoleva määruse artiklis 3 sätestatud eesmärkide vallas;*

– *kodanikuühiskonna toetamine avaliku korra toetustegevuses osalemises ning valitsuse ja rahvusvaheliste*

institutsioonidega dialoogi pidamises;

– *kodanikuühiskonna toetamine
tarbijate ja kodanike teadlikkuse
suurendamises ning keskkonnasäästliku
ja õiglase tootmise ja tarbimise alaste
teadmiste suurendamises, et innustada
neid säästvamalt käituma.*

(c) Stabiilsus ja rahu:

– *abi konfliktide ennetamiseks, rahu
kindlustamiseks ja kriisiks valmisolekuks;*

– *abi ülemaailmsete ja
piirkonnaülestest ohtude ning tekkivate
ohtudega tegelemisel.*

*(d) Ülemaailmsed
probleemvaldkonnad:*

– *tervishoid;*

– *haridus;*

– *sooline võrdsuslikkus;*

– *lapsed ja noored;*

– *ränne, sh sundränne;*

– *inimväärne töö, sotsiaalkaitse ja
ebavõrdsus;*

– *kultuur;*

– *tervisliku keskkonna tagamine ja
kliimamuutustega võitlemine;*

– *säästev energia;*

– *jätkusuutlik ja kaasav
majanduskasv, inimväärsed töökohad
ning erasektori kaasamine;*

– *toit ja toitumine;*

– *kaasavate ühiskondade, hea
majandusjuhtimise ja läbipaistva
riigirahanduse juhtimise edendamine;*

– *juurdepääs ohutule joogiveele,
kanalisatsioonile ja hügieenile.*

*(e) Välispoliitika vajadused ja
prioriteedid*

– *liidu kahepoolsete, piirkondlike ja
piirkondadevaheliste koostööstrateegiate
toetamine, poliitikadialoogi edendamine
ning ühiste lähenemisviiside ja meetmete
väljatöötamine üleilmsete probleemide*

lahendamiseks;

- *liidu kaubanduspoliitika toetamine;*
- *liidu sisepoliitika rahvusvahelise mõõtmise rakendamise toetamine ning liidu ja selle rahvusvahelise rolli laialdase mõistmise ning nähtavuse edendamine.*

2. Edasised üksikasjad lõikes 3 osutatud koostöövaldkondade kohta on sätestatud III lisas.

(Käesolev uus artikkel lisatakse II jaotise I peatükis artikli 10 ette.)

Muudatusettepanek 140

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 10 – lõige 2 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

(a) *programmdokumentidest* tuleneb liidu ja partnerriikide või -piirkondade vahelise koostöö ühtne raamistik, mis on kooskõlas käesolevas määruses sätestatud üldeesmärgi ja kohaldamisala, eesmärkide ja põhimõtetega;

Muudatusettepanek

(a) *programmidokumentidest* tuleneb liidu ja partnerriikide või -piirkondade vahelise koostöö ühtne raamistik, mis on kooskõlas käesolevas määruses sätestatud üldeesmärgi ja kohaldamisala, eesmärkide ja põhimõtetega **ning mis tugineb liidu partnerriigile või -piirkonnale mõeldud strateegiale või liidu teemastrateegiatele;**

Muudatusettepanek 141

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 10 – lõige 2 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

(c) *samuti konsulteerib liit vajaduse korral* teiste rahastajate ja *osalejatega*, sealhulgas *vajaduse korral* kodanikuühiskonna ja kohalike *ametiasutuste* esindajatega;

Muudatusettepanek

(c) *liit edendab varajases etapis ja kogu programmiprotsessi vältel korrapärast, eri sidusrühmi hõlmavat ja kaasavat dialoogi* teiste *liidu ja liiduväliste* rahastajate ja *osalistega*, sealhulgas kodanikuühiskonna ja kohalike *asutuste* esindajatega **ning eraõiguslike ja poliitiliste sihtasutustega.**

Muudatusettepanek 142

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 10 – lõige 2 – punkt d

Komisjoni ettepanek

(d) artikli 4 lõike 3 punktides a ja **b** osutatud inimõiguste ja demokraatia ning **kodanikuühiskonna** teemaprogrammidega antava abi jaoks ei ole vaja asjaomaste kolmandate riikide valitsuste ja teiste avaliku sektori asutuste nõusolekut. **Nende** teemaprogrammidega toetatakse peamiselt **kodanikuühiskonna organisatsioone**.

Muudatusettepanek

(d) artikli 4 lõike 3 punktides a, **b** ja **c** osutatud inimõiguste ja demokraatia, **kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutuste ning stabiilsuse ja rahu** teemaprogrammidega antava abi jaoks ei ole vaja asjaomaste kolmandate riikide valitsuste ja teiste avaliku sektori asutuste nõusolekut. **Inimõiguste ja demokraatia, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike omavalitsuste** teemaprogrammidega toetatakse peamiselt **kodanikuühiskonda, sealhulgas inimõiguste kaitsjaid ja surve all olevaid ajakirjanikke**.

Muudatusettepanek 143

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Geograafiliste programmide
programmipõhimõtted

Muudatusettepanek

Programmipõhimõtted

Muudatusettepanek 144

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – lõige -1 (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

-1. Käesoleva määruse alusel programme koostades võetakse arvesse inimõigusi, põhivabadusi, head valitsemistava ja demokraatiat partnerriikides.

Muudatusettepanek 145

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – lõige -1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

-1 a. Kõigi programmidokumentide ettevalmistamine, kohaldamine ja läbivaatamine käesoleva artikli raames on kooskõlas poliitikavaldkondade arengusidusust ja abi tõhusust käsitlevate põhimõtetega.

Muudatusettepanek 146

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – lõige -1 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

-1 b. Geograafilised programmid ja teemaprogrammid on vastastikku täiendavad ja üksteisega sidusad ning loovad lisaväärtust.

Muudatusettepanek 147

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – lõige 1 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

(a) ilma et see piiraks lõike 4 kohaldamist, tuginevad meetmed **niivõrd kui võimalik** dialoogile liidu, liikmesriikide ja asjaomaste partnerriikide, sealhulgas riiklike ja **kohalike ametiasutuste** vahel, kaasates kodanikuühiskonna, riiklikud ja kohalikud parlamendid ja muud sidusrühmad, et suurendada protsessides isevastutust ja soodustada riiklike ja piirkondlike strateegiate toetamist;

Muudatusettepanek

(a) ilma et see piiraks lõike 4 kohaldamist, tuginevad meetmed **kaasavale** dialoogile liidu **institutsioonide**, liikmesriikide ja asjaomaste partnerriikide, sealhulgas riiklike, **kohalike** ja **piirkondlike asutuste** vahel, kaasates kodanikuühiskonna **organisatsioonid**, **piirkondlikud**, riiklikud ja kohalikud parlamendid, **kohalikud omavalitsused** ja muud sidusrühmad, et suurendada protsessides **demokraatlikku** isevastutust ja soodustada riiklike ja piirkondlike strateegiate toetamist;

Muudatusettepanek 148

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – lõige 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) **vajaduse** korral sünkroniseeritakse programmitöö periood partnerriikide strateegiatsüklitega;

Muudatusettepanek

(b) **võimaluse** korral sünkroniseeritakse programmitöö periood partnerriikide strateegiatsüklitega;

Muudatusettepanek 149

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – lõige 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

2. **Geograafiliste** programmide jaoks **pannakse** programmitööga **paika** konkreetne ja kohandatud koostööraamistik, mis põhineb järgmisel:

Muudatusettepanek

2. **Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, kehtestatakse geograafiliste** programmide jaoks programmitööga konkreetne ja kohandatud koostööraamistik, mis põhineb järgmisel:

Muudatusettepanek 150

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 11 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) partnerite vajadused, mis määratakse kindlaks konkreetsete kriteeriumide alusel, võttes arvesse rahvaarvu, vaesust, ebavõrdsust, inimarengut, majanduslikku ja keskkonnavalast **haavatavust** ning riigi ja ühiskonna vastupanuvõimet;

Muudatusettepanek

(a) partnerite vajadused, mis määratakse kindlaks konkreetsete kriteeriumide **ja põhjaliku analüüsi** alusel, võttes arvesse rahvaarvu, vaesust, ebavõrdsust, inimarengut, **inimõiguste olukorda, põhivabadusi, demokraatiat, soolist võrdõiguslikkust, kodanikuühiskonna tegutsemisruumi**, majanduslikku ja keskkonnavalast **kaitsetust** ning riigi ja ühiskonna vastupanuvõimet;

Muudatusettepanek 151

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 11 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) partnerite suutlikkus **luua rahalisi** vahendeid ja **tagada neile juurdepääs** ning suutlikkus abi vastu võtta;

Muudatusettepanek

(b) partnerite suutlikkus **võtta kasutusele riiklikke** vahendeid ja **neid tulemuslikult kasutada toetamiseks riiklikke arengueesmärke** ning suutlikkus abi vastu võtta;

Muudatusettepanek 152

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 11 – lõige 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) partnerite kohustused ja **tulemuslikkus**, mis määratakse kindlaks selliste kriteeriumide alusel nagu poliitiline reform **ning** majanduslik ja sotsiaalne

Muudatusettepanek

(c) partnerite kohustused, **sealhulgas liiduga ühiselt kokku lepitud kohustused**, ja **jõupingutused**, mis määratakse kindlaks selliste kriteeriumide alusel nagu poliitiline

areng;

reform, *edusammud õigusriigi, hea valitsemistava, inimõiguste ja korruptsioonivastase võitluse valdkonnas, majanduslik ja sotsiaalne areng, keskkonnasäästlikkus ning abi tõhus kasutus*;

Muudatusettepanek 153

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – lõige 2 – punkt e

Komisjoni ettepanek

(e) partneri suutlikkus ja tahe edendada ühiseid *huve* ja *väärtusi* ning toetada ühiseid eesmärgesid ja mitmepoolseid partnerlusi, samuti liidu prioriteetide saavutamisele kaasa aitamine.

Muudatusettepanek

(e) partneri suutlikkus ja tahe edendada ühiseid *väärtusi, põhimõtteid ja põhihuve* ning toetada ühiseid eesmärgesid ja mitmepoolseid partnerlusi, samuti liidu prioriteetide saavutamisele kaasa aitamine.

Muudatusettepanek 154

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Tööstusriikidega tehtavas koostöös keskendutakse liidu ja vastastikuste huvide edendamisele.

Muudatusettepanek

4. Tööstusriikidega tehtavas koostöös keskendutakse liidu ja vastastikuste huvide edendamisele *ning jagatud põhihuvide ja väärtuste, ühiselt kokku lepitud eesmärkide ja mitmepoolsuse edendamisele. Selline koostöö tugineb vajaduse korral liidu, sealhulgas Euroopa Parlamendi, ja liikmesriikide vahelisele kodanikuühiskonda hõlmavale dialoogile.*

Muudatusettepanek 155

Ettepanek võtta vastu määrus

Komisjoni ettepanek

5. **Geograafiliste programmide programmdokumendid põhinevad tulemustel ja neis võetakse vajaduse korral arvesse rahvusvaheliselt kokkulepitud eesmärged ja näitajaid, eelkõige neid, mis on esitatud kestliku arengu eesmärkides, samuti riigi tasandi tulemusraamistikke, et hinnata ja avalikkusele teada anda, milline on olnud liidu panus tulemustesse nii väljundite, lõpplahenduse kui ka mõju tasandil.**

Muudatusettepanek

5. **Programmidokumendid on suunatud tulemustele ja hõlmavad võimaluse korral selgeid eesmärged ja näitajaid, mille alusel mõõta edusamme ja liidu abi mõju. Näitajad võivad vajaduse korral tugineda rahvusvaheliselt kokkulepitud standarditele, eelkõige neile, mis on esitatud kestliku arengu eesmärkides, samuti riigi tasandi tulemusraamistikele.**

Muudatusettepanek 156

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Kriisiolukorras või kriisijärgses, haavatavas ja ebakindlas olukorras olevate riikide ja piirkondade **programmdokumentide** koostamisel tuleb nõuetekohaselt arvesse võtta nende erivajadusi ning asjaomaste riikide või piirkondade tingimusi.

Juhul kui partnerriigid või -piirkonnad on vahetult kaasatud kriisi-, kriisijärgsesse või ebakindlasse olukorda või neid mõjutab selline olukord, pannakse erilist rõhku koordineerimise parandamisele kõigi

Muudatusettepanek

6. Kriisiolukorras või kriisijärgses, haavatavas ja ebakindlas olukorras olevate riikide ja piirkondade **programmidokumentide** koostamisel tuleb **vastupanuvõime suurendamiseks** nõuetekohaselt arvesse võtta nende erivajadusi ning asjaomaste riikide või piirkondade tingimusi, **samuti kaitsetust, riske ja suutlikkust. Tähelepanu pööratakse ka konfliktiennetus-, riigi ülesehitamise ja rahu kindlustamise, konfliktijärgse lepitamise ja taastusmeetmetele, katastroofideks valmisolekule, samuti naiste rollile ja laste õigustele nendes protsessides. Kohaldatakse inimõigustel põhinevat ja inimkesket tegusemisviisi.**

Juhul kui partnerriigid või -piirkonnad on vahetult kaasatud kriisi-, kriisijärgsesse või ebakindlasse olukorda või neid mõjutab selline olukord, pannakse erilist rõhku koordineerimise parandamisele kõigi

asjaomaste osalejate seas, et aidata sellistel riikidel hädaolukorrast arenguetaapi üle minna.

asjaomaste osalejate seas, et aidata sellistel riikidel **vältida vägivalda ja** hädaolukorrast arenguetaapi üle minna.

Muudatusettepanek 157

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 11 – lõige 7

Komisjoni ettepanek

7. Käesoleva määrusega toetatakse määruse (EL) nr.../... (Erasmus) alusel kehtestatud meetmeid. Käesoleva määruse alusel koostatakse seitsmeks aastaks ühtne **programmdokument**, kaasates mh määruse (EL) nr .../... (IPA III) kohased vahendid. Kõnealuste rahaliste vahendite kasutamise suhtes kohaldatakse määrust (EL) nr .../... (Erasmus).

Muudatusettepanek

7. Käesoleva määrusega toetatakse määruse **artikli 4 lõike 2 alusel loodud programmide määruse** (EL) nr.../... (Erasmus) alusel kehtestatud meetmeid. **Geograafilistest programmidest tuleks soovituslikust summast, mis on vähemalt 2 000 000 000 eurot, eraldada meetmete, mis on pühendatud liikuvusele, koostööle ja poliitilisele dialoogile partnerriikide võimude, ametiasutuste ja organisatsioonidega.** Käesoleva määruse alusel koostatakse seitsmeks aastaks ühtne **programmidokument**, kaasates mh määruse (EL) nr .../... (IPA III) kohased vahendid. Kõnealuste rahaliste vahendite kasutamise suhtes kohaldatakse määrust (EL) nr .../... (Erasmus), **tagades samal ajal vastavuse määrusele (EL) nr .../... (IPA III).**

Muudatusettepanek 158

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 11 – lõige 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

7 a. Käesoleva määrusega toetatakse määruse (EL) .../... („Loov Euroopa“) alusel kehtestatud meetmeid. Käesoleva määruse alusel koostatakse seitsmeks aastaks ühtne programmdokument, kaasates muu hulgas määruse (EL) .../...

(IPA III) kohased vahendid. Kõnealuste rahaliste vahendite kasutamise suhtes kohaldatakse määrust (EL) .../... („Loov Euroopa“).

Muudatusettepanek 159

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige -1 (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

-1. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 34, et täiendada käesoleva määruse vähem olulisi osi, luues raamistiku iga konkreetse riigi ja mitme riigi mitmeaastase programmi jaoks. Need raamistiku sätted:

(a) täpsustavad artiklites 9 a ja 15 b määratletud valdkondade hulgast prioriteetsed valdkonnad;

(b) sätestavad iga programmi konkreetsed, üksikasjalikud ja mõõdetavad eesmärgid;

(c) panevad paika oodatavad tulemused koos mõõdetavate eesmärkidega ning eesmärkidega seotud selged ja konkreetsed tulemusnäitajad;

(d) esitavad rahaeraldise suunava jaotuse nii üldiselt kui ka iga prioriteetse valdkonna kohta;

(e) kehtestavad koostööviisid, sealhulgas seoses välistegevuse tagatise toetamisega.

Muudatusettepanek 160

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Käesoleva määruse rakendamine toimub geograafiliste programmide puhul mitmeaastaste ühe ja mitme riigi sihtprogrammidega.

välja jäetud

Muudatusettepanek 161

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Mitmeaastaste sihtprogrammidega määratakse kindlaks liidupoolse rahastamise prioriteetsed valdkonnad, erieesmärgid, oodatavad tulemused, selged ja konkreetsed tulemusnäitajad ning rahaeraldiste soovituslik jaotus nii üldiselt kui ka prioriteetsete valdkondade kaupa.

välja jäetud

Muudatusettepanek 162

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 3 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Mitmeaastased *sihtprogrammid* põhinevad järgmisel:

3. Mitmeaastased *programmid* põhinevad järgmisel:

Muudatusettepanek 163

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 3 – punkt -a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(-a) aruanne, mis sisaldab vastavalt artikli 11 lõikele 2 koostatud analüüsi asjaomase partnerriigi või -riikide vajaduste, võimekuste, kohustuste ja tulemuslikkuse kohta ja liidu rahastuse võimaliku mõju kohta, ning üks või mitu järgnevaist:

Muudatusettepanek 164

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 3 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

(a) riiklik või piirkondlik strateegia, mis on vormistatud arengukava või sarnase dokumendina, mille komisjon on vastava mitmeaastase **sihtprogrammi** vastuvõtmisel viimatinimetatud dokumendi alusena heaks kiitnud;

Muudatusettepanek

(a) riiklik või piirkondlik strateegia, mis on vormistatud **sisutihedal konsultatsioonil kohaliku elanikkonna ja kodanikuühiskonnaga põhineva** arengukava või sarnase dokumendina, mille komisjon on vastava mitmeaastase **programmi** vastuvõtmisel viimatinimetatud dokumendi alusena heaks kiitnud;

Muudatusettepanek 165

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 3 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

(b) **raamdokument**, milles sätestatakse liidu poliitika asjaomase partneri või partnerite suhtes, sealhulgas liidu ja liikmesriikide ühisdokument;

Muudatusettepanek

(b) **dokument**, milles sätestatakse liidu poliitika asjaomase partneri või partnerite suhtes, sealhulgas liidu ja liikmesriikide ühisdokument;

Muudatusettepanek 166

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 12 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Selleks et igal võimalusel suurendada liidu kollektiivse koostöö mõju, kasutatakse liidu ja liikmesriikide programmdokumentide asemel ühist programmdokumenti. Liidu mitmeaastase **sihtprogrammi** asemel võib kasutada ühist programmdokumenti, kui see on kooskõlas artiklitega 10 ja 11, sisaldab käesoleva artikli lõikes 2 loetletud elemente ning liidu ja liikmesriikide vahelist tööjaotust.

Muudatusettepanek

4. Selleks et igal võimalusel suurendada liidu kollektiivse koostöö mõju, kasutatakse liidu ja liikmesriikide programmdokumentide asemel ühist programmdokumenti. Liidu mitmeaastase **programmi** asemel võib kasutada ühist programmdokumenti, kui see on **heaks kiidetud artikliga 14 kooskõlas vastu võetud õigusaktiga ja** kooskõlas artiklitega 10 ja 11, sisaldab käesoleva artikli lõikes 2 loetletud elemente ning liidu ja liikmesriikide vahelist tööjaotust.

Muudatusettepanek 167

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 12 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4 a. Mitmeaastastes programmides võib ette näha rahalised vahendid, mis ei ületa 5 % kogusummast ja mida ei eraldata eelisvaldkonnale, partnerriigile ega riikide rühmale. Neid rahalisi vahendeid kasutatakse kooskõlas artikliga 21.

Muudatusettepanek 168

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 13 – lõige -1 (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

-1. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 34, et täiendada käesoleva määruse vähem olulisi osi, luues raamistiku iga konkreetse mitmeaastase teemaprogrammi jaoks. Need raamistiku sätted:

(a) täpsustavad artiklis 9 b määratletud valdkondade hulgast prioriteetsed valdkonnad;

(b) sätestavad iga programmi konkreetsed, üksikasjalikud ja mõõdetavad eesmärgid;

(c) panevad paika oodatavad tulemused koos mõõdetavate eesmärkidega ning eesmärkidega seotud selged ja konkreetsed tulemusnäitajad;

(d) esitavad rahaeraldise suunava jaotuse nii üldiselt kui ka iga prioriteetse valdkonna kohta;

(e) kehtestavad koostööviisid.

Muudatusettepanek 169

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Käesoleva määruse rakendamine toimub teemaprogrammide puhul mitmeaastaste sihtprogrammidega.

välja jäetud

Muudatusettepanek 170

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 2 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Temaatiliste programmide mitmeaastaste sihtprogrammidega määratakse iga teema all kindlaks liidu strateegia, liidu valitud rahastamisprioriteedid, erieesmärgid, oodatavad tulemused, selged ja konkreetset tulemusnäitajad, rahvusvaheline olukord ja asjakohase teema peamiste partnerite meetmed.

välja jäetud

Muudatusettepanek 171

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 2 – lõik 3**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Teemaprogrammide mitmeaastastes sihtprogrammides määratakse kindlaks rahaeraldiste soovituslik jaotus nii üldiselt kui ka koostöövaldkondade ja prioriteetide kaupa. Rahaliste vahendite soovitusliku jaotuse võib esitada summade vahemikuna.

välja jäetud

Muudatusettepanek 172

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 2 – lõik 3 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artiklites 12 ja 13 viidatud raamsätted tuginevad aruandele, milles analüüsitakse rahvusvahelist olukorda ja peamiste partnerite tegevust asjaomases teemavaldkonnas ning tuuakse välja programmi oodatavad tulemused.

Muudatusettepanek 173

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 a. *Mitmeaastastes programmides võib ette näha rahalised vahendid, mis ei ületa 5 % kogusummast ja mida ei eraldata eelisvaldkonnale, partnerriigile ega riikide rühmale. Neid rahalisi vahendeid kasutatakse kooskõlas artikliga 21.*

Muudatusettepanek 174

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 14 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Mitmeaastaste *sihtprogrammide* vastuvõtmine ja muutmine

Muudatusettepanek

Mitmeaastaste *programmide* vastuvõtmine ja muutmine

Muudatusettepanek 175

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 14 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. *Komisjon võtab* artiklites 12 ja 13 osutatud *mitmeaastased sihtprogrammid vastu rakendusaktidega*. Nimetatud *rakendusaktid* võetakse vastu kooskõlas *artikli 35 lõikes 2* osutatud *kontrollimenetlusega*. Sama menetlust kohaldatakse ka siis, kui on tegemist käesoleva artikli lõigetes 3, 4 ja 5 osutatud läbivaatamistega, *mille tulemusel mitmeaastase sihtprogrammi sisu oluliselt muudetakse*.

Muudatusettepanek

1. *Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 34, et täiendada käesoleva määruse vähem olulisi osi, luues delegeeritud õigusaktidega raamistikke* artiklites 12 ja 13 osutatud *mitmeaastastele programmidele*. Nimetatud *delegeeritud õigusaktid* võetakse vastu kooskõlas *artiklis 34* osutatud *menetlusega*. Sama menetlust kohaldatakse ka siis, kui on tegemist käesoleva artikli lõigetes 3, 4 ja 5 osutatud läbivaatamistega.

Muudatusettepanek 176

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 14 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

- Artiklis 12 osutatud ühiste mitmeaastaste programmdokumentide vastuvõtmisel kohaldatakse ***komisjoni otsust*** üksnes ühisele mitmeaastasele programmdokumendile liidu antava panuse suhtes.

Muudatusettepanek

- Artiklis 12 osutatud ühiste mitmeaastaste programmdokumentide vastuvõtmisel kohaldatakse ***delegeeritud õigusakti*** üksnes ühisele mitmeaastasele programmdokumendile liidu antava panuse suhtes.

Muudatusettepanek 177

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 14 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

- Geograafiliste programmide mitmeaastaseid sihtprogramme võib tulemusliku elluviimise tagamiseks läbi vaadata, seda eelkõige juhul, kui artiklis 7 osutatud poliitikaraamistikus on olulisi muutusi või kriisi ajal või kriisijärgses olukorras.***

Muudatusettepanek

- Mitmeaastased geograafilised ja teemaprogrammid lõpevad hiljemalt 30. juunil 2025. aastal. Komisjon võtab 30. juuniks 2025 vastu uued mitmeaastased programmid, tuginedes artiklis 32 osutatud vahehindamise tulemustele, leidudele ja järeldustele.***

Muudatusettepanek 178

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 14 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

- Teemaprogrammide mitmeaastaseid sihtprogramme võib tulemusliku elluviimise tagamiseks läbi vaadata, seda***

Muudatusettepanek

- Mitmeaastaseid programme võib tulemusliku kohaldamise tagamiseks muuta, eelkõige juhul, kui artiklis 7***

eelkõige juhul, kui artiklis 7 osutatud poliitikaraamistikus on olulisi muutusi.

osutatud poliitikaraamistikus on olulisi muutusi. ***Mitmeaastaseid programme muudetakse juhtudel, kui uute probleemide ja prioriteetide jaoks ettenähtud reservi kasutuselevõtmise korral on vaja asjaomase programmi raamsätteid muuta.***

Muudatusettepanek 179

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 14 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, nt kriisiolukorras või demokraatiat, õigusriiki, inimõigusi või põhivabadusi ähvardava vahetu ohu korral, võib komisjon muuta ***käesoleva määruse artiklites 12 ja 13 osutatud mitmeaastaseid sihtprogramme rakendusaktidega***, mis võetakse vastu kooskõlas ***artikli 35 lõikes 4*** osutatud kiirmenetlusega.

Muudatusettepanek

5. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, nt kriisiolukorras või demokraatiat, õigusriiki, inimõigusi või põhivabadusi ähvardava vahetu ohu korral, võib komisjon muuta artiklites 12 ja 13 osutatud mitmeaastaseid ***programme delegeeritud õigusaktidega***, mis võetakse vastu kooskõlas ***artiklis 34 a*** osutatud kiirmenetlusega.

Muudatusettepanek 180

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 15 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

1. Artikli 6 lõikes 3 osutatud summat kasutatakse ***muu hulgas***

Muudatusettepanek

1. Artikli 6 lõikes 3 osutatud summat kasutatakse ***nõuetekohaselt õigustatud juhtudel, seades esikohale seda kõige enam vajavad riigid, ja täielikus vastastikusel täiendavuses ja kooskõlas käesoleva määruse alusel vastu võetud õigusaktidega:***

Muudatusettepanek 181

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

- (a) *ettenügematutes olukordades* liidu asjakohase reageerimise tagamiseks;

Muudatusettepanek

- (a) *ettenügematute vajaduste korral, mida ei ole programmides ja programmdokumentides käsitletud*, liidu asjakohase reageerimise tagamiseks;

Muudatusettepanek 182

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 – lõige 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

- (b) selliste uute vajaduste või probleemidega tegelemiseks, mis on ilmnunud liidu või selle naabrite piiril seoses *kriisi-* ja kriisijärgsete olukordadega või *rändesurvega*;

Muudatusettepanek

- (b) selliste uute vajaduste või probleemidega tegelemiseks, mis on ilmnunud liidu või selle naabrite piiril *või kolmandates riikides* seoses *inimtegevusest tingitud või loodusõnnetustest tulenevate kriisiolukordadega* ja kriisijärgsete olukordadega või *rändenähtustega, eelkõige sundrändega*;

Muudatusettepanek 183

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 – lõige 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

- (c) selleks et edendada uusi *liidu juhitavaid või* rahvusvahelisi algatusi või prioriteete.

Muudatusettepanek

- (c) selleks, et edendada uusi rahvusvahelisi algatusi või prioriteete *või neile reageerida*.

Muudatusettepanek 184

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 15 a

Abi peatamine

- 1. Ilma et see piiraks abi peatamise sätteid lepingutes partnerriikide ja -piirkondadega, kus partnerriik järjepidevalt eksib demokraatia põhimõtete, õigusriigi, hea valitsemistava ning inimõiguste ja põhivabaduste austamise või tuumaohutusstandardite vastu, on komisjonil kooskõlas artikliga 34 õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte VII a lisa muutmiseks, lisades partnerriigi partnerriikide nimekirja, kelle jaoks liidult abi saamine on peatatud või osaliselt peatatud. Osalise peatamise korral märgitakse ära programmid, mille osas abi peatatakse.*
- 2. Kui komisjon leiab, et abi peatamist õigustavad põhjused enam ei kehti, on tal kooskõlas artikliga 34 õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte VII a lisa muutmiseks, et taastada liidu abi.*
- 3. Osalise peatamise korral kasutatakse liidu abi peamiselt kodanikuühiskonna organisatsioonide ja valitsusväliste osalejate toetamiseks seoses meetmetega, mis on suunatud inimõiguste ja põhiõiguste edendamiseks ning demokratiseerumis- ja dialoogiprotsesside toetamiseks partnerriikides.*
- 4. Komisjon võtab oma otsuste tegemisel arvesse asjakohaseid Euroopa Parlamendi resolutsioone.*

Muudatusettepanek 185

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 b (uus)**

Artikkel 15 b

Erieesmärgid naabruspoliitika riikides

1. Kooskõlas artiklitega 3 ja 4 on liidu toetusel naabruspoliitika riikides käesoleva määruse raames järgmised eesmärgid:

(a) poliitilise koostöö ja Euroopa naabruspoliitika isevastutuse suurendamine nii liidu kui ka selle partnerriikide poolt;

(b) assotsieerimislepingute või muude kehtivate ja tulevaste lepingute ning ühiselt heakskiidetud assotsieerimiskavade ja partnerlusprioriteetide või nendega võrdväärsete dokumentide rakendamise toetamine;

(c) demokraatia, riigi ülesehitamise, hea valitsemistava, õigusriigi ja inimõiguste tugevdamine ja konsolideerimine ning reformide tõhusama rakendamise edendamine vastastikku kokku lepitud vormis;

(d) naabruspoliitika riikide stabiliseerimine poliitiliselt, majanduslikult ja julgeoleku seisukohast;

(e) piirkondliku koostöö edendamine, eelkõige idapartnerluse, Vahemere Liidu ja Euroopa naabruspoliitika ülese koostöö ning piiriülese koostöö raames;

(f) usalduse suurendamise, heanaaberlike suhete ja teiste kõigisse julgeoleku vormidesse panustavate meetmete edendamine, konfliktide, sealhulgas pikaajaliste konfliktide ennetamine ja lahendamine ning neist mõjutatud elanike ja konfliktijärgse ülesehitamise toetamine, samuti mitmepoolsuse ja rahvusvahelise õiguse austamine;

(g) liidu ja partnerriikide ühiskondade vaheliste tihedamate partnerluste

edendamine, sealhulgas suurema liikuvuse ja inimestevaheliste kontaktide kaudu, eelkõige seoses kultuuri-, haridus-, kutse- ja sporditegevusega;

(h) koostöö tihendamine nii seadusliku kui ka ebaseadusliku rände küsimustes;

(i) järkjärgulise integratsiooni poole püüdlemine liidu siseturul ning töhusa sektoripõhise ja sektoriteülese koostöö arendamine, sh ühtlustades õigusakte ja lähendades neid liidu ja muudele asjakohastele normidele, ning turule parema juurdepääsu võimaldamine, muu hulgas laiaulatuslike vabakaubanduspiirkondade, nendega seotud institutsioonide väljaarendamise ja investeeringute kaudu;

(j) kõigile kasuliku kestliku, kaasava ning ühiskondlikult kasuliku majandusliku ja sotsiaalse arengu toetamine, edendades töökohtade loomist ja konkurentsivõimet, eelkõige noorte seas;

(k) Pariisi kokkuleppe rakendamisele kaasaaitamine, tugevdades koostööd energiajulgeoleku valdkonnas ning edendades taastuvenergia, säästva energia ning energiatõhususega seotud eesmäärke;

(l) naabruspoliitika partnerriikide naaberriikidega temaatiliste raamistike loomise toetamine, et reageerida ühistele probleemidele, mis on seotud rände, energia, turvalisuse ja tervisega.

(Käesolev uus artikkel lisatakse II jaotise II peatükis artikli 16 ette.)

Muudatusettepanek 186

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 16 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) pühendumist ühiselt kokkulepitud poliitiliste, majanduslike ja sotsiaalsete reformidega seatud eesmärkidele ning

Muudatusettepanek

(b) pühendumist ühiselt kokkulepitud poliitiliste, majanduslike, **keskkonnaalaste** ja sotsiaalsete reformidega seatud

elluviimisel saavutatud edusamme;

eesmärkidele ning elluviimisel saavutatud edusamme;

Muudatusettepanek 187

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 16 – lõige 2 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

(c) pühendumist tõelise ja jätkusuutliku demokraatia ülesehitamisele ning ***seotud*** edusamme;

Muudatusettepanek

(c) pühendumist tõelise ja jätkusuutliku demokraatia ülesehitamisele ning edusamme ***selles valdkonnas, sealhulgas inimõiguste edendamise, hea valitsemistava, õigusriigi püsimine ja võitlus korruptsiooniga***;

Muudatusettepanek 188

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 16 – lõige 2 – punkt c a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c a) pühendumist mitmepoolsuse põhimõttele;

Muudatusettepanek 189

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 16 – lõige 3 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3 a. Liidu toetust I lisas loetletud partnerriikidele kohaldatakse kooskõlas finantsmääruse artiklis 190 sätestatud kaasrahastamise põhimõttega.

Muudatusettepanek 190

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 17 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. **Soovituslikult** 10 % artikli 4 lõike 2 **punktis** a sätestatud rahastamispaketist eraldatakse artikli 12 kohaselt riigile eraldatavate rahaliste vahendite täienduseks I lisas loetletud partnerriikidele, et **rakendada** tulemuspõhist lähenemisviisi. Tulemuspõhised eraldised määratakse kindlaks selle alusel, millised on olnud edusammud demokraatia, inimõiguste, õigusriigi, **rändealase** koostöö, majandusjuhtimise ja reformide vallas. Partnerriikide edusamme hinnatakse kord aastas.

Muudatusettepanek

1. **Vähemalt** 10 % artikli 6 lõike 2 **punkti a esimeses taandes** sätestatud rahastamispaketist eraldatakse artikli 12 kohaselt riigile eraldatavate rahaliste vahendite täienduseks I lisas loetletud partnerriikidele, et **kohaldada** tulemuspõhist lähenemisviisi. Tulemuspõhised eraldised määratakse kindlaks selle alusel, millised on olnud edusammud demokraatia, inimõiguste, õigusriigi, **hea valitsemistava, turvalise, korrapärase ja seadusliku rände alase** koostöö, majandusjuhtimise ja **kokkulepitud** reformide **rakendamise** vallas. Partnerriikide edusamme hinnatakse **kodanikuühiskonda aktiivselt kaasates** kord aastas, **eelkõige riigi eduaruannete abil, mis sisaldavad suundumusi võrdluses eelmiste aastatega.**

Muudatusettepanek 191

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 17 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1 a. Käesoleva määruse kohase tulemuspõhise lähenemisviisi kohaldamise teemal toimub Euroopa Parlamendis ja nõukogus korrapärane arvamuste vahetus.

Muudatusettepanek 192

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 17 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Tulemuspõhist lähenemisviisi ei rakendata kodanikuühiskonna, inimestevaheliste kontaktide, sealhulgas kohalike omavalitsuste vahel tehtava koostöö, inimõiguste tagamise parandamise ega kriisiga seotud kõrvalmeetmete toetamisele. Nende meetmete toetamist **võib suurendada** demokraatia, inimõiguste või õigusriigi olukorra tõsise või püsiva halvenemise korral.

Muudatusettepanek

2. Tulemuspõhist lähenemisviisi ei rakendata kodanikuühiskonna, inimestevaheliste kontaktide, sealhulgas kohalike omavalitsuste vahel tehtava koostöö, inimõiguste tagamise parandamise ega kriisiga seotud kõrvalmeetmete toetamisele. **Vajadusel suurendatakse** nende meetmete toetamist demokraatia, inimõiguste või õigusriigi olukorra tõsise või püsiva halvenemise korral.

Muudatusettepanek 193

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 17 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 a. Demokraatia, inimõiguste või õigusriigi põhimõtte tõsise või püsiva halvenemise korral vaatavad komisjon ja Euroopa välisteenistus tulemuspõhise toetuse läbi.

Muudatusettepanek 194

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 17 – lõige 2 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 b. Kooskõlas artikliga 34 võtab komisjon käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud

õigusakti, kehtestades tulemuspõhise lähenemisviisi metodoloogilise raamistiku.

Muudatusettepanek 195

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 18 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Artikli 2 lõikes 3 määratletud piiriülene koostöö hõlmab koostööd külgneval **maismaapiiril**, riikideülest koostööd suuremate rahvusvaheliste territooriumide piires, merekoostööd vesistute territooriumil, samuti piirkondadevahelist koostööd.

Muudatusettepanek

1. Artikli 2 lõikes 3 määratletud piiriülene koostöö hõlmab koostööd külgneval **maismaa- ja merepiiril**, riikideülest koostööd suuremate rahvusvaheliste territooriumide piires, merekoostööd vesistute territooriumil, samuti piirkondadevahelist koostööd. ***Piiriülese koostööga püütakse järgida olemasolevate ja tulevaste makropiirkondlike strateegiate ja piirkondlike integratsiooniprotsesside eesmäärke.***

Muudatusettepanek 196

Ettepanek võtta vastu määrus II jaotis – III peatükk – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Tegevuskavad, meetmed ja eelarve täitmise viisid

Muudatusettepanek

Täitmine

Muudatusettepanek 197

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 19 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Komisjon võtab vastu iga-aastased või mitmeaastased tegevuskavad või meetmed. Meetmed võivad vormilt olla üksikmeetmed, erimeetmed, kõrvalmeetmed või eriabimeetmed. Tegevuskavades ja meetmetes määratakse kindlaks iga **tegevusega** taotletavad eesmärgid, oodatavad tulemused ja peamised tegevused, **rakendusmeetodid**, eelarve ja mis tahes seonduvad toetuskulud.

Muudatusettepanek

1. Komisjon võtab vastu iga-aastased või mitmeaastased tegevuskavad või meetmed. Meetmed võivad vormilt olla üksikmeetmed, erimeetmed, kõrvalmeetmed või eriabimeetmed. Tegevuskavades ja meetmetes määratakse kindlaks iga **meetmega** taotletavad eesmärgid, oodatavad tulemused ja peamised tegevused, **kohaldamismeetodid**, eelarve ja mis tahes seonduvad toetuskulud.

Muudatusettepanek 198

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 19 – lõige 2 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Ettenägematute vajaduste või asjaolude korral ja juhul, kui rahalisi vahendeid ei ole võimalik saada asjakohasematest allikatest, **võib komisjon** võtta vastu **programmdokumentides nimetatata erimeetmeid**.

Muudatusettepanek

Ettenägematute vajaduste või asjaolude korral ja juhul, kui rahalisi vahendeid ei ole võimalik saada asjakohasematest allikatest, **on komisjonil kooskõlas artikliga 34 õigus** võtta vastu **delegeeritud õigusakte, sätestades erimeetmed, mis ei tugine programmdokumentidele**.

Muudatusettepanek 199

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 19 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Ühe- või mitmeaastaseid tegevuskavu ja üksikmeetmeid võib kasutada artikli 4 lõike 4 **punktides b ja c** osutatud kiirreageerimistegevuse

Muudatusettepanek

3. Ühe- või mitmeaastaseid tegevuskavu ja üksikmeetmeid võib kasutada artikli 4 lõike 4 **punktis b** osutatud kiirreageerimistegevuse

rakendamiseks.

elluviimiseks.

Muudatusettepanek 200

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 19 – lõige 4 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Eriabimeede võib kesta kuni 18 kuud ning seda võib rakendamisel objektiivsete ja ettenägematute takistuste esinemise korral pikendada kaks korda kuni kuue kuu võrra (mis teeb kogukestuseks maksimaalselt 30 kuud), eeldusel et meetmele ette nähtud rahalised vahendid ei kasva.

välja jäetud

Muudatusettepanek 201

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 19 – lõige 4 – lõik 3**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Pikaajaliste kriiside ja konfliktide korral võib komisjon võtta vastu täiendava eriabimeetme, mille kestus on kuni 18 kuud. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib võtta täiendavaid meetmeid juhul, kui liidu tegevuse järjepidevus on oluline ja seda ei ole võimalik tagada muude vahenditega.

välja jäetud

Muudatusettepanek 202

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 19 – lõige 4 a (uus)**

4 a. Artikli 19 lõigete 3 ja 4 alusel võetud meetmed võivad kesta kuni 18 kuud ning seda ajavahemikku võib rakendamisel esinevate objektiivsete ja ettenägematute takistuste korral pikendada kaks korda kuni kuue kuu võrra (mis teeb kogukestuseks maksimaalselt 30 kuud) tingimusel, et meetmele ettenähtud rahalisi vahendeid ei suurendata.

Pikaajaliste kriiside ja konfliktide korral võib komisjon võtta vastu täiendava eriabimeetme, mille kestus on kuni 18 kuud. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib võtta täiendavaid meetmeid juhul, kui liidu tegevuse järjepidevus käesoleva lõike alusel on oluline ja seda ei ole võimalik tagada muude vahenditega.

Muudatusettepanek 203

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 20 – lõige 1

1. Liidupoolne rahastamine võib hõlmata rahastamisvahendi **rakendamise** ja selle eesmärkide saavutamise seotud toetuskulusid, sealhulgas selliseks **rakendamiseks** vajaliku ettevalmistus-, jätku-, järelevalve-, kontrolli-, auditi- ja hindamistegevusega seotud haldustuge, samuti peakorteri ja liidu delegatsioonide kulusid programmi jaoks vajaliku haldustoe tagamisel ning käesoleva määruse alusel rahastatava tegevuse haldamisel, sealhulgas teavitus- ja teabevahetusmeetmed ning ettevõtte infotehnoloogiasüsteemid.

1. Liidupoolne rahastamine võib hõlmata rahastamisvahendi **kasutamise** ja selle eesmärkide saavutamise seotud toetuskulusid, sealhulgas selliseks **kasutamiseks** vajaliku ettevalmistus-, jätku-, järelevalve-, kontrolli-, auditi- ja hindamistegevusega seotud haldustuge, samuti peakorteri ja liidu delegatsioonide kulusid programmi jaoks vajaliku haldustoe tagamisel ning käesoleva määruse alusel rahastatava tegevuse haldamisel, sealhulgas teavitus- ja teabevahetusmeetmed ning ettevõtte infotehnoloogiasüsteemid.

Muudatusettepanek 204

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 21 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. *Tegevuskava ja meetmed* võetakse vastu rakendusaktidega, mis võetakse vastu kooskõlas artikli 35 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Muudatusettepanek

1. *Kooskõlas finantsmäärusega* võetakse tegevuskavad ja meetmed vastu komisjoni otsusega.

Muudatusettepanek 205

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 21 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. *Lõikes 1 osutatud menetluse järgimine ei ole nõutav järgmistel juhtudel:*

- (a) tegevuskavad, üksikmeetmed ja kõrvalmeetmed, mille liidupoolne rahastamine ei ületa 10 miljonit eurot;*
- (b) erimeetmed, samuti kiirreageerimistegevuse rakendamiseks vastu võetud tegevuskavad ja meetmed, mille liidupoolne rahastamine ei ületa 20 miljonit eurot;*
- (c) tehnilised muudatused, eeldusel et need ei mõjuta märkimisväärselt asjaomase tegevuskava või meetme eesmäärke, nt järgmist:*
 - i) rakendusmeetodi muutmine;*
 - ii) eraldiste ümberjaotamine tegevuskavas sisalduvate meetmete vahel;*
 - iii) tegevuskavade ja meetmete eelarve suurendamine või vähendamine mitte rohkem kui 20 % võrreldes esialgse eelarvega ning mis ei ületa 10 miljonit eurot;*

Muudatusettepanek

välja jäetud

Mitmeaastaste tegevuskavade ja meetmete puhul kohaldatakse lõike 2 punktides a ja b ning punkti c alapunktis iii osutatud künniseid kord aastas.

Käesoleva lõike alusel vastu võetud tegevuskavadest ja meetmetest, v.a eriabimeetmest, ja tehnilistest muudatustest teavitatakse artiklis 35 osutatud asjakohase komitee kaudu Euroopa Parlamenti ja liikmesriike ühe kuu jooksul alates vastuvõtmisest.

Muudatusettepanek 206

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 21 – lõige 3 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Enne kuni 20 miljonit eurot maksvate eriabimeetmete vastuvõtmist või pikendamist annab komisjon nõukogule teavet nende meetmete laadi ja eesmärkide ning nende jaoks kavandatud rahaliste vahendite kohta. Komisjon teavitab enne juba vastu võetud eriabimeetmetes oluliste sisuliste muudatuste tegemist sellest nõukogu. Liidu välistegevuse järjepidevuse huvides võtab komisjon selliste meetmete kavandamisel ja edaspidi rakendamisel arvesse nõukogu asjaomast poliitilist lähenemisviisi.

Muudatusettepanek

Liidu välistegevuse järjepidevuse huvides **võtavad komisjon ja Euroopa Parlament** selliste meetmete kavandamisel ja järgneval kohaldamisel arvesse nõukogu ja Euroopa Parlamendi asjaomast poliitilist lähenemisviisi.

Muudatusettepanek 207

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 21 – lõige 3 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti

Muudatusettepanek

Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti

korra kohaselt ja õigel ajal käesoleva artikli kohaste *eriabimeetmete* kavandamisest *ja rakendamisest*, sealhulgas kavandatud rahalistest vahenditest, samuti sisuliste muudatuste tegemisest või sellise abi pikendamisest.

viivitamata käesoleva artikli kohaste *meetmete* kavandamisest, sealhulgas kavandatud rahalistest vahenditest, samuti sisuliste muudatuste tegemisest või sellise abi pikendamisest. *Pärast meetme vastuvõtmist või sisuliste muudatuste tegemisest esitab komisjon võimalikult kiiresti, kuid igal juhul ühe kuu jooksul Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, andes ülevaate vastuvõetud meetme laadist ja põhjendustest, selle kestusest, eelarvest ja taustast, sealhulgas sellest, kuidas kõnealune meede täiendab liidu käimasolevat ja kavandatavat abi. Eriabimeetmete puhul märgib komisjon ka seda, kas, millises ulatuses ja kuidas ta tagab erakorralise abi kaudu teostatava poliitika järjepidevuse käesoleva määruse kohaste keskmise ja pika tähtajaga vahendite abil.*

Muudatusettepanek 208

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 21 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3 a. Enne tegevuskavade ja programmdokumentidele mitte tuginevate meetmete artikli 19 lõike 2 kohast rakendamist (välja arvatud artikli 19 lõigetes 3 ja 4 osutatud juhtudel) võtab komisjon vastu delegeeritud õigusakti kooskõlas artikliga 34, et täiendada käesolevat määrust, sätestades nende tegevuskavade ja meetmete osas erieesmärgid, mida järgida, oodatavad tulemused, kasutatavad rahastamisvahendid, peamised tegevused ja soovituslikud rahaeraldised.

Muudatusettepanek 209

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 21 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse korral, nt kriisiolukorras, sealhulgas loodusõnnetused või inimtegevusest tingitud õnnetused, demokraatiat, õigusriiki, inimõigusi või põhivabadusi ähvardav vahetu oht, võib komisjon kooskõlas artikli 35 lõikes 4 osutatud menetlusega võtta vastu tegevuskavu ja meetmeid või kehtivate tegevuskavade ja meetmete muudatusi.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 210

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 21 – lõige 5 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Meetmete tasandil toimub asjakohane keskkonnavalade sõelumine, sealhulgas seoses kliimamuutuste ja bioloogilise mitmekesisuse alase mõjuga, kooskõlas kohaldatavate liidu seadusandlike aktidega, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2011/92/EL⁸² ja nõukogu direktiiviga 85/337/EMÜ,⁸³ hõlmates asjakohasel juhul keskkonnamõju hindamist keskkonnatundlike meetmete, eelkõige uute suurte taristute puhul.

⁸² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (kodifitseeritud tekst) (ELT L 26,

Muudatusettepanek

Meetmete tasandil toimub asjakohane **inimõigustevalane, sotsiaalne ja** keskkonnavalade sõelumine, sealhulgas seoses kliimamuutuste ja bioloogilise mitmekesisuse alase mõjuga, kooskõlas kohaldatavate liidu seadusandlike aktidega, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2011/92/EL⁸² ja nõukogu direktiiviga 85/337/EMÜ⁸³, hõlmates asjakohasel juhul keskkonnamõju hindamist keskkonnatundlike meetmete, eelkõige uute suurte taristute puhul.

⁸² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (kodifitseeritud tekst) (ELT L 26,

28.1.2012, lk 1).

⁸³ Nõukogu 27. juuni 1985. aasta direktiiv teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (EÜT L 175, 5.7.1985, lk 40–48).

28.1.2012, lk 1).

⁸³ Nõukogu 27. juuni 1985. aasta direktiiv teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (EÜT L 175, 5.7.1985, lk 40–48).

Muudatusettepanek 211

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 21 – lõige 5 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Lisaks viiakse läbi inimõigustealase, soolise, sotsiaalse ja tööhõivealase mõju eelhindamised ning konfliktianalüüs ja riskihindamine.

Muudatusettepanek 212

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 21 – lõige 5 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Kui see on asjakohane, kasutatakse teemaprogrammide elluviimisel keskkonnamõju strateegilist hindamist. Tagada tuleb huvitatud sidusrühmade kaasamine **keskkonnamõju** hindamistesse ja üldsuse juurdepääs selliste hindamiste tulemustele.

Muudatusettepanek

Kui see on asjakohane, kasutatakse teemaprogrammide elluviimisel **inimõigustealase, sotsiaalse ja** keskkonnamõju strateegilist hindamist. Tagada tuleb huvitatud sidusrühmade kaasamine **nendes**se hindamistesse ja üldsuse juurdepääs selliste hindamiste tulemustele.

Muudatusettepanek 213

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 21 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 21 a

Euroopa Parlamendi abiprogrammid

Komisjon peab Euroopa Parlamendiga dialoogi ja võtab arvesse Euroopa Parlamendi seisukohta valdkondades, milles parlamendil on oma abiprogrammid, nagu suutlikkuse tõstmine ja valimiste vaatlemine.

Muudatusettepanek 214

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – lõige 7 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

(c) toetus avaliku ja erasektori partnerluse loomiseks ja haldamiseks vajalike kulude rahastamiseks;

Muudatusettepanek

(c) toetus avaliku ja erasektori partnerluse loomiseks ja haldamiseks vajalike kulude rahastamiseks, ***sealhulgas laialdase osalemise toetamine, luues avaliku- ja erasektori partnerluste hindamiseks ja järelevalveks sõltumatu kolmandast isikust kodanikuühiskonna organisatsiooni;***

Muudatusettepanek 215

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 23 – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

ELi-poolse rahastamise vormid ja ***eelarve täitmise*** viisid

Muudatusettepanek

Liidupoolse rahastamise vormid ja ***kohaldamise*** viisid

Muudatusettepanek 216

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 23 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Kui komisjon töötab koos partnerriikide sidusrühmadega, võtab ta rahastamise viisi, osaluse liigi, toetuse andmise korra ja toetuste haldamise sätete kindlaksmääramisel arvesse nende sidusrühmade iseärasusi, sealhulgas nende vajadusi ja asjasse puutuvat konteksti, eesmärgiga jõuda võimalikult paljude selliste sidusrühmadeni ja reageerida nende vajadustele kõige paremini. Julgustatakse kasutama finantsmääruse kohast erikorda, nt partnerluslepinguid, kolmandatele isikutele rahalise toetuse andmise lubamist, otselepinguid või piiratud rahastamiskõlblikkusega pakkumiskutseid või kindlasummalisi makseid, ühikuhindu ja kindlamääralisi makseid, samuti kuludega sidumata rahalisi vahendeid, millele on osutatud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1.

Muudatusettepanek

2. Kui komisjon töötab koos partnerriikide sidusrühmadega, võtab ta rahastamise viisi, osaluse liigi, toetuse andmise korra ja toetuste haldamise sätete kindlaksmääramisel arvesse nende sidusrühmade iseärasusi, sealhulgas nende vajadusi ja asjasse puutuvat konteksti, eesmärgiga jõuda võimalikult paljude selliste sidusrühmadeni ja reageerida nende vajadustele kõige paremini. ***Sellises hindamises võetakse arvesse kõigi sidusrühmade, eelkõige kohaliku kodanikuühiskonna sisuka osalemise ja kaasamise tingimusi.*** Julgustatakse kasutama finantsmääruse kohast erikorda, nt partnerluslepinguid, kolmandatele isikutele rahalise toetuse andmise lubamist, otselepinguid või piiratud rahastamiskõlblikkusega pakkumiskutseid või kindlasummalisi makseid, ühikuhindu ja kindlamääralisi makseid, samuti kuludega sidumata rahalisi vahendeid, millele on osutatud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1. ***Need erinevad viisid tagavad läbipaistvuse, jälgitavuse ja innovatsiooni. Julgustatakse koostööd kohalike ja rahvusvaheliste VVOde vahel, et tugevdada kohaliku kodanikuühiskonna suutlikkust eesmärgiga saavutada kodanikuühiskonna täielik osalemine arenguprogrammides.***

Muudatusettepanek 217

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 23 – lõige 3 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) ***väikesed toetused*** inimõiguste kaitsjatele kiireloomuliste kaitsemeetmete rahastamiseks, mida antakse asjakohasel juhul ilma et selleks oleks vaja kaasrahastamist;

Muudatusettepanek

(a) ***väiketoetused*** inimõiguste kaitsjatele ***ja selleks, et luua mehhanismid*** kiireloomuliste kaitsemeetmete rahastamiseks ***ohus olevate inimõiguste kaitsjate kaitsmiseks***, mida antakse asjakohasel juhul, ilma et selleks oleks vaja kaasrahastamist, ***samuti vahendajatele ja muudele kodanikuühiskonna osalejatele, kes osalevad kriisi ja relvastatud konflikti käsitlevas dialoogis, konfliktide lahendamiseks, lepitamiseks ja rahu tagamiseks***;

Muudatusettepanek 218

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 23 – lõige 3 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) toetused, mida antakse asjakohasel juhul, ilma et ***selleks*** oleks vaja kaasrahastamist, meetmete rahastamiseks kõige raskemates tingimustes juhtudel, ***kui*** konkursikutse avaldamine ***ei ole asjakohane***, sealhulgas olukorras, kui on tõsiseid puudujääke põhivabaduste vallas, inimeste turvalisus on enim ohus või inimõigusi kaitsevad organisatsioonid ***ja*** üksikisikud tegutsevad kõige raskemates tingimustes. Niisugused toetused ei ole suuremad kui 1 000 000 eurot ja nende kestus ei ületa 18 kuud, mida võib pikendada veel 12 kuu võrra juhul, kui nende ***rakendamisel*** esineb objektiivseid ja ettenägematuid takistusi;

Muudatusettepanek

(b) toetused, mida antakse asjakohasel juhul, ilma et oleks vaja kaasrahastamist, meetmete rahastamiseks kõige raskemates tingimustes juhtudel, ***mil*** konkursikutse avaldamine ***oleks asjakohatu***, sealhulgas olukorras, kui on tõsiseid puudujääke põhivabaduste vallas, ***kui ähvardatakse demokraatlikke institutsioone, kui kriis laieneb, kui tegemist on relvastatud konfliktiga, mil*** inimeste turvalisus on enim ohus, või ***kui*** inimõigusi kaitsevad organisatsioonid, üksikisikud, ***vahendajad ja muud kodanikuühiskonna osalejad, kes osalevad kriisi ja relvastatud konflikti käsitlevas dialoogis, lepitamises ja rahu tagamises***, tegutsevad kõige raskemates tingimustes. Niisugused toetused ei ole suuremad kui 1 000 000 eurot ja nende kestus ei ületa 18 kuud, mida võib pikendada veel 12 kuu võrra juhul, kui nende ***kohaldamisel*** esineb objektiivseid ja ettenägematuid takistusi;

Muudatusettepanek 219

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 23 – lõige 3 – lõik 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) toetused ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroole ja Euroopa ülikoolidevahelisele inimõiguste ja demokratiseerimise edendamise keskusele (Global Campus), mis pakub Euroopa inimõiguste ja demokratiseerimise valdkonna magistriprogrammi ja sellega seotud võrgustikule, kuhu kuuluvad ülikoolid pakuvad kraadiõpet inimõiguste valdkonnas, sealhulgas stipendiume kolmandate riikide üliõpilastele ja inimõiguste kaitsjatele.

Muudatusettepanek

(c) toetused ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroole ja Euroopa ülikoolidevahelisele inimõiguste ja demokratiseerimise edendamise keskusele (Global Campus), mis pakub Euroopa inimõiguste ja demokratiseerimise valdkonna magistriprogrammi, ja sellega seotud võrgustikule, kuhu kuuluvad ülikoolid pakuvad kraadiõpet inimõiguste valdkonnas, sealhulgas stipendiume kolmandate riikide üliõpilastele, **teadustöötajatele, õpetajatele** ja inimõiguste kaitsjatele.

Muudatusettepanek 220

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 23 – lõige 3 – lõik 1 – punkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c a) artiklis 23 a (uus) kirjeldatud väikeprojektid;

Muudatusettepanek 221

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 23 – lõige 3 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Lõike 1 punktis c osutatud eelarvetoetus, sealhulgas sektori reformi tulemuslikkuse lepingute kaudu, põhineb riigi isevastutusel, vastastikusel

Muudatusettepanek

Lõike 1 punktis c osutatud eelarvetoetus, sealhulgas sektori reformi tulemuslikkuse lepingute kaudu, põhineb riigi isevastutusel, vastastikusel

aruandluskohustusel ja pühendumusel universaalsetele väärtustele, demokraatiale, inimõigustele ja õigusriigi põhimõttele, ning selle eesmärk on tugevdada liidu ja partnerriikide vahelisi partnerlusi. See hõlmab tugevdatud poliitilist dialoogi, suutlikkuse suurendamist ja paremat valitsemist, täiendades partnerite **jõupingutusi** vahendeid rohkem koguda ja paremini kulutada, et toetada **jätkusuutlikku** ja kaasavat **majanduskasvu ning** töökohtade loomist ja vaesuse kaotamist.

aruandluskohustusel ja pühendumusel universaalsetele väärtustele, demokraatiale, inimõigustele, **soolisele võrdõiguslikkusele, sotsiaalsele kaasamisele, inimarengule** ja õigusriigi põhimõttele, ning selle eesmärk on tugevdada liidu ja partnerriikide vahelisi partnerlusi. See hõlmab tugevdatud poliitilist dialoogi, suutlikkuse suurendamist ja paremat valitsemist, täiendades partnerite **pingutusi** vahendeid rohkem koguda ja paremini kulutada, et toetada **kestlikku** ja kaasavat **sotsiaal-majanduslikku arengut, mis toob kasu kõigile, inimväärsete** töökohtade loomist, **pöörates erilist tähelepanu noortele, ebavõrdsuse vähendamist** ja vaesuse kaotamist, **võttes nõuetekohaselt arvesse kohalikku majandust, keskkonna- ja sotsiaalõigusi.**

Muudatusettepanek 222

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 23 – lõige 3 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Iga otsus anda eelarvetoetust peab põhinema liidu kokkulepitud eelarvetoetuse poliitikal, selgetel rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidel ning ohtude ja kasude hoolikal hindamisel.

Muudatusettepanek

Iga otsus anda eelarvetoetust peab põhinema liidu kokkulepitud eelarvetoetuse poliitikal, selgetel rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidel ning ohtude ja kasude hoolikal hindamisel. **Üks peamisi tegureid selle otsuse juures on partnerriikide pühendumuse, tulemuste ja edusammude hindamine demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi seisukohalt.**

Muudatusettepanek 223

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 23 – lõige 4 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Finantsmääruse artikli 236 kohase eelarvetoetuse andmisel määratleb komisjon selgelt eelarvetoetuse tingimuslikkuse kriteeriumid ja jälgib nende vastavust, sealhulgas reformide ja läbipaistvusega tehtud edusamme, ning toetab parlamentaarse kontrolli arendamist, riiklikku auditivõimekust ning suuremat läbipaistvust ja üldsuse paremat teabele juurdepääsu.

Muudatusettepanek

Finantsmääruse artikli 236 kohase eelarvetoetuse andmisel määratleb komisjon selgelt eelarvetoetuse tingimuslikkuse kriteeriumid ja jälgib nende vastavust, sealhulgas reformide ja läbipaistvusega tehtud edusamme, ning toetab parlamentaarse kontrolli arendamist, riiklikku auditivõimekust, ***kodanikuühiskonna organisatsioonide osalemist järelevalves*** ning suuremat läbipaistvust ja üldsuse paremat teabele juurdepääsu ***ning selliste tugevate riigihankesüsteemide väljatöötamist, mis toetavad kohaliku majanduse arengut ja kohalikke ettevõtjaid.***

Muudatusettepanek 224

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 23 – lõige 7**

Komisjoni ettepanek

7. Nimetatud rahastamisvahendeid võib ***rakendamise*** ja aruandluse eesmärgil rahastuteks rühmitada.

Muudatusettepanek

7. Nimetatud rahastamisvahendeid võib ***kohaldamise*** ja aruandluse eesmärgil rahastuteks rühmitada.

Muudatusettepanek 225

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 23 – lõige 7 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

7 a. Komisjon või Euroopa välisteenistus ei alusta uusi ega tee uuendatud toiminguid üksustega, mis asuvad või on asutatud jurisdiktsioonides, mis on liidu asjakohase poliitika alusel kantud koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide

loetellu või mis on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849 artikli 9 lõike 2 kohaselt tehtud kindlaks kui suure riskiga kolmandad riigid või mis ei järgi liidu või rahvusvahelisel tasandil kokkulepitud maksustandardeid läbipaistvuse ja teabevahetuse osas.

Muudatusettepanek 226

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 23 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 23 a

Väikeprojektide fondid

- 1. Käesoleva rahastamisvahendi raames võib rahalist abi anda väikeprojektide fondidele, mille eesmärk on piiratud rahalise mahuga projektide valimine ja rakendamine.*
- 2. Väikeprojektide fondi toetusesaajad on kodanikuühiskonna organisatsioonid.*
- 3. Väikeprojektide fondi lõplikud abisaajad saavad toetust käesoleva määruse alusel toetusesaaja kaudu ja rakendavad väikeprojekte selle väikeprojektide fondi raames („väikeprojekt“).*
- 4. Kui avaliku sektori osalus väikeprojektis ei ületa 50 000 eurot, toimub see ühikukulu või ühekordse maksena või sisaldab kindlasummalisi makseid.*

Muudatusettepanek 227

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 1 – punkt f**

Komisjoni ettepanek

(f) Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni liikmesriigid lepingute puhul, mida **rakendatakse** ametliku arenguabi saajate nimekirjas olevas vähim arenenud riigis või suure **võlakoormaga** vaeses riigis.

Muudatusettepanek

(f) Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni liikmesriigid lepingute puhul, mida **kohaldatakse** ametliku arenguabi saajate nimekirjas olevas vähim arenenud riigis või suure **võlakoormusega** vaeses riigis.

Muudatusettepanek 228

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Ühiselt üksuse kaasrahastavate või kooskõlas finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti c alapunktidega ii kuni viii üksustega eelarve otsese või kaudse täitmisega **rakendatavate** meetmete puhul kohaldatakse ka nende üksuste suhtes rahastamiskõlblikkuse eeskirju.

Muudatusettepanek

5. Ühiselt üksuse kaasrahastavate või kooskõlas finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti c alapunktidega ii kuni viii üksustega eelarve otsese või kaudse täitmisega **kohaldatavate** meetmete puhul kohaldatakse ka nende üksuste suhtes rahastamiskõlblikkuse eeskirju.

Muudatusettepanek 229

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 9

Komisjoni ettepanek

9. Käesolevas artiklis sätestatud rahastamiskõlblikkuse eeskirju võib piirata taotlejate kodakondsuse, geograafilise asukoha või liigi põhjal, kui piirang on vajalik meetme spetsiifilise laadi ja eesmärgi tõttu ning see on vajalik meetme tulemuslikuks **rakendamiseks**.

Muudatusettepanek

9. Käesolevas artiklis sätestatud rahastamiskõlblikkuse eeskirju võib piirata taotlejate kodakondsuse, geograafilise asukoha või liigi põhjal, kui piirang on vajalik meetme spetsiifilise laadi ja eesmärgi tõttu ning see on vajalik meetme tulemuslikuks **kohaldamiseks**.
Kodakondsusest tulenevad piiranguid ei kohaldata rahvusvaheliste

Muudatusettepanek 230

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 24 – lõige 11

Komisjoni ettepanek

11. Kui finantsmäärus näeb ette lepingu sõlmimise ühe pakkumuse alusel, tuleks kohalike võimete, turgude ja ostude edendamiseks eelistada kohalikke ja piirkondlikke töövõtjaid. Muudel juhtudel edendatakse kohalike ja piirkondlike töövõtjate osalemist kooskõlas nimetatud määruse asjaomaste sätetega.

Muudatusettepanek

11. Kui finantsmäärus näeb ette lepingu sõlmimise ühe pakkumuse alusel, tuleks kohalike võimete, turgude ja ostude edendamiseks eelistada kohalikke ja piirkondlikke töövõtjaid, ***eelkõige töövõtjaid, kes on saavutanud tulemusi keskkonnasäästlikkuse või õiglase kaubanduse valdkonnas***. Muudel juhtudel edendatakse kohalike ja piirkondlike töövõtjate osalemist kooskõlas nimetatud määruse asjaomaste sätetega. ***Kõikidel juhtudel tuleks kohaldada jätkusuutlikkuse ja nõuetekohase hoolsuse kriteeriume.***

Muudatusettepanek 231

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 24 – lõige 12 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

12 a. Naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendist ei toetata meetmeid, mis põhjustavad artiklis 21 osutatud keskkonnaalase sõelumise andmetel kahju keskkonnale või kliimale. Eraldised peavad olema täielikus kooskõlas Pariisi kokkuleppega ja üldiselt Euroopa välistegevusele ette nähtud rahastusega, millega toetatakse Pariisi kokkuleppe pikaajaliste eesmärkide saavutamist. Eelkõige ei toetata vahendist järgmist:

(a) *meetmed, mis ei ole kooskõlas abisaajariikide Pariisi kokkuleppe riiklikult kindlaksmääratud panustega;*

(b) *investeerimine fossiilkütuste töötlemiseelsesse, -aegsesse ja -järgsesse etappi.*

Muudatusettepanek 232

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 25 – lõige 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Komisjon *teavitab* Euroopa *Parlamenti* ja *nõukogu ülekantud kulukohustuste assigneeringutest* kooskõlas finantsmääruse artikli 12 lõikega 6.

Muudatusettepanek

Komisjon *esitab* Euroopa *Parlamendile* ja *nõukogule teabe assigneeringute kohta, mis kanti automaatselt üle, sealhulgas konkreetsed summad*, kooskõlas finantsmääruse artikli 12 lõikega 6.

Muudatusettepanek 233

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 26 – lõige 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Artiklis 6 lõike 2 punktis a nimetatud rahastamispaketiga rahastatakse Euroopa Kestliku Arengu Fondi „EFSD+“ ja välismeetmete tagatist.

Muudatusettepanek

Euroopa Kestliku Arengu Fondi (EFSD+) ja välismeetmete tagatist rahastatakse artikli 6 lõike 2 punktis a osutatud geograafilistele programmidele mõeldud rahastamispakettide abil, tagades samal ajal, et see rahastamine ei kahjustaks muid geograafiliste programmide toetatavaid meetmeid.

Muudatusettepanek 234

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 26 – lõige 1 – lõik 2

EFSD+ kui artikli 23 ***lõike 1 punktides a, e, f ja g sätestatud eelarve täitmise viiside toel*** rahastamissuutlikkust pakkuva ühtse rahastamispaketi eesmärk ***peaks olema*** toetada investeerimist ja paremat juurdepääsu rahastamisele, et soodustada kestlikku ja kaasavat majanduslikku ja sotsiaalset arengut ***ning*** edendada partnerriikide sotsiaal-majanduslikku vastupanuvõimet, keskendudes eelkõige vaesuse kaotamisele, jätkusuutlikule ja kaasavale majanduskasvule, inimväärsate töökohtade loomisele, majanduslikele võimalustele, oskustele ja ettevõtlusele, ***sotsiaalmajanduslikele*** sektoritele, mikro-, ***väikestele*** ja keskmise suurusega ***ettevõtjatele*** ning ebaseadusliku rände konkreetsete sotsiaal-majanduslike algpõhjustega ***tegelemisele***, kooskõlas asjakohaste soovituslike programmdokumentidega. Eritähelepanu pööratakse riikidele, kus on ebastabiilne olukord või konflikt, vähim arenenud riikidele või suure võlakoormusega vaestele riikidele.

EFSD+ kui artikli 23 ***lõikes 1 sätestatud toetuste, tagatiste ja muude rahastamisvahendite vormis*** rahastamissuutlikkust pakkuva ühtse rahastamispaketi eesmärk ***on*** toetada investeerimist ja paremat juurdepääsu rahastamisele, ***suurendades samal ajal täiendavust, pakkudes innovaatilisi tooteid ja kaasates erasektori vahendeid***, et soodustada kestlikku ja kaasavat majanduslikku, ***keskkonnaalast*** ja sotsiaalset arengut, ***industrialiseerimist ja stabiilset investeerimiskeskonda***, et edendada partnerriikide sotsiaal-majanduslikku ***ja keskkonnaalast*** vastupanuvõimet, keskendudes eelkõige vaesuse kaotamisele, jätkusuutlikule ja kaasavale majanduskasvule, ***kliimamuutustega kohanemisele ja nende leevendamisele, keskkonnakaitsele ja -juhtimisele, ILO standarditele vastavate*** inimväärsate töökohtade loomisele, ***eelkõige kaitsetumate inimrühmade, sh naiste ja noorte jaoks***, majanduslikele võimalustele, oskustele ja ettevõtlusele, ***sotsiaal-majanduslikele*** sektoritele, ***pöörates tähelepanu sotsiaalsetele ettevõtetele ja ühistutele, arvestades nende potentsiaali vaesuse ja ebavõrdsuse vähendamisel ning inimõiguste ja toimetuleku edendamisel, toetades mikro-, väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid ning tegeledes*** ebaseadusliku rände ***ja sundrände*** konkreetsete sotsiaal-majanduslike algpõhjustega, kooskõlas asjakohaste soovituslike programmdokumentidega. ***45 %*** ***rahastusest eraldatakse investeringutele, mis toetavad kliimakaitse eesmarke, keskkonnajuhtimist ja -kaitset, bioloogilist mitmekesisust ja kõrbestumisvastast võitlust, ja mille kogu rahastamispaketist eraldatakse 30 % kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele.*** Eritähelepanu pööratakse riikidele, kus on ebastabiilne olukord või konflikt, vähim

arenenud riikidele või suure
võlakoormusega vaestele riikidele, **ning
neile antakse lisatoetust institutsioonilise
suutlikkuse suurendamiseks, majanduse
juhtimiseks ja tehniliseks abiks.**
**Välismeetmete tagatist kasutatakse
täienduseks valitsuse investeringutele
olulistesse avalikesse teenustesse, sest
sellised teenused jäävad valitsuse
kohustuseks.**

Muudatusettepanek 235

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 26 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Välistegevuse tagatise raames võib
liit kuni 60 000 000 000 euro ulatuses
tagada ajavahemikus 1. jaanuarist 2021
kuni 31. detsembrini 2027 allakirjutatud
meetmeid.

Muudatusettepanek

3. Välistegevuse tagatise raames võib
liit kuni 60 000 000 000 euro ulatuses
tagada ajavahemikus 1. jaanuarist 2021
kuni 31. detsembrini 2027 allakirjutatud
meetmeid. **Vastavalt artiklile 32
vaadatakse meetmete ülemmäär läbi
vahehindamise aruande raames.**

Muudatusettepanek 236

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 26 – lõige 4 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

4. Eraldiste määr on olenevalt meetme
liigist 9–50 %.

Muudatusettepanek

4. Eraldiste määr on olenevalt meetme
liigist 9–50 %. **Maksimaalne summa 10
miljardit eurot eraldatakse liidu eelarvest
spetsiaalse eelarverea kaudu iga-aastase
eelarvemenetluse või eelarveliste
ümberpaigutuste raames. Komisjonil on
õigus võtta kooskõlas artikliga 34 vastu
delegeeritud õigusakte, et vajaduse korral
seda maksimumsummat muuta.**

Muudatusettepanek 237

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 26 – lõige 4 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Eraldiste määrad vaadatakse läbi iga **kolme** aasta järel alates käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevast, mis on sätestatud artiklis 40. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 34 vastu delegeeritud õigusakte nende määrade täiendamiseks või muutmiseks.

Muudatusettepanek

Eraldiste määrad vaadatakse läbi iga **kahe** aasta järel alates käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevast, mis on sätestatud artiklis 40. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 34 vastu delegeeritud õigusakte nende määrade **ja konkreetsete summade** täiendamiseks või muutmiseks.

Muudatusettepanek 238

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 26 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. EFSD+ ja välistegevuse tagatise kaudu võib toetada rahastamis- ja investeerimistoiminguid artikli 4 lõikes 2 osutatud geograafiliste piirkondade partnerriikides. Välistegevuse tagatise eraldisi rahastatakse artikli 6 lõike 2 punktiga a loodud asjakohaste geograafiliste programmide eelarvest ning need kantakse ühisesse eraldisfondi. EFSD+ ja välistegevuse tagatise eraldiste kaudu võib toetada ka IPA III määruse I lisas loetletud abisaajatega seotud tegevust. Sellise tegevuse EFSD+ ja välistegevuse tagatise eraldiste kaudu toetamist rahastatakse IPA määruse alusel. Välistegevuse tagatist tuleks seoses Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi määruse artikli 10 lõikes 2 osutatud kolmandatele riikidele antavate laenudega rahastada Euroopa tuumaohutuse

Muudatusettepanek

6. EFSD+ ja välistegevuse tagatise kaudu võib toetada rahastamis- ja investeerimistoiminguid artikli 4 lõikes 2 osutatud geograafiliste piirkondade partnerriikides. Välistegevuse tagatise eraldisi rahastatakse artikli 6 lõike 2 punktiga a loodud asjakohaste geograafiliste programmide eelarvest ning need kantakse ühisesse eraldisfondi. **EFSD+ toimingute geograafiline jaotus kajastab samuti võimalikult suures ulatuses rahaeraldiste suhtelist kaalu eri piirkondade jaoks, nagu on osutatud artikli 6 lõike 2 punktis a.** EFSD+ ja välistegevuse tagatise eraldiste kaudu võib toetada ka IPA III määruse I lisas loetletud abisaajatega seotud tegevust. Sellise tegevuse EFSD+ ja välistegevuse tagatise eraldiste kaudu toetamist rahastatakse IPA määruse alusel. Välistegevuse tagatist

rahastamisvahendi määruse alusel.

tuleks seoses Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi määruse artikli 10 lõikes 2 osutatud kolmandatele riikidele antavate laenudega rahastada Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi määruse alusel.

Muudatusettepanek 239

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 26 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 26 a

EFSD+ eesmärgid

1. Välistegevuse tagatise alusel rahastamiskõlblike EFSD+ toimingutega toetatakse järgmisi prioriteetseid valdkondi:

(a) rahastuse ja toe pakkumine era-, ühistute ja sotsiaalsete ettevõtete sektori arendamisele, et panustada kestlikku arengusse majandus-, sotsiaal- ja keskkonnavaldkonnas, keskendudes eelkõige vaesuse kaotamisele, ja vastavalt vajadusele Euroopa naabruspoliitikasse ja määruse EL .../... [IPA III] artiklis 3 sätestatud eesmärkidesse;

(b) tegelemine erainvesteeringute kitsaskohtadega, tagades eeskätt investeeringute õiguskindluse;

(c) erasektoripoolse rahastamise võimendamine, pöörates erilist tähelepanu mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele;

(d) sotsiaal-majanduslike sektorite ja valdkondade ja nendega seonduva avaliku ja erasektori taristu ja kestliku ühenduvuse ja säästva tootmise tugevdamine eesmärgiga edendada kaasavat ja kestlikku sotsiaal-majanduslikku arengut, milles austatakse inimõigusi ja keskkonda;

(e) *kliimameetmete ning keskkonnakaitse ja -juhtimise toetamine;*

(f) *panustamine konkreetsete rände, sealhulgas ebaseadusliku ja sundrände algpõhjustega tegelemisse kestliku arengu edendamise kaudu ning panustamine turvalisse, nõuetekohasesse ja seaduslikku rändesse ja liikuvusse.*

Muudatusettepanek 240

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Välistegevuse tagatise kaudu abi saamiseks rahastamiskõlblikud rahastamis- ja investeerimistoimingud peavad olema kooskõlas ja ühtlustatud liidu poliitikaga ning partnerriikide strateegiate ja poliitikaga. Eelkõige tuleb nendega toetada käesoleva määruse eesmärke, üldpõhimõtteid ja poliitikaraamistikku ning asjakohaseid soovituslikke programmdokumente, võttes nõuetekohaselt arvesse V lisas *sätestatud* prioriteetseid valdkondi.

Muudatusettepanek

1. Välistegevuse tagatise kaudu abi saamiseks rahastamiskõlblikud rahastamis- ja investeerimistoimingud peavad olema kooskõlas ja ühtlustatud liidu poliitikaga, ***eelkõige selle arengupoliitikaga ja Euroopa naabruspoliitikaga, ning partnerriikide strateegiate ja poliitikaga ja tegelema kohaliku turu tõrgetega või mitteoptimaalsete investeerimisolukordadega, tekitamata ebaõiglast konkurentsi kohalike ettevõtjatega.*** Eelkõige tuleb nendega toetada käesoleva määruse eesmärke, üldpõhimõtteid ja poliitikaraamistikku ning asjakohaseid soovituslikke programmdokumente, võttes nõuetekohaselt arvesse ***artiklis 26 a sätestatud ja üksikasjalikumalt V lisas kirjeldatud*** prioriteetseid valdkondi.

Muudatusettepanek 241

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1 a. Välistegevuse tagatis antakse EFSD tagatislepingute alusel, mille komisjon sõlmib liidu nimel rahastamiskõlbliku lepingupartneriga.

Muudatusettepanek 242

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 – lõige 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

2. Välistegevuse tagatisega toetatakse finantsmääruse artikli 209 lõike 2 punktides *a–c* sätestatud tingimustele **vastavaid rahastamis- ja investeerimistoiminguid**, mis

Muudatusettepanek

2. Välistegevuse tagatisega toetatakse **rahastamis- ja investeerimistoiminguid, mille abil kõrvaldada turutõrked ja mitteoptimaalsed investeerimisolukorrad. Toimingud peavad vastama ka** finantsmääruse artikli 209 lõike 2 punktides *a–d* sätestatud tingimustele, mis

Muudatusettepanek 243

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 – lõige 2 – punkt -a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(-a a) pakuvad rahaliste vahendite ja arengualast täiendavust,

Muudatusettepanek 244

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 – lõige 2 – punkt -a b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(-a b) läbivad avalikkusele kättesaadava inimõiguste, sotsiaal-, tööhõive- ja keskkonnamõju eelhindamise, milles määratakse kindlaks nende valdkondade riskid ja käsitletakse neid, võttes maaga seotud investeeringute puhul nõuetekohaselt arvesse mõjutatud kogukondade vabatahtliku ja teadva nõusoleku põhimõtet,

Muudatusettepanek 245

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 – lõige 2 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

(c) on tehniliselt teostatavad ning *keskkonna* ja *sotsiaalvaldkonna* seisukohast kestlikud.

Muudatusettepanek

(c) on tehniliselt teostatavad ning *keskkonnaalasest* ja *sotsiaal-majanduslikust* seisukohast kestlikud.

Muudatusettepanek 246

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 – lõige 2 – punkt c a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c a) on suunatud sektoritele ja probleemkohtadele, kus turutõrked või institutsioonilised probleemid selgelt tõkestavad erasektori rahastamist,

Muudatusettepanek 247

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 – lõige 2 – punkt c b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c b) on struktureeritud viisil, mis panustab turu arengu kiirendamisse ja erasektori vahendite kasutamisse investeerimislõhe kaotamiseks,

Muudatusettepanek 248

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 – lõige 2 – punkt c c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c c) keskenduvad projektidele, millega kaasnevad suuremad riskid kui eraõiguslikud laenuandjad on valmis üksnes ärilistel kaalutlustel võtma,

Muudatusettepanek 249

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 – lõige 2 – punkt c d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c d) ei moonuta partnerriikide ja -piirkondade turge,

Muudatusettepanek 250

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 – lõige 2 – punkt c e (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c e) kaasavad võimaluse korral võimalikult palju kohaliku erasektori kapitali,

Muudatusettepanek 251

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 – lõige 2 – punkt c f (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c f) järgivad arengu tõhususe põhimõtteid, mis määrati kindlaks Busani tulemusliku arengukoostöö partnerlusega ja mida kinnitati 2016. aastal Nairobis ning mis hõlmavad omalust, ühtlustamist, tulemustele keskendumist, läbipaistvust ja vastastikust aruandekohustust ning abi lahtisidumise eesmärki,

Muudatusettepanek 252

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 – lõige 2 – punkt c g (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c g) on kavandatud selliselt, et need vastaksid OECD arenguabi komitee kehtestatud ametliku arenguabi kriteeriumidele, võttes arvesse erasektori arengu eripära, välja arvatud operatsioonide puhul tööstusriikides, mis ei ole ametliku arenguabi suhtes rahastamiskõlblikud,

Muudatusettepanek 253

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 – lõige 2 – punkt c h (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c h) on kohaldamisel täielikus kooskõlas inimõigustealase rahvusvahelise õiguse ja ka rahvusvaheliselt kokkulepitud suuniste, põhimõtete ja konventsioonidega, sealhulgas vastutustundlike investeeringute põhimõtetega, ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtetega, OECD suunistega hargmaistele ettevõtjatele, ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) põhimõtetega vastutustundliku investeerimise kohta toidu- ja põllumajandussüsteemidesse ning Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni konventsioonide ja standarditega, ÜRO konventsiooniga naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta, Maastrichti põhimõtetega riikide eksterritoriaalsete kohustuste kohta majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste valdkonnas ning FAO vabatahtlike suunistega maaomandi, kalavarude ja metsade vastutustundliku majandamise kohta riikliku toiduga kindlustamise raames,

Muudatusettepanek 254

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4. Välistegevuse tagatist on õigus saada finantsmääruse artikli 208 lõikes 4 nimetatud lepingupartneritel, sealhulgas kolmandatest riikidest pärit

4. Välistegevuse tagatist on õigus saada finantsmääruse artikli 208 lõikes 4 nimetatud lepingupartneritel, sealhulgas kolmandatest riikidest pärit

lepingupartneritel, kes annavad oma panuse välistegevuse tagatisse, kui selleks on kooskõlas käesoleva määruse artikliga 28 komisjoni heakskiit. Lisaks ja erandina finantsmääruse artikli 62 lõike 2 punktist c on tagatist õigus saada liikmesriigi või kolmanda riigi eraõiguslikel asutustel, kes on artikli 28 kohaselt välistegevuse tagatisse panustanud ja suudavad oma finantssuutlikkust piisavalt tõendada.

lepingupartneritel, kes annavad oma panuse välistegevuse tagatisse, kui selleks on kooskõlas käesoleva määruse artikliga 28 komisjoni heakskiit **ja strateegianõukogu arvamus**. Lisaks ja erandina finantsmääruse artikli 62 lõike 2 punktist c on tagatist õigus saada liikmesriigi või kolmanda riigi eraõiguslikel asutustel, kes on artikli 28 kohaselt välistegevuse tagatisse panustanud ja suudavad oma finantssuutlikkust piisavalt tõendada.

Muudatusettepanek 255

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4 a. Euroopa Investeerimispanka grupp teeb muu hulgas järgmist:

(a) osaleb koos teiste Euroopa finantseerimisasutustega EFSD+ riskijuhtimises, võttes nõuetekohaselt arvesse vajadust vältida võimalikke huvide konflikte;

(b) viib üksinda ellu osa investeerimissuunast, mis hõlmab riiklike laene, milleks antakse geograafiliste programmide rahastamispakettidest vähemalt 1 000 000 000 eurot, kooskõlas käesoleva jaotise I ja III peatükis sätestatud korraga;

(c) on muude investeerimissuundade raames rakendatavate toimingute rahastamiskõlblik lepingupartner.

Muudatusettepanek 256

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 – lõige 5 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Rahastamiskõlblikud lepingupartnerid järgivad finantsmääruse artikli 62 lõike 2 punktis c sätestatud õigusnorme ja tingimusi. Käesoleva määruse artikli 28 kohaselt välistegevuse tagatisse panustanud liikmesriigi või kolmanda riigi eraõiguslike asutuste puhul eelistatakse asutusi, kes avalikustavad keskkonnavalaseid, sotsiaalseid ja äriühingu üldjuhtimise kriteeriume käsitleva teabe.

Muudatusettepanek

Rahastamiskõlblikud lepingupartnerid järgivad finantsmääruse artikli 62 lõike 2 punktis c sätestatud õigusnorme ja tingimusi. Käesoleva määruse artikli 28 kohaselt välistegevuse tagatisse panustanud liikmesriigi või kolmanda riigi eraõiguslike asutuste puhul eelistatakse asutusi, kes avalikustavad keskkonnavalaseid, sotsiaalseid, **maksu-** ja äriühingu üldjuhtimise kriteeriume käsitleva teabe.

Muudatusettepanek 257

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 27 – lõige 5 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Komisjon tagab kõigi rahastamiskõlblike lepingupartnerite õiglase kohtlemise ning huvide konflikti ärahoidmise EFSD+ **rakendamisperioodil**. Vastastikuse täiendavuse tagamiseks võib komisjon paluda rahastamiskõlblikelt lepingupartneritelt asjakohast teavet nende toimingute kohta, mis ei ole seotud EFSD+ programmiga.

Muudatusettepanek

Komisjon tagab kõigi rahastamiskõlblike lepingupartnerite õiglase kohtlemise **ja võrdse juurdepääsu rahastamisele** ning huvide konflikti ärahoidmise EFSD+ **kohaldamisperioodil**. Vastastikuse täiendavuse tagamiseks võib komisjon paluda rahastamiskõlblikelt lepingupartneritelt asjakohast teavet nende toimingute kohta, mis ei ole seotud EFSD+ programmiga.

Muudatusettepanek 258

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 27 – lõige 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5 a. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad kutsuda rahastamiskõlblikke lepingupartnereid, kodanikuühiskonna

*organisatsioonide ja kohalike kogukondide
osalema arutelus käesoleva määrusega
hõlmatud rahastamis- ja
investeermistoimingute üle.*

Muudatusettepanek 259

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 – lõige 6 – punkt d a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*(d a) ausa ja avatud hankemenetluse
põhimõtted.*

Muudatusettepanek 260

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 – lõige 7**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*7. Komisjon kehtestab käesoleva
määruse alusel rahastatavatele
piirkondadele, konkreetsetele
partnerriikidele või mõlemale,
konkreetsetele valdkondadele või
projektidele, tagatisesajaajate liikidele või
mõlemale teatava piirmäärani
välistegevuse tagatisest toetatavad
investeeringuunad. Komisjon annab
Euroopa Parlamendile ja nõukogule
teada, kuivõrd investeeringuunad
vastavad käesolevale artiklile ja millised
on nende üksikasjalikud
rahastamisprioriteedid. Taotlused
investeeringuundade raames toetuse
saamiseks esitatakse komisjonile.*

*Investeeringuundade valik peab olema
nõuetekohaselt põhjendatud turutõrgete
või mitteoptimaalsete
investeeringusolukordade analüüsiga.
Komisjon analüüsib seda koostöös
potentsiaalselt rahastamiskõlblike*

välja jäetud

lepingupartnerite ja sidusrühmadega.

Rahastamiskõlblikud lepingupartnerid võivad anda lõikes 3 osutatud vahendeid investeerimissuuna raames või rahastamiskõlblike lepingupartnerite teostatavate üksikprojektide vahendeid. Vahendeid võib anda partnerriikidele, sealhulgas riikidele, kus on ebastabiilne olukord või konflikt või riikidele, kus on riigi ülesehitamise ja konfliktijärgse taastumise probleemid, ning kõnealuste partnerriikide institutsioonidele, sealhulgas nende avaliku ja erasektori kohalikele pankadele ja finantseerimisasutustele ning kõnealuste partnerriikide erasektori üksustele.

Muudatusettepanek 261

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 – lõige 8

Komisjoni ettepanek

8. Komisjon hindab välistegevuse tagatisest toetatavaid toiminguid lõigetes 2 ja 3 sätestatud rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide alusel, ***kasutades võimaluse korral rahastamiskõlblike lepingupartnerite tulemuste mõõtmise süsteeme, mis on juba olemas.*** Komisjon avaldab ***iga investeerimissuuna hindamise tulemuse*** kord aastas.

Muudatusettepanek

8. Komisjon hindab välistegevuse tagatisest toetatavaid toiminguid lõigetes 2 ja 3 sätestatud rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide alusel. ***Komisjon koostab näitajate tulemustabeli, millest juhindutakse projektide valikul. Rakenduspartnerid täidavad tulemustabeli kõikide EFSD+ toimingute kohta. Komisjon hindab kõiki tagatise alusel toetatavaid toiminguid artiklis 27 loetletud rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide põhjal ja kasutab rakenduspartnerite nõuetekohase hoolsuse ja nende projekti tasandil läbi viidud hindamise üle sõltumatu kvaliteedikontrolli tegemiseks. Vajaduse korral nõuab komisjon rakenduspartneritelt selgitusi ja muudatuste tegemist.*** Komisjon avaldab ***kõigi projektide tulemustabeli pärast seda, kui komisjon ja rakenduspartnerid on tagatise kasutamise heaks kiitnud, ja kõigi***

tagatisvahendite ja individuaalsete projektide tulemuse kord aastas iga investeerimissuuna hindamise all.

Muudatusettepanek 262

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 27 – lõige 9

Komisjoni ettepanek

9. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 34 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada või muuta V lisas **loetletud** prioriteetseid valdkondi ja **VI lisa kohast EFSD+ valitsemist**.

Muudatusettepanek

9. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 34 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada või muuta V lisas **nimetatud** prioriteetseid valdkondi ja **investeerimissuundi. Täiendades või muutes investeerimissuundi käesoleva määruse alusel rahastatavatele konkreetsetele piirkondadele, konkreetsetele partnerriikidele või mõlemale, konkreetsetele valdkondadele, lõplike toetusesaajate konkreetsetele projektidele või konkreetsetele liikidele või mõlemale, mida rahastatakse välistegevuse tagatisest kuni teatava piirmäärani, võtab komisjon nõuetekohaselt arvesse strateegianõukogu antud nõu ning konsulteerib tegevjuhatustega.**

Komisjon annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule teada, kuivõrd investeerimissuunad vastavad artiklis 26 a ja käesolevas artiklis sätestatud nõuetele ja millised on nende üksikasjalikud rahastamisprioriteedid. Taotlused toetuse saamiseks investeerimissuundade raames esitatakse komisjonile.

Investeerimissuundade valik peab olema nõuetekohaselt põhjendatud turutõrgete või mitteoptimaalsete investeerimisolukordade analüüsiga. Komisjon koostab selle analüüsi koostöös potentsiaalselt rahastamiskõlblike lepingupartnerite ja sidusrühmadega.

Rahastamiskõlblikud lepingupartnerid

võivad anda lõikes 3 osutatud vahendeid investeerimissuuna raames või rahastamiskõlblike lepingupartnerite teostatavate üksikprojektide vahendeid. Vahendeid võib anda partnerriikidele, sealhulgas riikidele, kus on ebastabiilne olukord või konflikt või riikidele, kus on riigi ülesehitamise ja konfliktijärgse taastumise probleemid, ning kõnealuste partnerriikide institutsioonidele, sealhulgas nende avaliku ja erasektori kohalikele pankadele ja finantseerimisasutustele ning kõnealuste partnerriikide erasektori üksustele. Riikides, kus on ebastabiilne olukord või konflikt ning ka teistes riikides, kui see on põhjendatud, võidakse toetust anda avaliku sektori investeeringutele, mis mõjutavad asjakohaselt erasektori arengut.

Muudatusettepanek 263

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 a

EFSD+ juhtimine ja struktuur

- 1. EFSD+ koosseisu kuuluvad piirkondlikud investeerimisplatvormid, mis on loodud liidu seniste välistegevuse segarahastute töömeetodite, menetluste ja struktuuride alusel ning mis võivad EFSD+ raames ühendada oma segarahastamistoimingud ja välistegevuse tagatisega kaetud toimingud.***
- 2. EFSD+ ja välistegevuse tagatise üldjuhtimise eest vastutab komisjon. Muus osas komisjon üldiseid pangandustoiminguid ei tee. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti korrapäraselt, et tagada kõrgeimad läbipaistvuse ja finantsaruandluse***

standardid.

3. Komisjonile annab EFSD+ juhtimisel nõu strateegianõukogu, välja arvatud toimingute puhul, mis käsitlevad liidu laienemispoliitikat ning mida rahastatakse [IPA III] vahenditest, ning mille puhul annab komisjonile nõu Lääne-Balkani investeerimisraamistiku strateegianõukogu. Välistegevuse tagatise tegevjuhtimisel teeb komisjon tihedat koostööd ka kõikide rahastamiskõlblike lepingupartneritega. Selleks asutatakse komisjoni ja rahastamiskõlblike lepingupartnerite ekspertidest koosnev tehniline tööühm, et hinnata riski ja sellega seotud hinnakujundust.

4. Strateegianõukogu annab komisjonile EFSD+ raames nõu välistegevuse tagatise investeringute strateegiliste suuniste ja prioriteetide valdkonnas ning aitab viia need kooskõlla liidu välistegevuse, arengupoliitika ja Euroopa naabruspoliitika juhtpõhimõtete ja eesmärkidega artiklis 3 sätestatud eesmärkide ning artiklis 26 sätestatud EFSD+ eesmärgiga. Samuti toetab ta komisjoni EFSD+ toimingute toetamiseks ette nähtud välistegevuse tagatise kasutamise seotud üldiste investeerimiseesmärkide kindlaksmääramisel ning jälgib investeerimissuundade asjakohast ja mitmekesist geograafilist ja temaatilist kaetust, pöörates erilist tähelepanu riikidele, kus on ebastabiilne olukord või konflikt, vähim arenenud riikidele ja suure võlakoormusega vaestele riikidele.

5. Strateegianõukogu peaks toetama üldist koordineerimist, täiendavust ja sidusust piirkondlike investeerimisplatvormide vahel, välisinvesteeringute kava kolme samba vahel, välisinvesteeringute kava ja muude jõupingutuste vahel, mida liit teeb rändeküsimustes ja tegevuskava 2030 rakendamisel, samuti muude käesolevas määruses sätestatud programmide, teiste liidu rahastamisvahendite ja usaldusfondide vahel.

6. *Strateegianõukogu koosneb komisjoni, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, kõigi liikmesriikide ja Euroopa Investeeringupanga esindajatest. Euroopa Parlamendil on vaateleja staatus. Asjakohasel juhul võib vaateleja staatuse anda rahastajatele, rahastamiskõlblikele lepingupartneritele, partnerriikidele, asjaomastele piirkondlikele organisatsioonidele ja muudele sidusrühmadele. Enne uue vaateleja lisamist tuleb konsulteerida strateegianõukoguga. Strateegianõukogu tegevust juhivad ühiselt komisjon ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja.*

7. *Strateegianõukogu kohtub vähemalt kaks korda aastas ja kui võimalik, võtab arvamusi vastu konsensuse alusel. Juhataja võib täiendavaid koosolekuid korraldada igal ajal, samuti võib täiendavaid koosolekuid korraldada ühe kolmandiku liikmete taotlusel. Kui konsensust ei saavutata, kohaldatakse hääleõigust, milles lepitakse kokku strateegianõukogu esimesel koosolekul ja mis on sätestatud tema töökorras. Kõnealuse hääleõiguse puhul võetakse nõuetekohaselt arvesse rahastamisallikat. Töökorras sätestatakse vaatelejate rolli reguleeriv raamistik. Strateegianõukogu koosolekute päevakorrad ja protokollid avalikustatakse pärast nende vastuvõtmist.*

8. *Komisjon esitab strateegianõukogule kord aastas aruande EFSD+ kohaldamisel tehtud edusammude kohta. Lääne-Balkani investeerimisraamistiku strateegianõukogu esitab nimetatud aruandluse täiendamiseks kokkuvõtte laienemispäikkonnas tagatisvahendi kohaldamisel tehtud edusammude kohta. Strateegianõukogu korraldab asjaomaste sidusrühmadega EFSD+ strateegilise suunitluse ja kohaldamise teemal korrapäraselt konsultatsioone.*

9. *Kahe strateegianõukogu olemasolu*

ei mõjuta vajadust ühe, ühtse EFSD+ riskijuhtimise raamistiku järele.

10. EFSD kohaldamisperioodil võtab strateegianõukogu esimesel võimalusel vastu ja avaldab suunised, milles sätestatakse see, kuidas tagatakse EFSD + toimingute vastavus artiklis 26 a ja artiklis 27 sätestatud eesmärkidele ja rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele.

11. Strateegianõukogu võtab oma strateegilistes suunistes arvesse asjakohaseid Euroopa Parlamendi resolutsioone ning nõukogu otsuseid ja järeldusi.

12. Piirkondlike investeerimisplatvormide tegevjuhatused toetavad komisjoni kohaldamistasandil piirkondlike ja valdkondlike investeerimiseesmärkide ning piirkondlike, valdkondlike ja temaatiliste investeerimissuundade kindlaksmääramisel ning koostavad arvamusi segarahastamistoimingute ja EFSD+ toiminguid katva välistegevuse tagatise kasutamise kohta.

Muudatusettepanek 264

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 28 – lõige 1 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Selliste kolmandate riikide, kes ei ole Euroopa Majanduspiirkonna lepingu pooled, ja kolmandate isikute osalus saab olla rahaline ja vajab komisjoni heakskiitu.

Muudatusettepanek

Selliste kolmandate riikide, kes ei ole Euroopa Majanduspiirkonna lepingu pooled, ja kolmandate isikute osalus saab olla rahaline ja vajab **strateegianõukogu arvamust ja** komisjoni heakskiitu.

Muudatusettepanek 265

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 28 – lõige 1 – lõik 5

Komisjoni ettepanek

Liikmesriikide taotluse alusel võib nende panuse sihtotstarbeliselt ette näha meetmete algatamiseks konkreetsetes piirkondades, riikides, sektorites või olemasolevates investeerimissuundades.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 266

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 28 – lõige 2 – lõik 3**

Komisjoni ettepanek

Osalust võib kasutada tagatise realiseerimise korral maksete tegemiseks, olenemata tagatise sihtotstarbest.

Muudatusettepanek

Osalust võib kasutada tagatise realiseerimise korral maksete tegemiseks.

Muudatusettepanek 267

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 29 – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Välistegevuse tagatise lepingute rakendamine

Muudatusettepanek

Välistegevuse tagatise lepingute kohaldamine

Muudatusettepanek 268

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 29 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

1. Komisjon sõlmib liidu nimel artikli

Muudatusettepanek

1. Komisjon sõlmib liidu nimel artikli

27 kohaselt välja valitud rahastamiskõlblike lepingupartneritega välistegevuse tagatise lepingud. Lepinguid võib sõlmida ka kahest või enamast rahastamiskõlblikust lepingupartnerist koosneva konsortsiumiga.

27 kohaselt välja valitud rahastamiskõlblike lepingupartneritega välistegevuse tagatise lepingud. **Nende lepingutega antakse välja valitud rahastamiskõlblikele lepingupartneritele tingimusteta ja tühistamatu nõudegarantii.** Lepinguid võib sõlmida ka kahest või enamast rahastamiskõlblikust lepingupartnerist koosneva konsortsiumiga.

Muudatusettepanek 269

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 29 – lõige 2 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Kõik välistegevuse tagatise lepingud tehakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule **taotluse alusel** kättesaadavaks, võttes seejuures arvesse konfidentsiaalse teabe ning tundliku äriteabe kaitsmist.

Muudatusettepanek

Kõik välistegevuse tagatise lepingud tehakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule kättesaadavaks, võttes seejuures arvesse konfidentsiaalse teabe ning tundliku äriteabe kaitsmist.

Muudatusettepanek 270

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 29 – lõige 3 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) käesoleva määruse eesmärkide ja otstarbe meeldetuletus, vajaduste hindamine ja soovitud tulemuste nimetamine, võttes arvesse ettevõtja sotsiaalse vastutuse **ja vastutustundliku ettevõtluse** edendamist;

Muudatusettepanek

(c) käesoleva määruse eesmärkide ja otstarbe meeldetuletus, vajaduste hindamine ja soovitud tulemuste nimetamine, võttes arvesse ettevõtja sotsiaalse vastutuse edendamist **ja vajadust tagada vastutustundlik ettevõtlus, sh eelkõige artikli 27 lõike 2 punktis c h osutatud rahvusvaheliselt kokkulepitud suuniste, põhimõtete ja õigusaktide järgimise kaudu;**

Muudatusettepanek 271

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 29 – lõige 3 – punkt d

Komisjoni ettepanek

(d) tagatise eest makstav hüvitis, mis peab kajastama riski taset, ja hüvitise osalise subsideerimise võimalus, et pakkuda nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel soodustingimusi;

Muudatusettepanek

(d) tagatise eest makstav hüvitis, mis peab kajastama riski taset, ja hüvitise osalise subsideerimise võimalus, et pakkuda nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel soodustingimusi, ***eelkõige riikides, kus on ebastabiilne olukord või konflikt, vähim arenenud riikides või suure võlakoormusega riikides***;

Muudatusettepanek 272

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 29 – lõige 3 – punkt g

Komisjoni ettepanek

(g) ***järelevalve-, aruandlus- ja hindamiskohustused***;

Muudatusettepanek

(g) ***läbipaistva järelevalve, aruandluse ja hindamise kohustused***;

Muudatusettepanek 273

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 29 – lõige 3 – punkt h

Komisjoni ettepanek

(h) selged ja ligipäätavad kaebuste lahendamise menetlused kolmandatele isikutele, keda välistegevuse tagatisega toetatavate projektide ***rakendamise*** võib mõjutada.

Muudatusettepanek

(h) selged ja ligipäätavad kaebuste lahendamise menetlused kolmandatele isikutele, keda välistegevuse tagatisega toetatavate projektide ***kohaldamine*** võib mõjutada.

Muudatusettepanek 274

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 29 – lõige 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5 a. Komisjon võtab rahastamiskõlblike lepingupartneritega välistegevuse tagatislepingute sõlmimisel arvesse järgmist:

- (a) strateegianõukogu ja piirkondlike tegevjuhatuste nõuanded ja suunised;**
- (b) investeerimissuuna eesmärgid;**
- (c) rahastamiskõlbliku lepingupartneri kogemused ning tegutsemis-, finants- ja riskijuhtimissuutlikkus;**
- (d) omavahendite ning erasektori kaasrahastuse summa, mille rahastamiskõlblik lepingupartner on valmis andma investeerimissuuna raames.**

Muudatusettepanek 275

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 29 – lõige 7

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

7. Rahastamiskõlblik lepingupartner esitab komisjonile taotluse korral täiendava teabe, mida on vaja käesolevast määrusest tulenevate komisjoni kohustuste täitmiseks.

7. Rahastamiskõlblik lepingupartner esitab komisjonile taotluse korral täiendava teabe, mida on vaja käesolevast määrusest tulenevate komisjoni kohustuste täitmiseks, **eelkõige seoses inimõiguste, sotsiaalse, tööhõivealase ja keskkonnamõju eelhindamisest tulenevate soovitude ja muude artiklis 27 loetletud valikukriteeriumide täitmisega.**

Muudatusettepanek 276

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 29 – lõige 8

Komisjoni ettepanek

8. Komisjon annab rahastamisvahendite, eelarveliste tagatiste ja finantsabi kohta aru kooskõlas finantsmääruse artiklitega 241 ja 250. Selleks esitavad rahastamiskõlblikud lepingupartnerid igal aastal teabe, mida on vaja, et komisjon saaks täita oma aruandluskohustusi.

Muudatusettepanek

8. Komisjon annab rahastamisvahendite, eelarveliste tagatiste ja finantsabi kohta aru kooskõlas finantsmääruse artiklitega 241 ja 250. Selleks esitavad rahastamiskõlblikud lepingupartnerid igal aastal teabe, mida on vaja, et komisjon saaks täita oma aruandluskohustusi. ***Lisaks esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule artikli 31 lõikes 6 a kirjeldatud aastaaruande.***

Muudatusettepanek 277

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 29 – lõige 8 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

8 a. Kui käesoleva määrusega hõlmatud rahastamis- ja investeerimistoimingute ettevalmistamise, tegemise või lõpetamise etapis on põhjust kahtlustada pettust, korruptsiooni, rahapesu või muud liidu finantshuve kahjustada võivad ebaseaduslikku tegevust, teatab komisjon või rahastamiskõlblik partner sellest viivitamata OLAFile. Komisjon või rahastamiskõlblik lepingupartner esitab OLAFile kogu vajaliku teabe, mis võimaldab läbi viia täieliku ja põhjaliku uurimise.

Muudatusettepanek 278

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 29 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 29 a

Kaebuste esitamise ja heastamise mehhanism

Pidades silmas partnerriikidest pärit kolmandate isikute, sealhulgas EFSD+ ja välistegevuse tagatisest toetatavate projektide poolt mõjutatud kogukondade ja üksikisikute võimalikke kaebusi, avaldavad komisjon ja Euroopa Liidu delegatsioonid oma veebisaitidel otseviited kaebuste lahendamise mehhanismidele, mis on komisjoniga lepinguid sõlminud asjaomastel lepingupartneritel. Komisjon loob kõigi käesoleva määruse IV peatüki kohaste projektide jaoks ELi keskse kaebuste esitamise mehhanismi, et anda võimalus esitada talle vahetult kaebusi selle kohta, kuidas rahastamiskõlblikud lepingupartnerid kaebusi menetlevad. Edasises koostöös nende partneritega võtab komisjon seda teavet arvesse.

Muudatusettepanek 279

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 29 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 29 b

Välistatud tegevused ja koostööd mittetegevad jurisdiktsioonid

- 1. Välistegevuse tagatisega ei toetata rahastamis- ja investeerimistoiminguid,***
 - (a) mis on seotud sõjanduse või riikliku julgeoleku sektoriga,***
 - (b) millega toetatakse tuumaenergia arendamist (välja arvatud laenude puhul, mis on antud vastavalt tuumaohutuse Euroopa rahastamisvahendi määrusele)***

ja fossiilkütuseid ning millega edendatakse majanduste ja ühiskondade CO₂-mahukate tootmiste arendamist,

(c) millel on märkimisväärsed keskkonnaga seotud väliskulud, näiteks kulud, mis hõlmavad selliste kaitsealade, ohuolukorras elupaikade ja kultuuripärandi mälestiste olukorra halvenemist, mille suhtes ei rakendata kestliku arengu ega säästliku haldamise kavasid,

(d) mis toovad kaasa inimõiguste rikkumise partnerriikides, näiteks kogukondade ilmajätmine õigusest juurdepääsule sellistele loodusvaradele nagu maa ja nende kontrollimisele, ning mis aitavad kaasa elanikkonna sundrändele või hõlmavad sunniviisilist tööd ja laste tööd.

2. Rahastamiskõlblikud
lepingupartner järgivad oma rahastamis- ja investeerimistoiminguid tehes liidu õigust ning kokkulepitud rahvusvahelisi ja liidu standardeid ja ei toeta seetõttu käesoleva määruse alusel projekte, mis soodustavad rahapesu, terrorismi rahastamist, maksustamise vältimist, maksupettust ja maksudest kõrvalehoidumist. Peale selle ei alusta rahastamiskõlblikud lepingupartnerid uusi ega uuendatud tehinguid üksustega, mis asuvad või on asutatud jurisdiktsioonis, mis on vastava liidu poliitika raames kantud koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide loetellu või mis on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849 artikli 9 lõike 2 kohaselt suure riskiga kolmandad riigid või mis ei järgi tõhusalt läbipaistvust ja teabevahetust käsitlevaid maksustandardeid, mis on kokku lepitud liidu või rahvusvahelisel tasandil. Rahastamiskõlblikud lepingupartnerid võivad sellest põhimõttest erandi teha üksnes juhul, kui projekt viiakse reaalselt ellu ühes nimetatud jurisdiktsioonidest ning projekti puhul ei ole mingit indikatsiooni selle kohta, et asjaomane toiming kuulub mõnda käesoleva lõike

esimeses lõigus osutatud kategooriasse. Finantsvahendajatega lepingute sõlmimisel võtavad rahastamiskõlblikud lepingupartnerid käesolevas artiklis viidatud nõuded asjaomastesse lepingutesse üle ning nõuavad, et finantsvahendajad annaksid nõuete täitmise kohta aru.

3. Rahastamiskõlblik lepingupartner kohaldab oma rahastamis- ja investeerimistoimingute suhtes liidu õiguses ja eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2015/847 (2) ning direktiivis (EL) 2015/849 sätestatud põhimõtteid ja standardeid, mille kohaselt tuleb tõkestada finantssüsteemi kasutamist rahapesuks ja terrorismi rahastamiseks. Rahastamiskõlblikud lepingupartnerid seavad käesoleva määruse kohaselt nii otse kui ka vahendajate kaudu toimuva rahastamise tingimuseks teabe avalikustamise tegelikult kasu saavate omanike kohta vastavalt direktiivile (EL) 2015/849 ja avaldavad kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL artikli 89 lõikega 1 teabe aruandluse kohta riikide lõikes.

Muudatusettepanek 280

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 – lõige -1 (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

-1. Käesoleva määruse eesmärkide saavutamist mõõdetakse piisava, läbipaistva ja vastutustundliku seire-, aruandlus-, ja hindamissüsteemi kaudu, tagades Euroopa Parlamendi ja nõukogu nõuetekohase osalemise ning suurendades kõigi liidu partnerite, sealhulgas kodanikuühiskonna osalemist programmide rakendamisel.

Muudatusettepanek 281

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 31 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Näitajad, mille abil antakse kooskõlas kestliku arengu eesmärkide näitajatega käesoleva määruse raames aru **artiklis 3** sätestatud erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest, on esitatud VII lisas. Eesmärkide saavutamise ulatuse hindamisel võetakse aluseks näitajate väärtus 1. jaanuaril 2021.

Muudatusettepanek

1. Näitajad, mille abil antakse kooskõlas kestliku arengu eesmärkide näitajatega käesoleva määruse raames aru **artikli 3 lõikes 2** sätestatud erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest, on esitatud VII lisas. Eesmärkide saavutamise ulatuse hindamisel võetakse aluseks näitajate väärtus 1. jaanuaril 2021.

Muudatusettepanek 282

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 31 – lõige 2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Komisjon teostab oma meetmete üle regulaarselt järelevalvet ja vaatab läbi oodatavate tulemuste saavutamisel tehtud edusammud, sealhulgas väljundid ja tagajärjed.

Muudatusettepanek

Komisjon teostab oma meetmete üle regulaarselt järelevalvet ja vaatab läbi **artiklis 3 kehtestatud eesmärkide ja** oodatavate tulemuste saavutamisel tehtud edusammud, sealhulgas väljundid ja tagajärjed.

Muudatusettepanek 283

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 31 – lõige 2 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Oodatavate tulemuste saavutamisel tehtavaid edusamme **tuleks jälgida** selgete,

Muudatusettepanek

Oodatavate tulemuste saavutamisel tehtavaid edusamme **jälgitakse** selgete,

läbipaistvate ja **vajaduse korral** mõõdetavate näitajate alusel. **Kasutada tuleks** üksnes piiratud arvul näitajaid, **et aruandlus ei hilineks**.

läbipaistvate ja mõõdetavate näitajate alusel, **mis on sätestatud VII lisas ning lõike 9 kohaselt vastu võetud järelevalve- ja hindamisraamistikus, ning kooskõlas liidu eelarve täitmist käsitlevate sätetega. Õigeaegse aruandluse hõlbustamiseks kasutatakse** üksnes piiratud arvul näitajaid, **mis eristatakse vähemalt soo ja vanuse järgi**.

Muudatusettepanek 284

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 – lõige 3 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liidu ja liikmesriikide jaoks partnerriigile ühiselt antud toe **rakendamise** ühises järelevalves lähtutakse artikli 12 lõikes 4 sätestatud kriteeriumidele vastavates ühistes programmdokumentides esitatud ühistest tulemuste raamistikest.

Muudatusettepanek

Liidu ja liikmesriikide jaoks partnerriigile ühiselt antud toe **kohaldamise** ühises järelevalves lähtutakse artikli 12 lõikes 4 sätestatud kriteeriumidele vastavates ühistes programmdokumentides esitatud ühistest tulemuste raamistikest.

Muudatusettepanek 285

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 – lõige 3 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi **rakendamise** ja tulemuste järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu vahendite saajatele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

Muudatusettepanek

Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi **kohaldamise** ja tulemuste järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu vahendite saajatele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

Muudatusettepanek 286

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 31 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Komisjon hindab käesoleva määruse **rakendamisel** tehtud edusamme. Alates 2022. aastast esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga-aastase aruande käesoleva määruse eesmärkide saavutamise kohta, tuginedes näitajatele, millega mõõdetakse saadud tulemusi ja määruse tõhusust. Aruanne esitatakse ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

Muudatusettepanek

4. Komisjon hindab käesoleva määruse **kohaldamisel** tehtud edusamme. Alates 2022. aastast esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga-aastase aruande käesoleva määruse eesmärkide saavutamise kohta, tuginedes näitajatele – **sealhulgas, kuid mitte ainult VII lisas sätestatud näitajatele, samuti liidu eelarve täitmisele** –, millega mõõdetakse saadud tulemusi ja määruse tõhusust. Aruanne esitatakse ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

Muudatusettepanek 287

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 31 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Iga-aastane aruanne sisaldab eelmist aastat käsitlevat teavet rahastatud meetmete, järelevalve ja hindamise tulemuste ning asjaomaste partnerite kaasamise, samuti eelarveliste kulukohustuste ja maksete assigneeringute **täitmise** kohta riigi, piirkonna ja koostöövaldkonna kaupa. Aastaruandes hinnatakse liidupoolse rahastamise tulemusi, kasutades **võimaluse korral** konkreetseid ja mõõdetavaid näitajaid, mille alusel hinnata selle tähtsust käesoleva määruse eesmärkide saavutamisel. **Kui see on võimalik ja asjakohane, hinnatakse** arengukoostöö puhul aruandes ka arengu tõhususe põhimõtete järgimist, sealhulgas uudsete rahastamisvahendite puhul.

Muudatusettepanek

5. Iga-aastane aruanne sisaldab eelmist aastat käsitlevat teavet rahastatud meetmete, järelevalve ja hindamise tulemuste ning asjaomaste partnerite kaasamise **ja koostöötaseme**, samuti eelarveliste kulukohustuste ja maksete assigneeringute **kohaldamise** kohta riigi, piirkonna ja koostöövaldkonna kaupa. **See sisaldab hinnangut oodatud tulemuste saavutamisel ja artikli 8 lõikes 6 nimetatud valdkondadevaheliste küsimuste hõlmamisel tehtud edusammude kohta.** Aastaruandes hinnatakse liidupoolse rahastamise tulemusi, kasutades konkreetseid ja mõõdetavaid näitajaid, mille alusel hinnata selle tähtsust käesoleva määruse

eesmärkide saavutamisel. Arengukoostöö puhul **hinnatakse** aruandes ka arengu tõhususe põhimõtete järgimist, sealhulgas uudsete rahastamisvahendite puhul.

Muudatusettepanek 288

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 31 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. 2021. aastal koostatav aastaaruanne sisaldab aastate 2014–2020 kohta kõikidest artikli **40** lõikes 2 osutatud määruste alusel rahastamise aastaaruannetest saadud konsolideeritud teavet kogu käesoleva määrusega reguleeritud rahastamise, sealhulgas sihtotstarbelise välistulu ja usaldusfondidele makstava toetuse kohta ning selles esitatakse kulutuste jaotus riikide, rahastamisvahendite, kulukohustuste ja maksete kaupa. Aruandes kajastatakse peamisi saadud õppetunde ja varasemate aastate välishindamistes esitatud soovitude järeelmeetmeid.

Muudatusettepanek

6. 2021. aastal koostatav aastaaruanne sisaldab aastate 2014–2020 kohta kõikidest artikli **39** lõikes 2 osutatud määruste alusel rahastamise aastaaruannetest saadud konsolideeritud teavet kogu käesoleva määrusega reguleeritud rahastamise, sealhulgas sihtotstarbelise välistulu ja usaldusfondidele makstava toetuse kohta ning selles esitatakse kulutuste jaotus riikide, rahastamisvahendite, kulukohustuste ja maksete kaupa. Aruandes kajastatakse peamisi saadud õppetunde ja varasemate aastate välishindamistes esitatud soovitude järeelmeetmeid. ***Aruanne sisaldab hinnangut peakorteri personali suutlikkuse taseme ning selle kohta, mil määral on liidu delegatsioonid kõiki käesoleva määrusega hõlmatud eesmärke täitnud.***

Muudatusettepanek 289

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 31 – lõige 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6 a. Komisjon esitab osana oma iga-aastasest aruandest üksikasjaliku ülevaate välistegevuse tagatisest toetatavatest

rahastamis- ja investeerimistoimingutest ning EFSD+ toimimisest, selle haldamisest ja tõhusast panusest oma eesmärkide täitmisel. Koos selle aasta-aruande osaga esitatakse kontrollikoja arvamus. Selles esitatakse

(a) hinnang tulemuste kohta, mis aitavad kaasa käesolevas määruses sätestatud EFSD+ otstarbele ja eesmärkidele;

(b) välistegevuse tagatisest toetatavate olemasolevate rahastamis- ja investeerimistoimingute analüüs sektorite, riikide ja piirkondade kaupa ning analüüs nende toimingute vastavuse kohta käesolevale määrusele, sealhulgas riskimeetmed ja nende mõju partnerite finants- ja majandusstabiilsusele;

(c) koondanalüüs välistegevuse tagatisega hõlmatud rahastamis- ja investeerimistoimingute täiendavuse ja lisaväärtuse, erasektori vahendite kaasamise, hinnanguliste ja tegelike väljundite ning tulemuste ja mõju, sh inimväärsuse töökohtade loomisele ning äraelamist võimaldava töötasu tagamise suutlikkusele, vaesuse kaotamisele ja ebavõrdsuse vähendamisele avalduva mõju kohta; nimetatud analüüs sisaldab toetatavate toimingute soopõhist analüüsi, mis tugineb võimaluse korral tõenditele ja sooliselt eristatud andmetele ning toetatud erasektori liigi, sealhulgas ühistud ja sotsiaalsed ettevõtted, analüüsile;

(d) välistegevuse tagatise kasutamise nõuetekohasuse ja peamistele tulemusnäitajatele vastavuse analüüs iga esitatud pakkumise kohta;

(e) EFSD+ ja välistegevuse tagatisest toetatavate toimingute abil saavutatud finantsvõimenduse analüüs;

(f) tagatisesaajatele üle kantud rahasumma ning rahastamis- ja investeerimistoimingute koondanalüüs rahastamiskõlblike lepingupartnerite kaupa;

(g) rahastamiskõlblike

lepingupartnerite rahastamis- ja investeerimistoimingute täiendavuse ja lisaväärtuse ning nende toimingutega seotud koguriski analüüs;

(h) üksikasjalik teave välistegevuse tagatise alusel esitatud nõuete, kahju, tulude, sissenõutud summade ja muude laekunud maksete kohta, sealhulgas üldine riskipositsioon;

(i) sõltumatu välisaudiitori auditeeritud raamatupidamisaruanded käesoleva määrusega hõlmatud rahastamiskõlblike lepingupartnerite rahastamis- ja investeerimistoimingute kohta;

(j) välistegevuse tagatisest toetatavate ning EIP teise ja kolmanda samba raamesse kuuluvate toimingute vahelise koostoime ja vastastikuse täiendavuse analüüs, mis on koostatud asjaomaste olemasolevate aruannete põhjal, pidades eelkõige silmas edusamme hea valitsemistava küsimuses, sealhulgas võitluses korruptsiooni ja ebaseaduslike rahavoogude vastu, aga ka inimõiguste, õigusriigi põhimõtte ja sooteadliku poliitika järgimist ning ettevõtluse, kohaliku ettevõtluskeskkonna ja kohalike finantsturgude edendamist;

(k) analüüs, mis käsitleb välistegevuse tagatisest toetatavate toimingute koostõla rahvusvaheliselt heaks kiidetud arengu tõhususe põhimõtetega;

(l) hinnang tagatise eest makstavale hüvitisele;

(m) hinnang välja jäetud tegevusi ja koostööd mittetegevaid jurisdiktsioone käsitlevate sätete rakendamise kohta.

Muudatusettepanek 290

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 – lõige 7

Komisjoni ettepanek

7. Igal aastal hinnatakse **kliimameetmete ja bioloogilise mitmekesisusega** seotud kogukulutusi vastu võetud soovituslike programmdokumentide põhjal. Käesoleva määruse raames eraldatud rahaliste vahendite suhtes kohaldatakse Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni metoodikal põhinevat iga-aastast jälgimissüsteemi (nn Rio markerid), välistamata kättesaadavuse korral täpsemate metoodikate kasutamist, kui need on integreeritud liidu programmide tulemusjuhtimise olemasolevatesse meetoditesse, et kvantifitseerida hindamistes ja iga-aastases aruandes kliimameetmete ja **bioloogilise mitmekesisusega** seotud kulutusi artiklis 19 osutatud tegevuskavade ja meetmete tasandil.

Muudatusettepanek

7. Igal aastal hinnatakse **käesolevas määruses püstitatud eesmärkidega** seotud kogukulutusi vastu võetud soovituslike programmdokumentide põhjal. Käesoleva määruse raames eraldatud rahaliste vahendite suhtes kohaldatakse Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni metoodikal põhinevat iga-aastast jälgimissüsteemi (**sh** nn Rio markerid), välistamata kättesaadavuse korral täpsemate metoodikate kasutamist, kui need on integreeritud liidu programmide tulemusjuhtimise olemasolevatesse meetoditesse, et kvantifitseerida hindamistes ja iga-aastases aruandes kliimameetmete, **bioloogilise mitmekesisuse ja keskkonna, inimarengu ja sotsiaalse kaasatuse, soolise võrdõiguslikkuse ning ametliku arenguabiga** seotud kulutusi artiklis 19 osutatud tegevuskavade ja meetmete tasandil. **Komisjon edastab selle hinnangu Euroopa Parlamendile osana aastaaruandest.**

Muudatusettepanek 291

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 31 – lõige 8

Komisjoni ettepanek

8. Komisjon järgib arengukoostöö kohta teabe kättesaadavaks tegemisel tunnustatud rahvusvahelisi standardeid.

Muudatusettepanek

8. Komisjon järgib arengukoostöö kohta teabe kättesaadavaks tegemisel tunnustatud rahvusvahelisi standardeid, **sealhulgas Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni standardeid, ning kasutades rahvusvahelise abi läbipaistvuse algatuse välja töötatud ühiste standardite raamistikku.**

Muudatusettepanek 292

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 31 – lõige 9

Komisjoni ettepanek

9. Selleks et tagada käesoleva määruse eesmärkide saavutamise tõhus hindamine, **on komisjonil õigus võtta** kooskõlas artikliga 34 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesoleva määruse VII lisa, et vajaduse korral näitajad läbi vaadata või neid täiendada ning et lisada käesolevale määrusele sätteid, **milles käsitletakse** järelevalve- ja hindamisraamistiku **kehtestamist**.

Muudatusettepanek

9. Selleks et tagada käesoleva määruse eesmärkide saavutamise tõhus hindamine, **võtab komisjon** kooskõlas artikliga 34 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesoleva määruse VII lisa, et vajaduse korral, **sh vahehindamise aruande raames vastavalt artiklile 32**, näitajad läbi vaadata või neid täiendada ning et lisada käesolevale määrusele sätteid järelevalve- ja hindamisraamistiku **kehtestamise kohta, mis võivad hõlmata käesoleva määruse iga erieesmärgi puhul kohaldatavaid täiendavaid tulemuslikkuse näitajaid**.

Muudatusettepanek 293

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 32 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Hindamine

Muudatusettepanek

Vahearuanne ja hindamine

Muudatusettepanek 294

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 32 – lõige 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Käesoleva määruse **vahehindamine toimub siis, kui selle rakendamise kohta on saanud kättesaadavaks piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast**

Muudatusettepanek

Komisjon esitab hiljemalt 30. juuniks 2024 käesoleva määruse kohaldamise kohta vahehindamise aruande. Vahehindamise aruanne hõlmab ajavahemikku alates 1. jaanuarist 2021

rahastamisvahendi rakendamise algust.

kuni 31. detsembrini 2023 ja selles uuritakse liidu panust käesoleva määruse eesmärkide saavutamisse, võttes arvesse saavutatud tulemuste mõõtmise näitajaid ning käesoleva määruse, sh EFSD+ ja välistegevuse tagatise mõju suhtes tehtud tähelepanekuid ja järeldusi.

Muudatusettepanek 295

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 32 – lõige 1 – lõik 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Euroopa Parlament võib selles hindamises osaleda. Komisjon ja Euroopa välisteenistus korraldavad konsulteerimise peamiste sidusrühmade ja toetusesaajatega, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonidega. Komisjon ja Euroopa välisteenistus pööravad erilist tähelepanu sellele, et oleks tagatud kõige tõrjutumate rühmade esindatus.

Muudatusettepanek 296

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 32 – lõige 1 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Vajaduse korral lähtutakse hindamistes Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) arenguabi komitee hea tava põhimõtetest ning hindamistes tuleks püüda kindlaks teha, kas konkreetsed eesmärgid on saavutatud ja sõnastada soovitusi edasise tegevuse parandamiseks.

Komisjon hindab välishindamiste abil ka oma meetmete mõju ja tulemuslikkust iga sekkumispiirkonna kohta ning programmitöö tulemuslikkust. Komisjon ja Euroopa välisteenistus võtavad arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu ettepanekuid ja seisukohti sõltumatute välishindamiste kohta. Võimaluse korral lähtutakse hindamistes Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) arenguabi

komitee hea tava põhimõtetest ning **püütakse** kindlaks teha, kas konkreetsed eesmärgid on saavutatud, ja sõnastada soovitusi edasise tegevuse parandamiseks. **Vahehindamisel hinnatakse, kuidas liit on täitnud käesoleva määrusega kehtestatud eesmäärke.**

Muudatusettepanek 297

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 32 – lõige 2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Määruse rakendamise lõpul, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast artiklis 1 nimetatud ajavahemikku, viib komisjon läbi määruse lõpphindamise. Selle hindamise eesmärk on teha kindlaks liidu panus käesoleva määruse eesmärkide saavutamisse, võttes arvesse saavutatud tulemuste mõõtmise näitajaid ning käesoleva määruse mõju suhtes tehtud tähelepanekuid ja järeldusi.

Muudatusettepanek

Vahehindamise aruandes käsitletakse ka tõhusust, lisaväärtust, lihtsustatud ja ühtlustatud välisfinantseerimisstruktuuri toimimist, sisemist ja välist ühtsust ning käesoleva määruse eesmärkide jätkuvat asjakohasust, rahastatud meetmete vastastikust täiendavust ja koostoimet, meetmete panust liidu järjepidevasse välistegevusse ning kui see on asjakohane, siis seda, mil määral on üldsuse abisaajates riikides teadlik liidu rahalisest toetusest, samuti hõlmab see artikli 31 lõikes 4 osutatud aruannete tulemusi.

Muudatusettepanek 298

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 32 – lõige 2 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Lõpphindamise aruandes käsitletakse ka tõhusust, lisaväärtust, lihtsustamise võimalusi, sisemist ja välist ühtsust ning käesoleva määruse eesmärkide jätkuvat asjakohasust.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 299

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 32 – lõige 2 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Lõpphindamise aruande koostamise konkreetne eesmärk on parandada liidupoolse rahastamise **rakendamist**. Selle põhjal saab otsustada määruse alusel rakendatud meetmeliikide pikendamise, muutmise või peatamise üle.

Muudatusettepanek

Vahehindamise aruande koostamise konkreetne eesmärk on parandada liidupoolse rahastamise **kasutamist**. Selle põhjal saab otsustada määruse alusel rakendatud meetmeliikide pikendamise, muutmise või peatamise üle.

Muudatusettepanek 300

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 32 – lõige 2 – lõik 4

Komisjoni ettepanek

Lõpphindamise aruanne sisaldab ka asjakohastest aastaaruannetest saadud konsolideeritud teavet käesoleva määrusega reguleeritud kogu rahastamise, sealhulgas sihtotstarbelise välistulu ja liidu usaldusfondidele makstava toetuse kohta ning selles esitatakse kulutuste jaotus abisaajariikide, rahastamisvahendite kasutamise, kulukohustuste ja maksete kaupa.

Muudatusettepanek

Vahehindamise aruanne sisaldab ka asjakohastest aastaaruannetest saadud konsolideeritud teavet käesoleva määrusega reguleeritud kogu rahastamise, sealhulgas sihtotstarbelise välistulu ja liidu usaldusfondidele makstava toetuse kohta ning selles esitatakse kulutuste jaotus abisaajariikide, rahastamisvahendite kasutamise, kulukohustuste ja maksete kaupa, **samuti geograafiliste ja temaatiliste programmide ning kiirreageerimismeetmete kaupa, sealhulgas uute probleemide ja prioriteetide jaoks ette nähtud reservist kasutusele võetud vahendid.**

Muudatusettepanek 301

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 32 – lõige 2 – lõik 5

Komisjoni ettepanek

Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega **artiklis 35 osutatud asjakohase komitee kaudu** Euroopa Parlamendile, nõukogule ja liikmesriikidele. **Konkreetsed hindamisi võib liikmesriikide taotlusel arutada kõnealuses komitees.** Tulemusi kasutatakse programmide kavandamisel ja vahendite eraldamisel.

Muudatusettepanek

Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule ja liikmesriikidele. Tulemusi kasutatakse programmide kavandamisel ja vahendite eraldamisel.

Muudatusettepanek 302

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 32 – lõige 2 – lõik 6

Komisjoni ettepanek

Komisjon kaasab käesoleva määruse alusel antava liidupoolse rahastamise hindamisse **sobilikus ulatuses** kõik asjaomased sidusrühmad, ning võib, kui see on asjakohane, korraldada ühiseid hindamisi liikmesriikidega ja arengupartneritega, tehes partnerriikidega tihedat koostööd.

Muudatusettepanek

Komisjon kaasab käesoleva määruse alusel antava liidupoolse rahastamise hindamisse kõik asjaomased sidusrühmad **ja abisaajad, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonid**, ning võib, kui see on asjakohane, korraldada ühiseid hindamisi liikmesriikidega ja arengupartneritega, tehes partnerriikidega tihedat koostööd.

Muudatusettepanek 303

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 32 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 a. Komisjon esitab lõikes 2 osutatud vahehindamise aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule, vajaduse

*korral koos seadusandlike
ettepanekutega, milles sätestatakse
käesoleva määruse vajalikud
muudatusettepanekud.*

Muudatusettepanek 304

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 32 – lõige 2 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*2 b. Käesoleva määruse kohaldamisaja
lõpul, kuid mitte hiljem kui kolm aastat
pärast artiklis 1 nimetatud ajavahemikku,
viib komisjon läbi määruse lõpphindamise
samadel tingimustel, nagu on osutatud
käesoleva artikli lõikes 2 osutatud
vahehindamise aruandes.*

Muudatusettepanek 305

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ja kui **rakendatav** meede on üleilmne, piirkonnaülene või piirkondlik, **võib komisjon otsustada asjakohaste mitmeaastaste sihtprogrammide või asjakohaste tegevuskavade või meetmete raames laiendada meetmete ulatust** käesoleva määruse artikliga 4 **hõlmamata riikidele ja territooriumidele, et tagada liidupoolse rahastamise sidusus ja tõhusus või soodustada piirkondlikku või piirkondadevahelist koostööd.**

1. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ja kui **kohaldatav** meede on üleilmne, piirkonnaülene või piirkondlik, **on komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakt kooskõlas artikliga 34, et täiendada käesolevat määrust, lisades** käesoleva määruse artikliga 4 **hõlmatud riikide ja territooriumide hulka nimetatud meetmete võtmiseks uusi riike ja territooriume.**

Muudatusettepanek 306

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Komisjon võib ette näha spetsiaalse rahaeraldise, et aidata partnerriikidel ja -piirkondadel tugevdada oma koostööd liidu äärepoolseimate piirkondade naaberriikidega ja ülemeremaades ja -territooriumidel, mis ei kuulu ÜMTde otsuse reguleerimisalasse. Selleks võib käesoleva määrusega vajaduse korral ning ÜMTde otsuse ja/või ETC määruse alusel saadava rahastuse taseme suhtes vastastikkusele ja proportsionaalsusele tuginedes toetada meetmeid, mida rakendab käesoleva määruse kohane partnerriik või -piirkond või muu üksus, ÜMTde otsuse kohane riik, territoorium või muu üksus või liidu äärepoolseim piirkond ühiste rakendusprogrammide või ETC määruse alusel kehtestatavate ja rakendatavate piirkondadevaheliste koostööprogrammide või meetmete raames.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 307

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 33 a

Partnerriikide ja -piirkondade koostöö liidu äärepoolseimate naaberpiirkondadega ning ülemeremaade ja -territooriumidega

1. Komisjon võib ette näha spetsiaalse rahaeraldise, et aidata partnerriikidel ja -piirkondadel tugevdada oma koostööd nende naabruses asuvate liidu

äärepoolseimate piirkondadega ning ülemeremaade ja -territooriumidega, mis kuuluvad nõukogu ÜMTde otsuse reguleerimisalasse. Selleks võib vajaduse korral ning tuginedes vastastikkusele ja proportsionaalsusele ÜMTde otsuse ja/või ETK määruse alusel saadava rahastuse taseme suhtes käesoleva määrusega toetada meetmeid, mida kohaldab käesoleva määruse kohane partnerriik või -piirkond või muu üksus, ÜMTde otsuse kohane riik, territoorium või muu üksus või liidu äärepoolseim piirkond ühiste rakendusprogrammide või ETK määruse alusel kehtestatavate ja kohaldatavate piirkondadevaheliste koostööprogrammide või meetmete raames.

2. Liidu kaasrahastamise määr ei ületa 90 % programmi või meetme rahastamiskõlblikest kuludest. Tehnilise abi kaasrahastamise määr on 100 %.

Muudatusettepanek 308

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 34 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Artikli 4 lõikes 6, artikli **26** lõikes 3, artikli 27 lõikes 9 ja artikli **31** lõikes **9** osutatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise volitused antakse komisjonile käesoleva määruse kehtivusajaks.

Muudatusettepanek

2. Artikli 4 lõikes 6, artikli **8 lõikes 7 a, artikli 8 lõikes 8 b, artikli 14 lõikes 1, artiklis 15 a, artikli 17 lõikes 4, artikli 21 lõikes 3 a, artikli 26 lõikes 4**, artikli 27 lõikes 9, **artikli 31 lõikes 9** ja artikli 33 lõikes **1** osutatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise volitused antakse komisjonile käesoleva määruse kehtivusajaks.
Komisjon võtab need delegeeritud õigusaktid vastu niipea kui võimalik, sealhulgas artikli 8 lõikes 7 a, artikli 8 lõikes 8 b, artikli 17 lõikes 4 ja artikli 31 lõikes 9 osutatud delegeeritud õigusaktid hiljemalt... [kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumist].

Muudatusettepanek 309

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 34 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 4 lõikes 6, artikli **26** lõikes 3, artikli 27 lõikes 9 **ja** artikli 31 lõikes 9 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

Muudatusettepanek

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 4 lõikes 6, artikli **8 lõikes 7 a, artikli 8 lõikes 8 b, artikli 14 lõikes 1, artiklis 15 a, artikli 17 lõikes 4, artikli 21 lõikes 3 a, artikli 26 lõikes 4**, artikli 27 lõikes 9, artikli 31 lõikes 9 **ja artikli 33 lõikes 1** osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

Muudatusettepanek 310

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 34 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Artikli 4 lõike 6, artikli **26** lõike 3, artikli 27 lõike 9 **ja** artikli 31 lõike 9 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda

Muudatusettepanek

6. Artikli 4 lõike 6, artikli **8 lõike 7 a, artikli 8 lõike 8 b, artikli 14 lõike 1, artiklis 15 a, artikli 17 lõike 4, artikli 21 lõike 3 a, artikli 26 lõike 4**, artikli 27 lõike 9, artikli 31 lõike 9 **ja artikli 33 lõike 1** alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist

tähtaega kahe kuu võrra.

komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Muudatusettepanek 311

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 34 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 34 a

Kiirmenetlus

- 1. Loodusõnnetuste või inimtegevusest tingitud õnnetuste või demokraatiat, õigusriiki, inimõigusi või põhivabadusi ähvardava vahetu ohu korral ja kui see on tungiva kiireloomulisuse tõttu vajalik, on komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ning kohaldatakse käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 sätestatud menetlust.***
- 2. Käesoleva artikli alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktid jõustuvad viivitamata ja neid kohaldatakse seni, kuni nende suhtes ei esitata lõike 3 kohaselt vastuväiteid. Delegeeritud õigusakti teatavakstegemisel Euroopa Parlamendile ja nõukogule põhjendatakse kiirmenetluse kasutamist.***
- 3. Nii Euroopa Parlament kui ka nõukogu võivad delegeeritud õigusakti suhtes esitada vastuväiteid artikli 34 lõikes 6 osutatud korras. Sellisel juhul tunnistab komisjon õigusakti viivitamata kehtetuks pärast seda, kui Euroopa Parlament või nõukogu teatab oma otsusest esitada vastuväide.***

Muudatusettepanek 312

Ettepanek võtta vastu määrus

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 34 b

Demokraatlik vastutus

1. Selleks et tõhustada liidu institutsioonide, eelkõige Euroopa Parlamendi, komisjoni ja Euroopa välisteenistuse vahelist dialoogi ning tagada suurem läbipaistvus ja vastutus, samuti otstarbekus komisjoni õigusaktide ja meetmete vastuvõtmisel, võib Euroopa Parlament kutsuda komisjoni ja välisteenistuse parlamendi ette, et arutada strateegilisi suundumusi ja suuniseid seoses käesoleva määruse kohase programmitööga. See dialoog parandab ka kõigi välistegevuse rahastamisvahendite sidusust kooskõlas artikliga 5. Nimetatud dialoog võib toimuda enne komisjoni delegeeritud õigusaktide ja iga-aastase eelarvekava vastuvõtmist. Dialoog võib toimuda ka vastavalt vajadusele Euroopa Parlamendi, komisjoni või Euroopa välisteenistuse taotlusel, võttes arvesse olulisemaid poliitilisi arengusuundi.

2. Komisjon esitab seoses sellega Euroopa Parlamendile ja välisteenistusele kõik asjaomased dokumendid vähemalt üks kuu enne dialoogi algust. Seoses iga-aastast eelarvet käsitleva dialoogiga esitavad komisjon ja välisteenistus konsolideeritud teabe kõigi kooskõlas artikliga 21 vastu võetud või kavandatavate meetmekavade ja meetmete kohta, teabe koostöö kohta riikide, piirkondade ja temaatiliste valdkondade lõikes ning teabe kiirreageerimismeetmete kasutamise, uute probleemide ja prioriteetide jaoks ette nähtud reservi ning välistegevuse tagatise kohta.

3. Komisjon ja välisteenistus võtavad võimalikult suurel määral arvesse Euroopa Parlamendi väljendatud seisukohta. Juhul kui komisjon või

väliseenistus Euroopa Parlamendi seisukohti arvesse ei võta, esitavad nad nõuetekohase põhjenduse.

4. Komisjon ja väliseenistus vastutavad eelkõige artiklis 38 osutatud juhtrühma kaudu Euroopa Parlamendi teavitamise eest käesoleva määruse kohaldamise seis, eelkõige käimasolevate meetmete, tegevuste ja tulemuste kohta.

Muudatusettepanek 313

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 35**

Komisjoni ettepanek

Artikkel 35

Komitee

1. Komisjoni abistab naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

3. Kui komitee arvamus tuleb saada kirjaliku menetluse teel, siis lõpetatakse kõnealune menetlus ilma tulemusteta, kui arvamuse esitamise tähtaja jooksul komitee eesistuja niimoodi otsustab või kui seda nõutakse komitee liikmete lihthäälteenamusega.

4. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes selle artikliga 5.

5. Vastuvõetud otsus kehtib vastuvõetud või muudetud dokumendi, tegevusprogrammi või meetme kehtivusaja jooksul.

6. Euroopa Investeerimispanka vaateleja võtab komitee menetlusest osa Euroopa Investeerimispanka puudutavate

Muudatusettepanek

välja jäetud

küsimuste puhul.

Muudatusettepanek 314

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 36 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Teavitamine, teabevahetus ja
avalikustamine

Muudatusettepanek

Läbipaistvus, teabevahetus ja *teabe*
avalikustamine

Muudatusettepanek 315

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 36 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liidupoolse rahastamise saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmete ja nende tulemuste reklaamimisel), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.

Muudatusettepanek

1. Liidupoolse rahastamise saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmete ja nende tulemuste reklaamimisel), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.
Komisjon vastutab saaja nõuete täitmise järelevalve eest.

Muudatusettepanek 316

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 36 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Komisjon *rakendab* käesoleva määruse ning selle meetmete ja

Muudatusettepanek

2. Komisjon *kohaldab* käesoleva määruse ning selle meetmete ja

tulemustega seotud teavitus- ja kommunikatsioonimeetmeid. Käesolevale määrusele eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on otseselt seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.

tulemustega seotud teavitus- ja kommunikatsioonimeetmeid. Käesolevale määrusele eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on otseselt seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.

Muudatusettepanek 317

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 36 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 a. Komisjon võtab meetmeid, et tugevdada strateegilist kommunikatsiooni ja avalikku demokraatiat liidu väärtuste ja liidu lisaväärtuse edastamisel.

Muudatusettepanek 318

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 36 – lõige 2 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 b. Komisjon loob ühtse, tervikliku, avaliku elektroonilise keskandmekogu kõigi käesoleva määruse alusel rahastatud meetmete kohta, sh kriteeriumide kohta, mida on vahendite eraldamise protsessis kasutatud selleks, et teha kindlaks partnerite vajadused, ning tagab selle andmekogu korrapärase ajakohastamise, kohaldades erandit nende meetmete suhtes, mis tekitavad vastavalt artiklile 37 julgeolekuprobleeme või kohaliku tasandi poliitiliselt tundlikke küsimusi.

Muudatusettepanek 319

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 36 – lõige 2 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 c. Keskandmekogu sisaldab ka teavet rahastamis- ja investeerimistoimingute kohta, sealhulgas individuaalsel ja projekti tasandil, ja kõigi EFSD+ tagatislepingute olulisi osi, sealhulgas teavet rahastamiskõlblike lepingupartnerite õigusliku staatuse, eeldatava kasu ja kaebuste esitamise korra kohta, võttes arvesse konfidentsiaalse ja tundliku äriteabe kaitset.

Muudatusettepanek 320

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 36 – lõige 2 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 d. ESFD+ rahastamiskõlblikud lepingupartnerid teevad kooskõlas oma läbipaistvuspoliitikaga ning dokumentidele ja teabele juurdepääsu ning andmekaitset käsitlevate liidu normidega oma veebisaidil ennetavalt ja süstemaatiliselt avalikkusele kättesaadavaks teabe kõigi käesoleva määruse kohaselt välistegevuse tagatisest toetatavate rahastamis- ja investeerimistoimingute kohta, sealhulgas selle kohta, kuidas need toimingud aitavad kaasa käesoleva määruse eesmärkide saavutamisele ja nõuete järgimisele. Selline teave esitatakse projekti tasandil liigendatuna. Nimetatud teabe puhul võetakse alati arvesse konfidentsiaalse ja tundliku äriteabe kaitset. Rahastamiskõlblikud

lepingupartnerid avalikustavad liidu toetuse ka kogu teabes, mille nad avaldavad käesoleva määruse alusel välistegevuse tagatisest toetatavate rahastamis- ja investeerimistoimingute kohta.

Muudatusettepanek 321

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 38**

Komisjoni ettepanek

Artikkel 38

Euroopa välisteenistuse klausel

*Käesolevat määrust kohaldatakse
kooskõlas otsusega 2010/427/EL.*

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 322

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 38 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 38 a

Juhtimine

Horisontaalne juhtrühm, mis koosneb komisjoni ja Euroopa välisteenistuse kõigist asjakohastest talitustest ning mida juhib liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident või tema büroo esindaja, vastutab kogu juhtimistsükli jooksul selle vahendi juhtimise, koordineerimise ja haldamise eest, et tagada kogu liidu välistegevuse järjepidevus, tõhusus, läbipaistvus ja vastutus. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja

komisjoni asepresident tagab liidu välistegevuse üldise poliitilise koordineerimise. Kõigi meetmete, sh kiirreageerimismeetmete ja eriabi meetmete võtmisel ning kogu vahendi programmitöö, kavandamise ja kohaldamise tsükli jooksul teevad välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning Euroopa välisteenistus koostööd komisjoni asjaomaste liikmete ja talitustega, kes määratakse lähtuvalt kavandatava tegevuse laadist ja eesmärkidest, tuginedes nende asjatundlikkusele. Kõik otsuste ettepanekud valmistatakse ette komisjoni menetlusi järgides ja esitatakse komisjonile vastuvõtmiseks.

Euroopa Parlament kaasatakse täiel määral rahastamisvahendite väljatöötamise, nendega seotud programmitöö, järelevalve ja hindamise etappidesse, et tagada poliitiline ja demokraatlik kontroll ning aruandekohustus liidu välistegevuse rahastamisvahendite üle.

Muudatusettepanek 323

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 40 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Seda kohaldatakse *alates* 1. jaanuarist 2021.

Muudatusettepanek

Seda kohaldatakse 1. jaanuarist 2021 *kuni 31. detsembrini 2027.*

Muudatusettepanek 324

Ettepanek võtta vastu määrus
I lisa – lõik 17

Komisjoni ettepanek

Käesoleva valdkonna kohast liidu toetust võib kasutada ka selleks, et võimaldada Venemaa Föderatsioonil osaleda piiriülestes koostööprogrammides ja muudes mitmeid riike hõlmavates vastavates programmides.

Muudatusettepanek

Käesoleva valdkonna kohast liidu toetust võib kasutada ka selleks, et võimaldada Venemaa Föderatsioonil osaleda piiriülestes koostööprogrammides ja muudes mitmeid riike hõlmavates vastavates programmides, **mis hõlmavad haridusalast koostööd, eelkõige üliõpilasvahetust.**

Muudatusettepanek 325

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 1 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) Demokraatia ja demokraatlike protsesside, valitsemistava ja järelevalve tugevdamine, sealhulgas läbipaistvad ja usaldusväärsed valimisprotsessid.

Muudatusettepanek

(a) Demokraatia ja **kaasavate** demokraatlike protsesside, valitsemistava ja järelevalve tugevdamine, sealhulgas **kohtute sõltumatus, õigusriigi põhimõte ning** läbipaistvad, **rahumeelsed** ja usaldusväärsed valimisprotsessid.

Muudatusettepanek 326

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 1 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

(b) Inimõiguste **ja põhivabaduste** kaitse tugevdamine.

Muudatusettepanek

(b) Inimõiguste **ülddeklaratsioonis välja kuulutatud inimõiguste edendamise ja** kaitse tugevdamine **ning nendega seotud rahvusvaheliste vahendite toetamine, inimõiguslaste toetamine ja kaitsmine, üleilmsete ja piirkondlike paktide ja raamistike rakendamisele kaasaaitamine, kodanikuühiskonna suutlikkuse suurendamine nende rakendamisel ja**

järelevalvel ning kliimamuutuste tõttu ümberasustatud isikute kaitsmiseks õigusraamistiku loomisele aluse panemine.

Muudatusettepanek 327

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 1 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek

(c) Diskrimineerimise kõigi esinemisvormide vastase võitluse ning võrdõiguslikkuse *põhimõtte*, eelkõige soolise võrdõiguslikkuse ja vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste edendamine.

Muudatusettepanek

(c) Diskrimineerimise kõigi esinemisvormide vastase võitluse ning võrdõiguslikkuse, eelkõige soolise võrdõiguslikkuse *põhimõtte, naiste ja tütarlaste õiguste ja mõjuvõimu suurendamise ning laste, noorte, puuetega inimeste* ja vähemuste hulka kuuluvate isikute, *LGBTI-inimeste ja põlisrahvaste* õiguste edendamine.

Muudatusettepanek 328

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 1 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

(d) Eduka kodanikuühiskonna *ja* selle rolli *toetamine* reformiprotsessides ja demokraatlikes muutustes ning soodsa keskkonna edendamine, et kodanikuühiskond ja kodanikud saaksid osaleda *poliitiliste* otsuste *tegemisel*.

Muudatusettepanek

(d) Eduka kodanikuühiskonna *toetamine*, selle rolli *tugevdamine poliitilistes üleminekutes*, reformiprotsessides ja demokraatlikes muutustes ning soodsa keskkonna edendamine, et kodanikuühiskond ja kodanikud saaksid osaleda *poliitilises elus ja järelevalves* otsuste *tegemise üle*.

Muudatusettepanek 329

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 1 – alapunkt f

Komisjoni ettepanek

(f) Riikide, ühiskondade, kogukondade ja üksikisikute vastupanuvõime suurendamine *poliitiliste, majanduslike, keskkonnavalaste*, toiduga seotud, *demograafiliste ja ühiskondlike kriiside* ja *vapustuste* suhtes.

Muudatusettepanek

(f) Riikide, ühiskondade, kogukondade ja üksikisikute vastupanuvõime suurendamine, *et valmistada neid keskkonnavalastele ja majanduslikele vapustustele, loodusõnnetustele ja inimtegevusest tingitud õnnetustele ning konfliktidele, tervisekriisidele ja toiduga kindlustatusega seotud kriisidele vastu panema, nendega kohanema ja neist kiiresti taastuma.*

Muudatusettepanek 330

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 1 – alapunkt g

Komisjoni ettepanek

(g) Demokraatlike riiklike institutsioonide arengu tugevdamine riiklikul ja piirkondlikul tasandil, sealhulgas sõltumatu, tulemuslik, tõhus ja vastutav kohtusüsteem, õigusriigi põhimõtte edendamine ning õiguskaitse kättesaadavus kõigile.

Muudatusettepanek

(g) Demokraatlike riiklike institutsioonide arengu tugevdamine *rahvusvahelisel*, riiklikul ja piirkondlikul tasandil, sealhulgas sõltumatu, tulemuslik, tõhus ja vastutav kohtusüsteem, õigusriigi põhimõtte, *rahvusvahelise õigluse, vastutuse* edendamine ning õiguskaitse kättesaadavus kõigile.

Muudatusettepanek 331

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 1 – alapunkt h

Komisjoni ettepanek

(h) Avaliku halduse reformiprotsesside

Muudatusettepanek

(h) Avaliku halduse reformiprotsesside

toetamine, sealhulgas kodanikule keskenduva e-valitsuse rakenduste kasutamise kaudu, õigusraamistike ja institutsioonilise ülesehituse, riiklike statistikasüsteemide ja suutlikkuse tugevdamine ning riigi rahanduse usaldusväärse juhtimise arendamine ja **korruptsioonivastase** võitluse edendamine.

toetamine, sealhulgas kodanikule keskenduva e-valitsuse rakenduste kasutamise kaudu, õigusraamistike ja institutsioonilise ülesehituse, riiklike statistikasüsteemide ja suutlikkuse tugevdamine ning riigi rahanduse usaldusväärse juhtimise arendamine **ning korruptsiooni, maksudest kõrvalehoidumise, maksustamise vältimise ja agressiivse maksuplaneerimise vastase** võitluse edendamine.

Muudatusettepanek 332

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 1 – alapunkt j

Komisjoni ettepanek

(j) Avalike institutsioonide läbipaistvuse ja vastutuse suurendamine, riigihangete ja riigi rahanduse juhtimise tõhustamine, e-valitsuse arendamine ja teenuste osutamise tõhustamine.

Muudatusettepanek

(j) Avalike institutsioonide läbipaistvuse ja vastutuse suurendamine, riigihangete **tugevdamine, sealhulgas jätkusuutlikkuse (keskkonna-, sotsiaalsete ja majanduslike) kriteeriumide ja eesmärkide väljatöötamise ergutamine**, ja riigi rahanduse juhtimise tõhustamine, e-valitsuse arendamine ja teenuste osutamise tõhustamine.

Muudatusettepanek 333

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 1 – alapunkt k a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(k a) Parlamentaarse demokraatia edendamine.

Muudatusettepanek 334

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 2 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

- (a) Vaesuse kaotamine kõigis selle **mõõtmistes**, diskrimineerimise ja ebavõrdsuse vähendamine **ning** mitte kellegi kõrvalejätmine.

Muudatusettepanek

- (a) Vaesuse kaotamine kõigis selle **vormides**, diskrimineerimise ja ebavõrdsuse vähendamine, mitte kellegi kõrvalejätmine **ning esimesena viimasteni jõudmine, seades esikohale investeringud avalikesse tervishoiu-, toitlustamis-, haridus-, ja sotsiaalkaitse teenustesse.**

Muudatusettepanek 335

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 2 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

- (b) Jõupingutuste tõhustamine, et võtta vastu strateegiad ja asjakohased investeringud naiste ja **noorte** õiguste edendamiseks, et lihtsustada nende osalemist ühiskonna- ja majanduselus ning tagada nende igakülgne panus kaasavasse majanduskasvu ja kestlikku arengusse.

Muudatusettepanek

- (b) Jõupingutuste tõhustamine, et võtta vastu strateegiad ja asjakohased investeringud naiste, **noorte, laste** ja **puuetega inimeste** õiguste edendamiseks, **kaitsmiseks ja rakendamiseks**, et lihtsustada nende **kaasatust ja sisulist** osalemist ühiskonna- ja majanduselus ning tagada nende igakülgne panus kaasavasse majanduskasvu ja kestlikku arengusse.

Muudatusettepanek 336

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 2 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek

- (c) Naiste ja tütarlaste õiguste, sealhulgas majanduslike, töö- ja

Muudatusettepanek

- (c) Naiste ja tütarlaste õiguste **edendamine ja nende mõjuvõimu**

sotsiaalsete õiguste ning seksuaal- ja reproduktiivtervise ja seonduvate õiguste edendamine, ning mis tahes vormis seksuaalse ja soolise vägivalla ennetamine.

suurendamine, sealhulgas majanduslike, töö- ja sotsiaalsete õiguste, **maaomandiõiguste** ning seksuaal- ja reproduktiivtervise ja seonduvate õiguste edendamine ning mis tahes vormis seksuaalse ja soolise vägivalla ennetamine **ja nende kaitsmine selle eest; see hõlmab kõigi juurdepääsu edendamist igakülgselt seksuaal- ja reproduktiivtervise alasele teabele ja põhjalikule seksuaalhariduse; koostöö edendamine teadus- ja innovatsioonitegevuses seksuaal- ja reproduktiivtervishoiu uute ja täiustatud vahendite valdkonnas, sealhulgas pereplaneerimine, eelkõige väikese sissetulekuga piirkondades.**

Muudatusettepanek 337

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 2 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

(d) Erilise tähelepanu pööramine ebasoodsas ja haavatavas olukorras olevatele või tõrjutud isikutele, sealhulgas lapsed, eakad, puudega inimesed, LGBTI-inimesed ja põlisrahvad. See hõlmab laste institutsiooniliselt hoolduselt kogukonnapõhisele hooldusele ülemineku edendamist.

Muudatusettepanek

(d) Erilise tähelepanu pööramine ebasoodsas ja haavatavas olukorras olevatele või tõrjutud isikutele, sealhulgas lapsed, eakad, puudega inimesed, LGBTI-inimesed ja põlisrahvad. See hõlmab **nii puuetega kui ka puueteta** laste institutsiooniliselt hoolduselt kogukonnapõhisele hooldusele ülemineku edendamist.

Muudatusettepanek 338

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 2 – alapunkt e

Komisjoni ettepanek

(e) Kogukondade, eriti kõige vaesemate kogukondade toetamisel integreeritud lähenemisviisi edendamine, parandades

Muudatusettepanek

(e) Kogukondade, eriti kõige vaesemate **ja kõige raskemini ligipääsetavate** kogukondade toetamisel integreeritud

põhivajaduste ja -teenuste kättesaadavust.

lähenemisviisi edendamine, parandades
põhivajaduste ja -teenuste **üldist**
kättesaadavust, **eelkõige tervishoiu, sh**
seksuaal- ja reproduktiivtervishoiu
teenuste, info ja tarvete, hariduse,
toitumise ja sotsiaalkaitse osas.

Muudatusettepanek 339

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 2 – alapunkt f

Komisjoni ettepanek

(f) Lastele turvalise ja toetava keskkonna loomise edendamine, et aidata täie tervise juures oleval noorel elanikkonnal oma potentsiaali täiel määral realiseerida.

Muudatusettepanek

(f) ***Lastele, eriti enim tõrjutud lastele elus parima lähtekoha andmine, investeerides varajase lapsepõlve aegsesse arengusse ja tagades, et vaesuse või ebavõrdsuse all kannatavatel lastel on juurdepääs põhiteenustele, nagu tervishoid, toitlustamine, haridus ja sotsiaalkaitse; lastele turvalise ja toetava keskkonna loomise edendamine, et aidata täie tervise juures oleval noorel elanikkonnal oma potentsiaali täiel määral realiseerida, ja erilise tähelepanu pööramine tütarlaste vajadustele.***

Muudatusettepanek 340

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 2 – alapunkt g

Komisjoni ettepanek

(g) Piisava, taskukohase, ohutu ja täisväärtusliku toidu üldise kättesaadavuse tagamine eelkõige kõige haavatavamatele elanikkonnarühmadele, ning toiduga kindlustatuse ja toitumisalase kindlustatuse tugevdamine, eelkõige pikaajaliste või korduvate kriisidega silmitsi seisvates

Muudatusettepanek

(g) Piisava, taskukohase, ohutu ja täisväärtusliku toidu üldise kättesaadavuse tagamine eelkõige kõige haavatavamatele elanikkonnarühmadele, ***muu hulgas alla viieaastastele lastele, teismelistele, nii tütarlastele kui ka poistele, ja naistele, eelkõige raseduse ja rinnaga toitmise ajal,*** ning toiduga kindlustatuse ja toitumisalase

riikides.

kindlustatuse tugevdamine, eelkõige pikaajaliste või korduvate kriisidega silmitsi seisvates riikides, **ning mitut valdkonda hõlmavate toitumist mõjutavate lähenemisviiside tõhustamine põllumajanduse valdkonnas.**

Muudatusettepanek 341

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 2 – alapunkt h

Komisjoni ettepanek

(h) Ohutule ja piisavale joogiveele, kanalisatsioonile ja hügieenile üldise juurdepääsu toetamine ning kestlikud ja integreeritud veemajandussüsteemid.

Muudatusettepanek

(h) Ohutule ja piisavale joogiveele, kanalisatsioonile ja hügieenile üldise juurdepääsu toetamine ning kestlikud ja integreeritud veemajandussüsteemid **kui tervise, hariduse, toitumise, kliimamuutustele vastupanuvõime ja soolise võrdõiguslikkuse põhitegurid.**

Muudatusettepanek 342

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 2 – alapunkt i

Komisjoni ettepanek

(i) Üldise tervisekindlustuse saavutamine, võrdne juurdepääs kvaliteetsetele ja taskukohastele tervishoiuteenustele, sealhulgas tugeva, kvaliteetse ja vastupidava tervishoiusüsteemi arendamise toetamise kaudu, ning varajase hoiatamise, riskide vähendamise, juhtimise ja võimekuse taastamise suutlikkuse suurendamine.

Muudatusettepanek

(i) Üldise tervisekindlustuse saavutamine, võrdne juurdepääs kvaliteetsetele ja taskukohastele tervishoiuteenustele, sealhulgas **seksuaal- ja reproduktiivtervishoiu teenustele, ning kaasava, tugeva, kvaliteetse ja vastupidava, kõigile kättesaadava** tervishoiusüsteemi arendamise toetamise kaudu, ning varajase hoiatamise, riskide vähendamise, juhtimise ja võimekuse taastamise suutlikkuse suurendamine; **liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi tegevuse täiendamine, et võidelda üleilmsete terviseohtude vastu,**

töötada välja vaesusega seotud ja tähelepanuta jäänud haiguste vastased ohutud, tõhusad ja taskukohased vaktsiinid ja raviviisid ning parandada reageerimist tervisega seotud probleemidele, sealhulgas nakkushaigustele, antimikroobikumiresistentsusele ning tekkivatele haigustele ja epideemiatele.

Muudatusettepanek 343

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 2 – alapunkt j a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(j a) Inimeste ja kogukondade vastupanuvõime tugevdamine, sealhulgas suuremate investeeringute kaudu kogukonnapõhisesse katastroofiohu vähendamise ja selleks valmisolekuga seotud projektidesse.

Muudatusettepanek 344

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 2 – alapunkt j b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(j b) Riiklike, piirkondlike ja kohalike valitsuste ja haldusasutuste toetamine nõutava taristu loomisel, muu hulgas füüsilised, tehnoloogilised ressursid ja töötajad, kasutades kõige uuemaid tehnoloogilisi ja halduslikke edusamme, et võimaldada kõigi ühiskondlike registrikannete (alates sünnist kuni surmani) täpset registreerimist ja ametlikult tunnustatud duplikaatdokumentide avaldamist, kui see on vajalik selle tagamiseks, et kõik

kodanikud oleksid ametlikult olemas ja saaksid kasutada oma põhiõigusi.

Muudatusettepanek 345

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 2 – alapunkt k

Komisjoni ettepanek

(k) Kaasava ja kestliku linnade arengu edendamine, eesmärgiga tegeleda ebavõrdsusega linnades, keskendudes kõige enam abi vajavatele inimestele.

Muudatusettepanek

(k) Kaasava ja kestliku linnade arengu edendamine, eesmärgiga tegeleda ebavõrdsusega linnades, keskendudes kõige enam abi vajavatele inimestele **ning sooteadliku lähenemisviisi kasutamine.**

Muudatusettepanek 346

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 2 – alapunkt l

Komisjoni ettepanek

(l) Kohalike ametiasutuste toetamine, et parandada linnatasandil põhiteenuste osutamist ja võrdset juurdepääsu toiduga kindlustatusele, kättesaadavatele, inimväärsatele ja taskukohastele eluasemetele ning eelkõige mitteametlike asunduste ja slummide elanike elukvaliteeti.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 347

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 2 – alapunkt m

Komisjoni ettepanek

(m) Kõigile suunatud kaasava ja

Muudatusettepanek

(m) **Rahvusvahelisel tasandil kokku**

võrdsetel võimalustel põhineva kvaliteetse formaalse, informaalse ja mitteformaalse hariduse, sealhulgas tehnilise ja kutseõppe edendamine kõigil tasanditel, sealhulgas häda- ja kriisiolukordades ning digitehnoloogiate abil, et parandada õpetamise ja õppimise taset.

lepitud eesmärkide saavutamise edendamine hariduse valdkonnas, pöörates erilist tähelepanu tasuta riiklikele haridussüsteemidele kõigile suunatud kaasava ja võrdsetel võimalustel põhineva kvaliteetse formaalse, informaalse ja mitteformaalse hariduse, sealhulgas tehnilise ja kutseõppe ***kaudu, ning elukestva õppe ja väikelapse arengu võimaluste edendamine kõikidele ja*** kõigil tasanditel, sealhulgas häda- ja kriisiolukordades ning digitehnoloogiate abil, et parandada õpetamise ja õppimise taset.

Muudatusettepanek 348

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 2 – alapunkt m a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(m a) Hariduskoridoride toetamine, et sõjategevuses osalevatest riikidest pärit üliõpilased saaksid õppida liidu ülikoolides.

Muudatusettepanek 349

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 2 – alapunkt n

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(n) ***Suutlikkuse suurendamise ning*** partnerriikidesse suunduva või nende vahelise õpirändega seotud meetmete toetamine, samuti koostöö ja poliitiline dialoog nendes riikides asuvate institutsioonide, organisatsioonide, kohalike rakendusasutuste ning ametiasutustega.

(n) Partnerriikidesse suunduva või nende vahelise õpirändega, ***suutlikkuse suurendamise ja kultuurialase koostööga*** seotud meetmete toetamine, samuti koostöö ja poliitiline dialoog nendes riikides asuvate institutsioonide, organisatsioonide, kohalike rakendusasutuste ning ametiasutustega.

Muudatusettepanek 350

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 2 – alapunkt n a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(n a) Suutlikkuse suurendamine ja koostöö edendamine teaduse, tehnoloogia ja uurimistegevuse valdkonnas, eelkõige tegeledes vaesusega seotud sotsiaalsete probleemidega, mis mõjutavad ebaproportsionaalselt partnerriike ning teadusuuringute ja innovatsiooni tähelepanuta jäetud valdkondi, kuhu tehakse vähe erasektori investeeringuid, ning avatud andmete ja sotsiaalse innovatsiooni edendamisega.

Muudatusettepanek 351

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 2 – alapunkt o

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(o) Koostöö arendamine teaduse, tehnoloogia ja teadusuuringute ning avatud andmete ja innovatsiooni valdkonnas.

(o) ***Suutlikkuse suurendamise ja koostöö arendamine teaduse, tehnoloogia ja teadusuuringute ning avatud andmete, suurandmete, tehisintellekti ja innovatsiooni valdkonnas kooskõlas liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga, et võidelda ajude väljavoolu vastu.***

Muudatusettepanek 352

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 2 – alapunkt q

Komisjoni ettepanek

(q) Kultuuridevahelise dialoogi ja kultuurilise mitmekesisuse edendamine selle kõigis vormides, kultuuripärandi säilitamine ja edendamine, ning **loomemajanduse** potentsiaali vallandamine kestliku, sotsiaalse ja majandusliku arengu hüvanguks.

Muudatusettepanek

(q) Kultuuridevahelise dialoogi ja kultuurilise mitmekesisuse edendamine selle kõigis vormides, kultuuripärandi säilitamine ja edendamine, ning **kultuuri- ja loomesektori** potentsiaali vallandamine kestliku, sotsiaalse ja majandusliku arengu hüvanguks.

Muudatusettepanek 353

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 2 – alapunkt q a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(q a) Meetmete toetamine ja koostöö edendamine spordi valdkonnas, et aidata kaasa naiste ja noorte, üksikisikute ja kogukondade võimestamisele ning kestliku arengu tegevuskava 2030 tervishoiu, hariduse ja sotsiaalse kaasamise eesmärkide täitmisele.

Muudatusettepanek 354

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 3 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Ränne **ja** liikuvus

3. Ränne, liikuvus **ja sundränne**

Muudatusettepanek 355

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 3 – alapunkt -a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(-a) Tulemusliku ja inimõigustel põhineva rändepoliitika toetamine kõigil tasanditel, sealhulgas kaitseprogrammide toetamine, et hõlbustada turvalist, korrapärast ja seaduslikku rännet.

Muudatusettepanek 356

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 3 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) Rände ja liikuvuse alase partnerluse *tugevdamine*, järgides integreeritud ja ühtlustatud lähenemisviisi ning rände kõiki aspekte arvesse võttes, *sealhulgas liidu kahepoolsete või piirkondlike lepingute ja kokkulepete, sealhulgas liikuvuspartnerluste rakendamise toetamine.*

Muudatusettepanek

(a) Rände ja liikuvuse alase *kahepoolse, piirkondliku, sealhulgas lõunapiirkonna, ja rahvusvahelise* partnerluse *tugevdamisele kaasaaitamine*, järgides integreeritud ja ühtlustatud lähenemisviisi ning rände kõiki aspekte arvesse võttes *ning kooskõlas rahvusvahelise ja liidu õigusega ning inimõiguste alaste kohustustega.*

Muudatusettepanek 357

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 3 – alapunkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a a) Abi andmine liidu ja kolmandate riikide vaheliste kahepoolsete või piirkondlike lepingute ja kokkulepete, sealhulgas liikuvusega seotud partnerluste rakendamisel, ning turvaliste ja seaduslike rändeviiside loomine, sh viisalihtsustus- ja ümberasustamislepingute väljatöötamise teel, ning vastastikuse aruandekohustuse

Muudatusettepanek 358

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 3 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

(b) Tagasipöörduvate rändajate
jätkusuutliku taasintegreerimise toetamine.

Muudatusettepanek

(b) Tagasipöörduvate rändajate
jätkusuutliku **ja eduka sotsiaal-
majandusliku** taasintegreerimise
toetamine.

Muudatusettepanek 359

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 3 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

(d) *Ebaseadusliku* rände,
inimkaubanduse ja rändajate
ebaseadusliku üle piiri toimetamise
vastane võitlus, integreeritud piirihalduse
alase koostöö tugevdamine.

Muudatusettepanek

(d) **Rändevaldkonna nõrkade kohtade**
vähendamine, sealhulgas tegeledes
ebaseadusliku rände **probleemiga, ning**
kooskõlas rahvusvahelise ja liidu
õigusega jõulisem rahvusvaheline
reageerimine inimkaubandusele ja
rändajate ebaseaduslikule üle piiri
toimetamisele.

Muudatusettepanek 360

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 3 – alapunkt e

Komisjoni ettepanek

(e) Rände haldamiseks teadusliku,

Muudatusettepanek

(e) Rände haldamiseks teadusliku,

tehnilise, inim- ja institutsioonide suutlikkuse suurendamine.

tehnilise, inim- ja institutsioonide suutlikkuse suurendamine, *sealhulgas täpsete ja eristatud andmete kogumine ja kasutamine tõendipõhise poliitika alusena, et hõlbustada turvalist, korrakohast ja vastutustundlikku rännet.*

Muudatusettepanek 361

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 3 – alapunkt f

Komisjoni ettepanek

(f) Tõhusa ja inimõigustel põhineva rändepoliitika, sealhulgas kaitseprogrammide toetamine.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 362

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 3 – alapunkt g

Komisjoni ettepanek

(g) Seaduslikku rännet ja hästi juhitud liikuvust ning inimestevahelisi kontakte lihtsustavate tingimuste edendamine, maksimeerides selleks rände mõju arengule.

Muudatusettepanek

(g) Seaduslikku rännet ja hästi juhitud liikuvust ning inimestevahelisi kontakte lihtsustavate tingimuste edendamine, sealhulgas andes rände kõigis etappides täpset ja õigeaegset teavet.

Muudatusettepanek 363

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 3 – alapunkt g a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(g a) Rände mõju arengule

maksimeerimine ning rände ja arengu seotusest ühise arusaama parandamine.

Muudatusettepanek 364

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 3 – alapunkt h

Komisjoni ettepanek

(h) Rändajate ja sunniviisiliselt ümberasustatud isikute kaitse tagamine.

Muudatusettepanek

(h) Rändajate ja sunniviisiliselt ümberasustatud isikute kaitse tagamine, *pöörates erilist tähelepanu kaitsetutele rühmadele ja kohaldades õigustel põhinevat lähenemisviisi ning tagades rahvusvahelist kaitset vajavate isikute tunnustamise ja nende staatuse kindlaksmääramise segarändevoogudes.*

Muudatusettepanek 365

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 3 – alapunkt i

Komisjoni ettepanek

(i) Sunniviisiliselt ümberasustatud isikute ja neid vastu võtvate kogukondade jaoks arengupõhiste lahenduste leidmise toetamine.

Muudatusettepanek

(i) Sunniviisiliselt ümberasustatud isikute ja neid vastu võtvate kogukondade jaoks arengupõhiste lahenduste leidmise toetamine, *sealhulgas haridusele ja inimväärsetele töökohtadele juurdepääsu kaudu, et edendada ümberasustatud isikute väarikust, vastupanuvõimet ja iseseisvust ning nende kaasamist vastuvõtivate riikide majandus- ja ühiskonnaellu.*

Muudatusettepanek 366

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 3 – alapunkt j

Komisjoni ettepanek

(j) Päritoluriikides diasporaa kaasamise toetamine.

Muudatusettepanek

(j) Päritoluriikides diasporaa kaasamise toetamine, ***et aidata igakülselt kaasa kestlikule arengule.***

Muudatusettepanek 367

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 3 – alapunkt k a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(k a) Rändajatele ja ühiskondadele suuremate õiguste andmisele kaasaaitamine, et saavutada nende täielik kaasamine ja sotsiaalne ühtekuuluvus.

Muudatusettepanek 368

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 3 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Koostööd selles valdkonnas juhitakse kooskõlas [Varjupaiga- ja Rändefondiga], järgides täielikult poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõtet.

Muudatusettepanek 369

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 4 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

(b) Partnerite jõupingutuste toetamine, et nad täidaksid oma kohustusi kliimamuutuste valdkonnas vastavalt Pariisi kliimakokkuleppele, sealhulgas riiklikult kindlaksmääratud panuse ning leevendus- ja kohandamiskavade rakendamine, sealhulgas kohandamis- ja leevendusmeetmete vaheline sünergia.

Muudatusettepanek

(b) ***Kliimamuutustega kohanemise toetamine, pannes erilist rõhku eriti haavatavatele riikidele ja elanikkonna osadele, kellel puuduvad vahendid vajalike meetmete võtmiseks.*** Partnerite jõupingutuste toetamine, et nad täidaksid oma kohustusi kliimamuutuste valdkonnas vastavalt Pariisi kliimakokkuleppele, sealhulgas riiklikult kindlaksmääratud panuse ning leevendus- ja kohandamiskavade rakendamine, sealhulgas kohandamis- ja leevendusmeetmete vaheline sünergia, ***ning täidaksid oma kohustusi, mis tulenevad muudest mitmepoolsetest keskkonnavalastest kokkulepetest, nagu bioloogilise mitmekesisuse konventsioon ja ÜRO kõrbestumise tõkestamise konventsioon.***

Muudatusettepanek 370

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 4 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

(d) Kestliku energiakoostöö tugevdamine. Energiatõhusust ja taastuvate energiaallikate kasutamist käsitleva koostöö edendamine ja laiendamine.

Muudatusettepanek

(d) ***Säästvale energiale juurdepääsu edendamine arenguriikides, et järgida liidu 2012. aasta lubadust anda 2030. aastaks selline juurdepääs veel 500 miljonile inimesele, eelistades väike- ja minivõrkude ning autonoomse energiavarustusega seotud lahendusi, millel on suur keskkonna- ja arenguväärtus.*** Kestliku energiakoostöö tugevdamine. Energiatõhusust ja taastuvate energiaallikate kasutamist käsitleva koostöö edendamine ja laiendamine. ***Juurdepääsu tagamine usaldusväärsetele, turvalistele, taskukohastele, keskkonnasäästlikele ja säästvatele***

energiateenustele, eelkõige kohalikele ja detsentraliseeritud lahendustele, mis tagavad energia kättesaadavuse vaesuses elavatele inimestele ja äärepoolsetele piirkondadele.

Muudatusettepanek 371

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 4 – alapunkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d a) Suutlikkuse suurendamine, mis võimaldab integreerida keskkonnasäästlikkuse ja kliimamuutustega seotud eesmärgid ning keskkonnasäästliku majanduskasvu eesmärkide poole püüdlamise riiklikesse ja kohalikesse arengustrateegiatesse, sealhulgas toetada jätkusuutlikkuse kriteeriumeid riigihangetes.

Muudatusettepanek 372

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 4 – alapunkt d b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d b) Ettevõtja sotsiaalse vastutuse, tarneahelates nõuetekohase hoolsuse ja ettevaatusprintsipi ning põhimõtte „saastaja maksab“ järjepideva kohaldamise edendamine.

Muudatusettepanek 373

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 4 – alapunkt d c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d c) Keskkonnasäästlike põllumajandustavade toetamine, sealhulgas agroökoloogia, mille kasulikkus ökosüsteemide ja bioloogilise mitmekesisuse kaitseks ning pikas plaanis keskkonna ja sotsiaalse vastupanuvõime edendamiseks kliimamuutuste vastu on kinnitust leidnud.

Muudatusettepanek 374

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 4 – alapunkt f

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(f) Kohalike kogukondade kliimamuutuse vastastesse meetmetesse, ökosüsteemide säilitamisse ja loodusvarade majandamisse kaasamise tõhustamine. Linnade kestliku arengu ja linnapiirkondades vastupanuvõime edendamine.

(f) Kohalike kogukondade **ja põlisrahvaste** kliimamuutuse vastastesse meetmetesse, **bioloogilise mitmekesisuse kadumise ja looduslike liikidega seotud kuritegevuse vastasesse võitlusse**, ökosüsteemide säilitamisse ja loodusvarade majandamisse kaasamise tõhustamine, **sealhulgas parandades maa omandiõiguse ja veevarude haldamist**. Linnade kestliku arengu ja linnapiirkondades vastupanuvõime edendamine.

Muudatusettepanek 375

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 4 – alapunkt f a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(f a) Konfliktipiirkonnast pärit mineraalidega kauplemise ja kaevurite kuritarvitamise lõpetamine ning kohalike kogukondade arengu toetamine vastavalt määrusele (EL) 2017/821 tarneahelaga

seotud hoolsuskohustuse ja kaasnevate meetmete kohta, ning sellise lähenemisviisi väljatöötamine ka praegu veel hõlmamata mineraalide suhtes.

Muudatusettepanek 376

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 4 – alapunkt f b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(f b) Kestlikku arengut toetava hariduse edendamine, et anda inimestele võimalusi ühiskonna muutmiseks ja jätkusuutliku tuleviku loomiseks.

Muudatusettepanek 377

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 4 – alapunkt g

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(g) Loodusvarade ja elujõuliste ökosüsteemide kestliku majandamise, kasutamise ning taastamise ja bioloogilise mitmekesisuse hävimise peatamise edendamine, ning eluslooduse kaitsmine.

(g) Loodusvarade ja elujõuliste ökosüsteemide kestliku majandamise, kasutamise ning taastamise ja bioloogilise mitmekesisuse hävimise peatamise edendamine, ning eluslooduse kaitsmine, *sealhulgas salaküttimise ja looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemine.*

Muudatusettepanek 378

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 4 – alapunkt g a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(g a) Bioloogilise mitmekesisuse kadumise käsitlemine, rakendades selle lahendamiseks rahvusvahelisi ja liidu

algatusi, eelkõige maa- ja mereökosüsteemide ning nendega seotud bioloogilise mitmekesisuse kaitse, säästva kasutamise ja majandamise edendamise kaudu.

Muudatusettepanek 379

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 4 – alapunkt h

Komisjoni ettepanek

(h) Veevarude integreeritud ja kestliku majandamise ning piiriülese veealase koostöö edendamine.

Muudatusettepanek

(h) Veevarude integreeritud ja kestliku majandamise ning piiriülese veealase koostöö edendamine ***kooskõlas rahvusvahelise õigusega.***

Muudatusettepanek 380

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 4 – alapunkt i

Komisjoni ettepanek

(i) Süsinikuvaru säilitamise ja suurendamise edendamine maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse kestliku majandamise kaudu ning keskkonnaseisundi halvenemise, kõrbestumise ja mulla degradeerumise ***vastane*** võitlus.

Muudatusettepanek

(i) Süsinikuvaru säilitamise ja suurendamise edendamine maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse kestliku majandamise kaudu ning keskkonnaseisundi halvenemise, kõrbestumise ja mulla ***ning metsade*** degradeerumise ***ja põuavastane*** võitlus.

Muudatusettepanek 381

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 4 – alapunkt j

Komisjoni ettepanek

(j) Metsade hävitamise piiramine ning metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse edendamine ning võitlus ebaseadusliku metsaraie ning ebaseaduslike raie- ja puittoodetega kauplemise vastu.

Muudatusettepanek

(j) Metsade hävitamise piiramine ning metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse edendamine ning võitlus ebaseadusliku metsaraie ning ebaseaduslike raie- ja puittoodetega kauplemise vastu.

Loodusvarade jätkusuutliku majandamise eesmärgil parema valitsemise ja suutlikkuse suurendamise toetamine. Vabatahtlike partnerluslepingute üle läbirääkimise ja nende rakendamise toetamine.

Muudatusettepanek 382

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 4 – alapunkt k

Komisjoni ettepanek

(k) Ookeanide majandamise toetamine, sealhulgas ranniku- ja mereökosüsteemide kaitsmine ja säilitamine nende kõigis vormides, sealhulgas ökosüsteemid, võitlus mereprügi, ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu ning merekeskkonna bioloogilise mitmekesisuse kaitse.

Muudatusettepanek

(k) Ookeanide majandamise toetamine, sealhulgas ranniku- ja mereökosüsteemide kaitsmine ja säilitamine nende kõigis vormides, sealhulgas ökosüsteemid, võitlus mereprügi, ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu ning merekeskkonna bioloogilise mitmekesisuse kaitse ***kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooniga (UNCLOS).***

Muudatusettepanek 383

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 4 – alapunkt l

Komisjoni ettepanek

(l) Piirkondliku katastroofiohu

Muudatusettepanek

(l) Piirkondliku katastroofiohu

vähendamise ja vastupanuvõime tõhustamine koostoimes **kliimamuutusega** kohanemist käsitlevate strateegiate ja meetmetega.

vähendamise, **selleks valmisoleku** ja **sellele** vastupanuvõime tõhustamine **kogukonnapõhise, inimkeskse lähenemisviisi abil** koostoimes **kliimamuutustega** kohanemist käsitlevate strateegiate ja meetmetega.

Muudatusettepanek 384

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 4 – alapunkt m

Komisjoni ettepanek

(m) Ressursitõhusa ja kestliku tarbimise ning tootmise edendamine, sealhulgas reostuse ärahoidmine ning kemikaalide ja jäätmete usaldusväärne majandamine.

Muudatusettepanek

(m) Ressursitõhusa ja kestliku tarbimise ning tootmise edendamine (**sh kogu tarneahelas**), sealhulgas **takistades loodusvarade kasutamist konfliktide rahastamiseks ja toetades sidusrühmi selliste algatuste nagu Kimberley protsessi sertifitseerimissüsteem järgimisel**; reostuse ärahoidmine ning kemikaalide ja jäätmete usaldusväärne majandamine.

Muudatusettepanek 385

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 4 – alapunkt n

Komisjoni ettepanek

(n) Majanduse kestliku mitmekesistamise, konkurentsivõime ja kaubanduse parandamiseks tehtavate jõupingutuste ja erasektori arendamise toetamine, keskendudes eelkõige vähese süsinikdioksiidiheitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimelisele rohelisele majanduskasvule, mikroettevõtjatele ning VKEdele ja kooperatiividele, kasutades ära ELiga sõlmitud **kehtivaid kaubanduslepinguid**.

Muudatusettepanek

(n) Majanduse kestliku mitmekesistamise, konkurentsivõime, **väärtusi jagavate tarneahelate** ja **õiglase** kaubanduse parandamiseks tehtavate jõupingutuste ja erasektori arendamise toetamine, keskendudes eelkõige vähese süsinikdioksiidiheitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimelisele rohelisele majanduskasvule, mikroettevõtjatele, **sotsiaalsete ettevõtete** ning VKEdele ja kooperatiividele, kasutades ära ELiga sõlmitud **kehtivate kaubanduslepingute**

arengualast kasu.

Muudatusettepanek 386

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 4 – alapunkt n a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(n a) Sellistest lepingutest nagu bioloogilise mitmekesisuse konventsioon, ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsioon (CITES), metsloomade rändliikide kaitse konventsioon ja muudest bioloogilist mitmekesisust käsitlevatest lepingutest tulenevate bioloogilise mitmekesisuse kaitse rahvusvaheliste kohustuste täitmine.

Muudatusettepanek 387

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 4 – alapunkt n b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(n b) Kliimamuutustega seotud ja keskkonnaeesmärkide liidu arengukoostöösse integreerimise ning süvalaiendamise tõhustamine – nii arenguriike käsitleva kui ka arenguriikides või arenguriikide tehtava koostöö osas – metoodilise töö ja teadustegevuse (sh järelevalve, aruandlus- ning kontrollimehhanismide, ökosüsteemide kaardistamise, hindamise ja väärtuse määramise, keskkonnateadmiste baasi täiendamise ning uuenduslike meetmete ja poliitikasidususe edendamise) toetamise kaudu.

Muudatusettepanek 388

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 4 – alapunkt n c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(n c) Kliimamuutuste selliste ülemaailmsete ja piirkondadevaheliste tagajärgedega tegelemine, millel võib olla destabiliseeriv mõju arengule, rahule ja julgeolekule.

Muudatusettepanek 389

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 5 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a) Ettevõtlikkuse, inimväärse tööhõive ja tööalase konkurentsivõime toetamine oskuste ja pädevuste arendamise kaudu, hõlmates sealhulgas haridust, tööstandardite *ja* töötingimuste parandamist ning eelkõige noorte jaoks võimaluste loomist.

(a) Ettevõtlikkuse *toetamine, sealhulgas mikrorahastamise kaudu*, inimväärse tööhõive ja tööalase konkurentsivõime toetamine oskuste ja pädevuste arendamise kaudu, hõlmates sealhulgas haridust, *sotsiaaldialoogi ja laste töö vastast võitlust hõlmavate ILO* tööstandardite *täieliku kohaldamise parandamist*, töötingimuste parandamist *tervislikus keskkonnas, äraelamist võimaldavat töötasu* ning eelkõige noorte jaoks võimaluste loomist.

Muudatusettepanek 390

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 5 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) Selliste riiklike arengusuundade toetamine, mis võimendavad positiivset sotsiaalset tulemust ja mõju, *ning astmelise* maksustamise ja riikliku

(b) Selliste riiklike arengusuundade toetamine, mis võimendavad positiivset sotsiaalset tulemust ja mõju, *tulemusliku ja kestliku* maksustamise ja riikliku

ümberjaotuspoliitika edendamine.

ümberjaotuspoliitika edendamine **ning kestlike sotsiaalkaitstesüsteemide ja sotsiaalkindlustusskeemide loomine ja tugevdamine. Maksudest kõrvalehoidumise ja maksuparadiiside vastu võitlemiseks riigi ja rahvusvahelisel tasandil tehtavate jõupingutuste toetamine.**

Muudatusettepanek 391

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 5 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek

(c) Ettevõtlus- ja investeerimiskliima parandamine, majandusarengut toetava õiguskeskkonna loomine ning ettevõtjate, eelkõige VKEde toetamine äritegevuse laiendamisel ja **töökohta** loomisel.

Muudatusettepanek

(c) **Vastutustundliku** ettevõtlus- ja investeerimiskliima parandamine, majandusarengut toetava õiguskeskkonna loomine ning ettevõtjate, eelkõige VKEde, **ühistute ja sotsiaalsete ettevõtete** toetamine äritegevuse laiendamisel ja **inimväärsede töökohtade** loomisel, **solidaarsusmajanduse arengu toetamine ning erasektori aruandluskohustuse parandamine.**

Muudatusettepanek 392

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 5 – alapunkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c a) **Ettevõtjate vastutuse edendamine erasektori tegevusega seotud inimõiguste rikkumiste eest ja õiguskaitsemehhanismide edendamine. Kohalikul, piirkondlikul ja ülemaailmsel tasandil tehtavate jõupingutuste toetamine, et tagada ettevõtjate vastavus inimõiguste standardite ja õiguslike suundumuste järgimise eest, sealhulgas**

*nõuetekohane hoolsus ning
rahvusvaheliselt siduv vahend, mis
käsitleb äri- ja inimõigusi ülemaailmsel
tasandil.*

Muudatusettepanek 393

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 5 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

(d) Sotsiaalse ja keskkonnavalase jätkusuutlikkuse, ettevõtja sotsiaalse vastutuse ja vastutustundliku ettevõtluse tugevdamine kogu väärtusahela ulatuses.

Muudatusettepanek

(d) Sotsiaalse ja keskkonnavalase jätkusuutlikkuse, ettevõtja sotsiaalse vastutuse ja vastutustundliku ettevõtluse tugevdamine kogu väärtusahela ulatuses, **tagades väärtuste jagamise, õiglased hinnad ja ausad kaubandustingimused.**

Muudatusettepanek 394

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 5 – alapunkt e

Komisjoni ettepanek

(e) Avaliku sektori kulutuste suurendamine ja riigi rahaliste vahendite strateegilisema kasutamise edendamine, sealhulgas segarahastamisvahendite kaudu, et kaasata täiendavaid avaliku ja erasektori investeeringuid.

Muudatusettepanek

(e) Avaliku sektori kulutuste **tõhususe ja jätkusuutlikkuse** suurendamine, **sealhulgas jätkusuutlike riigihangete kaudu**, ja riigi rahaliste vahendite strateegilisema kasutamise edendamine, sealhulgas segarahastamisvahendite kaudu, et kaasata täiendavaid avaliku ja erasektori investeeringuid.

Muudatusettepanek 395

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 5 – alapunkt g

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(g) Sisemise majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse edendamine, linna- ja maapiirkondade vahel tugevamate sidemete loomine ning **turismisektori** arengu lihtsustamine säästva arengu võimendajana.

(g) Sisemise majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse edendamine, linna- ja maapiirkondade vahel tugevamate sidemete loomine ning **nii loomemajanduse kui ka kultuuriturismi sektori** arengu lihtsustamine säästva arengu võimendajana.

Muudatusettepanek 396

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 5 – alapunkt h

Komisjoni ettepanek

(h) Põllumajanduslike ja toiduainete väärtusahelate tõhustamine ja mitmekesistamine, majanduse, lisandväärtuse loomise ja piirkondliku integratsiooni, konkurentsivõime ja kaubanduse edendamine ning kestliku, vähese süsinikdioksiidiheitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimeliste uuenduste tugevdamine.

Muudatusettepanek

(h) **Kestlike ja kaasavate** põllumajanduslike ja toiduainete väärtusahelate tõhustamine ja mitmekesistamine, **toiduga kindlustatuse ja** majanduse **mitmekesistamise**, lisandväärtuse loomise ja piirkondliku integratsiooni, konkurentsivõime ja **õiglase** kaubanduse edendamine ning kestliku, vähese süsinikdioksiidiheitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimeliste uuenduste tugevdamine.

Muudatusettepanek 397

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 5 – alapunkt h a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(h a) Väiketalunike ja eelkõige naiste puhul keskendumine ökoloogiliselt tõhusale põllumajanduse intensiivistamisele, toetades tõhusaid ja jätkusuutlikke riiklikke poliitikasuundi, strateegiaid ja õigusraamistikke, ning õiglast ja jätkusuutlikku juurdepääsu vahenditele, sealhulgas maale, veele, (mikro)krediidile ja muudele põllumajanduslikele tootmissisenditele.

Muudatusettepanek 398

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 5 – alapunkt h b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(h b) Kodanikuühiskonna ja talunike organisatsioonide poliitiliste otsuste tegemisel ja uurimisprogrammides suurema osalemise aktiivne toetamine ning nende valitsusprogrammide rakendamisse ja hindamisse kaasatuse suurendamine.

Muudatusettepanek 399

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 5 – alapunkt j

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(j) Säästvate energiale üldise juurdepääsu tagamine, vähese süsinikdioksiidiheitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimelise ressursitõhusa ringmajanduse edendamine vastavalt Pariisi kliimakokkuleppele.

(j) **Ohutule, taskukohasele ja** säästvate energiale üldise juurdepääsu tagamine, vähese süsinikdioksiidiheitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimelise ressursitõhusa ringmajanduse edendamine vastavalt Pariisi kliimakokkuleppele.

Muudatusettepanek 400

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 5 – alapunkt l

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(l) Taskukohase, kaasava **ja** usaldusväärse digitaalse ühenduvuse edendamine ning digitaalmajanduse tugevdamine.

(l) Taskukohase, kaasava, usaldusväärse **ja turvalise** digitaalse ühenduvuse edendamine ning digitaalmajanduse tugevdamine. **Digikirjaoskuse ja -oskuste edendamine. Digitaalse ettevõtluse ja töökohtade loomise soodustamine.**

Digitaal tehnoloogia kui kestliku arengu võimaldaja kasutamise edendamine. Küberturvalisuse, andmekaitse ja muude digitaliseerimisega seotud õiguslike küsimuste käsitlemine.

Muudatusettepanek 401

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 5 – alapunkt m

Komisjoni ettepanek

(m) Turgude ja sektorite arendamine ja tugevdamine viisil, mis toetaks kaasavat ja kestlikku majanduskasvu.

Muudatusettepanek

(m) Turgude ja sektorite arendamine ja tugevdamine viisil, mis toetaks kaasavat ja kestlikku majanduskasvu **ja ausat kaubandust**.

Muudatusettepanek 402

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 5 – alapunkt n

Komisjoni ettepanek

(n) Piirkondlike integratsioonikavade ja optimaalse kaubanduspoliitika toetamine ning **ELi** ja selle partnerite vaheliste **kaubanduslepingute** konsolideerimise ja rakendamise toetamine.

Muudatusettepanek

(n) Piirkondlike integratsioonikavade ja optimaalse kaubanduspoliitika toetamine **kaasava ja kestliku arengu huvides** ning **liidu** ja selle partnerite vaheliste **ausa kaubanduse lepingute, sealhulgas arenguriikidest pärit partneritega sõlmitavate terviklike ja asümmeetriliste lepingute** konsolideerimise ja rakendamise toetamine. **Mitmepoolsuse, kestliku majanduskoostöö ja Maailma Kaubandusorganisatsiooni eeskirjade edendamine ja tugevdamine.**

Muudatusettepanek 403

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 5 – alapunkt o

Komisjoni ettepanek

(o) Koostöö arendamine teaduse, tehnoloogia ja teadusuuringute **ning** avatud andmete ja innovatsiooni valdkonnas.

Muudatusettepanek

(o) Koostöö arendamine teaduse, tehnoloogia ja teadusuuringute, **digitaliseerimise**, avatud andmete, **suurandmete ning tehisintellekti** ja innovatsiooni, **sealhulgas teadusdiplomaatia arendamise** valdkonnas.

Muudatusettepanek 404

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 5 – alapunkt p

Komisjoni ettepanek

(p) Kultuuridevahelise dialoogi ja kultuurilise mitmekesisuse edendamine selle kõigis vormides ning kultuuripärandi säilitamine ja edendamine.

Muudatusettepanek

(p) Kultuuridevahelise dialoogi ja kultuurilise mitmekesisuse edendamine selle kõigis vormides, **kaasa arvatud kohalik käsitööndus, kaasaegne kunst ja kultuuriline väljendus, arendades kohalikku käsitööndust**, ning kultuuripärandi säilitamine ja edendamine.

Muudatusettepanek 405

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 5 – alapunkt r

Komisjoni ettepanek

(r) Inimväärsele tööle juurdepääsu parandamine ning kõigile, aga eelkõige noortele inimväärse töö tagamiseks kaasavamate ja hästi toimivate tööturgude

Muudatusettepanek

(r) **Tervislikus keskkonnas tehtavale** inimväärsele tööle juurdepääsu parandamine **kõigi jaoks** ning kõigile, aga eelkõige **naistele ja** noortele inimväärse töö tagamiseks kaasavamate ja hästi

ja tööhõivepoliitika loomine.

toimivate tööturgude ja tööhõivepoliitika loomine, *inimõiguste ja tööõiguste austamine*.

Muudatusettepanek 406

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 5 – alapunkt r a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(r a) Selle tagamine, et juurdepääs kaevandussektorile oleks õiglane ja kestlik ega aitaks samal ajal kaasa konfliktidele või korruptsioonile.

Muudatusettepanek 407

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 5 – alapunkt s

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(s) Kaevandussektorile õiglase, kestliku ja moonutamata juurdepääsu tagamine.

(s) Kaevandussektorile õiglase, kestliku ja moonutamata juurdepääsu *edendamise; suurema läbipaistvuse, hoolsuskohustuse ja investorite vastutuse tagamine, edendades samal ajal erasektori aruandluskohustust; Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määruse (EL) 2017/821 (millega kehtestatakse konflikti- ja riskipiirkondadest pärit tina, tantaali, volframi ja nende maakide ning kulla liidu importijatele tarneahelaga seotud hoolsuskohustus) juurde kuuluvate meetmete kohaldamine.*

Muudatusettepanek 408

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 6 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

6. Julgeolek, stabiilsus **ja rahu**

Muudatusettepanek

6. **Rahu**, julgeolek **ja** stabiilsus

Muudatusettepanek 409

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 6 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) **Stabiilsuse** ja **rahu** edendamine, suurendades riikide, ühiskondade, kogukondade ja üksikisikute vastupanuvõimet poliitiliste, majanduslike, keskkonnavalaste, demograafiliste ja ühiskondlike kriiside ja vapustuste suhtes.

Muudatusettepanek

(a) **Rahu edendamine, konfliktide ennetamine ja seega stabiilsuse** edendamine, suurendades riikide, ühiskondade, kogukondade ja üksikisikute vastupanuvõimet poliitiliste, majanduslike, keskkonnavalaste, demograafiliste ja ühiskondlike kriiside ja vapustuste suhtes, **sealhulgas toetades vastupanuvõime hindamist, mis on töötatud välja selleks, et määrata kindlaks ühiskonna sisemine suutlikkus, mis võimaldab sellistele kriisidele ja vapustustele vastu pidada, nendega kohaneda ja neist kiiresti taastuda.**

Muudatusettepanek 410

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 6 – alapunkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a a) Vägivallata suhtumise edendamine, sealhulgas rahualase formaal- ja informaalse hariduse toetamise abil.

Muudatusettepanek 411

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 6 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

(b) Konfliktide ennetamise, varajase hoiatamise ja rahu kindlustamise toetamine vahendamise, kriisiohje ja stabiliseerimise kaudu.

Muudatusettepanek

(b) Konfliktide ennetamise, varajase hoiatamise ja rahu kindlustamise toetamine vahendamise, kriisiohje ja stabiliseerimise **ning konfliktijärgse taastamistegevuse** kaudu, **sealhulgas naistele suurema rolli andmisega kõigil tasanditel. Usalduse loomise, vahendamise, dialoogi ja lepitamise, heanaaberlike suhete ja muude selliste meetmete edendamise, hõlbustamine ja suutlikkuse suurendamine, mis aitavad konflikte ennetada ja lahendada, pöörates eritähелеpanu kogukonnas tekkivatele pingetele ning ühiskonna eri rühmade lepitamise meetmetele ning pikaajalistele konfliktidele ja kriisidele.**

Muudatusettepanek 412

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 6 – alapunkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b a) Relvastatud konfliktide ohvrite rehabiliteerimise ja taasintegreerimise toetamine ning endiste võitlejate desarmeerimise, demobiliseerimise ning nende ja nende perede tsiviilühiskonda taasintegreerimise toetamine, arvestades sealjuures naiste eriomaseid vajadusi.

Muudatusettepanek 413

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 6 – punkt b b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b b) Naiste ja noorte rolli tugevdamine rahu tagamisel ja konfliktide ennetamisel ning nende kaasamise, sisulise kodaniku- ja poliitilise osaluse ja ühiskondliku tunnustamise edendamine. ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 rakendamise toetamine, eelkõige ebastabiilsetes, konflikti- ja konfliktijärgsetes olukordades ja riikides.

Muudatusettepanek 414

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 6 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek

(c) Julgeolekusektori reformi toetamine, mille käigus tagatakse üksikisikutele ja riigile järk-järgult kestlikuks arenguks vajalik tõhusam ja usaldusväärsem julgeolek.

Muudatusettepanek

(c) Julgeolekusektori **konfliktiteadliku** reformi toetamine, mille käigus tagatakse üksikisikutele ja riigile järk-järgult kestlikuks arenguks **ja rahuks** vajalik tõhusam, **demokraatlikum** ja usaldusväärsem julgeolek.

Muudatusettepanek 415

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 6 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

(d) Sõjaliste osalejate suutlikkuse suurendamise toetamine julgeoleku ja arengu toetamiseks.

Muudatusettepanek

(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

Muudatusettepanek 416

Ettepanek võtta vastu määrus
II lisa – A osa – punkt 6 – alapunkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*(d a) Piirkondlike ja rahvusvaheliste
desarmeerimisalgatuste ning relvade
eksporti kontrollimise korra ja
mehhanismide toetamine.*

Muudatusettepanek 417

Ettepanek võtta vastu määrus
II lisa – A osa – punkt 6 – alapunkt e

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(e) Julgeolekut, stabiilsust ja rahu
soodustavate piirkondlike ja
rahvusvaheliste algatuste toetamine.

(e) Julgeolekut, stabiilsust ja rahu
soodustavate **kohalike**, piirkondlike ja
rahvusvaheliste algatuste toetamine **ning**
selliste erinevate algatuste sidumine.

Muudatusettepanek 418

Ettepanek võtta vastu määrus
II lisa – A osa – punkt 6 – alapunkt f

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(f) Vägivaldse äärmusluse ja
terrorismini viiva radikaliseerumise
ennetamine ja selle vastu võitlemine.

(f) Vägivaldse äärmusluse ja
terrorismini viiva radikaliseerumise
ennetamine ja selle vastu võitlemine
konteksti arvestavate, konfliktiteadlike ja
sooteadlike ning inimkesksete
programmide ja meetmetega.

Muudatusettepanek 419

Ettepanek võtta vastu määrus
II lisa – A osa – punkt 6 – alapunkt f a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(f a) Jalaväemiinide, lõhkemata lahingumoonade või sõjategevusest mahajäänud lõhkekehade tõttu tsiviilelanikkonnale avalduva sotsiaalmajandusliku mõjuga, sh naiste vajadustega tegelemine.

Muudatusettepanek 420

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 6 – alapunkt f b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(f b) Relvajõudude restruktureerimise sotsiaalse mõju, sh naiste vajadustega tegelemine.

Muudatusettepanek 421

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 6 – alapunkt f c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(f c) Ajutiste kohalike, riiklike, piirkondlike ja rahvusvaheliste kohtute, tõe ja leppimise komisjonide ja mehhanismide toetamine.

Muudatusettepanek 422

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 6 – alapunkt h

Komisjoni ettepanek

(h) Ühiste loodusvarade kestliku haldamisega seotud piiriülese koostöö edendamine.

Muudatusettepanek

(h) Ühiste loodusvarade kestliku haldamisega seotud piiriülese koostöö edendamine ***kooskõlas rahvusvahelise õiguse ja liidu õigusega.***

Muudatusettepanek 423

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 6 – alapunkt i

Komisjoni ettepanek

(i) Kolmandate riikidega tuumaenergia rahuotstarbelisel kasutamisel koostöö tegemine, eelkõige kolmandates riikides tervishoiu, põllumajanduse ja toiduohutuse valdkonnas suutlikkuse suurendamise ja taristu arendamise kaudu. Samuti sotsiaalsete meetmete toetamine, mis on suunatud kiirgusliku avariilukorra ohvriks langenud kõige haavatavama elanikkonnakihi abistamisele ning mille eesmärk on nende elutingimuste parandamine. Tuumavaldkonnas teadmiste haldamise, koolitustegevuse ja hariduse edendamine.

Muudatusettepanek

(i) Kolmandate riikidega tuumaenergia rahuotstarbelisel kasutamisel koostöö tegemine, eelkõige kolmandates riikides tervishoiu, põllumajanduse ja toiduohutuse valdkonnas suutlikkuse suurendamise ja taristu arendamise kaudu. Samuti sotsiaalsete meetmete toetamine, mis on suunatud kiirgusliku avariilukorra ohvriks langenud kõige haavatavama elanikkonnakihi abistamisele ning mille eesmärk on nende elutingimuste parandamine. Tuumavaldkonnas teadmiste haldamise, koolitustegevuse ja hariduse edendamine. ***Sellised tegevused töötatakse välja koostoimes tegevustega, mida hõlmab Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahend, mis on loodud määrusega EL .../... [Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi määrus].***

Muudatusettepanek 424

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 6 – alapunkt j

Komisjoni ettepanek

(j) Meresõidu turvalisuse suurendamine, et ookeanid oleksid turvalisemad, puhtamad ja kestlikult majandatud.

Muudatusettepanek

(j) Meresõidu turvalisuse **ja ohutuse** suurendamine, et ookeanid oleksid turvalisemad, puhtamad ja kestlikult majandatud.

Muudatusettepanek 425

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 7 – alapunkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c a) Partnerriikide ja -piirkondade koostöö toetamine ja tugevdamine naabruses asuvate liidu äärepoolseimate piirkondadega ning ülemeremaade ja -territooriumidega, mis kuuluvad nõukogu [...] otsuse [...] (ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta) kohaldamisalasse.

Muudatusettepanek 426

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 7 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d) Kodanikuühiskonna organisatsioonide, sealhulgas fondide tegutsemist soodustava keskkonna edendamine, tõhustades nende **otstarbekat ja struktureeritud** osalemist sisepoliitikas ning nende suutlikkust arengu- ja juhtimisvaldkonnas sõltumatult tegutseda. Kodanikuühiskonna organisatsioonidega uut moodi partnerluste tugevdamine, ELiga sisulise ja struktureeritud dialoogi edendamine ning kodanikuühiskonna

(d) Kodanikuühiskonna organisatsioonide, sealhulgas fondide tegutsemist soodustava keskkonna edendamine, tõhustades nende osalemist sisepoliitikas ning nende suutlikkust arengu- ja juhtimisvaldkonnas sõltumatult tegutseda. Kodanikuühiskonna organisatsioonidega uut moodi partnerluste tugevdamine, ELiga sisulise ja struktureeritud dialoogi edendamine ning kodanikuühiskonna organisatsioonidega

organisatsioonidega koostöö tegemisel **ELi** riigipõhiste tegevuskavade tõhus kasutamine.

koostöö tegemisel **liidu** riigipõhiste tegevuskavade tõhus kasutamine **ja rakendamine**.

Muudatusettepanek 427

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – A osa – punkt 7 – alapunkt f

Komisjoni ettepanek

(f) Kolmandate riikide kodanike tõhusam kaasamine, sealhulgas majandus-, kultuuri- ja avaliku diplomaatia abil.

Muudatusettepanek

(f) Kolmandate riikide kodanike **ja inimõiguste kaitsjate** tõhusam kaasamine, sealhulgas majandus-, kultuuri-, **spordi-** ja avaliku diplomaatia abil.

Muudatusettepanek 428

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – B osa

Komisjoni ettepanek

B Naabruspoliitika piirkonna jaoks iseloomulikud küsimused

(a) **Tõhustatud poliitilise koostöö edendamine.**

(b) **Assotsieerimislepingute või muude kehtivate ja tulevaste lepingute ning ühiselt heakskiidetud tegevuskavade või nendega võrdväärsete dokumentide rakendamise toetamine.**

(c) **Liidu ja partnerriikide ühiskondade vaheliste tihedamate partnerluste edendamine, sealhulgas inimestevaheliste kontaktide kaudu.**

(d) **Piirkondliku koostöö edendamine, eelkõige idapartnerluse, Vahemere Liidu ja Euroopa naabruspoliitika ülese koostöö, samuti piiriülese koostöö raames.**

Muudatusettepanek

välja jäetud

(e) Järkjärgulise integratsiooni poole pöördlemine liidu siseturul ning tõhusa sektoripõhise ja mitmeid sektoreid hõlmava koostöö arendamine, sh õigusaktide ühtlustamine liidu ja muude asjakohaste normidega ja nendele lähendamine ning parem juurdepääs turule, muu hulgas laiaulatuslike vabakaubanduspiirkondade kaudu, asjaomaste institutsioonide väljaarendamine ja investeeringud.

Muudatusettepanek 429

**Ettepanek võtta vastu määrus
III lisa – punkt 1 – taane 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

— Demokraatia, õigusriigi, inimõiguste universaalsuse ja jagamatuse, inimväärikuse austamise, mittediskrimineerimise, võrdsuse ja solidaarsuse ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja ja rahvusvahelise õiguse põhimõtete austamise põhiväärtuste edendamise toetamine.

välja jäetud

Muudatusettepanek 430

**Ettepanek võtta vastu määrus
III lisa – punkt 1 – taane 2**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

— Kodanikuühiskonnaga inimõiguste ja demokraatia küsimustes, sealhulgas tundlikel ja pakilistel teemadel koostöö ja partnerluste võimaldamine. Allpool esitatud eesmärkide saavutamiseks töötatakse kõigil tasanditel välja sidus ja

välja jäetud

terviklik strateegia.

Muudatusettepanek 431

**Ettepanek võtta vastu määrus
III lisa – punkt 1 – taane 3**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

— *Inimõiguste ja põhivabaduste tagamine kõigi jaoks, panustades ühiskondadesse, kus valitsevad võrdsed võimalused, mittediskrimineerimine, tolerants, õiglus ja vastutus ning solidaarsus ja võrdsus. Kooskõlas universaalsuse, jagamatuse ja inimõiguste omavahelise seotuse põhimõtetega jälgitakse, edendatakse ja tõhustatakse inimõiguste ning põhivabaduste austamist ja järgimist. Programm hõlmab kodaniku-, poliitilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi õigusi. Inimõigustega seotud probleemide lahendamiseks tugevdatakse kodanikuühiskonda ning kaitstakse inimõiguste kaitsjaid ning suurendatakse nende mõjuvõimu, muu hulgas seoses nende aheneva tegutsemisruumiga.*

välja jäetud

Muudatusettepanek 432

**Ettepanek võtta vastu määrus
III lisa – punkt 1 – taane 4**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

— *Demokraatia arendamine, edendamine ja kaitsmine, hõlmates demokraatliku valitsemistava kõiki aspekte, sealhulgas demokraatliku pluralismi tugevdamine, kodanike osalemise parandamine ning usaldusväärse, kaasava ja läbipaistva valimisprotsessi toetamine. Demokraatia*

välja jäetud

tugevdamiseks toetatakse demokraatliku süsteemi põhialuseid, nagu õigusriik, demokraatlikud normid ja väärtused, sõltumatu meedia, vastutussvõimelised ja kaasavad institutsioonid, sealhulgas erakonnad ja parlamendid, ning korrupsioonivastane võitlus. Valimisvaatlus täidab demokraatlike protsesside toetamisel tähtsat rolli. Selle taustal on ELi-poolne valimisvaatlus ning ka ELi valimisvaatlusmissioonide soovitude rakendamise jälgimine jätkuvalt programmi oluline osa.

Muudatusettepanek 433

**Ettepanek võtta vastu määrus
III lisa – punkt 1 – taane 5**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

— *Tõhusa mitmepoolsuse ja strateegilise partnerluse edendamine, toetades rahvusvaheliste, piirkondlike ja riiklike raamistike suutlikkust edendada ja kaitsta inimõigusi, demokraatiat ja õigusriiki. Toetatakse strateegilisi partnerlusi, pöörates erilist tähelepanu ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroole, Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule ja asjaomastele piirkondlikele ja riiklikele inimõiguslastele mehhanismidele. Lisaks sellele edendatakse programmi abil eelkõige inimõiguste ja demokraatia üleilmse võrgustiku (Global Campus for Human Rights and Democracy) kaudu inimõiguste ja demokraatia alast haridust ning teadusuuringuid.*

välja jäetud

Muudatusettepanek 434

**Ettepanek võtta vastu määrus
III lisa – punkt 1 – lõik 1 a (uus)**

Käesoleva programmi raames annab liit abi, et lahendada üleilmseid, piirkondliku, riikliku ja kohaliku tasandi inimõiguste ja demokratiseerimisega seotud küsimusi partnerluses kodanikuühiskonnaga järgmistes strateegilistes sekkumisvaldkondades:

1 a. Inimõiguste ja inimõiguste kaitsjate kaitsmine ja toetamine riikides ja hädaolukordades, kus inimõigused ja põhivabadused on enim ohustatud, sealhulgas tegeledes paindlikul ja terviklikul viisil inimõiguste kaitsjate kiireloomuliste kaitse vajadustega.

Keskendutakse inimõiguste ja demokraatiaga seotud küsimustele, mida ei saa nende tundliku iseloomu või erakorralise laadi tõttu lahendada geograafiliste ega muude teemaprogrammide abil. Sellistel juhtudel peetakse esmatähtsaks asjaomase rahvusvahelise õiguse järgimise edendamist ning käegakatsutava toe ja tegevusvahendite andmist kohalikule kodanikuühiskonnale seal, kus meetmeid rakendatakse väga rasketes tingimustes. Erilist tähelepanu pööratakse ka konkreetsete inimõiguste kaitsjate kaitsemehhanismide tugevdamisele.

1 b. Inimõiguste ja põhivabaduste tagamine kõigile, panustades ühiskondadesse, kus valitsevad võrdsed võimalused, mittediskrimineerimine, võrdsus, sotsiaalne õiglus ja vastutus.

Liidu abiga on võimalik tegeleda kõige tundlikumate poliitiliste küsimustega, nagu surmanuhtlus, piinamine, sõnavabadus piiravates kontekstides, diskrimineerimine haavatavate rühmade suhtes, samuti laste õiguste kaitsmine ja edendamine (nt lapstööjõud, lastega kaubitsemine, lasteprostitutsioon ja lapssõdurid) ning reageerida tekkivatele ja keerulistele probleemidele, nagu

*kliimamuutuste tõttu ümber asustatud
isikute kaitsmine, tänu liidu
tegevusvabadusele ja suurele
paindlikkusele koostööviiside mõttes.*

*1 c. Demokraatia konsolideerimine ja
toetamine, tegeledes demokraatliku
valitsemise kõigi aspektidega, sealhulgas
demokraatliku mitmekesisuse
tugevdamine, kodanike osalemise
edendamine, kodanikuühiskonnale
võimalusi pakkuva keskkonna loomine
ning usaldusväärsete, kaasavate ja
läbipaistvate valimisprotsesside toetamine,
eelkõige liidu valimisvaatlusmissioonide
abil.*

*Demokraatia tugevdamiseks toetatakse
demokraatliku süsteemi põhialuseid, nagu
õigusriik, demokraatlikud normid ja
väärtused, sõltumatu meedia,
vastutusvõimelised ja kaasavad
institutsioonid, sealhulgas erakonnad ja
parlamendid, vastutustundlik
julgeolekusektor ning
korruptsioonivastane võitlus.
Esmatähtsaks peetakse käegakatsutava
toe ja tegevusvahendite andmist väga
rasketes tingimustes tegutsevatele
poliitilistele jõududele. Valimisvaatlus
täidab demokraatlike protsesside
toetamisel tähtsat rolli. Selle taustal on
ELi-poolne valimisvaatlus ning ka ELi
valimisvaatlusmissioonide soovitude
rakendamise jälgimine jätkuvalt
programmi oluline osa. Samuti
keskendutakse kodanike
valimisvaatlusorganisatsioonide ja nende
piirkondlike võrgustike toetamisele kogu
maailmas.*

*Euroopa ida- ja lõunanaabruse piirkonna
kodanikuühiskonna
valimisvaatlusorganisatsioonide ja
vastavate piirkondlike platvormide
organisatsioonide suutlikkust ja nähtavust
suurendatakse sõltumatute, erapooletute
kodanikuühiskonna
valimisvaatlusorganisatsioonide jaoks
jätkusuutliku üksteiselt õppimise
programmi edendamisega. Liit püüab
parandada riigisiseste*

*kodanikuühiskonna
valimisvaatlusorganisatsioonide
suutlikkust, pakub valimisalast haridust,
meediapädevust, riigisiseste ja
rahvusvaheliste
valimisvaatlusmissioonide soovitude
rakendamise järelevalve programme,
kaitseb valimisasutuste ja valimiste
vaatlemise asutuste usaldusväärsust ja
usaldust nende vastu.*

*1 d. Tõhusa mitmepoolsuse ja
strateegiliste partnerluste edendamine,
toetades rahvusvaheliste, piirkondlike ja
riiklike raamistike suutlikkust ja
suurendades kohalikul tasandil osalejate
mõjuvõimu edendada ja kaitsta
inimõigusi, demokraatiat ja õigusriiki.*

*Inimõigustega seotud partnerlused, mis
keskenduvad riikliku ja rahvusvahelise
inimõiguste valdkonna ülesehituse
tugevdamisele, sealhulgas mitmepoolsuse
tugevdamisele, kuna ÜRO inimõiguste
ülemvoliniku büroo, Rahvusvahelise
Kriminaalkohtu ja asjaomaste
inimõigustega seotud mehhanismide
sõltumatus ja tulemuslikkus on
hädavajalikud. Jätkub inimõiguste ja
demokraatia üleilmsele võrgustiku
(Global Campus for Human Rights and
Democracy), sealhulgas inimõiguste ja
demokraatia alase hariduse ning
teadusuuringute toetamine ning
akadeemilise vabaduse edendamine.*

*1 e. Uue piirkondadevahelise koostoime
ja kohalikus kodanikuühiskonnas ning
kodanikuühiskonna ja teiste asjaomaste
inimõigusi käsitlevate asutuste ja
mehhanismide vaheliste võrgustike
loomise edendamine, et maksimeerida
inimõiguste ja demokraatiaga seotud
parimate tavade jagamist ning luua
positiivset dünaamikat.*

*Põhitähelepanu pööratakse
universaalsuse põhimõtte kaitsmisele ja
edendamisele, nii kodanike kui ka
poliitiliste või majanduslike, sotsiaalsete
ja kultuuriliste inimõiguste valdkonna
parimate tavade kindlakstegemisele ja
jagamisele ning põhivabadustele, muu*

hulgas suurte probleemide lahendamisel, sealhulgas püsiv julgeolek, terrorismivastane võitlus, ebaseaduslik ränne ja valitsusväliste organisatsioonide tegutsemisruumi kahanemine. See nõuab suuremat pingutust, et tuua kokku eri riikide ja mandrite inimõiguste valdkonna väga erinevad sidusrühmad (nt kohaliku kodanikuühiskonna ja inimõiguste aktivistid, juristid, teadlased, riigi tasandi inimõiguste ja naiste õiguste institutsioonid, ametiühingud), kes üheskoos suudavad luua mitmekordistuva mõjuga positiivse inimõiguste narratiivi.

1 f. Liit edendab rahastamisvahendi raames oma suhetes kolmandate riikidega jätkuvalt rahvusvahelisi jõupingutusi mitmepoolse kokkuleppe saavutamiseks, et keelustada kauplemine kaupadega, mida kasutatakse piinamiseks ja surmanuhtluse täideviimiseks.

Muudatusettepanek 435

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

**2. KODANIKUÜHISKONNA
ORGANISATSOONE KÄSITLEVAD
KOOSTÖÖVALDKONNAD**

Muudatusettepanek

**2. KODANIKUÜHISKONDA JA
KOHALIKKE ASUTUSI KÄSITLEVAD
KOOSTÖÖVALDKONNAD**

Muudatusettepanek 436

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 2 – alapunkt 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

1. Kaasav, osalusel põhinev, tugev ja sõltumatu kodanikuühiskonna

Muudatusettepanek

1. Kaasav, osalusel põhinev, tugev ja sõltumatu kodanikuühiskond ja kohalikud

Muudatusettepanek 437

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 2 – alapunkt 1 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

- (a) Kodanike osalemist ja kodanikuühiskonna tegutsemist soodustava keskkonna loomine.

Muudatusettepanek

- (a) Kodanike osalemist ja kodanikuühiskonna tegutsemist soodustava keskkonna loomine, ***sealhulgas toetades kodanikuühiskonna aktiivset osalemist poliitilises dialoogis fondide kaudu.***

Muudatusettepanek 438

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 2 – alapunkt 1 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

- (b) Kodanikuühiskonna organisatsioonide, sealhulgas fondide suurendamine, et nad saaksid tegutseda nii arengu- kui ka juhtimisvaldkonnas.

Muudatusettepanek

- (b) Kodanikuühiskonna organisatsioonide, sealhulgas fondide ***toetamine ja nende suutlikkuse*** suurendamine, et nad saaksid tegutseda nii arengu- kui ka juhtimisvaldkonnas.

Muudatusettepanek 439

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 2 – alapunkt 1 – alapunkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (c a) Kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutuste, sealhulgas lõunapoolsete riikide kodanikuühiskonna organisatsioonide ja***

kohalike asutuste võrgustike ning katusorganisatsioonide suutlikkuse suurendamine, koordineerimine ja institutsiooniline tugevdamine, et nad peaksid oma organisatsioonides ja eri liiki sidusrühmadega arenguteemalisi avalikke arutelusid ning peaksid valitsustega dialoogi avaliku poliitika teemal ja osaleksid tõhusalt arenguprotsessis.

Muudatusettepanek 440

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 2 – alapunkt 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

2. *Arengupoliitikat käsitlev* dialoog kodanikuühiskonna organisatsioonidega ja nende vahel

Muudatusettepanek

2. Dialoog kodanikuühiskonna organisatsioonidega ja nende vahel

Muudatusettepanek 441

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 2 – alapunkt 2 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

- (a) *Muude* mitut sidusrühma hõlmavate dialoogifoorumite edendamine, sealhulgas kodanike, kodanikuühiskonna organisatsioonide, kohalike *ametiasutuste*, liikmesriikide, partnerriikide ja muude oluliste sidusrühmade vaheline suhtlus.

Muudatusettepanek

- (a) Mitut sidusrühma hõlmavate dialoogifoorumite edendamine *ning kodanikuühiskonna ja kohalike asutuste võrgustike institutsiooniline tugevdamine*, sealhulgas kodanike, kodanikuühiskonna organisatsioonide, kohalike *asutuste*, liikmesriikide, partnerriikide ja muude oluliste sidusrühmade vaheline suhtlus *ja koordineerimine*.

Muudatusettepanek 442

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 2 – alapunkt 3 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

(b) Liidus, kandidaatriikides ning potentsiaalsetes kandidaatriikides partnerriikide kestliku ja kaasava arengu strateegiatele üldsuse aktiivse toetuse tagamine.

Muudatusettepanek

(b) Liidus, kandidaatriikides ning potentsiaalsetes kandidaatriikides partnerriikide **vaesuse vähendamisele ning** kestliku ja kaasava arengu strateegiatele üldsuse aktiivse toetuse tagamine.

Muudatusettepanek 443

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 2 – alapunkt 3 – alapunkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b a) Teadlikkuse suurendamine säästvast tarbimisest ja tootmisest, tarneaahelatest ja liidu kodanike ostujõu mõjust kestliku arengu võimaldamisel.

Muudatusettepanek 444

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 2 – alapunkt 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3 a. Põhiliste sotsiaalteenuste osutamine abi vajavatele elanikkonna osadele.

Sekkumised partnerriikides, millega toetatakse haavatavaid ja tõrjutud rühmi selliste põhiliste sotsiaalteenuste nagu tervishoid (sealhulgas toitumine, haridus, sotsiaalkaitse ning juurdepääs ohutule veele, kanalisatsioonile ja hügieenile) osutamisega kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutuste

kaudu.

Muudatusettepanek 445

**Ettepanek võtta vastu määrus
III lisa – punkt 2 – punkt 3 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**3 b. Kohalike asutuste kui
arenguvaldkonnas osalejate rolli
suurendamine järgmiste meetmete abil.**

**(a) Liidu ja arenguriikide kohalike
asutuste võrgustike, foorumite ja
ühenduste suutlikkuse suurendamine, et
tagada sisuline ja jätkuv poliitikadialoog
ja aktiivne osalemine arenguvaldkonnas
ning edendada demokraatlikku
valitsemistava eelkõige kohaliku arengu
suhtes territoriaalse lähenemisviisi
rakendamise kaudu.**

**(b) Liidu kodanikega arenguküsimuste
(teadlikkuse suurendamine, teadmiste
jagamine, kaasamine, sealhulgas
riigihangetes jätkusuutlikkuse
kriteeriumide vastuvõtmise kaudu)
arutamise laiendamine, eelkõige seoses
kestliku arengu eesmärkidega, sealhulgas
liidus ning kandidaatriikides ja
potentsiaalsetes kandidaatriikides.**

**(c) Abi eest suurema vastutuse võtmine
ja suurem suutlikkus abi ära kasutada
kohalike asutuste ametnikele kohapeal
pakutavate koolitusprogrammide kaudu,
mis käsitlevad ELi rahastamise taotlemist.**

Muudatusettepanek 446

**Ettepanek võtta vastu määrus
III lisa – punkt 3 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. **STABIILSUSE JA RAHU**
TAGAMISEGA SEOTUD
KOOSTÖÖVALDKONNAD

3. **RAHU KINDLSUTAMISE,**
KONFLIKTIDE ENNETAMISE JA
STABIILSUSE TAGAMISEGA SEOTUD
KOOSTÖÖVALDKONNAD

Muudatusettepanek 447

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 3 – alapunkt 1 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Liit annab tehnilist ja rahalist abi, mille raames toetatakse meetmeid, mille eesmärk on partnerite suutlikkuse loomine ja suurendamine konfliktide ennetamiseks, rahu kindlustamiseks ning kriisieelsete ja -järgsete vajadustega tegelemiseks tihedas koostöös ÜRO ja muude rahvusvaheliste, piirkondlike ja allpiirkondlike organisatsioonide ning riiklike ja kodanikuühiskonna osapooltega, et toetada nende jõupingutusi peamiselt järgmistes valdkondades, sealhulgas erilise tähelepanuga naiste osalusele:

Muudatusettepanek

Liit annab tehnilist ja rahalist abi, mille raames toetatakse meetmeid, mille eesmärk on **liidu ja** partnerite suutlikkuse loomine ja suurendamine konfliktide ennetamiseks, rahu kindlustamiseks ning kriisieelsete ja -järgsete vajadustega tegelemiseks tihedas koostöös ÜRO ja muude rahvusvaheliste, piirkondlike ja allpiirkondlike organisatsioonide ning riiklike ja kodanikuühiskonna osapooltega, et toetada nende jõupingutusi peamiselt järgmistes valdkondades, sealhulgas erilise tähelepanuga naiste **ja noorte** osalusele:

Muudatusettepanek 448

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 3 – alapunkt 1 – lõik 1 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) varajane hoiatamine ja konfliktiriski analüüs; **usalduse suurendamine, vahendamine, dialoog ja lepitusmeetmed;**

Muudatusettepanek

(a) varajane hoiatamine ja konfliktiriski analüüs **poliitika kujundamises ja rakendamises;**

Muudatusettepanek 449

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 3 – alapunkt 1 – lõik 1 – alapunkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a a) usalduse suurendamise, vahendamise, dialoogi ja lepitamise suutlikkuse suurendamise hõlbustamine, pöörates eritähelepanu tekkivatele kogukonna sisepingetele ning genotsiidi ja eriti inimsusevastaste kuritegude ärahoidmisele;

Muudatusettepanek 450

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 3 – alapunkt 1 – lõik 1 – alapunkt a b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a b) stabiliseerimisele suunatud tsiviilmissioonides osalemiseks vajaliku suutlikkuse suurendamine; liidu, kodanikuühiskonna ja ELi partnerite suutlikkuse suurendamine tsiviilrahuvalve- ja rahutagamissioonidel osalemiseks ja nende lähetamiseks; rahu tagamise, konfliktialüüsi, varajase hoiatamise või koolitamise ja teenuste osutamise valdkonnas teabe ja parimate tavade vahetamine;

Muudatusettepanek 451

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 3 – alapunkt 1 – lõik 1 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*(b) **konflikti-** ja katastroofijärgne taastumine;*

*(b) **konfliktijärgse taastamise toetamine, sealhulgas konfliktijärgses olukorras kadunud inimeste probleemiga***

*tegelemine ning toetus asjakohaste
mitmepoolsete kokkulepete
rakendamisele, mis käsitlevad maamiine
ja sõjategevusest maha jäänud lõhkekehi,
samuti katastroofijärgne taastumine, mis
puudutab poliitilist ja julgeolekuolukorda;*

Muudatusettepanek 452

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 3 – alapunkt 1 – lõik 1 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek

(c) rahu kindlustamise ja riigi
ülesehitamise *toetamise meetmed*;

Muudatusettepanek

(c) rahu kindlustamise ja riigi
ülesehitamise *meetmete toetamine, kaasa
arvatud kohalikud ja rahvusvahelised
kodanikuühiskonna organisatsioonid,
riigid ja rahvusvahelised
organisatsioonid; struktuurse dialoogi
arendamine nende vahel eri tasanditel,
kohaliku kodanikuühiskonna ja
partnerriikide vahel ning liiduga;*

Muudatusettepanek 453

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 3 – alapunkt 1 – lõik 1 – alapunkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*(d a) loodusvarade kasutamise piiramine
konfliktide rahastamisel ja sidusrühmade
toetamine, et nad vastaksid selliste
algatuste tingimustele nagu Kimberley
protsessi sertifitseerimissüsteem, kaasa
arvatud need, mis on seotud Euroopa
Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017.
aasta määrusega (EL) 2017/821, millega
kehtestatakse konflikti- ja
riskipiirkondadest pärit tina, tantaali,
volframi ja nende maakide ning kulla
liidu importijatele tarneahelaga seotud*

*hoolsuskohustus^{1a}, eriti mis puudutab
tõhusat siseriiklikku kontrolli
loodusvarade tootmise ja kaubanduse üle;*

^{1a} *ELT L 130, 19.5.2017, lk 1.*

Muudatusettepanek 454

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 3 – alapunkt 1 – lõik 1 – alapunkt e

Komisjoni ettepanek

*(e) suutlikkuse suurendamine
julgeoleku ja arengu toetamiseks.*

Muudatusettepanek

*(e) sõjaliste osalejate suutlikkuse
suurendamine arengu ning arenguks
vajaliku julgeoleku toetamisel.*

Muudatusettepanek 455

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 3 – alapunkt 1 – lõik 1 – alapunkt e a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*(e a) soolise võrdõiguslikkuse ja naiste
mõjuvõimu suurendamise meetmete
toetamine, eelkõige ÜRO
Julgeolekunõukogu resolutsioonide 1325
ja 2250 rakendamisega, samuti naiste ja
noorte ametlikes ja mitteametlikes
rahuprotsessides osalemise ja esindatuse
toetamisega;*

Muudatusettepanek 456

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 3 – alapunkt 1 – lõik 1 – alapunkt e b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(e b) meetmete toetamine, millega edendatakse vägivallata suhtumist, sealhulgas formaalne, informaalne ja mitteformaalne rahualane haridus;

Muudatusettepanek 457

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 3 – alapunkt 1 – lõik 1 – alapunkt e c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(e c) meetmete toetamine, mis tugevdavad riikide, ühiskondade, kogukondade ja üksikisikute vastupanuvõimet, sealhulgas vastupanuvõime hindamised, mille eesmärk on teha kindlaks ühiskonna sisemine suutlikkus, mis võimaldab kriisidele ja vapustustele vastu panna, nendega kohaneda ja nendest kiiresti taastuda;

Muudatusettepanek 458

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 3 – alapunkt 1 – lõik 1 – alapunkt e d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(e d) rahvusvahelistele inimõiguste ja õigusriigi alastele normidele vastavalt loodud rahvusvaheliste kriminaalkohtute ja ajutiste riiklike kohtute, õigus- ja lepituskomisjonide, üleminekuperioodi õigusemõistmise ning inimõigusi käsitlevate vaidluste õigusliku lahendamise ja omandiõiguse kehtestamise ning kindlakstegemise mehhanismide toetamine,

Muudatusettepanek 459

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 3 – alapunkt 1 – lõik 1 – alapunkt e e (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(e e) meetmete toetamine, et võidelda tulirelvade, väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kasutamise ja nendele juurdepääsu vastu;

Muudatusettepanek 460

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 3 – alapunkt 1 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Nimetatud valdkonna meetmed:

(a) hõlmavad oskusteabe edasiandmist, teabe ja hea tava jagamist, riski- või ohuhinnanguid, teadusuuringuid ja analüüsi, varajase hoiatamise süsteeme, koolitust ja teenuste osutamist;

(b) aitavad edasi arendada struktuurset dialoogi rahu kindlustamise küsimustes;

(c) võivad hõlmata tehnilist ja rahalist abi rahu kindlustamise ja riigi ülesehitamise toetamiseks.

Muudatusettepanek 461

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 3 – alapunkt 2 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liit annab tehnilist ja rahalist abi, mille

Liit annab tehnilist ja rahalist abi, mille

raames toetatakse partnerite jõupingutusi ja liidu meetmeid üleilmsete ja piirkonnaülestest ohtude ning tekkivate ohtude lahendamisel **peamiselt** järgmistes valdkondades:

raames toetatakse partnerite jõupingutusi ja liidu meetmeid üleilmsete ja piirkonnaülestest ohtude ning tekkivate ohtude lahendamisel järgmistes valdkondades:

Muudatusettepanek 462

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 3 – alapunkt 2 – lõik 1 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) avaliku korra ning üksikisikute julgeoleku ja turvalisuse ohustamine, sealhulgas terrorism, vägivaldne äärmuslus, organiseeritud kuritegevus, küberkuritegevus, hübriidohud, salakaubavedu, ebaseaduslik kauplemine ja transiit;

Muudatusettepanek

(a) avaliku korra ning üksikisikute julgeoleku ja turvalisuse ohustamine, sealhulgas terrorism, vägivaldne äärmuslus, organiseeritud kuritegevus, küberkuritegevus, hübriidohud, salakaubavedu, ebaseaduslik kauplemine ja transiit, **nende õiguskaitse- ja õigusasutuste ning tsiviilametkondade suutlikkuse suurendamine, kes osalevad võitluses terrorismi, organiseeritud kuritegevuse (sealhulgas küberkuritegevus) ja kõigi salakaubaveo liikide vastu ning ebaseadusliku kaubanduse ja transiidi tõhusas kontrollis.**

Eelistatakse piirkondadevahelist koostööd, mis hõlmab kahte või enam kolmandat riiki, kes on näidanud üles selget poliitilist tahet tegeleda tekkivate probleemidega.

Meetmetes pööratakse erilist tähelepanu heale valitsemistavale ja neid võetakse kooskõlas rahvusvahelise õigusega. Koostöö terrorismivastases võitluses võib toimuda ka üksikute riikide, piirkondade või rahvusvaheliste, piirkondlike ja allpiirkondlike organisatsioonidega.

Terrorismivastases võitluses osalevatele ametiasutustele suunatud abi puhul eelistatakse nende meetmete toetamist, mis hõlmavad terrorismivastaste seaduste väljatöötamist ja karmistamist, finants-, tolli- ja sisserändealaste õigusaktide

rakendamist ja kohaldamist, õiguskaitsemenetluste väljatöötamist, mis on kooskõlastatud kõrgeimate rahvusvaheliste nõuetega ning mis järgivad rahvusvahelist õigust, samuti demokraatliku kontrolli ja institutsiooniliste järelevalvemehhanismide tugevdamist ning vägivaldse radikalismi ennetamist.

Uimastite probleemiga seotud abi puhul pööratakse asjakohast tähelepanu rahvusvahelisele koostööle, mille eesmärk on uimastite nõudluse, tootmise ja tekitatud kahju vähendamiseks seotud hea tava edendamine.

Muudatusettepanek 463

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 3 – alapunkt 2 – lõik 1 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

(b) avaliku ruumi, elutähtsa infrastruktuuri, küberjulgeoleku, rahvatervise või keskkonna stabiilsuse ohustamine; meresõidu turvalisuse ohustamine, kliimamuutuste mõjust tulenevad ohud.

Muudatusettepanek

(b) avaliku ruumi, elutähtsa infrastruktuuri, **näiteks rahvusvaheline transport, sealhulgas reisijate- ja kaubavedu, energia- ja energiajaotuse valdkond**, küberjulgeoleku, rahvatervise ohustamine, sealhulgas ootamatud epideemiad, millel võib olla piiriülene mõju, või keskkonna stabiilsuse ohustamine; meresõidu turvalisuse ohustamine, kliimamuutuste mõjust tulenevad **üleilmsed või piirkondadeülesed** ohud, millel võib olla destabiliseeriv mõju rahule ja julgeolekule;

Muudatusettepanek 464

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 3 – alapunkt 2 – lõik 1 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek

(c) keemiliste, bioloogiliste, radioloogiliste ja tuumamaterjalide või -ainetega seotud tahtlike, õnnetusest tingitud või looduslikku päritolu riskide ning käitiste või tootmisaladega seotud riskide maandamine;

Muudatusettepanek

(c) keemiliste, bioloogiliste, radioloogiliste ja tuumamaterjalide või -ainetega seotud tahtlike, õnnetusest tingitud või looduslikku päritolu riskide ning käitiste või tootmisaladega seotud riskide maandamine, ***eelkõige järgmistes valdkondades:***

(1) tsiviilvaldkonna teadusuuringute toetamine ja edendamine alternatiivina kaitsealastele teadusuuringutele;

(2) nende tsiviilrajatiste ohutuse suurendamine, kus ladustatakse või käideldakse tsiviilvaldkonna uurimisprogrammide raames tundlikke keemilisi, bioloogilisi, radioloogilisi ja tuumamaterjale või -aineid;

(3) liidu koostööpoliitika ja selle eesmärkide raames tsiviilinfrastruktuuri loomise ja asjaomaste tsiviiluuringute toetamine, mis on vajalikud relvadega seotud rajatiste ja hoonete demonteerimiseks, korrastamiseks või ümberkorraldamiseks, kui need rajatised ei ole enam kaitseprogrammi osad;

(4) nende pädevate tsiviilametkondade suutlikkuse suurendamine, kes on seotud keemiliste, bioloogiliste, radioloogiliste ja tuumamaterjalide või -ainete (kaasa arvatud nende tootmiseks või transpordiks vajaliku varustuse) salakaubaveo tõhusa kontrolli väljatöötamise ja jõustamisega;

(5) õigusraamistiku ja institutsioonilise suutlikkuse arendamine tõhusa ekspordikontrolli kehtestamiseks ja jõustamiseks, eelkõige kahesuguse kasutusega kaupade puhul, sh piirkondliku koostöö meetmed, ning seoses relvakaubanduslepingu sätete rakendamise ja selle järgimise edendamisega;

(6) tsiviilõnnetusteks valmisoleku, hädaolukorras tegutsemise kavandamise, kriisile reageerimise ning

korraetusmeetmete alase suutlikkuse arendamine.

Sellised tegevused töötatakse välja koostöös tegevustega, mida hõlmab Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahend, mis on loodud määrusega EL .../... [Euroopa tuumaohutuse rahastamisvahendi määrus].

Muudatusettepanek 465

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 3 – alapunkt 2 – lõik 1 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

(d) suutlikkuse suurendamine julgeoleku ja arengu toetamiseks.

Muudatusettepanek

(d) *sõjaliste osalejate* suutlikkuse suurendamine arengu *ning arenguks vajaliku* julgeoleku toetamiseks.

Muudatusettepanek 466

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 1 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) Tõhusa ja tervikliku tervishoiusüsteemi selliste põhiosade väljatöötamine, mida on kõige parem käsitleda riigiülesel tasandil, et tagada võrdne juurdepääs tervishoiuteenustele ning seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning sellega seonduvatele õigustele.

Muudatusettepanek

(a) Tõhusa ja tervikliku tervishoiusüsteemi selliste põhiosade väljatöötamine, mida on kõige parem käsitleda riigiülesel tasandil, et tagada võrdne, *taskukohane, kaasav ja üldine* juurdepääs *avalikele* tervishoiuteenustele ning seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning sellega seonduvatele õigustele.

Muudatusettepanek 467

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 1 – alapunkt a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a a) Vägivalla ohvritele, eriti naistele ja lastele ning vägistamise ohvriks langenud naistele osutatavate peamiste teenuste ja psühholoogilise toe edendamine, pakkumine ja laiendamine.

Muudatusettepanek 468

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 1 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c) Üleilmse terviseohutuse tagamine järgmiste meetmete abil: nakkushaiguste uurimine ja tõrje, teadmiste ülekandmine toodeteks ja strateegiateks, *millega võideldakse muutuva haiguskoormusega* (mittenakkushaigused, alatoitluse kõik vormid ning keskkonnalased ohutegurid) ning kujundatakse maailmaturge, et parandada oluliste tervisetoodete ja tervishoiuteenuste kättesaadavust, eelkõige seksuaal- ja reproduktiivtervise puhul.

(c) Üleilmse terviseohutuse tagamine järgmiste meetmete abil: nakkushaiguste uurimine ja tõrje, *sh vaesusega seotud ja tähelepanuta jäetud haigused, võitlus nende haiguste ja võltsitud ravimite vastu*, teadmiste ülekandmine *ohututeks, kättesaadavateks ja taskukohasteks* toodeteks ja strateegiateks, *et tegeleda selliste probleemidega nagu immuniseerimine, mitmekesine nakkushaiguste koormus, levivad ja taaslevivad haigused ja epideemiad ning antimikroobikumiresistentsus* (mittenakkushaigused, alatoitluse kõik vormid ning keskkonnalased ohutegurid) ning kujundatakse maailmaturge, et parandada oluliste tervisetoodete ja tervishoiuteenuste kättesaadavust, eelkõige seksuaal- ja reproduktiivtervise puhul.

Muudatusettepanek 469

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 1 – alapunkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c a) Algatuste toetamine, et suurendada juurdepääsu ohututele, tõhusatele ja taskukohastele ravimitele, sealhulgas geneerilistele ravimitele, diagnostikale ja nendega seotud tervishoiutehnoloogiatele, kasutades kõiki olemasolevaid vahendeid, et vähendada elupäästvate ravimite ja diagnostika hinda.

Muudatusettepanek 470

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 1 – alapunkt c b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c b) Hea tervise edendamine ja võitlemine nakkushaiguste vastu tervishoiusüsteemide tugevdamise ja kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks, sealhulgas suurema tähelepanu pööramisega vaktsineerimise abil välditavate haiguste ennetamisele ja nende vastu võitlemisele.

Muudatusettepanek 471

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 2 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a) Kaasava ja võrdsetel võimalustel põhineva kvaliteetse hariduse ning väljaõppega seotud ühiste jõupingutuste **edendamine** kõigil tasanditel, sealhulgas häda- ja kriisiolukordades.

(a) **Rahvusvahelisel tasandil kokku lepitud haridusvaldkonna eesmärkide edendamine ja haridusvaesuse vastu võitlemine** kaasava ja võrdsetel võimalustel põhineva kvaliteetse hariduse ning väljaõppega seotud ühiste jõupingutuste **kaudu** kõigil tasanditel,

kõigile vanuserühmadele, kaasa arvatud väikelapseareng, sealhulgas häda- ja kriisiolukordades, ning pidades esmatähtsaks tasuta riiklike haridussüsteemide tugevdamist.

Muudatusettepanek 472

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 2 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

(b) Partnerluste ja liitude kaudu teadmiste, oskuste ja väärtuste parandamine, et edendada kodanikuaktiivsust ning tootlikku, kaasavat ja vastupanuvõimelist ühiskonda.

Muudatusettepanek

(b) Partnerluste ja liitude kaudu teadmiste, **teadusuuringute ja innovatsiooni**, oskuste ja väärtuste parandamine, et edendada kodanikuaktiivsust ning tootlikku, **haritud, demokraatlikku**, kaasavat ja vastupanuvõimelist ühiskonda.

Muudatusettepanek 473

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 2 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek

(c) Selliste üleilmsete meetmete toetamine, millega vähendatakse ebavõrdsuse erinevaid avaldumisvorme, nagu tüdrukute/naiste ja poiste/meeste vahelised lõhed, tagamaks, et kõigil on võrdsed võimalused osaleda majandus- ja **ühiskonnaelus**.

Muudatusettepanek

(c) Selliste üleilmsete meetmete toetamine, millega vähendatakse **diskrimineerimise ja** ebavõrdsuse erinevaid avaldumisvorme, nagu tüdrukute/naiste ja poiste/meeste vahelised lõhed, tagamaks, et kõigil on võrdsed võimalused osaleda majandus- **poliitilises, ühiskondlikus ja kultuurielus**.

Muudatusettepanek 474

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 2 – alapunkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c a) Selliste jõupingutuste toetamine ja kodanikuühiskonna osalejate rakendatavate selliste heade tavade parandamine, millega tagatakse kaasav ja kvaliteetne haridus tundlikus keskkonnas, kus on nõrgad valitsusstruktuurid.

Muudatusettepanek 475

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 2 – alapunkt c b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c b) Meetmete toetamine ja koostöö edendamine spordi valdkonnas, et aidata kaasa naiste ja noorte, üksikisikute ja kogukondade võimestamisele ning kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 tervishoiu, hariduse ja sotsiaalse kaasamise eesmärkide täitmisele.

Muudatusettepanek 476

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 3 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Naised *ja lapsed*

3. Naised

Muudatusettepanek 477

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 3 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) Selliste üleilmsete jõupingutuste, partnerluste ja liitude juhtimine ning toetamine, mille eesmärk on kaotada naiste- ja tütarlastevastase vägivalda kõik vormid, see hõlmab füüsilist, psühholoogilist, seksuaalset, majanduslikku ja muud liiki vägivalda ning diskrimineerimist, sealhulgas tõrjutust, mida naised kogevad oma era- ja tööelu erinevates valdkondades.

Muudatusettepanek

(a) Selliste **kohalike, riiklike, piirkondlike algatuste ja** üleilmsete jõupingutuste, partnerluste ja liitude juhtimine ning toetamine **naiste õiguste eest, mis on sätestatud ÜRO konventsioonis naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta ja selle fakultatiivprotokollis**, mille eesmärk on kaotada naiste- ja tütarlastevastase vägivalda kõik vormid, **kahjustavad tavad ja kõik diskrimineerimise vormid**; see hõlmab füüsilist, psühholoogilist, seksuaalset, majanduslikku, **poliitilist** ja muud liiki vägivalda ning diskrimineerimist, sealhulgas tõrjutust, mida naised kogevad oma era- ja tööelu erinevates valdkondades.

Muudatusettepanek 478

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 3 – alapunkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a a) Soolise ebavõrdsuse põhjustega tegelemine konfliktide ennetamise ja rahu tagamise vahendina. Naiste mõjuvõimu suurendamine (sh naiste tähtsus arengu soodustajate ja rahu kindlustajatena) edendamine. Naiste ja tütarlaste organisatsioonide, häälte ja osaluse võimestamine sotsiaalses, majanduslikus, poliitilises ja ühiskondlikus elus.

Muudatusettepanek 479

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 3 – alapunkt a b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a b) Naiste ja tütarlaste õiguste, sealhulgas majanduslike, töö-, sotsiaalsete ja poliitiliste õiguste ning seksuaal- ja reproduktiivtervisega seonduvate õiguste, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervise valdkonna teenuste, hariduse ja tarnete edendamine.

Muudatusettepanek 480

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 3 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) Uute algatuste edendamine, et luua kolmandates riikides tugevam lastekaitstesüsteem, tagades, et lapsed on vägivalla, väärkohtlemise ja hooletussejätmise eest alati kaitstud, edendades sealhulgas lastehoiuasutuste süsteemilt kogukonnapõhisele hoolekandestruktuurile üleminekut.

välja jäetud

Muudatusettepanek 481

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3 a. Lapsed ja noored

(a) Uute algatuste edendamine, et luua kolmandates riikides tugevam lastekaitstesüsteem, tagades, et lapsed saaksid parimad võimalikud tingimused elu alustamiseks ja oleks vägivalla, väärkohtlemise ja hooletussejätmise eest

alati kaitstud, edendades sealhulgas üleminekut lastehoiuasutuste süsteemilt kogukonnapõhisele hoolekandele.

(b) Laste ja noorte, sealhulgas kõige tõrjutumate, juurdepääsu edendamine põhilistele sotsiaalteenustele, keskendudes tervisele, toitumisele, haridusele, väikelapse arengule ja sotsiaalkaitsele, ning kaasa arvatud seksuaal- ja reproduktiivtervishoiu teenused, info ja tarbed, spetsiaalsed noortesõbralikud teenused ja terviklik seksuaalharidus, toitumine, haridus ja sotsiaalkaitse.

(c) Noorte juurdepääsu edendamine oskustele, inimväärsedele ja kvaliteetsetele töökohtadele hariduse, kutse- ja tehnilise koolituse kaudu ning noorte digitehnoloogiatele juurdepääsu edendamine; noorte ettevõtluse toetamine ning inimväärsed töötingimustega püsivate töökohtade loomise edendamine.

(d) Selliste algatuste edendamine, millega suurendatakse noorte ja laste mõjuvõimu ning toetatakse poliitikat ja meetmeid, mis tagavad nende kaasamise, sisulise ühiskondliku ja poliitilise osalemise ja sotsiaalse tunnustamise, tunnistades nende tõelist potentsiaali muutuse positiivsete eestvedajatena sellistes valdkondades nagu rahu, julgeolek, kestlik areng, kliimamuutused, keskkonnakaitse ja vaesuse vähendamine.

Muudatusettepanek 482

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 4 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

4. Ränne ja sundränne

Muudatusettepanek

4. Ränne, **liikuvus** ja sundränne

Muudatusettepanek 483

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 4 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

- (a) ELi jätkuva juhtpositsiooni tagamine üleilmse rände tegevuskava kujundamisel ja sundrände juhtimisel selle kõigis mõõtmetes.

Muudatusettepanek

- (a) ELi jätkuva juhtpositsiooni tagamine üleilmse rände tegevuskava kujundamisel ja sundrände juhtimisel selle kõigis mõõtmetes, ***et hõlbustada turvalist, korrakohast ja seaduslikku rännet.***

Muudatusettepanek 484

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 4 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

- (b) Üleilmsete ja piirkondadevaheliste poliitikadialoogide juhtimine ja toetamine, sealhulgas rännet ja sundrännet käsitlev teabevahetus ja koostöö.

Muudatusettepanek

- (b) Üleilmsete ja piirkondadevaheliste poliitikadialoogide, ***sealhulgas lõunapiirkonna rännet käsitlevate poliitikadialoogide*** juhtimine ja toetamine, sealhulgas rännet ja sundrännet käsitlev teabevahetus ja koostöö.

Muudatusettepanek 485

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 4 – alapunkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (d a) Koostöö selles valdkonnas tugineb inimõigustele ja seda juhitakse kooskõlas [Varjupaiga- ja Rändefondiga], järgides täielikult inimväärikust ja poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõtet.***

Muudatusettepanek 486

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 5 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

(b) **Inimväärset** tööd käsitleva üleilmse tegevuskava toetamine eelkõige üleilmsete väärtusahelate **raames** ning tööturuvajadustele vastava tõhusa tööhõivepoliitika kohta teadmiste laiendamine, **sealhulgas** kutseharidus ja -õpe ning elukestev õpe.

Muudatusettepanek

(b) **ILO tööõiguse põhireeglite kohast inimväärset** tööd **kõigile tervislikus keskkonnas** käsitleva üleilmse tegevuskava, **sealhulgas sotsiaalse dialoogi, äraelamist võimaldava töötasu ning laste töö vastase võitluse** toetamine eelkõige üleilmsete väärtusahelate **muutmisega kestlikuks ja vastutustundlikuks, tuginedes horisontaalsetele nõuetekohase hoolsuse kohustustele**, ning tööturuvajadustele vastava tõhusa tööhõivepoliitika kohta teadmiste laiendamine, **sh** kutseharidus ja -õpe ning elukestev õpe.

Muudatusettepanek 487

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 5 – alapunkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b a) **Ettevõtlust ja inimõigusi käsitlevate üleilmsete algatuste toetamine, sealhulgas ettevõtjate vastutus õiguste rikkumise eest ja õiguskaitsevahendite kättesaadavus.**

Muudatusettepanek 488

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 5 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek

(c) Selliste üldist sotsiaalkaitset käsitlevate üleilmsete algatuste toetamine,

Muudatusettepanek

(c) Selliste üldist sotsiaalkaitset käsitlevate üleilmsete algatuste toetamine,

mis järgivad tõhususe, kestlikkuse ja võrdsuse põhimõtteid, sealhulgas ebavõrdsuse vähendamise ja sotsiaalse sidususe tagamise toetamine.

mis järgivad tõhususe, kestlikkuse ja võrdsuse põhimõtteid, sealhulgas ebavõrdsuse vähendamise ja sotsiaalse sidususe tagamise toetamine, *eelkõige kestlike sotsiaalkaitseüsteemide, sotsiaalkindlustusskeemide süsteemide loomise ja tugevdamisega ning maksureformi abil, suurendades maksusüsteemide suutlikkust ja tugevdades pettuse, agressiivse maksuplaneerimise ja maksudest kõrvalehoidumise vastast võitlust.*

Muudatusettepanek 489

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 6 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) Kultuurilist mitmekesisust *ja rahumeelsete kogukondadevaheliste suhete kujundamisel kultuuridevahelist* dialoogi käsitlevate algatuste edendamine.

Muudatusettepanek

(a) Kultuurilist mitmekesisust *ning kultuuride- ja religioonidevahelist* dialoogi käsitlevate algatuste edendamine *rahumeelsete kogukondadevaheliste suhete kujundamiseks.*

Muudatusettepanek 490

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 6 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

(b) Kultuuri *kui* kestliku *sotsiaal-* ja majandusarengu *edasiviija toetamine* ning kultuuripärandit käsitleva koostöö tugevdamine.

Muudatusettepanek

(b) Kultuuri *ning loomingu*lise ja *kunstilise eneseväljenduse toetamine ning* kestliku *sotsiaalse* ja majandusarengu *mootorina* ning kultuuripärandit *ja ka nüüdiskunsti ja teisi kultuurilisi väljendusvorme* käsitleva koostöö tugevdamine *ning nende väärtuste säilitamine.*

Muudatusettepanek 491

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 6 – alapunkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b a) Kohaliku käsitöönduse kui kohaliku kultuuripärandi säilitamise vahendi edendamine.

Muudatusettepanek 492

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 6 – alapunkt b b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b b) Koostöö tugevdamine kultuuripärandi kaitsmiseks, säilitamiseks ja edendamiseks, sealhulgas eriti haavatava kultuuripärandi säilitamiseks, eelkõige vähemus- ja isoleeritud kogukondades ning põlisrahvaste juures.

Muudatusettepanek 493

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 6 – alapunkt b c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b c) Selliste algatuste toetamine, mille eesmärk on tagastada kultuuriväärtused nende päritoluriikidele või tagastada need ebaseadusliku omandamise korral.

Muudatusettepanek 494

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 6 – alapunkt b d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b d) Liiduga tehtava kultuurikoostöö toetamine, sealhulgas kultuurivahetuste, partnerluste ning muude algatuste kaudu, ning autorite, kunstnike ning kultuuri- ja loomemajanduses tegutsejate professionaalsuse tunnustamine.

Muudatusettepanek 495

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – A osa – alapunkt 6 – alapunkt b e (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b e) Spordiorganisatsioonide koostöö ja partnerluse toetamine.

Muudatusettepanek 496

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – B osa – alapunkt 1 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) Liidu keskkonna- ja kliimapoliitika välismõõtmte toetamine.

(b) Liidu keskkonna- ja kliimapoliitika välismõõtmte toetamine, ***järgides täiel määral poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõtet.***

Muudatusettepanek 497

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – B osa – alapunkt 1 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c) Keskkonna, kliimamuutuste ja katastroofiohu vähendamise seotud

(c) Keskkonna, kliimamuutuste ja katastroofiohu vähendamise seotud

eesmärkide integreerimine strateegiatesse, tegevuskavadesse ja investeeringutesse paremate teadmiste ja täpsema teabe kaudu.

eesmärkide integreerimine strateegiatesse, tegevuskavadesse ja investeeringutesse paremate teadmiste ja täpsema teabe kaudu, *muu hulgas ka piirkondadevahelistesse koostööprogrammidesse või -meetmetesse, mis on loodud ühelt poolt partnerriikide ja -piirkondade ning teiselt poolt naabruses asuvate äärepoolseimate piirkondade ja ÜMTde otsuse kohaldamisalasse mittekuuluvate ülemeremaade ja -territooriumidega.*

Muudatusettepanek 498

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – B osa – alapunkt 1 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

(d) Kliimamuutustega kohanemise ja nende leevendamise ning kliimamuutustele vastupanuvõimelise vähese heitega arengu edendamiseks rahvusvaheliste ja ELi algatuste rakendamine, sealhulgas riiklikult kindlaksmääratud panuse ja vähese heitega kliimamuutustele vastupanuvõime strateegiate rakendamise kaudu, katastroofiohu vähendamise edendamine, keskkonnaseisundi halvenemise ja bioloogilise mitmekesisuse hävimise peatamise suhtes meetmete võtmine, maismaa ja mere ökosüsteemide ja taastuvate loodusvarade (sealhulgas maa, vesi, ookeanid, kalavarud ja metsad) *säilitamise ja kestliku kasutamise ning majandamise edendamine*, metsade hävitamise, mulla degradatsiooni, ebaseadusliku raie ja looduslike liikidega kaubitsemise vastane võitlus, reostuse ärahoidmine ja tervisliku keskkonna tagamine, esilekerkivate kliima- ja keskkonnaprobleemide lahendamine, ressursitõhususe, kestliku tarbimise ja tootmise edendamine, kemikaalide ja jäätmete usaldusväärne majandamine ning

Muudatusettepanek

(d) Kliimamuutustega kohanemise ja nende leevendamise ning kliimamuutustele vastupanuvõimelise vähese heitega arengu edendamiseks rahvusvaheliste ja ELi algatuste rakendamine, sealhulgas riiklikult kindlaksmääratud panuse ja vähese heitega kliimamuutustele vastupanuvõime strateegiate rakendamise kaudu, katastroofiohu vähendamise edendamine, keskkonnaseisundi halvenemise ja bioloogilise mitmekesisuse hävimise peatamise suhtes meetmete võtmine, maismaa ja mere ökosüsteemide ja taastuvate loodusvarade (sealhulgas maa, vesi, ookeanid, kalavarud ja metsad) *säilitamine ja kestlik kasutamine ning majandamine*, metsade hävitamise, *kõrbestumise*, mulla degradatsiooni, ebaseadusliku raie ja looduslike liikidega kaubitsemise vastane võitlus, reostuse ärahoidmine ja tervisliku keskkonna tagamine, esilekerkivate kliima- ja keskkonnaprobleemide lahendamine, ressursitõhususe, kestliku tarbimise ja tootmise edendamine, *veevarude integreeritud majandamine*, kemikaalide

vähese süsinikdioksiidiheitega, kliimamuutustele vastupanuvõimelisele rohelisele ja ringmajandusele ülemineku toetamine.

ja jäätmete usaldusväärne majandamine ning vähese süsinikdioksiidiheitega, kliimamuutustele vastupanuvõimelisele rohelisele ja ringmajandusele ülemineku toetamine.

Muudatusettepanek 499

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – B osa – alapunkt 1 – alapunkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d a) Looduskeskkonda säästva põllumajanduse, sh agroökoloogia edendamine, et kaitsta ökosüsteeme ja elurikkust ning suurendada keskkonna ja sotsiaalsed vastupanuvõimet kliimamuutustele, keskendudes eriti väiketalunike, töötajate ja käsitöölise toetamisele.

Muudatusettepanek 500

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – B osa – alapunkt 1 – alapunkt d b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d b) Rahvusvaheliste ja liidu algatuste elluviimine, et peatada bioloogilise mitmekesisuse vähenemine, edendada maismaa- ja mereökosüsteemide säästvat kasutamist ja majandamist ning sellega seotud bioloogilist mitmekesisust.

Muudatusettepanek 501

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – B osa – alapunkt 2 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

- (a) Üleilmsete jõupingutuste, kohustuste, partnerluste ja liitude toetamine, **sealhulgas** üleminek säästvale energiale.

Muudatusettepanek

- (a) Üleilmsete jõupingutuste, kohustuste, partnerluste ja liitude toetamine, **eelkõige** üleminek säästvale energiale.

Muudatusettepanek 502

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – B osa – alapunkt 2 – alapunkt a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a a) Partnerriikide ja kohalike kogukondade energiajulgeoleku edendamine, näiteks allikate ja energiavarustuskanalite mitmekesistamine, võttes arvesse hinnakõikumisega seotud probleeme ja heitkoguste vähendamise potentsiaali, täiustades turgusid ning soodustades energia- ja eriti elektrivõrkude sidumist ja kaubandust.

Muudatusettepanek 503

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – B osa – alapunkt 2 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (b) Partnerriikide valitsuste julgustamine, et nad viiksid läbi energiasectori poliitika ja turu reformi, mille abil luua soodne keskkond investeringutele, millega laiendatakse juurdepääsu taskukohastele, modernsetele, usaldusväärsetele ja kestlikele energiateenustele, mis **keskenduvad jõuliselt** taastuvenergiale ja energiatõhususele.

- (b) Partnerriikide valitsuste julgustamine, et nad viiksid läbi energiasectori poliitika ja turu reformi, mille abil luua soodne keskkond **kaasavale majanduskasvule ja** investeringutele, millega laiendatakse juurdepääsu **kliimasõbralikele**, taskukohastele, modernsetele, usaldusväärsetele ja kestlikele energiateenustele, mis **annavad eelise** taastuvenergiale ja energiatõhususele.

Muudatusettepanek 504

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – C osa – alapunkt 1 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) Kestlike erainvesteeringute edendamine uuenduslike rahastamismehhanismide ja *riskijagamise kaudu*.

Muudatusettepanek

(a) Kestlike erainvesteeringute edendamine uuenduslike rahastamismehhanismide *kaudu, sealhulgas vähim arenenud riikide ja ebakindlate riikide jaoks, mis ei suudaks muidu selliseid investeeringuid ligi meelitada ja kui täiendavust on võimalik tõendada*.

Muudatusettepanek 505

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – C osa – alapunkt 1 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

(b) Ettevõtluskeskkonna ja investeerimiskliima parandamine, tõhustatud avaliku ja erasektori vahelise dialoogi toetamine ning mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate suutlikkuse suurendamine.

Muudatusettepanek

(b) *Sotsiaalselt ja ökoloogiliselt vastutustundliku kohaliku tasandi erasektori arendamine*, ettevõtluskeskkonna ja investeerimiskliima parandamine, tõhustatud avaliku ja erasektori vahelise dialoogi toetamine ning mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate, *samuti ühistute ja sotsiaalsete ettevõtete* suutlikkuse, *konkurentsivõime ja vastupidavuse* suurendamine ning *nende loimimine kohalikku ja piirkondlikku majandusse ning maailmamajandusse*.

Muudatusettepanek 506

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – C osa – alapunkt 1 – alapunkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b a) Rahalise kaasamise edendamine, toetades mikroettevõtjate ja VKEde ning majapidamiste, eelkõige ebasoodsas olukorras olevate ja haavatavate rühmade juurdepääsu sellistele finantsteenustele nagu mikrokrediit ja säästmise, mikrokindlustus ja maksete ülekanded ning nimetatud teenuste tõhusat kasutamist.

Muudatusettepanek 507

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – C osa – alapunkt 1 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c) Liidu kaubanduspoliitika ja kaubanduslepingute toetamine ja nende rakendamine, ning liidu äriühingute jaoks partnerriikide turgudele pääsu parandamine ning nende **kaubandus**-, investeerimis- ja ärivõimaluste suurendamine, kaotades tõkked turulepääsult ja investeringutelt.

(c) Liidu kaubanduspoliitika ja kaubanduslepingute **rakendamise** toetamine **kestliku arengu huvides** ning liidu äriühingute jaoks partnerriikide turgudele pääsu parandamine ning nende **õiglase kaubanduse, vastutustundlike ja aruandekohustuslike** investeerimis- ja ärivõimaluste suurendamine, kaotades tõkked turulepääsult ja investeringutelt, **samuti eesmärk lihtsustada juurdepääsu kliimasõbralikele tehnoloogiatele ja intellektuaalomandile, tagades samas ka väärtuste jagamise ja nõuetekohase hoolsuse tarneahelates ning järgides täiel määral poliitikavaldkondade arengusidusust, kui tegemist on arenguriikidega.**

Muudatusettepanek 508

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – C osa – alapunkt 2 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

- (a) Toiduga ja toitumisalase kindlustatuse valdkonnas üleilmseid olulisi strateegilisi küsimusi ja raamistikke püstitavate rahvusvaheliste strateegiate, organisatsioonide, mehhanismide ja osalejate toetamine ja mõjutamine.

Muudatusettepanek

- (a) ***Kestliku*** toiduga ja toitumisalase kindlustatuse valdkonnas üleilmseid olulisi strateegilisi küsimusi ja raamistikke püstitavate rahvusvaheliste strateegiate, organisatsioonide, mehhanismide ja osalejate toetamine ja mõjutamine ***ning vastutuse edendamise rahvusvaheliste kohustuste täitmise eest toiduga kindlustatuse, toitumise ja säästva põllumajanduse valdkonnas, sealhulgas kestliku arengu eesmärgid ja Pariisi kokkulepe.***

Muudatusettepanek 509

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – C osa – alapunkt 2 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

- (b) Nälja ja alatoitumuse kaotamise eesmärgil üleilmsete avalike hüvede parandamine sellised vahendid nagu toidukriise käsitlev üleilmne võrgustik (Global Network on Food Crises) suurendavad võimekust reageerida asjakohaselt toidu- ja toitumisega seotud kriisidele humanitaarabi, arengu ja rahu omavahelise seose kontekstis (ning seega aidata kasutusele võtta 3. samba vahendeid).

Muudatusettepanek

- (b) ***Toidu võrdse kättesaadavuse tagamine, sealhulgas aidates kaotada toitumisalast rahastamispuudujääki.*** Nälja ja alatoitumuse kaotamise eesmärgil üleilmsete avalike hüvede parandamine sellised vahendid nagu toidukriise käsitlev üleilmne võrgustik (Global Network on Food Crises) suurendavad võimekust reageerida asjakohaselt toidu- ja toitumisega seotud kriisidele humanitaarabi, arengu ja rahu omavahelise seose kontekstis (ning seega aidata kasutusele võtta 3. samba vahendeid).

Muudatusettepanek 510

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – C osa – alapunkt 2 – alapunkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b a) Koordineeritud, kiirendatud ja sektoriüleste pingutuste suurendamine kohaliku ja piirkondliku toidutootmise suutlikkuse suurendamiseks, toiduga kindlustatuse ja piisava toitumise, aga ka joogiveele juurdepääsu tagamiseks ning kõige haavatavamate elanikkonnarühmade toimetulekuvõime parandamiseks eelkõige pikaajaliste või korduvate kriisidega silmitsi seisvates riikides.

Muudatusettepanek 511

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – C osa – alapunkt 2 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c) Üleilmsel tasandil kestliku põllumajanduse, kalanduse ja vesiviljeluse keskse rolli taaskinnitamine seoses **toiduohutuse** suurendamise, vaesuse kaotamise, töökohtade loomise, kliimamuutuste mõjude leevendamise ja nendega kohanemise ning vastupanuvõime ja tervislike ökosüsteemide loomisega.

(c) Üleilmsel tasandil kestliku põllumajanduse, kalanduse ja vesiviljeluse, **sealhulgas väiketalupidamisel põhineva põllumajanduse, loomapidamise ja karjakasvatuse** keskse rolli taaskinnitamine seoses **toiduga kindlustatuse** suurendamise, vaesuse kaotamise, töökohtade loomise, **ressurssidele, sealhulgas maale ja maaõigustele, veele, (mikro)krediidile, kõigile kättesaadavatele seemnetele ja teistele põllumajanduslikele sisenditele võrdse ja kestliku juurdepääsu ning nende majandamise**, kliimamuutuste mõjude leevendamise ja nendega kohanemise ning vastupanuvõime ja tervislike ökosüsteemide loomisega.

Muudatusettepanek 512

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – C osa – alapunkt 2 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

(d) Innovatsiooni võimaldamine rahvusvaheliste teadusuuringute kaudu ning üleilmsel tasandil teadmiste ja oskusteabe laiendamine eelkõige seoses kliimamuutustega kohanemise ja nende mõjude leevendamise, bioloogilise mitmekesisusega põllumajanduses, üleilmsete ja kaasavate väärtusahelate, toiduohutuse, vastutustundlike investeeringute, maa ning loodusvarade majandamisega.

Muudatusettepanek

(d) Innovatsiooni võimaldamine rahvusvaheliste teadusuuringute kaudu ning üleilmsel tasandil teadmiste ja oskusteabe laiendamine, ***kohalike ja autonoomsete kliimamuutustega kohanemise strateegiate edendamine ja tugevdamine***, eelkõige seoses kliimamuutustega kohanemise ja nende mõjude leevendamise, bioloogilise mitmekesisusega põllumajanduses, üleilmsete ja kaasavate väärtusahelate, ***õiglase kaubanduse***, toiduohutuse, vastutustundlike investeeringute, maa ning loodusvarade majandamisega.

Muudatusettepanek 513

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – C osa – alapunkt 2 – alapunkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d a) Kodanikuühiskonna ja talunike organisatsioonide poliitiliste otsuste tegemisel ja uurimisprogrammides suurema osalemise aktiivne toetamine ning nende suurem kaasamine valitsusprogrammide rakendamisse ja hindamisse.

Muudatusettepanek 514

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – D osa – alapunkt 2

Komisjoni ettepanek

2. Kaasavate ühiskondade ja hea majandusjuhtimise edendamine, sealhulgas õiglane ja kaasav siseriiklike tulude kasutuselevõtmine, läbipaistev riigi rahanduse juhtimine ning tõhusad ja kaasavad avaliku sektori kulutused.

Muudatusettepanek

2. Kaasavate ühiskondade ja hea majandusjuhtimise edendamine, sealhulgas õiglane ja kaasav siseriiklike tulude kasutuselevõtmine **ning maksustamise vältimise vastu võitlemine**, läbipaistev riigi rahanduse juhtimine ning tõhusad ja kaasavad avaliku sektori kulutused.

Muudatusettepanek 515

**Ettepanek võtta vastu määrus
III lisa – punkt 4 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**4 a. VÄLISPOLIITILISTE
VAJADUSTE JA PRIORITEETIDEGA
SEOTUD SEKKUMISVALDKONNAD**

Punkti 4 alapunkti 3 alapunktis d a sätestatud eesmärkide saavutamist toetavad meetmed toetavad liidu välispoliitikat poliitilistes, arengu-, majandus- ja julgeolekuküsimustes. Need meetmed võimaldavad liidul tegutseda välispoliitilise huvi korral või kui tekib selliste eesmärkide saavutamise võimalus, mida on muude vahenditega keeruline saavutada. Need võivad hõlmata järgmist:

(a) liidu kahepoolsete, piirkondlike ja piirkondadevaheliste koostööstrateegiate toetamine, poliitikadialoogi edendamine ning ühiste lähenemisviiside ja meetmete väljatöötamine üleilmsete probleemide, sealhulgas rände-, arengu-, kliimamuutuste ja julgeolekuküsimuste lahendamiseks ning sellega seoses võimaluste ärakasutamine,

– toetus partnerlus- ja koostöölepingute, tegevuskavade ja sarnaste kahepoolsete instrumentide rakendamisele;

– kolmandate riikidega poliitilise ja majandusliku dialoogi süvendamine, eelkõige maailmapoliitika, sealhulgas välispoliitika küsimustes;

– toetus asjaomaste kolmandate riikide kaasamisele ühist huvi pakkuvate kahepoolsete ja üleilmsete küsimuste käsitlemisel;

– asjaomastel rahvusvahelistel foorumitel saavutatud järelduste ja võetud kohustuste piisavate järelmeetmete või koordineeritud rakendamise edendamine;

(b) liidu kaubanduspoliitika toetamine:

– toetus liidu kaubanduspoliitikale ning kaubanduslepingute üle läbirääkimiste pidamisele, rakendamisele ja jõustamisele, järgides täiel määral poliitikavaldkondade arengusidusust, kui see puudutab kolmandaid riike, ning täielikus kooskõlas kestliku arengu eesmärkide järgimisega;

– toetus majandusdiplomaatia ning äri- ja õigusloomealase koostöö kaudu liidu äriühingute, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate partnerriikide turgudele pääsu parandamisele ning nende kaubandus-, investeerimis- ja ärivõimaluste suurendamisele, kaotades tõkked turulepääsult ja investeeringutelt ning kaitstes intellektuaalomandi õigusi, tehes vajalikke kohandusi seoses arenguriikidega;

(c) liidu sisepoliitika välismõõtmelise rakendamisele kaasaaitamine:

– liidu sisepoliitika välismõõtmelise rakendamises osalemine, näiteks muu hulgas sellistes valdkondades nagu keskkond, kliimamuutused, teadus ja haridus, energeetika ning ookeanide majandamise ja juhtimisega seotud koostöö;

– peamiste partnerriikidega seotud liidu sisepoliitika edendamine ja toetus sellega seotud õigusnormide lähendamisele;

(d) liidust ja tema rollist laialt levinud arusaama ja nende nähtavuse edendamine maailmaareenil:

– liidu ja selle rahvusvahelise rolli laialdase mõistmise ning nähtavuse edendamine strateegilise kommunikatsiooni, avaliku diplomaatia, inimestevaheliste kontaktide, haridusalase ja akadeemilise koostöö ja teavitustegevuse kaudu, et edendada liidu väärtusi ja huve;

– üliõpilaste ja akadeemilise personali liikuvuse suurendamine ning selliste partnerluste loomise edendamine, mille eesmärk on parandada kõrghariduse ja ühiskraadide kvaliteeti, mis võimaldab akadeemilist tunnustamist (programm „Erasmus+”).

Nende meetmetega kohaldatakse innovaatilisi põhimõtteid või algatusi, mis vastavad praegustele või muutuvatele lühi- ja pikaajalistele vajadustele, võimalustele ja prioriteetidele, sealhulgas võimaldades luua teadmiste baasi geograafiliste või teemaprogrammide tulevaste meetmete tarbeks. Meetmed keskenduvad liidu suhete ja dialoogide süvendamisele ning strateegilist huvi pakkuvate oluliste riikidega partnerluste ja liitude loomisele, see hõlmab eelkõige neid tärkava turumajandusega riike ja keskmiste tuludega riike, kellel on maailma asjades, üleilmses juhtimises, välispoliitikas, rahvusvahelises majanduselus ning mitmepoolsetel foorumitel üha tähtsam roll.

Muudatusettepanek 516

Ettepanek võtta vastu määrus

IV lisa – punkt 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

1. Tegevused, mis aitavad kiireloomulistes olukordades, kriisi tekkimisel, kriisi ajal ja järel kaasa

Muudatusettepanek

1. Tegevused, mis aitavad kiireloomulistes olukordades, kriisi tekkimisel, kriisi ajal ja järel kaasa **rahule**,

Muudatusettepanek 517

Ettepanek võtta vastu määrus

IV LISA – punkt 1 – lõik 1 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

- (a) kiireloomuline olukord, kriisiolukord, tekkiv kriisiolukord või looduskatastroof,

Muudatusettepanek

- (a) kiireloomuline olukord, kriisiolukord, tekkiv kriisiolukord või looduskatastroof, ***kui see on asjakohane stabiilsuse, rahu ja julgeoleku huvides,***

Muudatusettepanek 518

Ettepanek võtta vastu määrus

IV LISA – punkt 1 – lõik 1 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

- (b) olukord, mis ohustab demokraatiat, avalikku korda, inimõiguste ja põhivabaduste kaitset või üksikisikute, eelkõige ebastabiilsetes olukordades soopõhisest vägivallast ohustatud üksikisikute julgeolekut ja turvalisust,

Muudatusettepanek

- (b) olukord, mis ohustab ***rahu,*** demokraatiat, avalikku korda, inimõiguste ja põhivabaduste kaitset või üksikisikute, eelkõige ebastabiilsetes olukordades soopõhisest vägivallast ohustatud üksikisikute julgeolekut ja turvalisust,

Muudatusettepanek 519

Ettepanek võtta vastu määrus

IV lisa – punkt 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1 a. Lõikes 1 osutatud tehniline ja rahaline abi võib hõlmata järgmist:

- (a) tehnilise ja logistilise abi andmisega nende jõupingutuste toetamine, mida rahvusvahelised, piirkondlikud ja***

kohalikud organisatsioonid ning riiklikud ja kodanikuühiskonna osapooled teevad usalduse suurendamise, vahendustegevuse, dialoogi ja lepitamise edendamiseks, üleminekuperioodi õigusemõistmise heaks, naiste ja noorte mõjuvõimu suurendamiseks, eelkõige seoses kogukonna pingete ja pikaajaliste konfliktidega;

(b) eeskätt naisi, rahu ja julgeolekut ning noori käsitlevate ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide rakendamise toetamine, eelkõige ebakindlas, konflikti- ja konfliktijärgses olukorras olevates riikides,

(c) rahvusvahelisele õigusele vastavaid volitusi omavate ajutiste riigihaldusorganite loomise ja toimimise toetamine;

(d) demokraatlike, pluralistlike riigiasutuste loomise toetamine, sealhulgas meetmed, mille eesmärk on suurendada naiste rolli sellistes asutustes, edendada tõhusat tsiviilhaldust ja -järelevalvet julgeolekusüsteemi üle, samuti suurendada terrorismi, organiseeritud kuritegevuse ja kõigi salakaubaveo liikide vastu võitlevate õiguskaitse- ja õigusasutuste suutlikkust;

(e) rahvusvahelistele inimõiguste ja õigusriigi alastele normidele vastavalt loodud rahvusvaheliste kriminaalkohtute ja ajutiste riiklike kohtute, õigus- ja lepituskomisjonide, üleminekuperioodi õigusemõistmise ning inimõigusi käsitlevate vaidluste õigusliku lahendamise ja omandiõiguse kehtestamise ning kindlakstegemise mehhanismide toetamine,

(f) toetus riigi suutlikkuse suurendamisele, mis võimaldab luua, säilitada või taastada tugeva surve all riigi põhifunktsioone ja põhilist sotsiaalset ja poliitilist ühtekuuluvust;

(g) vajalike meetmete toetamine, et alustada olulise infrastruktuuri, elamute, üldkasutatavate hoonete ja majandusvara taastamist ja uuesti ülesehitamist, samuti

olulise tootmisvõimsuse taastamist, ning et taaskäivitada majandustegevus, luua töökohti ning tagada jätkusuutlikuks ühiskondlikuks arenguks vajalikud miinimumtingimused;

(h) endiste võitlejate ja nende perekondade demobiliseerimise ja kodanikuühiskonda taasintegreerimisega ning, kui see on asjakohane, nende repatrieerimisega seotud tsiviilmeetmete, samuti laps- ja naisvõitlejate olukorraga tegelemise meetmete toetamine;

(i) relvajõudude ümberkorraldamisest tuleneva sotsiaalse mõju leevendamise meetmete toetamine;

(j) meetmete toetamine, et tegeleda liidu koostööpoliitika ja selle eesmärkide raames jalaväemiinide, lõhkemata lahingumoonade või sõjast maha jäänud lõhkekehade sotsiaal-majandusliku mõjuga tsiviilelanikkonnale. Käesoleva määruse alusel rahastatavad meetmed võivad muu hulgas hõlmata ohualast koolitust, miinide avastamist ja kõrvaldamist ning sellega seoses varude hävitamist;

(k) meetmete toetamine, et võidelda liidu koostööpoliitika ja selle eesmärkide raames tulirelvade, väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kasutamise ja nendele juurdepääsu vastu;

(l) meetmete toetamine, et tagada kriisi- ja konfliktiolukordades naiste ja laste erivajaduste piisav rahuldamine, sealhulgas nende soopõhise vägivalla ohvriks langemise ärahoidmine,

(m) toetus relvastatud konfliktide ohvrite rehabiliteerimiseks ja taasintegreerimiseks, sealhulgas meetmed naiste ja laste erivajadustega tegelemiseks;

(n) inimõiguste ja põhivabaduste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtte kaitsmise ja edendamise meetmete ning nendega seotud rahvusvaheliste vahendite toetamine;

(o) sotsiaal-majanduslike meetmete toetamine, et edendada loodusvarade läbipaistvat majandamist ja võrdset juurdepääsu neile kriisiolukorras või selle tekkimisel, sealhulgas rahu kindlustamisel;

(p) meetmete toetamine, et tegeleda elanikkonna ootamatu liikumise võimaliku mõjuga, mis omab tähtsust poliitilise ja julgeolekuolukorra seisukohast, sealhulgas meetmed, millega käsitletakse vastuvõtivate kogukondade vajadusi kriisiolukorras või selle tekkimisel, kaasa arvatud rahu kindlustamisel;

(q) meetmete toetamine, et edendada kodanikuühiskonna arengut ja korraldust ning selle osalemist poliitilises protsessis, sealhulgas meetmed naiste rolli suurendamiseks neis protsessides ning sõltumatu, pluralistliku ja professionaalse meedia edendamiseks;

(r) sõjaliste osalejate suutlikkuse suurendamine arengu ning arenguks vajaliku julgeoleku toetamisel.

Muudatusettepanek 520

Ettepanek võtta vastu määrus IV lisa – punkt 2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Artikli 4 lõike 4 punktis b osutatud kiirreageerimistegevuste eesmärk on vastupanuvõimet tõhusalt tugevdada ning selliseid humanitaarabi ja arengumeetmeid ühendada, mida ei ole võimalik geograafiliste ja temaatiliste programmide kaudu kiiresti rakendada.

Muudatusettepanek

Artikli 4 lõike 4 punktis b osutatud kiirreageerimistegevuste eesmärk on vastupanuvõimet tõhusalt tugevdada ning selliseid humanitaarabi ja arengumeetmeid ühendada, mida ei ole võimalik geograafiliste ja temaatiliste programmide kaudu kiiresti rakendada **ja tagada ühtekuuluvus, sidusus ja vastastikune täiendavus humanitaarabiga, nagu on määratletud artiklis 5.**

Muudatusettepanek 521

Ettepanek võtta vastu määrus

IV LISA – punkt 2 – lõik 2 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) vastupanuvõime tugevdamine, toetades üksikisikuid, kogukondi, institutsioone ja riike, et need saaksid valmistada enda paremini ette poliitilisteks, majanduslikeks ning ühiskondlikeks kriisideks ja vapustusteks, loodus- või inimtegevusest tingitud katastroofideks, konfliktideks ja üleilmseteks ohtudeks ning et nad suudaksid need üle elada, nendega kohaneda ja neist kiiresti taastuda, suurendades sealhulgas riigi suutlikkust luua, säilitada või taastada tugeva surve all ***oma põhifunktsioone, samuti ühiskondade, kogukondade ja üksikisikute põhiline sotsiaalne ja poliitiline ühtekuuluvus, et juhtida võimalusi ja riske rahumeelsel ja stabiilsel viisil ning luua, säilitada või taastada suure surve all elatise teenimise võimalusi;***

Muudatusettepanek

(a) vastupanuvõime tugevdamine, toetades üksikisikuid, kogukondi, institutsioone ja riike, et need saaksid valmistada enda paremini ette poliitilisteks, majanduslikeks ning ühiskondlikeks kriisideks ja vapustusteks, loodus- või inimtegevusest tingitud katastroofideks, konfliktideks ja üleilmseteks ohtudeks ning et nad suudaksid need üle elada, nendega kohaneda ja neist kiiresti taastuda, suurendades sealhulgas riigi, ***kogukondade ja üksikisikute*** suutlikkust ***juhtida võimalusi ja riske rahumeelsel ja konfliktiteadlikul viisil ning*** luua, säilitada või taastada tugeva surve all ***elamise teenimise võimalusi, ning toetades üksikisikuid, kogukondi ja ühiskondi, et määrata kindlaks ja tugevdada nende olemasolevat sisemist suutlikkust sellistele kriisidele ja vapustustele – sealhulgas sellistele, mis võivad kaasa tuua vägivalla suurenemise, – vastu pidada, nendega kohaneda ja nendest kiiresti taastuda;***

Muudatusettepanek 522

Ettepanek võtta vastu määrus

IV lisa – punkt 2 – lõik 2 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek

(c) lühiajaliste taastus- ja ülesehitustööde teostamine, et tagada loodus- või inimtegevusest tingitud katastroofide, konfliktide ja üleilmsete ohtude ohvrite minimaalne integreeritus ühiskonda ja majandusellu ning luua võimalikult ruttu tingimused arengu

Muudatusettepanek

(c) lühiajaliste taastus- ja ülesehitustööde teostamine, et tagada loodus- või inimtegevusest tingitud katastroofide, konfliktide ja üleilmsete ohtude ohvrite minimaalne integreeritus ühiskonda ja majandusellu ning luua võimalikult ruttu tingimused arengu

jätkumiseks asjaomaste riikide ja piirkondade seatud pikaajaliste eesmärkide kohaselt; see hõlmab loodus- või inimtegevusest tingitud katastroofide järgsest inimeste (*pagulased, ümberasustatud isikud ja tagasipöördunud*) ümberasustamisest tulenevate kiireloomuliste ja esmaste vajaduste rahuldamist, ning

jätkumiseks asjaomaste riikide ja piirkondade seatud pikaajaliste eesmärkide kohaselt; see hõlmab loodus- või inimtegevusest tingitud katastroofide järgsest inimeste *sunniviisilisest* ümberasustamisest tulenevate kiireloomuliste ja esmaste vajaduste rahuldamist, ning

Muudatusettepanek 523

Ettepanek võtta vastu määrus

IV lisa – punkt 2 – lõik 2 – punkt d

Komisjoni ettepanek

(d) *riikide* aitamine suurõnnetuste vältimise ja nendeks valmisoleku mehhanismide, sealhulgas ennustus- ja eelhoiatussüsteemide loomisel, et leevendada suurõnnetuste tagajärgi.

Muudatusettepanek

(d) *riigi-, piirkondlike ja kohalike asutuste või asjaomaste valitsusväliste organisatsioonide* aitamine suurõnnetuste vältimise ja nendeks valmisoleku mehhanismide, sealhulgas ennustus- ja eelhoiatussüsteemide loomisel, et leevendada suurõnnetuste tagajärgi.

Muudatusettepanek 524

Ettepanek võtta vastu määrus

IV lisa – punkt 3

Komisjoni ettepanek

3. *Välispoliitika vajadusi ja prioriteete käsitlevad tegevused*

Artikli 4 lõike 4 punktis c sätestatud eesmärkide saavutamist toetavad kiirreageerimistegevused toetavad liidu välispoliitikat poliitilistes, majandus- ja julgeolekuküsimustes. Need võimaldavad liidul tegutseda kiireloomulise või olulise välispoliitilise huvi korral või kui tekib eesmärkide saavutamise võimalus, mis

Muudatusettepanek

välja jäetud

nõuab kiiret reageerimist ning mida on muude vahenditega keeruline saavutada.

Need tegevused võivad hõlmata järgmist:

(a) liidu kahepoolsete, piirkondlike ja piirkondadevaheliste koostööstrateegiate toetamine, poliitikadialoogi edendamine ning ühiste lähenemisviiside ja meetmete väljatöötamine üleilmsete probleemide, sealhulgas rände- ja julgeolekuküsimuste lahendamiseks ning sellega seoses võimaluste ärakasutamine,

(b) liidu kaubanduspoliitika ja kaubanduslepingute toetamine ja nende rakendamine ning majandusdiplomaatia ning äri- ja õigusloomealase koostöö kaudu liidu äriühingute, eelkõige VKEde partnerriikide turgudele pääsu parandamine ning nende kaubandus-, investeerimis- ja ärivõimaluste suurendamine, kaotades tõkked turulepääsult ja investeringutelt,

(c) liidu sisepoliitika välismõõtmelise rakendamises osalemine, näiteks muu hulgas sellistes valdkondades nagu keskkond, kliimamuutused, energeetika ning ookeanide majandamise ja juhtimisega seotud koostöö,

(d) liidu ja selle rahvusvahelise rolli laialdase mõistmise ning nähtavuse edendamine strateegilise kommunikatsiooni, avaliku diplomaatia, inimestevaheliste kontaktide, haridusalase ja akadeemilise koostöö ja teavitustegevuse kaudu, et edendada liidu väärtusi ja huve.

Nende meetmetega rakendatakse innovaatilisi põhimõtteid või algatusi, mis vastavad praegustele või muutuvatele lühi- ja pikaajalistele vajadustele, võimalustele ja prioriteetidele, sealhulgas võimaldades luua teadmistebaasi geograafiliste või temaatiliste programmide tulevaste meetmete tarbeks. Meetmed keskenduvad liidu suhete ja dialoogide süvendamisele ning strateegilist huvi pakkuvate oluliste riikidega partnerluste ja liitude loomisele, see hõlmab eelkõige neid tärkava

turumajandusega riike ja keskmiste tuludega riike, kes mängivad maailma asjades, üleilmses juhtimises, välispoliitikas, rahvusvahelises majanduselus ning mitmepoolsetel foorumitel üha tähtsamat rolli.

Muudatusettepanek 525

Ettepanek võtta vastu määrus

V lisa – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Välistegevuse tagatise alusel abikõlblikud EFSD+ toimingud *on eelkõige suunatud järgmistele prioriteetsetele valdkondadele:*

Muudatusettepanek

Välistegevuse tagatise alusel abikõlblikud EFSD+ toimingud *toetavad järgmisi prioriteetseid valdkondi:*

Muudatusettepanek 526

Ettepanek võtta vastu määrus

V lisa – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) era- ja avaliku sektori arendamise rahastamine ja toetamine kooskõlas [finantsmääruse] artikli 209 lõikes 2 sätestatud tingimustega, keskendudes eelkõige kohalikele ettevõtjatele ning mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele, inimväärsete töökohtade loomise edendamisele, ning julgustades Euroopa ettevõtjate osalemist EFSD+ eesmärkide saavutamisel,

Muudatusettepanek

(a) era-, *sotsiaalse ettevõtluse* ja avaliku sektori arendamise rahastamine ja toetamine kooskõlas [finantsmääruse] artikli 209 lõikes 2 sätestatud tingimustega, *et edendada kestlikku arengut majandus-, sotsiaal- ja keskkonnavaldkonnas ning tegevuskava 2030 ning Pariisi kliimakokkuleppe rakendamist ja, kui see on asjakohane, Euroopa naabruspoliitika rakendamist ning määruse EL.../... [IPA III] artiklis 3 sätestatud eesmärkide täitmist, vaesuse kaotamist, majanduslikke võimalusi, edendades oskusi ja ettevõtlust, soolist võrdõiguslikkust ning naiste ja noorte mõjuvõimu suurendamist ning jätkates ja tugevdades samal ajal õigusriigi põhimõtte, hea valitsemistava ja*

inimõiguste austamist; keskendudes eelkõige kohalikele ettevõtjatele ning mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele, inimväärsete töökohtade loomisele vastavalt ILO standarditele, majanduslike võimaluste edendamisele, ning julgustades Euroopa ettevõtjate osalemist EFSD+ eesmärkide saavutamisel,

Muudatusettepanek 527

Ettepanek võtta vastu määrus
V lisa – lõik 1 – punkt e

Komisjoni ettepanek

(e) kliimameetmete ning keskkonnakaitse ja -juhtimise toetamine;

Muudatusettepanek

(e) kliimameetmete ning keskkonnakaitse ja -juhtimise toetamine, *tekitades seega kliimale ja keskkonnale positiivset kaasnevat mõju, eraldades vähemalt 45 % rahastusest investeeringutele, mis toetavad kliimaeesmärkide saavutamist, keskkonna haldamist ja kaitsmist, bioloogilist mitmekesisust ja kõrbestumisega võitlemist, ning eraldades 30 % kogu rahastamispaketist kliimamuutuste leevendamiseks ja nendega kohanemiseks;*

Muudatusettepanek 528

Ettepanek võtta vastu määrus
V lisa – lõik 1 – punkt f

Komisjoni ettepanek

(f) *kestlikku arengut edendades ebaseadusliku rände spetsiifiliste algpõhjuste kõrvaldamise, transiidi- ja vastuvõtivate kogukondade vastupanuvõime suurendamise ning oma*

Muudatusettepanek

(f) *kestliku arengu edendamine, et tegeleda vaesuse ja ebavõrdsusega, mis soodustavad rännet, sealhulgas ebaseaduslikku rännet ja sunniviisilist ümberasumist, ning turvalisele,*

päritoluriiki tagasi pöörduvate rändajate **kestliku taasintegreerimise soodustamise toetamine**, pidades nõuetekohaselt silmas õigusriigi, hea valitsemistava ja inimõiguste tugevdamist.

korrakohasele ja seaduslikule rändele kaasa aitamine, tugevdades transiidi- ja vastuvõtivate kogukondade **vastupanuvõimet** ning **toetades** oma päritoluriiki tagasi pöörduvate rändajate **kestlikku taasintegreerimist**, pidades nõuetekohaselt silmas õigusriigi, hea valitsemistava, **soolise võrdõiguslikkuse, sotsiaalse õigluse** ja inimõiguste tugevdamist.

Muudatusettepanek 529

Ettepanek võtta vastu määrus
Lisa – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Luuakse järgmised investeerimissuunad:

- **säästev energia ja kestlik ühenduvus;**
- **mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate rahastamine;**
- **kestlik põllumajandus, maapiirkondade ettevõtjad, sealhulgas elatuspõllumajandus ja väiketalupidamine, karjakasvatajad ja keskkonnahoidlik agrotööstus;**
- **kestlikud linnad;**
- **digiüleminek kestliku arengu jaoks;**
- **inimareng.**

Muudatusettepanek 530

Ettepanek võtta vastu määrus
VI lisa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

[...]

välja jäetud

Muudatusettepanek 531

Ettepanek võtta vastu määrus
VII lisa – punkt 5

Komisjoni ettepanek

(5) *ELi* toetuse abil *põhiharidust* ja/või *keskharidust* ning *väljaõpet omandavate* õpilaste arv

Muudatusettepanek

(5) *Liidu* toetuse abil *põhihariduse* ja/või *keskhariduse* ning *lugemises ja matemaatikas minimaalsed oskused ning väljaõppe omandanud* õpilaste arv

Muudatusettepanek 532

Ettepanek võtta vastu määrus
VII lisa – punkt 9

Komisjoni ettepanek

(9) Poliitiline stabiilsus ja vägivalda näitaja puudumine

Muudatusettepanek

(9) Poliitiline stabiilsus ja vägivalda näitaja puudumine, *tuginedes lähteolukorra hinnangule*

Muudatusettepanek 533

Ettepanek võtta vastu määrus
VII lisa – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Kõik näitajad *on vajaduse korral* soo alusel liigitatud.

Muudatusettepanek

Näitaja 4 on soo alusel liigitatud ning näitajad 2, 3 ja 5 on soo ja vanuse alusel liigitatud.

Muudatusettepanek 534

Ettepanek võtta vastu määrus VII a lisa (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

VIIa lisa

*Partnerriigid, kellega seoses on liidu abi
andmine peatatud.*

*[Selle koostab komisjon artikli 15 a
kohaselt.]*
